

אֲשֶׁרִי¹ יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
 אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁכָּבָה לּוֹ, אֲשֶׁרִי הָעַם
 שִׁיחָה אֶלְהִיו: תִּתְחַלֵּה לְדוֹד, אֲרוּמֶמְךָ
 אֶלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
 בְּכַל־יּוֹם אַבְרָכְךָ, וְאַהֲלִלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
 וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
 חֶקֶר: הוֹר לְדוֹד יִשְׁבַח מֵעַשְׂיֶיךָ, וּגְבוּרַתֶיךָ
 יִגְדִּי: הֲדַר כְּבוֹד הַדָּבָר, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹנוֹ נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וּגְדֹלְתֶךָ
 אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיְעוּ, וְצַדִּיקְתֶּךָ
 יִרְנְנוּ: חֲנֹן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אִפּוֹם וּגְדֹל־
 חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכָל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
 מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַעֲשֵׂיךָ, וַחֲסִידֶיךָ
 יִבְרַכּוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרַתֶךָ
 יִדְבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ | לְבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרַתֶיךָ,
 וְכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתֶךָ, מַלְכוּת
 כָּל־עֲלָמוֹם, וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכַל־דוֹד וְדָר:
 סוּמְךָ יְהוָה לְכָל־הַנְּפִלִים, וְזוֹקֶף לְכָל־
 הַכַּפּוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹהֶיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה

נותן

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:
 הנהגות (1) סליחות הא' – מתחילין אחר ובסמוך לחצות לילה. בשאר הימים – באשמורת הבוקר
 – (ספר המנהגים, עמ' 54).

(2) הרבי יצא לסליחות לבוש בסירטוק משי ('אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי, עמ' כג).

(3) שליח ציבור מתעטף בטלית בלא ברכה ('לוח כולל חב"ד').

נוֹתַן לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יָדָךְ,
 וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צְדִיק יְהוָה בְּכָל־
 דְּרָכָיו, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל־
 קְרָאִיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן־
 יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֲהַבָּיו, וְאֵת כָּל־
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תְּהַלֵּת יְהוָה יִדְבַר פִּי,
 וַיְבָרֶךְ כָּל־בְּשָׂר שֵׁם קְדֹשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וַאֲנַחְנוּ | נְבָרֶךְ יְהוָה, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ץ חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלֵּךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרוּן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לְךָ אֲדֹנָי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפְּנִים: מַה־נִּתְאֻוֵּן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבַר וּמַה־נִּצְטַדֵּק: נַחֲפֹשֶׂה
 דְרָכֵינוּ וְנַחֲקֵרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיֶנְךָ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בַחֲסֵד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְלָתֶיךָ דְּפַקְנוּ רַחוּם

והגון

תו"א (א) תהלים קטו יח: (ב) דניאל ט ז: (ג) ע"פ איכה ג לט: (ד) ע"פ בראשית מד טז: (ה) איכה
 שם מ (בשינוי): (ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): (ז) שמות לד ו:
 הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמנו (וזוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבודך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמנו
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

וְחַנוּן, נָא אֱלֹהֵינוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּפָנֶינוּ
רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, עֲדִידָה כָּל־בֶּשֶׂר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כָּל־בֶּשֶׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
בָּאוּ נִשְׁתַּחֲוּהוּ וְנִכְרַעַהּ, נִבְרַכְהָ לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שְׁעָרָיו |
בְּתוֹדָה חֲצֵרְתָיו בְּתִהְלָהּ, הוֹדוּלוּ בְּרָכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בְּרָכוּ אֶת־יְהוָה
כָּל־עַבְדֵי יְהוָה, הָעֹלְמִידִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלֵילוֹת: שְׂאוּ־יְדֵכֶם קִדְשׁ,
וּבְרָכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁכְּנֹתָיו, נִשְׁתַּחֲוּהוּ לְהַדָּם רַגְלָיו: רוּמְמוֹ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלָיו, קִדְוֵשׁ הוּא: רוּמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קִדְשׁוֹ, כִּי־קִדְוֵשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה
בְּהַר־רַת־קִדְשׁ, חִירוֹ מִפְּנֵי כָּל־הָאָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוּ
בֵּיתְךָ, נִשְׁתַּחֲוּהוּ אֱלֹהֵיכֶל־קִדְשְׁךָ בִּירְאֶתְךָ: נִשְׁתַּחֲוּהוּ אֱלֹהֵיכֶל
קִדְשְׁךָ וְנוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתְּךָ, כִּי־הִגְדַּלְתָּ עַל־כָּל־
שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנֶתְךָ
סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֹךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנָי אֱלֹהִים:
כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעֵשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדּוֹל
מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחַקִּים אַמְתְּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד,
וְלִגְדֻלְתּוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, נוֹרָא הוּא
עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיךָ וּכְגִבּוֹרֶתְךָ: מִי לֹא
יִרְאֶה מְלֹךְ הַגּוֹיִם כִּי לֹךְ יֵאָתֶה, כִּי בְּכָל־חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לֹךְ
זְרוּעַ עִם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יְדֶךָ תְּרוּם יְמִינְךָ: לֹךְ יוֹם אֶפְיֶיךָ לְיִלְהָ, אַתָּה
הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשִׁמְשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפֵת הָרִים לֹךְ:
מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ: לֹךְ יְהוָה הַגְּדֻלָּה
וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לֹךְ יְהוָה
הַמְּמַלְכָהּ, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֵאשׁ: לֹךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶיךָ אָרֶץ, תִּבְּל

ומלאה

תו"א (א) ברכות כח, ב: (ב) תהלים סה ג: (ג) ישעיה סו כג (בשינוי): (ד) תהלים פו ט: (ה) שם צה
ו: (ו) שם ק ד: (ז) שם קלד א-ב: (ח) שם קלב ז: (ט) שם צט ה: (י) שם ט: (כ) שם צו ט:
ל) שם ה ח (בשינוי): (מ) שם קלח ב (בשינוי): (נ) שם פט ט: (ס) שם ז: (ע) שם פו י:
פ) שם קח ה: (צ) שם קמה ג: (ק) שם צו ד: (ר) שם צה ג: (ש) דברים ג כד: (ת) ירמיה י
ז: (א) שם ו: (ב) תהלים פט יד: (ג) שם עד טז: (ד) שם צה ד: (ה) שם קו ב: (ו) דברי
הימים א כט יא: (ז) תהלים פט יב:

ומלאה אתה יסרתם: אתה הצבת בלגבולות ארץ, קיץ וחרף
אתה יצרתם: אתה רצצת ראשי לונתן, תתננו מאכל לעם לציים:
אתה בקעת מעין ונחל, אתה הובשת נהרות איתן: אתה פוררת
בעדך ים, שפרת ראשי תנינים עליהם: אתה מושל בגאות הים,
בשוא גליו אתה תשבתם: גדול יהוה ומהלל מאד, בעיר אלהינו
הרקדשו: יהוה אלהי ישראל ישב הכרבים אתה הוא האלהים
לבדה: אל נערץ בסוד קדשים רבה, ונרא על כל סביביו: ויודו
שמים פלאה יהוה, אפאמונתה בקהל קדשים: לנו נרננה ליהוה,
נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה, בזמרות נריע לו: צדק
ומשפט מכון בסאה, חסד ואמת יקדמו פניה: אשר יחדו נמתיק
סוד, בבית אלהים נהלך ברגש: אשר לו הים והוא עשהו, ויבשת
ידיו יצרו: אשר בידו נפש בלחי, ורוח כל בשר איש: הנשמה לה
והגוף פעלה, חוסה על עמלה: הנשמה לה והגוף שלה, יהוה עשה
למען שמה: אתאנו על שמה יהוה עשה למען שמה: בעבור כבוד
שמה, כי אלהינו ורחום שמה: למען שמה יהוה, וסלחת לעוננו כי
רביהוא:

סלח לנו אבינו, כי ברב אולתנו שגינו.

מחל לנו מלפנו, כי רבו עונינו:

אלהינו ואלהי אבותינו:

איך נפתח פה לפניך דר מתווחים. באלו פנים נשפך שיחים:
געלנו נתיבותיך הישרים והנכוחים. דבקנו בתועבות
ובמעשים זנוחים: הלכנו אחרי משאות שוא ומדוחים.
והקשינו ערף והעזנו מצחים: זעמת בשלנו בית משכנות
מבטחים. חרב ופס ריח ניחוחים: מרדו וטלטלו כהנים
משוחים. יודעי ערך עולות וזבחים: פמה יסרתנו עלי ידי צירים
שלוחים. לא הקשבנו לשמוע למזבחים: מאז ועד עתה אנו
נרחים. נהרגים ונשחטים ונמפחים: שרדנו מתי מעט בין

קוצים

תו"א (א) תהלים עד יז: (ב) שם יד-טו: (ג) שם יג: (ד) שם פט י: (ה) שם מח ב: (ו) מלכים ב-
יט טו (בשינוי): (ז) תהלים פט ח: (ח) שם ו: (ט) שם צה א-ב: (י) שם פט טו: (כ) שם נה
טו: (ל) שם צה ה: (מ) איוב יב י: (נ) ירמיה יד ז: (ס) נחמיה ט לא (בשינוי): (ע) תהלים כה
יא (בשינוי): (פ) איכה ב יד: (צ) ישעיה לב יח (בשינוי): (ק) ע"פ דברים כו ה:

קֹוצִים בְּסוּחִים. עֵינֵינוּ כְּלוֹת בְּלִי מְצֵא רְחוּם: פּוֹרְכֵי עַמְךָ
אֲשֶׁר לְבַל* שׁוּחִחִים. צָפַר וְעָרַב לְמָה מַצְלִיחִים: קָמִים
לְמוֹלֶךְ נְאֻצוֹת שׁוּחִחִים. רְצוּצִים בְּמָה אַתָּם בּוֹטְחִים** : שֶׁכֵּן עַד
וְקָדוֹשׁ צִפָּה בְּעֶלְבּוֹן אֲנוּחִים. תְּמוּכִים עֲלֶיךָ וּבְךָ מוֹתָאחִים:
בְּנוֹרְאוֹת יְמִינְךָ נוֹשָׁע לְנֻצְחִים. כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הִרְבִּים אָנוּ
בְּסוּחִים:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הִרְבִּים אָנוּ בְּסוּחִים. וְעַל־צְדָקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אַתָּה הוּא מֶלֶךְ
אוֹהֵב צְדָקוֹת מִקְדָּם. מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עִמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
בְּרִית לְרֵאשׁוֹנִים, וּמְקִיִּם שְׂבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אַתָּה הוּא שִׁירְדָתָּ בְּעַנְן
כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינִי וְהִרְאִיתָ דְרָכֵי טוֹבָה לְמִשְׁחָה עֲבָדְךָ. וְאַרְחוֹתֶי
חֲסִדֶיךָ גִלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אַתָּה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים
וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבֵּה לְהַטִּיב. וּמְנַהִיג הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּל־טוֹבִי עַל־פְּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲחִן וְרַחֲמֵתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אַתָּה וּבַעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתָ, וְדַרְךְ
תְּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדַלַת רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
וּבְכֻל־יְיוֹם לְזֵרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אַתָּה
הוּא בַעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פְּגִיךָ נִקְדָּם,
כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוֹ מִקְדָּם: מִחֲרוֹן אַפֶּךָ שׁוּב, כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ
כְּתוּב: וּבְצַל כְּנָפֶיךָ נַחֲסָה וְנִתְלַוְנָן, כִּיּוֹם וַיִּרַד יְהוָה
בְּעַנְן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, כִּיּוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
שֵׁם: תִּאֲזִין שׁוֹעֲתָנוּ וְתִקְשִׁיב מְנוֹ מֵאֲמָר, כִּיּוֹם וַיִּקְרָא
בְּשֵׁם יְהוָה, וְשֵׁם נֶאֱמַר:

ויעבר

* כנראה מפני שינוי הצענזאר. בסליחה ישנה: למת. וי"ג: לעץ.

** נ"א: רצוצים בגלות ובך בוטחים.

תו"א (א) ישעיה לג יב: (ב) ע"פ דברים כח לב: (ג) ישעיה נז טו: (ד) ע"פ תהלים מה ה: (ה) ע"פ
דניאל ט יח: (ו) ע"פ תהלים יא ז: (ז) ראה שמות לד ה: (ח) שם ו: (ט) שם לג יט: (י) קהלת
רבה ז, טו: (כ) שמות לב יב (בשינוי): (ל) ע"פ תהלים לו ח: (מ) שמות לד ה: (נ) ע"פ מיכה

ז יח:

הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וְפָשַׁע
וְחַטָּאת וְנָקָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתֵּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֱבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אָבֵד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֵין־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצַדִּיק
מִתְעוֹרָר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־גָמַר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
אָמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עָמְדָה מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אֹר:
כִּי־עַם־יְהוָה חֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל
מִכָּל עוֹנֹתָיו:

כָּרַחֵם אֵב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עָמְדָה בְּרַכְתֶּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשֹּׁנְבִילְנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְלִךְ יַעֲנֵנוּ כְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה בְּגִדְלֵךְ חֶסְדֶּךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֲתָה
לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֶאֱמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּח־תִּי בְּדַבְרֶךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזוּנָה וּשְׁמַע, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמַמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִצְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עֲלִירַחֲמֶיךָ הַרְבִּיבִים: אֲדֹנָי | שְׁמָעָה, אֲדֹנָי | סִלַּח־תָּה,
אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שָׁמְדָה נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עָמְדָה:

אלקינו

תו"א (א) שמות לד ו'ז: (ב) שם ט: (ג) תהלים פו ה: (ד) מיכה ז ב: (ה) ישעיה סד ו' (בשינוי):
(ו) תהלים יב ב: (ז) שם לו י: (ח) שם קל ד'ח: (ט) שם קג יג: (י) שם ג ט: (כ) שם מו ח:
(ל) שם פד יג: (מ) שם כ י: (נ) במדבר יד יט: (ס) שם כ: (ע) דניאל ט יח'ט:
הגהגות (ו) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אלהינו ואלהי אבותינו:

אין מי יקרא בצדק. איש טוב נמשל כחֶדֶק. בקש רחמים
 בעד שחוקי הַדֶּק. בשום פנים אין בְּדֶק; גֹּבֵר תָּמִים וְנֹבֵר
 אָפֶס. גָּמַר חֶסֶד וְצִדִּיק נִרְפֶּס. דוֹר עָנִי בַעֲוֹנוֹ נִתְפָּס. דְּרָכָיו
 לְהַגִּיד מִי יִחְפָּשׁ: הוֹסַפְנוּ בַחֲטָאֵינוּ חֶמֶה לְהַבְעִיר. הַמִּתְנַדְּבִים
 כִּבְנֵי בֵית לְהַפְעִיר. וְמָה יַעֲצֵר־כַּח רַב וְצַעִיר. וְהוּי וּפְלֵל לְקַדְיֵשׁ
 וְעִיר: זְחֻלְתֵּי וְאִירָא בְּעַד מַחֵן. זַעַק לַחֲוֹת לַחֹקֵר בְּבוֹחֵן. חֶסֶד
 חֶסֶד וְיִתּוֹר צַחֵן. חֵן אִיךָ אִמְצָא בְּתַחֵן: טוֹב לְקוֹרְאִיךָ בְּנִפְשׁ
 רַהֵב. מְרַחֵם נְשׂוּא וּלְכַלְכֵּל יִהֵב. יִקַּר חֶסְדְּךָ עָלַי יוֹרְהֵב. יַעַן
 קוּלִי לְהַאֲזִין בְּאַהֵב: כְּהִנּוּן מִדּוֹת וּבִתְפִּלָּה שְׁלָם. כְּלִקּוֹן וְרִגְלֵי
 וְלֹא כְּגֵלָם. לְהַחֲשֵׁב נִגְדֶּךָ דַּבְּאֵי מְלַהֲפָלָם. לְרוּחֹתַי זְכָרָה
 רַחֲמִיךָ מִהַתְעַלֵּם: מְרַבִּים צָרְכֵינוּ וְאֵין לְהַאֲמַר. מְקוֹצֵר דַּעֲהָ
 וּמְרֹב מְמַר. נִגְדֶּךָ הַפֵּל יוֹצֵר חוֹמֵר. נוֹהֵג וְרוֹעֵה צֶל וְשׂוֹמֵר:
 שׂוֹרְדֵנוּ כְּתוֹרֵן חַר בְּדוֹדֵנוּ. סָחִי וּמְאוֹס הוֹשֵׁם כְּבוֹדֵנוּ. עֲנֵנוּ
 וְתַנְנוּ מַחֲתִיהָ בְּשַׁעֲבוֹדֵנוּ. עוֹד לְמַנְיֶנְךָ בְּקִשׁ אֲבוֹדֵינוּ: פְּקַדְתָּ נִגְעֵי
 תּוֹכְחוֹתֶיךָ שְׁבוּטִים. פְּוֹרִים פְּרוּדִים וּבְגוּיִם עֲבוּטִים. צָפְנָם
 בְּסִפְךָ מְרִיב וְשִׁפְטִים. צְפִיתָ תִּפְאַרְתְּךָ לָמוּ מִבְּטִים: קוּל כְּתֶךָ
 לְהֵב חוֹצֵב. קָצֵב טוֹב וְחִלּוּפוֹ קוֹצֵב. רַעֲיָךָ דּוּפְקִים בְּקוּל עֲצֵב.
 רְצוֹת נִדְבָתָם וּבְקִרְבָּם הַתִּיצֵב: שׂוֹקְדִים בְּצוּם לָבָם לְהַכְנִיעַ.
 שְׂאוּנָם מוֹעֵם בְּחִדְרֶיךָ תִּצְנִיעַ. תּוֹבְעִים בְּלַחֵשׁ שְׁפָה לְהַנִּיעַ.
 תִּאֲוֹתָם אֵל גַּא תִּמְנִיעַ: שְׁמֶךָ אֱלֹהִים חַיִּים מִתְּפָאֵר. לְחַיִּים
 טוֹבִים מִמֶּךָ נִשְׂאֵר. מְקוֹר חַיִּים עִמְךָ מִתְּפָאֵר. הַבִּיטָה וְעֲנֵנוּ
 וְעֵינֵינוּ הָאֵר:

אל מִלְךָ יֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
 עוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לַחֲטָאִים וְסִלִּיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
 וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמוֹל. אֵל הַזּוֹרֵת לָנוּ לֹמֵר שְׁלֵשׁ

עשרה

תו"א א) תהלים יב ב: ב) דברי הימים ב ה (בשינוי): ג) ראה דניאל ד י ורש"י: ד) איוב לב
 ו: ה) תענית טו, א: ו) איכה ג מה: ז) תהלים לו י (בשינוי): ח) ע"פ שם יג ד: ט) ויקרא
 רבא כט, ו: י) ראש השנה יז, א: כ) תהלים קג ו (בשינוי): ל) ראה ראש השנה יז, ב:

עֲשֶׂרָה, זָכַרְלָנוּ תְּיִוֵם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעֵנֹו
מִקְדָּם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב וַיִּרְדַּ יְהוָה בְּעֵנֶן וַיִּתְנַצַּב עִמּוֹ שֵׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפְשַׁע
וְחַטָּאת וְנִקְיָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֱבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלֵלָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶיךָ:

אֲל־תָּבוֹא בְּמִשְׁפַּט עִמָּנוּ כִּי לֹא־יִצְדַק לְפָנֶיךָ כְּלִי־חַי: תָּבוֹא לְפָנֶיךָ
תַּפְלֵתֵנוּ, וְאֵל־תִּתֵּן עֲלֵנוּ מִתְחַנְּתֵנוּ: תָּבוֹא לְפָנֶיךָ אֲנַקֶּת אִסִּיר
כַּגְּדָל זְרוּעֶךָ הוֹתֵר בְּנֵי תְמוֹתֶיךָ: אֲדָנִי שִׁמְעָה בְּקוֹלֵנוּ, תַּהֲיִינָה אוֹזְנֶיךָ
קִשְׁבוֹת רְקוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ: תְּהִי נָא אוֹזְנֶיךָ־קִשְׁבֵת וְעֵינֶיךָ פְקֻחוֹת
עַל־עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל:

כְּרַחֵם אֱבִי עַל־בָּנָיִם, בֶּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיְהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתֶּךָ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יֵאָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה כַּגְּדָל חֶסְדֶּךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֲתָה
לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהַ: וְשֵׁם נֹאמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּח־תִּי בְּדַבְּרֶךָ:

הט"ה

תו"א (א) שמות לד ה: (ב) שם ז: (ג) שם ט: (ד) תהלים פו ה: (ה) שם קמג ב (בשינוי): (ו) שם פח
ג (בשינוי): (ז) שם נה ב (בשינוי): (ח) שם עט יא: (ט) שם קל ב (בשינוי): (י) נחמיה א ו:
כ) ירמיה לב יט (בשינוי): (ל) תהלים קג יג: (מ) שם ג ט: (נ) שם מו ח: (ס) שם פד יג:
ע) שם כ י: (פ) במדבר יד יט: (צ) שם כ:
הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' – (שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

הָטָה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתֵּינוּ, וְהַעִיר
 אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עַל־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
 תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֹעַ, אֲדֹנָי | סִלְחָה,
 אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֹּאחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
 עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

תְּבוֹא לְפָנֶיךָ שׁוֹעֵת חַנוּן. תְּהִי נָא אֲזַנְךָ־קֹשֶׁבֶת תַּחֲנוּן. שְׁמֹעַה
 יְהוָה | צַדִּיק הַקְּשִׁיבָה רַחוּן. שֶׁר מִיִּשְׂרָאֵל וּמַעֲלִים
 מֵרַחוּן: רֹאשׁ לְהָרִים גִּבְלָמֵנוּ בּוֹשָׁנוּ. רִיחַ נִרְדְּנוּ כִּי הִבְאֵשָׁנוּ.
 קִלְקַלְנוּ יִשְׂרָאֵל וְתוֹרוֹת שְׁבִשָׁנוּ. קִרְקַע פָּנֵינוּ בְּכֵן כְּבִשָׁנוּ:
 צִרּוּמָצוֹק מִכְּלִצֵּד. צֹאן גִּדְחָה מֵאֵין מְצֵד. פָּנָה לְיָמִין וַיִּגְזֹר
 מַעֲצֵד. פֶּחַד מִשְׂמַמָּאֵל וְצִיד הַצֵּד: עֵינֶיךָ רֹאוֹת תְּהַיִּינָה
 פְּקוּחוֹת. עֹנֵי וְעֹנֵי מְצָרוֹת הַמְּתוּחוֹת. סֶפֶד לְרִנָּה וְלִרְצוֹי
 תּוֹכְחוֹת. סְבוֹת וְהַפֶּךְ בְּדַרְכֶיךָ הַנְּכֹחוֹת: גִּתְנָנוּ בַּעֲוֵנוֹתֵינוּ לְשָׁבִי
 וּלְבוֹהָה. נַחְנוּ מְלַכְיֵנוּ כְּהַגִּינוּ לְבוֹהָה. מָרוֹם נִכְבְּדוֹת וְאֶהְבָּה עֲזָה.
 מִגִּרְתָּ לְאֶרֶץ וּלְשָׂמָה וּלְעֲזָה: לֹא חָלִינוּ פָּנֶיךָ לְהַפִּיל תַּחֲנָה.
 לְהַשְׁפִּיר בְּאַמְתֶּךָ מַעֲלוֹת צַחְנָה. כָּלֵינוּ כְּסוּדוֹם בְּשֹׁפֵל קוֹל
 הַטְּחָנָה. כְּמַעַט רַנֵּעַ לִוְלֵי תַחֲנָה: יִתֵּר הַפְּלִטָה לְהַשְׁאִיר חֶסֶד.
 יִסֹּד וַיְגַדֵּר תַּתָּה וּכְנִסְתָּ. שְׁלֹטְתָנוּ כְּנִגְדֵּי שְׁלֵשׁ מְאִסְתָּ. טִירַת
 כּוֹסֶף בְּגִלְלוֹנוּ רְמִסְתָּ: חָבַל חִבְלָנוּ מֵעַל לְמַעַל. חִבְלָנוּ מֵעוֹל
 אֶל־עוֹל. זְכוּר צִוִּיתָ בְּלֵי לְגַעוֹל. זְרוּיִם לְקַבֵּץ וּבָם לְבַעוֹל: וְאַתָּה
 אַחֲרֵי כָּל־הַבָּא. וְדָאֵי וְצַדִּיק וְלָנוּ הַדְּבָה. הַיּוֹם כְּמֵאֵז בְּלֵי סִבָּה.
 הִנְנוּ לְפָנֶיךָ בְּאַשְׁמָה רַבָּה: דָּלַת עִם לְקָלָם וְחַרוּף. דְּחוּפִים
 סְחוּפִים נְתוּנִים לְטַרוּף. גְּלוֹת וְשַׁעֲבוּד בְּנִסְיוֹן וְצַרוּף. גְּלָגַל
 בְּחֶסֶד לְסִלְיָה וְטַרוּף: בְּרַחֲמֶיךָ עוֹד בְּרַבּוֹת עֵתִים. בְּךָ נוֹשַׁע
 קַיִם וְהוֹשַׁעֵתִים. אֱלֹהֵי מְרַחוּק יִבְאוּ בְּתִים. וְאֱלֹהֵי מְצַפּוֹן צִיִּים
 וּבְתִים: שְׁלָךְ הֵם עֲבָדֶיךָ וְעַמְּךָ. לִבִּב כִּימֵי קָדָם מְנַעֲמֶיךָ.

משכנו

תו"א (א) דניאל ט יח"ט: (ב) נחמיה א ו: (ג) תהלים יז א (בשינוי): (ד) ע"פ סנהדרין יט, ב:
 (ה) תהלים קיט קמג: (ו) דניאל ט יג (בשינוי): (ז) קהלת יב ד: (ח) ראה יומא ט, ב: (ט) נחמיה
 א ז: (י) ע"פ במדבר ה ו: (כ) דברי הימים"ב כח יג (בשינוי): (ל) ע"פ מלכים"ב כד יד:
 (מ) הושע א ז: (נ) ישעיה מט יב: (ס) דניאל יא ל (בשינוי):

מִשְׁכְּנוֹ אֶחָרִיךָ שִׁימְנוּ בְּרִשְׁוֹמִיךָ. הַכֹּל תִּפְצִים לִירְאָה אֶת־
 שְׁמִיךָ: הִקְטַן לְאַלֶּף גִּדְל רְחוּמֵנוּ. וְהִצְעִיר לְגוֹי לְהַעֲצִים
 בְּתַחֲמוּנוּ. יַחַד בְּכָל־צַדִּיקוֹתֶיךָ לְרַחֲמֵנוּ. יֵשֶׁב נָא אַפְּךָ וּתְנַחֲמֵנוּ:
 אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל פְּסַא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
 עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לַחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עוֹשֶׂה צַדִּיקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
 וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמֹל. אֵל הַזְרִית לָנוּ לֹמֵר שְׁלֹשׁ
 עֲשָׂרָה, וְכִרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעָנּוּ
 מִקְדָּם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בָּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
 וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חַסֵּד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפְשַׁע

וְחַטָּאָה וְנִקְיָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתֵּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִלָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
 אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֶיךָ:

כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, כֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּהּ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלָנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטֶּחַ בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ כִּי־יִקְרָאנוּ:

בְּמוֹצָאֵי מְנוּחָה קַדְמֹנָה תִּתְחַלֶּה. הַט אֲזַנְךָ מִמְרוֹם
 יוֹשֵׁב תִּתְחַלֶּה. לְשִׁמְעַע אֶל־הַרְנָה וְאֶל־הַתְּפִלָּה:

את

תו"א א) שיר השירים א ד (בשינוי): ב) נחמיה א יא (בשינוי): ג) ע"פ ישעיה ס כב: ד) ע"פ שם
 יב א: ה) ויקרא רבה כט, ו: ו) ראש השנה יז, א: ז) תהלים קג ו (בשינוי): ח) ראה ראש
 השנה יז, ב: ט) שמות לד ה: י) שם ר"ז: כ) שם ט: ל) תהלים פו ה: מ) שם קג יג:
 נ) שם ג ט: ס) שם מו ח: ע) שם פד יג: פ) שם כ י: צ) ע"פ שם כב ד: ק) מלכים"א ח כח:
 הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
 ה סעיף קז).
 2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֶת־יָמַינְךָ עֲזוּ עֲזֹרָתָהּ לַעֲשׂוֹת חַיִּיל. בְּצַדֶּךָ נִעְקֵד וְנִשְׁחַט
תְּמֹורוֹ אֵיל. גִּנְן נָא גִזְעוּ בְּזַעְמְךָ בְּעוֹד לַיִל.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תְפִלָּה:

דְּרַשׁ נָא הוֹרְשֵׁיךָ בְּדַרְשָׁם פְּנִיךָ. הִדְרַשׁ לָמוּ מִשְׁמֵי
מְעוֹנָךָ. וּלְשׁוֹעַת חַנוּנִם אֱלֹהֵי־תַעֲלָם אֲזַנְךָ.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תְפִלָּה:

זוּחֲלִים וְרוֹעֲדִים מִיּוֹם בּוֹאֶךָ. חָלִים כְּמִבְפִּירָה מַעֲבֵרַת
מִשְׁאֶךָ. מְנוּפָם מְחַה נָא וַיּוֹדוּ פְּלִאֶךָ.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תְפִלָּה:

יּוֹצֵר אֶתְּהָ לְכָל־יְצִיר נּוֹצֵר. בּוֹנֵנֶת מֵאֵז תִּרְפָּה לְחַלְצָם
כְּמִצֵּר. לְחַנְנִם חֲנָם מֵאֲוִצֵּר הַמְּנַצֵּר.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תְפִלָּה:

מָרוֹם אִם עֲצָמוּ פִשְׁעֵי קְהִלְךָ. נָא סַגְּבִם מֵאֲוִצֵּר הַמוֹכֵן
בְּזִבּוּלְךָ. עֲדִיךָ קָחוּן חֲנָם בְּאִים אֵלֶיךָ.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תְפִלָּה:

פְּנֵה נָא אֱלֹהֵי־תְלָאוֹת וְאֵל לַחֲטָאוֹת. צַדִּיק צוֹעֵקְךָ
מִפְּלִיא פְּלָאוֹת. קָשָׁב נָא חַנוּנִם אֱלֹהִים יְהוָה צְבָאוֹת.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תְפִלָּה:

רְצֵה עֲתִירְתָם בְּעַמְדָם בְּלִילוֹת. שְׁעָה נָא בְּרִצּוֹן בְּקִרְבֵּן
כָּלִיל וְעוֹלוֹת. תִּרְאֵם נִסִּיךָ עֲשֵׂה גְדִלוֹת.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תְפִלָּה:

בְּמוֹצָאֵי מְנוּחָה קִדְמָנוּךָ תַּחֲלָה. הֵט אֲזַנְךָ מִמָּרוֹם יוֹשֵׁב
תַּחֲלָה. לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תְפִלָּה:

אֵיל

תו"א (א) מלכים"א ח כח: (ב) ע"פ איכה ג נו: (ג) ע"פ תהלים פט ו: (ד) ראה שמות רבה מה, ו:
(ה) ע"פ ישעיה נז טו: (ו) תהלים נט ו (בשינוי): (ז) איוב ה י: (ח) ע"פ תהלים כב ד:

אל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בתסודות,
 מוחל עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה
 מחילה לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם
 כל־בשר ורוח, לא כרעתם תגמול. אל הורית לנו
 לומר שלש עשרה, וזכרנו תיום ברית שלש עשרה,
 כהודעת לענו מקדם, כמו שכתוב ויירד יהוה בענן
 ויתנצב עמו שם ויקרא בשם יהוה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהוה | על־פניו ויקרא

יהוה | יהוה אל רחום ותנון ארך אפים ורחי־סד
 ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע
 וחסאָה ונקָה: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח־לנו אבינו כי חטאנו. מחל־לנו מלפנו כי פשענו: כִּי־אתָה
 אָדְנִי טוב וסלח, ורחי־סד לכל־קראָה:

כָּרַחַם אָב על־בָּנִים, בֵּן תְּרַחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 על־עַמּוֹ בְּרַכְתָּהּ סְלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלֵנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סְלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטַּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךָ יַעֲנֵנו בְּיוֹם־קְרָאנוּ:

אֶל־תִּזְכַּר־לְנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
 מֵאֵד: חַטָּאוֹת נַעֲוִינוּ | וּפְשָׁעֵינוּ אֶל־תִּזְכַּר כְּחַסְדֶּךָ וְכָר־לְנוּ
 אֶתָּה, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחַסְדֶּיךָ, כִּי מַעֲוֹלָם הִמָּוֶה: זָכַרְנוּ יְהוָה בְּרָצוֹן עִמָּךָ,
 פָּקְדָנוּ בִישׁוּעָתֶךָ: זָכַר עֲדָתֶךָ | קְנִייתִי, קָדָם נְאֻלֶּת־שְׂכַמְ

נחלתך

תו"א א) ויקרא רבה כט, ו: ב) ראש השנה יז, א: ג) תהלים קג ו (בשינוי): ד) ראה ראש השנה
 יז, ב: ה) שמות לד ה: ו) שם רז: ז) שם ט: ח) תהלים פו ה: ט) שם קג יג: י) שם ג
 ט: כ) שם מו ח: ל) שם פד יג: מ) שם כ י: נ) שם עט ח: ס) שם כה ז (בשינוי): ע) שם
 ו: פ) שם קו ד (בשינוי): צ) שם עד ב:
 הגהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
 ה סעיף קז).
 2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

נחלתך, הריציון זה | שכנת בו: זכור יהוה חבת ירושלים, אהבת ציון אליתשפת לנצח: אלה תקום תרחם ציון, פיעת לחננה בייבא מועד: זכר יהוה | לבני אדם, את יום ירושלים, האמרים ערו | ערו עד היסוד בה: זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך אשר נשבעת להם בך ותדבר אלהם ארבה את זרעכם ככוכבי השמים, וכל הארץ הזאת אשר אמרתי אתן לזרעכם ונחלו לעלם: זכר לעבדיך לאברהם ליצחק וליעקב, אריתפן אריתפן קשי העם הזה ואריתפן ואריתפן: אלנא תשת עלינו חטאת, אשר נואלנו ואשר חטאנו: חטאנו צורנו סלחלנו יוצרנו:

זכור לנו ברית אבות כאשר אמרתי, וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר: זכור לנו ברית ראשונים כאשר אמרתי, וזכרתי להם ברית ראשונים, אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים, לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני יהוה: עשה עמנו כמו שהבטחתנו, ואף גמיות בהיותם בארץ אביהם לאמאסתים ולא געלותים לכלתם להפר בריתי אתם, כי אני יהוה אלהיהם: השב שבותנו ורחמנו כמה שפתינו, ושב יהוה אלהיך את שבותך ורחמך, ושב וקבצך מפליהעמים אשר הפיצך יהוה אלהיך שמה: קבץ נדחינו כמה שפתינו, אסיהיה נדחך בקצה השמים, משם יקבצך יהוה אלהיך ומשם יקחה: מחה פשעינו כעב וכענן כמה שפתינו, מחתי כעב פשעיך וכענן חטאותיך, שובה אלי כי גאלתיך: מחה פשעינו למענה כאשר אמרתי, אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני ורחמתיך לא אזכר: הלבן חטאינו בשלג וכצמר כמה שפתינו, לכונא ונוכחה יאמר יהוה, אסיהיו חטאיכם בשנים בשלג ירבינו, אסיהדימו בתולע כצמר יהיו: זרוק עלינו מים טהורים וטהרנו כמה שפתינו, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, מפל טמאתיכם ומפל גלויתיכם אטהר אתכם: רחם עלינו ואל תשחיתנו כמה שפתינו, כי אל רחום יהוה אלהיך לא ירפה ולא ישחיתך, ולא ישפח את ברית אבותיך אשר נשבע להם: מול את לבבנו

לאהבה

תו"א (א) תהלים עד יט: (ב) שם קב יד: (ג) שם קלו ז: (ד) שמות לב יג: (ה) דברים ט כז: (ו) במדבר יב יא: (ז) ויקרא כו מב: (ח) שם מה: (ט) שם מד: (י) דברים ל ג: (כ) שם ד: (ל) ישעיה מד כב: (מ) שם מג כה: (נ) שם א יח: (ס) יחזקאל לו כה: (ע) דברים ד לא:

לְאַהֲבָה אֶת־שִׁמְךָ כְּמֵה שְׂפָתוֹב, וְכֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְךָ
וְאֶת־לִבְבִי וְרַעֲךָ, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ
לְמַעַן חַיִּיד: הַמְצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתְנוּ כְּמֵה שְׂפָתוֹב, וּבְקִשְׁתֶּם מִשֵּׁם
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִצָּאתִי, כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל־לִבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ:
תְּבִיאֵנוּ אֶל־הַר קְדֹשְׁךָ וְשִׁמְחָנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתְךָ כְּמֵה שְׂפָתוֹב,
וְהִבִּיאֹתִים אֶל־הַר קְדֹשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלֵתִיהֶם
וּבְחִיָּהֶם לְרִצּוֹן עַל־מוֹבְחֵי, כִּי בֵיתִי בֵית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הַעַמִּים:

פּוֹתַחֵן הָאָרוֹן וְאוֹמְרִים פְּסוּק אַחַר פְּסוּק, חוֹזֵן וְקָהֵל, עַד אֵל תְּעוֹבְנוּ וְלֹא עַד בְּכֹלֵל:

שְׁמַע קוֹלְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל
בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת־תְּפִלָּתְנוּ:

הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֱלֹהֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקֶדֶם:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֹשְׁךָ אֶל־תִּפְקַח מִמֶּנּוּ:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ לְעֵת זְקָנָה כְּכֹלוֹת בָּחֵנוּ אֶל־תִּעֲזוֹבֵנוּ:
אֶל־תִּעֲזוֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה
וְיִרְאוּ שְׂנְאֵינוּ וְיִבְשׂוּ בִּי־אֶפְתָּה יְהוָה עֲזַרְתֵּנוּ וְנִחַמְתֵּנוּ: אֲמַרְיֵנוּ הַאֲזִינָה |
יְהוָה בִּינָה הִגִּינָנוּ: יְהוּ לְרִצּוֹן | אֲמַרְיִיִּינוּ וְהִגִּינוֹן לְבַנּוּ לְפָנֶיךָ, יְהוָה
צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי־יִרְךָ יְהוָה הוֹחֵלְנוּ, אֶתְּךָ תַעֲנֶה אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ:

סוּגְרִין הָאָרוֹן:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתְנוּ, וְאֶל־תִּתְעַלֵּם
מִתְחַנְתֵּנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֲזִי פָּנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹא־מַר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חַטָּאֵנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאֵנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגִדְנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. זָדְנוּ.
חִמְסְנוּ. מְפִלְנוּ שְׁקָר. יַעֲצֵנוּ רָע. בּוֹבְנוּ. לְצָנוּ.

מִרְדְּנוּ

תו"א (א) דברים ל ו: (ב) שם ד כט: (ג) ישעיה נו ז: (ד) איכה ה כא: (ה) תהלים נא יג (בשינוי):
(ו) שם עא ט (בשינוי): (ז) שם לח כב (בשינוי): (ח) שם פו יז (בשינוי): (ט) שם ה ב
(בשינוי): (י) שם יט טו (בשינוי): (כ) שם לח טז (בשינוי): (ל) שם פח ג (בשינוי): (מ) שם
נה ב (בשינוי): (נ) ע"פ דברים כח נ: (ס) ע"פ שמות לד ט: (ע) יומא פז, ב (בשינוי):
(פ) תהלים קו ו: (צ) שם (בשינוי): (ק) ע"פ שם קיט סט:
הגהגות (1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).
(2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האיב (מנהגי הרבי).

מְרַדְּנֵנוּ. נֹאצְנֵנוּ. סָרְרָנוּ. עֹיִנֵנוּ. פִּשְׁעֵנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁיֵנוּ עֲרָף.

רִשְׁעֵנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲתֵעֵנוּ:

סָרְנוּ מִמַּצֹּתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאַנְחָנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. דָּוָה לִבְנוֹ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹיְבֵינוּ. וּנְפָרַע פְּאָרְנוּ. זָבֹול בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חָרַב בַּעֲוֹנֵינוּ. טִירְתָנוּ הִיְתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדָמְתָנוּ לְזָרִים. פָּחַנו
לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפָּנוּ, לוֹמַר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חֲטָאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עֲמָלָנוּ. מִמִּשְׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עָלֵם עֲלֵינוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמֵנוּ. עֲבָדִים מְשָׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אִין מִיָּדֵם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאנוּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֶךָ מִמֶּנּוּ בַּעֲוֹנֵינוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲזִינוּ וְאַבְדָנוּ:

מִשִּׁיחַ צִדְקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִיְיָבִין, מִנְּסֻתְרוֹת נִקְנִי: נִקְנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פִּשְׁעֵינוּ וּמִתְהַרְנוּ מִכָּל־טְמֵאוֹתֵינוּ,
וְזָרוּק עֲלֵינוּ מִים טְהוֹרִים וּמִתְהַרְנוּ, כַּפְתּוֹב עַל־יַד גְּבִיאָךְ, וְזָרְקֵתִי
עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּמִתְהַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־נִצְלוֹלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דְּנִיאל אִישִׁיח־מוֹדוֹת שׁוֹעַ לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמַעַ,
פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שִׁמְמֵתֵינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ
עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּגֵינוּ לְפָנֶיךָ,
כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי | שְׁמַעַה, אֲדַנִּי | סִלְחָה, אֲדַנִּי
הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תִּאֲחַר, רָמַעְנָךְ אֶל־הֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ
וְעַל־עַמְּךָ:

עזרא

תו"א (א) ע"פ תהלים קיט לט: (ב) איוב לג כו (בשינוי): ג) נחמיה ט לג: ד) ע"פ ישעיה כד יא:
ה) איכה ה יז (בשינוי): ו) ע"פ מלכים-א ח יג: ז) ע"פ תהלים סט כו: ח) יומא פז, ב
(בשינוי): ט) ע"פ ישעיה יח ז: י) איכה שם ח: כ) ע"פ שמואל-א טו יא: ל) תהלים יט
יג: מ) יחזקאל לו כה: נ) דניאל י יא: ס) שם ט יח"ט:
הנהגות (ו) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

עזרא הסופר אמר לפניה, אלהי, בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני
אלהי כי עונתינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד
לשמים: ואתה אלוה סליחות חנון ורחום ארדה אפים ורביחסד ולא
עזבתם: אל תעזבנו אבינו ואל תפושנו בוראנו, ואל תזניחנו יוצרנו
ואל תעש עמנו כלה כחטאתינו, וקיים לנו יהוה אלהינו אתיהדבר
שהבטחתנו בקבלה עלידי ירמיהו חזקה. כאמור, בימים ההם
ובעת ההיא נאם יהוה יבקש את עון ישראל ואיננו ואת חטאת
יהודה ולא תמצאנה כי אסלח לאשר אשאר: עמך ונחלתך רעבי
טובה צמאי חסדך תאבי ישעה. יפירו וידעו כי ליהוה אלהינו
הרחמים והסליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען בריתך.
עשה למען גדלה ותפארתך. עשה למען דתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען
כבודך. עשה למען למוך. עשה למען מלכותך. עשה למען
נצחך. עשה למען סודך. עשה למען עזך. עשה למען פארך.
עשה למען צדקתך. עשה למען קדשך. עשה למען רחמיך
הרבים. עשה למען שכינתך. עשה למען תהלתך. עשה
למען אוהביך שוכני עפר. עשה למען אברהם יצחק ויעקב.
עשה למען משה ואהרן. עשה למען דוד ושלמה. עשה למען
ירושלם עיר קדשך. עשה למען ציון משכן כבודך. עשה
למען שממות היכלך. עשה למען הריסות מזבחך. עשה
למען הרוגים על שם קדשך. עשה למען טבוחים על יחודך.
עשה למען באי באש ובמים על קדוש שמך. עשה למען
יונקי שדים שלא חטאו. עשה למען גמולי חלב שלא פשעו.

עשה

תו"א א) עזרא ט ו: ב) נחמיה ט יז: ג) ירמיה נ כ: ד) דברים ט כו: ה) דניאל ט ט (בשינוי):
ו) ע"פ שמות לר ו: ז) ירמיה יד ז: ח) ישעיה כו יט: ט) ע"פ דניאל שם טז. כד: י) תהלים
כו ח: כ) ע"פ יואל ב טז: ל) ע"פ ישעיה כח ט:
הגהגות ו) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמתך. בריתך, וכן בכלום.

עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינֹקוֹת שֶׁל בַּיִת רַבָּן. עֲשֵׂה לְמַעַן אִם לֹא
לְמַעַנֵנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
בְּרָאנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גִּזְאֵלנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דוֹרֵשְׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחָסִיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ כּוֹבֵשׁ בְּעָסִים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בְּעַת
צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פְּוֹדָה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ קְרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְכַעֵס עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַךְ
רְצוּת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֶל-אֲבִיּוֹנִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ הַתְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶּחַד
יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲזֵרַת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ.
עֲנֵנוּ מְשֻׁבַּ אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בְּעַת רָצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי
יְתוֹמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יֵינן אֶלְמָנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שְׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה
רִיִצְחָק בְּנוֹ בְּשִׁנְעַקֵד עַל-נְבִי הַמּוֹזֵבַח הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה
לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְאַבְוֹתֵינוּ עַל-יַם-סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ.

מי

תו"א א) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: ב) מלכים"א יח לז (בשינוי): ג) ישעיה
סג טז: ד) ע"פ שם מג א: ה) שם מז ד: ו) דברים ז ט: ז) ע"פ איוב ח ו: ח) דניאל ו כז
(בשינוי): ט) תהלים קיט סח (בשינוי): י) ע"פ שם קג יד: כ) ראה ברכות ז, א: ל) ע"פ
ישעיה נט יז: מ) אבות ג, א: נ) ע"פ דברים שם כא: ס) ע"פ ישעיה לג ה: ע) ירושלמי
ברכות ד, ג: פ) דברים לב ד: צ) ע"פ תהלים קמה יח: ק) ע"פ אבות ה, יא: ר) שמות לד
ו: ש) תהלים סט לד: ת) דברים כו ז: א) בראשית כו כד: ב) ע"פ שם לא מב: ג) שם מט
כד: ד) ע"פ ישעיה מט ח: ה) תהלים סח ו: ו) ע"פ תענית טו, א: ז) דברים רבה ב, יא:
הנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

מִי שְׁעֵנָה לְמֹשֶׁה בְּחֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחֲתָה
הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ.
מִי שְׁעֵנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְשִׁמְוֵאל
בְּמַצְפָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא
יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְאַלְיָהוּ בְּהַר הַכְּרֵמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה
לְאַלְיָשָׁע בִּירִיחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַיָּבֵנָה הוּא
יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
שְׁעֵנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֹזְרִיָּה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ.
מִי שְׁעֵנָה לְדָנְיָאֵל בְּגוֹב אַרְיֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְמַרְדְּכַי
וְאַסְתֵּר בְּשִׁשָּׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְעֹזְרָא בְּגוּלָה
הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְכַל־הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים
וְהַיְשָׁרִים הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־נֶדַר צְרִילִי מְאֹד נִפְלְאָה־נָא בְּיַד־יְהוָה בִּירְבִּים רַחֲמוֹ וּבְיַד־אֲדָם
אֶל־אֶפְלָה:

(אין גופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חֲסָאֲתִי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
תַּחֲנוּנֵי: יְהוָה אֶל־בְּאִפְךָ תּוֹכִיחַנִי וְאֶל־בְּחַמְתְּךָ תִּסְרַנִּי: חַנּוּן
יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אָנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמִי: וּנְפֹשִׁי נִבְהַלָּה
מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
חַסְדְּךָ: כִּי אֵין בְּמִוֹת וּזְכָרְךָ בְּשִׂאוֹר מִי יוֹדֶה־לְךָ: יַגְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי,
אַשְׁחָה בְּכַל־לִילָה מִטְּתִי בְּרַמְעֵתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינַי
עֲתַקָּה בְּכַל־צוּרֵי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֵי אֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
שָׁמַע יְהוָה תַּחֲנָנִי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֵיבֵי
יִשְׁבּוּ יִבְשׁוּ רַגְע:

מִחֵי וּמִסִּי מִמִּית וּמִחַיָּה. מִסִּיק מִן שְׂאוֹל לְחַי עֲלֵמָא. בְּרָא כַד
חֲטִי אָבוּהִי לְקָנָה. אָבוּהִי רַחִים אִסִּי לְכַאבִּיָּה: עֲבָדָא דְמָרִיד
נָפִיק בְּקוֹלָר. מָרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרַךְ בּוֹכְרַךְ אָנִי וְחַטִּינִי
קַמְךָ. הָא רְוִי נַפְשִׁין בְּגִידִין מְרַרִין. עֲבָדְךָ אָנִי וּמְרוֹדְנִי קַמְךָ. הָא

כבוצא

תו"א א) ראה דברים ט יט: ב) ראה סנהדרין פב, ב: ג) ע"פ תענית טו, א: ד) מלכים"ב ב
כא"כ: ה) שם כ ב"י: ו) ראה דניאל ג כ"כז: ז) שם ו י"זכה: ח) שמואל"ב כד יד:
ט) שמות לד ו: י) ירושלמי ברכות א, ה: כ) תהלים ו ב"א: ל) שמואל"א ב ו: מ) תרגום
יונתן עה"פ שמות ד כב:

בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבָּיָא. הָא בְּמַלְקוּיּוֹתָא. בְּמָטוּ מִנְךָ בְּרַחֲמֶיךָ דְנִפְיִישִׁין.
אִסִּי לְכַאֲבִין דְתַקּוּף עָלֶיךָ. עַד דְלֹא נִהְיִי גְמִירָא בְשַׁבָּיָא:

מְבַנְיִסִי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לְפָנַי בְּעַל הַרְחָמִים: מִשְׁמִיעִי
תְּפִלָּה. הַשְׁמִיעוּ תְּפִלָּתֵנוּ. לְפָנַי שְׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה: מִשְׁמִיעִי
צְעָקָה. הַשְׁמִיעוּ צְעָקָתֵנוּ. לְפָנַי שְׁוֹמֵעַ צְעָקָה: מְבַנְיִסִי דְמַעָה. הַכְּנִיסוּ
דְמַעוֹתֵינוּ לְפָנַי מְלַךְ מִתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבוּ תַחֲנוּנָה
וּבִקְשָׁה. לְפָנַי מְלַךְ אֵל רִם וְנִשְׂא: הוֹפִירוּ לְפָנָיו. הַשְׁמִיעוּ לְפָנָיו
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם. יִזְכּוּר אֶהְבֶּתֶם וַיִּתְּנָה
זְרַעַם שְׂרָא תֵּאבֵד שְׂאֵרֵי תְּעַקְבֵי. כִּי צֹאן רֹעֵה נֶאֱמָן הָיָה
לְחִרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גְּזוּי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מֵהָר עֲנַנּוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעָנוּ.
וּפְדָנוּ מִכַּף־גְּזוּרוֹת קִשּׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִשִּׁית
צְדָקָךָ וְעַמְּךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנֵנּוּ. כְּבֵר שַׁבָּיָא. דְּמִתְחַנְנֵנּוּ לְשִׁבּוּיָהּ. בְּלִהוֹן
בְּנֵי שַׁבָּיָא. בְּכִסְפָּא מִתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבְתַחֲנוּנָיו.
הֵב לָן שְׂאֵרֵי תִּינוּ וּבְעוֹתֵינוּ דְלֹא נִהְדַּר רִיקָם מִן קַדְמָךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנֵנּוּ. כְּעַבְדָּא דְּמִתְחַנְנֵנּוּ לְמַרְיָהּ. עֲשִׂיכִי אֲנִי
וּבַחֲשׂוֹכָא שְׂרִינֵי. מְרִירִין נַפְשֵׁינוּ מִעַקְתֵינוּ דְנִפְיִישִׁין. חִילָא לִית
בְּן לְרַצְיוֹנֵךְ מָרְן. עֵבִיד בְּדִירָא קִימָא דְגְּזוּרָתָא עִם אֲבִהֵתָנָא:

שְׁזוּמַר יִשְׂרָאֵל, שְׁזוּמַר שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֵאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שְׁזוּמַר גְּזוּי אֶחָד, שְׁזוּמַר שְׂאֵרֵי עַם־אֶחָד, וְאֵל יֵאבֵד גְּזוּי אֶחָד,
הַמִּיחֲדִים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שְׁזוּמַר גְּזוּי קְדוּשָׁה, שְׁזוּמַר שְׂאֵרֵי עַם קְדוּשָׁה, וְאֵל יֵאבֵד גְּזוּי
קְדוּשָׁה, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשָׁה:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפִּיס בְּתַחֲנוּנֵינוּ, הַתְרַצָּה וְהַתְפִּיס לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עוֹזָר:

אבינו

תו"א א) קהלת רבה ז, טו: ב) ברכות כח, ב: ג) תענית טו, א: ד) ישעיה נז טו: ה) ע"פ אבות
ו, ט: ו) ישעיה כו יט: ז) מיכה ה ז: ח) אסתר רבה ז, יג: ט) ע"פ ירמיה כד ט:
י) שמואל-ב ז כג: כ) ירמיה שם: ל) תהלים קכא ד: מ) ירמיה לא ו: נ) דברים ו ד:
ס) אסתר ג ח: ע) ע"פ שמות יט ו: פ) דברים ז ו:

אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ אָבִינוּ אֶתְּהָ: אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ אֵין לָנוּ מִלֶּךְ אֶלָּא אֶתְּהָ:
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ רַחֵם עָלֵינוּ: אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ חַנּוּן וְעַנּוּן כִּי אֵין בָּנוּ
 מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׂמֹךְ הַגְּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:
 וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדַע מַה־נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זְכוֹר רַחֲמֶיךָ
 יְהוָה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מַעֲזֹלִים הֵמָּה: יְהִי־חֶסְדְּךָ יְהוָה
 עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: אֶל־תִּזְכָּרְנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים,
 מִהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד: חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן,
 כִּי־רַב שָׁבַענוּ בּוֹז: בְּרַגְזוֹ רַחֵם תִּזְכָּר: בְּרַגְזוֹ עֲקָדָה תִּזְכָּר:
 בְּרַגְזוֹ תְּמִימוֹת תִּזְכָּר: בְּרַגְזוֹ אֲהַבָּה תִּזְכָּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה,
 הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרָאנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, זְכוֹר כִּי־עָפַר
 אֲנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֲלֶיךָ בְּבוֹד־שְׂמֹךְ, וְהַצִּילְנוּ
 וּכְפָר עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׂמֹךְ:

יְתַגְּדֵל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אָמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלֵּךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אָמֵן: בְּחֵיכוֹן
 וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעַלְמֵי עָלְמֵיָא: יְתַבְרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח
 וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אָמֵן: לְעָלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא,
 דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תְּתַקַּבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוּתְהוֹן דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אַבּוּהוֹן דִּי
 בְּשִׁמְיָא, וְאָמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים
 טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן: עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו,
 הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן:

אשרי

תו"א (א) ר"ף תענית ו, א: ב) תענית כה, ב: ג) דברי הימים ב כ יב: ד) תהלים כה ו: ה) שם
 לג כב: ו) שם עט ח: ז) שם קכג ג: ח) חבקוק ג ב: ט) תהלים כ י: י) שם קג יד: כ) שם
 עט ט: ל) איוב כה ב:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל - הרכנת הראש במקצת (שם).
 (3) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה - לימין המתפלל.
 שלום - לשמאל המתפלל. במרומיו - באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן - באמצע
 (מנהגי הרב).

(4) באמירת סליחות ב'מנין' של הרבי, לאחר קדיש תתקבל, מסיימים בשירת רחמנא דעני
 לעניי ענינא."

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשֶׁרִי הָעַם שֹׁכֵּה לֹו, אֲשֶׁרִי הָעַם
שִׁיחָה אֶלְהִיו: תִּתְחַלֵּה לְדוֹר, אֲרוֹמְמֶךָ
אֶלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְחֻזָּה וּמְהַלֵּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
חֶקֶר: הוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מֵעַשְׂיֶיךָ, וּגְבוּרַתֶיךָ
יְגִידוּ: הֵדֵר כְּבוֹד הַוָּדָק, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעֻזּוֹ נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וּגְדֹלְתֶךָ
אֲסַפְּרֶנָּה: וְכֵר רַב־טוֹבְךָ יִבִּיעוּ, וְצַדִּיקְתֶּךָ
יִרְנְנוּ: חֲנּוּן וְרַחוּם יְחֻזָּה, אֶרְךָ אֲפִים וּגְדֹל־
חֶסֶד: טוֹב־יְחֻזָּה לְכֹל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְחֻזָּה כָּל־מַעֲשֵׂיךָ, וַחֲסִידֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרַתֶךָ
יְדַבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ | לְבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרַתִּיו,
וּכְבוֹד הֵדֵר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתֶךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמוֹם, וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל־דוֹר וָדֹר:
סוּמְךָ יְחֻזָּה לְכָל־הַנִּפְלָאִים, וְזוֹקֶךָ לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כֹל אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדְךָ,

ומשביע

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

וּמִשְׁבִּיעַ לְכַלְחֵי רְצוֹן: צְדִיק יְהוָה בְּכָל-
 דְּרָכָיו, וְחָסִיד בְּכָל-מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל-
 קְרָאִיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן-
 יִרְאוּ יַעֲשֶׂה, וְאֶת-שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת-כָּל-אֲהֲבָיו, וְאֵת כָּל-
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תְּהַלֵּת יְהוָה יִדְבַּר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ בְּלִבִּי אֲשֶׁר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וַאֲנַחְנוּ | נְבָרֵךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד-עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֲלָמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּתַיִּיבּוֹן
 וּבְיוֹמִיבּוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֲגָלָא וּבְזִמְנָא קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעַלְמֵי עַלְמֵינָא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעָלָא מִן כָּל-בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרוּן בְּעֲלָמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לָךְ אֲדֹנָי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפְּנִים: מַה-נִּתְאֲוִינָן
 וּמַה-נִּנְאֵמֵר מַה-נִּדְבַּר וּמַה-נִּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׂה
 דְרָכֵינוּ וְנַחְקְרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיָנֵךְ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא-יִבְחָסֵד וְלֹא-יִבְמַעֲשִׂים בָּאֲנָנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלִתִּיךָ: דְלִתִּיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֲלֵה־שִׁיבְנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תִּשְׁיבְנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: (ב) דניאל ט ז: (ג) ע"פ איכה ג לט: (ד) ע"פ בראשית מד טז: (ה) איכה
 שם מ (בשינוי): (ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): (ז) שמות לד ו: (ח) ברכות כח, ב:
 הגדהגות (ו) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זווקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (זווקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זווקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה, עֲדִיךָ כָּל־בֶּשֶׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כָּל־בֶּשֶׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכַּה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִיִּלוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כָּל־עַבְדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׂאוּ־יְדֵכֶם קִדְשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁפָּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִה לְהַדָּם רַגְלָיו: רֹמְמוֹ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוִה לְהַדָּם רַגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא: רֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוִה לְהַר קְדוֹשׁוֹ, בִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוִה לִיהוָה
 בַּהֲדַר־תְּקִדְשׁ, חִילוֹ מִפְּנֵי כָּל־הָאָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוֹ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל־קְדוֹשְׁךָ בִּירְאֶתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל
 קְדוֹשְׁךָ וְנוֹדַה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהַגְדְּלָתָ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנַתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲלֵים:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֻלְתּוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד, נֹרָא הוּא
 עַד־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרַתְךָ: מִי לֹא
 יִרְאֶה מְלֹךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכֹל־חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוּם יְמִינְךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֶיךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֻלָּה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְתַּנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶיךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יְסֻדְתָּם: אַתָּה הַצְּבֹת כָּל־גִּבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצַּרְתָּם: אַתָּה רִצַּצְתָּ רֹאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקָעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרַרְתָּ

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךָ יְיָ, שְׁבַרְתָּ רֵאשֵׁי תַנּוּנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גִלּוֹי אֶתָּה תִשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֶתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבַדְּךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרו
 שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנֶתְךָ בִקְהַל קִדְשִׁים: לְכוּ נִרְנְנָה לַיהוָה,
 נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעָה לּוֹ: צִדֵּק
 וּמִשְׁפָּט מְכוּן בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחֲדוּ נִמְתִּיק
 סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֹשֶׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
 יָדָיו וַיִּצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כְּלִיחֵי, וְרוּחַ כְּלִבְשׁוֹ־אִישׁ: הַנְּשַׁמָּה לָךְ
 וְהַגּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךְ: הַנְּשַׁמָּה לָךְ וְהַגּוֹף שִׁלָּךְ, יְהוָה עֹשֶׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתֵאנּוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֹשֶׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
 שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנְנוּ כִּי
 רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שָׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מִלְּפָנָיו, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צַדִּיקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעֹתֶיךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֶתָּה הוּא מְלֶכֶךְ
 אֱוֹהֵב צַדִּיקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עוֹנוֹת עִמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
 בְּרִית קְרָאוֹשׁוֹנִים, וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֶתָּה הוּא שׁוֹרְדֵת בַּעֲנַן
 כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דָּרְכֵי טוֹבָךָ לְמִשְׁחַ עֲבֹדָה. וְאַרְחוֹת־
 חֲסִדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתּוּ כִּי אֶתָּה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַטִּיב. וּמְנַהִיג הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִיטוּבִי עַל־פָּנֶיךָ וּקְרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אָחַן וְרַחַמְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֶתָּה וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתָ, וְדַרְךְ
 תְּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדַלְתָּ רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדְיֶיךָ: תִּפְן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמוֹם, כִּי אֶתָּה
 הוּא בְּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

בהודעת

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים-ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
 ו: (ו) שם צה א-ב: (ז) שם פט טו: (ח) שם נה טו: (ט) שם צה ה: (י) איוב יב י: (כ) ירמיה
 יד ז: (ל) נחמיה ט לא (בשינוי): (מ) תהלים כה יא (בשינוי): (נ) ע"פ דניאל ט יח: (ס) ע"פ
 תהלים יא ז: (ע) ראה שמות לד ה: (פ) שם ו: (צ) שם לג יט: (ק) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוֹ מִקֶּדֶם: מִמְּרוֹן אֶפְדָּ שׁוּב, כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ
 כְּתוּב: וּבְצַל כְּנָפֶיךָ נַחֵסָה וְנִתְלוֹנָן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנו וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאֲמָרָה, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנוֹי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפְשַׁע
 וְחַטָּאת וְנִקְהָה: ע"כ

וְסַלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וְלַחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתָּנוּ:

סַלַּח־לְנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלְכְּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
 אֲדֹנָי טוֹב וְסַלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֹד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֲיִן־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצַדִּיק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עַמְּךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרֶךָ נִרְאֶה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סַלַּח־נָא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֲתָה
 לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָה: וְשָׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז-ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמַמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר-נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִי-צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עֲלִי-רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֹעָה, אֲדֹנָי | סְלַחְהָ,
אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל-תְּאֵחֶר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי-שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל-עִירְךָ וְעַל-עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אִם עֲוֹנֵינוּ רָבוּ לְהַגְדִּיל. בָּנוּ עָנוּ עֲבוֹת בְּגִדִיל. נִרְמוּ לָנוּ בְּנִתִים
לְהַבְדִּיל. וְדַרְכֵי רַחֲמֶיךָ לֹא תַחֲדִיל: הַתְּנַהֵג בְּמִדַּת חֶסֶד
הַתְּנִית. וְאַתָּה הוּא שְׂמֵךְ הַיִּית. זְכוּר עֲדַתְךָ אֲשֶׁר קָנִית.
חֹן שִׁירֵי בְכוֹר בְּנֵי: טַעַנְתֵּנוּ נְפִי קָרַת נְתוּנִים. יִשְׁבְּתֵנוּ
לְשׁוֹסֵלַע אֵיתָנִים. כְּאֶחָד דְּבִיתֵנוּ בְּמָקוֹם תְּנִים. לְרוּיָה צֵאת
כְּמָה מִתוּנִים: מְרוֹב פְּקוּדוֹת וּבְהִלָּה מְחַלְחֶלֶת. נִקְטָה נִפְשֵׁי
לְעַפָּר בּוֹחֶלֶת. סְמֵכָה בְּטֶן לְאַרְץ נִשְׁחַלֶּת. עוֹרָה | לְמָה תִישֵׁן
תּוֹחֶלֶת: פְּקַח-קוֹחַ קְרוֹא אֶסִּירְךָ חֲפוּץ. צוֹק הַעֲתִים חֲשֻׁבוֹנָם
קְפוּץ. קִבֵּץ פְּזוּרֶיךָ עֵדֶר הַנְּפוּץ. רְאוֹת עוֹלָתָה פִּיהָ תִקְפוּץ:
שְׁמוֹר שְׁבוּעַת חֶסֶד וְתִנְאֵי. תָם וְצָבוֹר בְּנֵי אֵיתָנֵי. שְׁלוֹמוֹ
יִצוּהָ לְבִלִי גְנָאֵי. הַפּוֹךְ וְשִׁנּוֹת לְטוֹבָה הַפְּנָאֵי: קָטָן כִּי יַעֲקֹב
וְדָל. יְדוּעַ חוֹלֵי נְבוּזָה וְחַדְלָה. חֵיִים וְחֶסֶד מְעוֹז וּמִגְדָּל. כְּאֲשֶׁר
עַתָּה בְּחֶךָ יִגְדֵל:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחַסִּידוֹת, מוֹחֵל
עוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וְסְלִיחָה לְפּוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל-בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמוֹל. אֵל הוֹרִית לָנוּ לֹאמֹר שְׁלֹשׁ
עֲשָׂרָה, זְכַרְלָנוּ חַיִּים בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּחַוְדַּעַת לְעַנּוֹ

מקדם

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) דניאל ט יח"ט: (ג) תהלים עד ב: (ד) משלי ט ג (בשינוי): (ה) שמואל-א
יד: (ו) תהלים מד כ: (ז) איוב י א: (ח) תהלים שם כד: (ט) ישעיה סא א: (י) ע"פ דניאל
ט כה: (כ) ע"פ עמוס ז ב: (ל) ישעיה נג ג (בשינוי): (מ) איוב י יב: (נ) ויקרא רבה כט, ו:
(ס) ראש השנה יז, א: (ע) תהלים קג ו (בשינוי): (פ) ראה ראש השנה יז, ב:

מִקְדָּם, כְּמוֹ שִׁכְתוֹב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נֹצֵר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וְפֹשַׁע

וְחַטָּאת וְנִקְהָ: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵנוּ וְלַחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֱבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶיךָ:

כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים, כֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְיוֹה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַבְּתֶךָ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלֵנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטַּח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֲתָה
לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֹאמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּח־תִּי בְּדַבְּרֶךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, בְּקֶח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתֵּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עַל־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמַעְהָ, אֲדֹנָי | סִלַּחְהָ,
אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאֱחָר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֹיְתֶיךָ קֹוִיתֶיךָ מֵאַרְצְ מִרְחֻקִים. בְּקֶרְבִּי שְׁחַרְתֶּיךָ קְרֹאֲתֶיךָ
מִמַּעַמְקוּיִם. גּוֹרְסֵתִי לְתַאֲוֹתֶיךָ כְּאִיר עַל־אֲפִיקוּיִם.

דרשתך

תו"א (א) שמות לד ה: ב) שם רז: ג) שם ט: ד) תהלים פו ה: ה) שם קג יג: ו) שם ג ט:
ז) שם מו ח: ח) שם פד יג: ט) שם כ י: י) במדבר יד יט: כ) שם כ: ל) דניאל ט
יח"ט: מ) ע"פ ירמיה ח יט: נ) תהלים קל א (בשינוי): ס) ע"פ שם מב ב:
הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

דַּרְשֵׁתֶיךָ וּבִקְשֵׁתֶיךָ בְּרַחֲבוֹת וּבְשׂוֹקִים: הִנֵּה הָעֵת תַּרְוִיחַ
 לְדַחֲוִקִים. וְתַעֲשֶׂה דִין וּמִשְׁפָּט לַעֲשׂוֹקִים. זְמוּרֵיהֶם שַׁחַתוּ
 וּבִקְקוֹם בּוֹקְקִים. חֲמוּסִים נְגוּשִׁים בְּיַד מַדִּיקִים: טְפוּלֶיךָ
 שֶׁעָשַׂעְתָּ פְּיָדִים רַבִּים. יָמִים רַבִּים לְחוּצִים וּדְפוּקִים. כֹּל חָסְרוֹ
 מִטּוֹב רִיקִים. לְבָאִים שִׁנִּיהֶם עָלִימוּ חוֹרְקִים: מְאִסָּת וּנְחַתָּ
 וְנִטְשָׁת דְּבִקִים. גְּאֵרָת בְּרִית שְׁלֵשֶׁת הַחֲשׂוֹקִים. סְחִי שֶׁמָּתְנוּ
 מִבַּיִם וְלִקִים. עֲצוּמֵי גֵזֶם וְאֹכְלֵי יִלְקִים: פְּצָעֵי חֲבוּרוֹת וְאֹבְרִים
 מִתְפָּרְקִים. צָרֵי חֲדָלְנוּ וְדָלְנוּ מִתְמָרוּקִים. קֹמָה עֲזֹרְתָה
 לְנֹאנְחִים וְנֹאנְקִים. רוּמֵם מֵאֲשֵׁפוֹת וּמַעֲפָר תִּקִים: שְׁלֵטוֹן בְּיָדְךָ
 יְרוּדֶיךָ לְהִקִים. תִּקְפָּךָ בְּשַׁחַק וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּאַרְקִים. אֲדָךְ לְשִׁמְךָ
 יוֹדוּ הַצְּדִיקִים. בְּנִשְׁאָךָ רֵאשׁ שְׁבַעֲתִים מְזַקְקִים: עֵתָה יֹאמְרוּ
 הַקְּרוֹבִים וְהַרְחוּקִים. תִּזְק וְאֲמִיץ וְדַבְּרוּ הַקִים. קִים מֵאֲמָרוֹ
 שׁוֹבֵן שְׁחָקִים. לְחִבְצֶלֶת הַשָּׁרוֹן שׁוֹשְׁנַת הַעֲמָקִים:

יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בִּיהוָה תִּשׁוּעַת עוֹלָמִים. גַּם הַיּוֹם יוֹשְׁעוּ
 מִפִּיךָ שׁוֹבֵן מְרוּמִים. כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת
 וּבַעַל הַרְחָמִים:

שְׁעָרֶיךָ הֵם דּוֹפְקִים כַּעֲנִיִים וְדָלִים. לָקוֹן לְחַשֵּׁם קָשׁוּב
 יֵה שׁוֹבֵן מְעָלִים.

כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הַרְחָמִים:

פְּחוּדִים הֵם מִכָּל־צָרֵיהֶם, מִמְחַרְפֵּיהֶם וּמִמְגַדְפֵּיהֶם. נֹא
 אֵל תַּעֲזֹבֵם יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם.

כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הַרְחָמִים:

טוֹבוֹתֶיךָ יִקְדְּמוּ לָהֶם בַּיּוֹם תּוֹכְחָה. וּמִתּוֹךְ צָרָה
 תִּמְצִיאֵם פְּרוֹת וְרוּחָה.

כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הַרְחָמִים:

יושעו

תו"א א) שיר השירים ג ב: ב) נחום ב ג (בשינוי): ג) ע"פ בראשית לג יג: ד) תהלים פט מ:
 ה) שם מד כז: ו) שם קמ יד (בשינוי): ז) ע"פ שם יב ז: ח) אסתר ט כ: ט) ישעיה כח ב:
 י) פטיקתא רבתי כ: כ) שיר השירים ב א: ל) ישעיה מה יז: מ) קהלת רבה ז, טו: נ) ע"פ
 ישעיה כו טז:

יִוָּשְׁעוּ לְעֵינַי כָּל וְאֵל יִמְשְׁלוּ בָּם רְשָׁעִים. כִּלְהַ שְׁעִיר
 וְחֹתְנֵנוּ יִיָּעֲלוּ לְצִיּוֹן מוֹשִׁיעִים.
 כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבְעַל הַרְחָמִים:
 הַקְּשִׁיבָה אָדוֹן לְקוֹל שׁוֹעֲתָם. וְלִמְכוֹן שַׁבְּתָךְ הַשָּׁמַיִם
 תַּעֲלֶה תַּפְלָתָם.

כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבְעַל הַרְחָמִים:
 יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בֵּיתוֹהָ תִּשְׁוַעַת עוֹלָמִים. גַּם הַיּוֹם יִוָּשְׁעוּ
 מִפִּיךָ שׁוֹכְנֵי מְרוֹמִים. כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבְעַל הַרְחָמִים:
 אֵל מְלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
 עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לַחַטָּאִים וְסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
 וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמוֹל. אֵל הוֹרִיתָ לָנוּ לֹאמֹר שְׂדֵשׁ
 עֲשֶׂרָה, זְכַרְלָנוּ הַיּוֹם כְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעֵנִי
 מִקְּדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
 וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֵר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא
 יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפְשַׁע
 וְחַטָּאָה וְנִקָּה: ע"כ

וְסַלְחַת לְעוֹנֵינוּ וְלַחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סַלְחֵלָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטְאֵנוּ. מַחֲלֵלָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
 אֲדֹנָי טוֹב וְסַלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶיךָ:

ברחם

תו"א א) ע"פ עובדיה פסוק כא: ב) קהלת רבה ז, טו: ג) ישעיה מה יז: ד) ויקרא רבה כט, ו:
 ה) ראש השנה יז, א: ו) תהלים קג ו (בשינוי): ז) ראה ראש השנה יז, ב: ח) שמות לד
 ה: ט) שם יז: י) שם ט: כ) תהלים פו ה:
 הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
 ה סעיף קז).
 2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

בְּרַחֵם אֱב על־בָּנִים, בֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְיוֹה הַיְשׁוּעָה,
על־עַמֶּךָ בְּרַכְתָּהּ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלֵנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטֶּחַ בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרָאנוּ:

אֲלֵתִּיזְכְּרֵנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵר יִקְדַּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מָאֵד: חַטָּאוֹת נַעֲוִינוּ | וּפְשָׁעֵינוּ אֲלֵתִּיזְכֹּר בְּחַסְדֶּךָ זְכַר־לְנוּ
אֶתְּךָ, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחַסְדֶּיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִמְחָה: זָכַרְנוּ יְהוָה בְּרָצוֹן עַמֶּךָ,
פָּקְדָנוּ בַיְשׁוּעָתְךָ: זְכַר עֲדַתְךָ | קִנְיֹת, קָדָם נָאֵלְתָּ שִׁבְט
נַחֲלָתְךָ, הִרְצִיּוֹן זֶה | שְׂכַנְתָּ בּוֹ: זְכֹר יְהוָה חַבַּת יְרוּשָׁלַם, אֲהַבַת
צִיּוֹן אֲלֵתִּישְׁפַח לְנַצַּח: אֶתְּךָ תִּקְוָה תְּרַחֵם צִיּוֹן, כִּי־עַתָּה לְחַנּוּנָה כִּי־בָא
מוֹעֵד: זָכַר יְהוָה | לְבָנֵי אֲדוּם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסוּד בָּהּ: זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַּעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרַבָּה אֶת־זַרְעֲכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וְכִלְיָהֲאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתֵּן לְזַרְעֲכֶם וְנָחֲלוּ לָעָלָם: זָכַר
לְעַבְדֶּיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב, אֲלֵתִּיפָן אֲלֵ־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֲלֵ־רִשְׁעוֹ וְאֲלֵ־חַטָּאוֹתָיו: אֲלֵ־נָא תִשֶׁת עָלֵינוּ חַטָּאוֹת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חַטָּאנוּ: חַטָּאנוּ צוּרְנוּ סִלְחֵלְנוּ יוֹצְרֵנוּ:

זְכוֹר לָנוּ בְרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאֶף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֶף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר:
זְכוֹר לָנוּ בְרִית רֵאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֶתְּכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהוֹיֹת
לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאֶף־גַּם־זֹאת
בְּהוֹיֹתְכֶם בְּאֶרֶץ אֲבוֹתֵיכֶם לֵאמֹר־תִּתֶּנּוּ וְלֹא־יִגְעַלְתֶּם לְכַלְתֶּם לְהַפְר
בְּרִיתִי אִתְּכֶם, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: הִשָּׁב שְׁבוֹתֵנוּ וּרְחַמְנוּ כְּמָה
שְׁפַתְּךָ, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוֹתְךָ וּרְחַמְךָ, וְשָׁב וּקְבַצְךָ
מִכָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קַבֵּץ נַדְחֵינוּ כְּמָה
שְׁפַתְּךָ, אִם־יְהִיָּה נִדְחָךָ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבַּצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

ומשם

תו"א (א) תהלים קג יג: (ב) שם ג ט: (ג) שם מו ח: (ד) שם פד יג: (ה) שם כ י: (ו) שם עט ח:
(ז) שם כה ז (בשנינוי): (ח) שם ו: (ט) שם ק ד (בשנינוי): (י) שם עד ב: (כ) שם יט: (ל) שם
קב יד: (מ) שם קלו ז: (נ) שמות לב יג: (ס) דברים ט כז: (ע) במדבר יב יא: (פ) ויקרא כו
מב: (צ) שם מה: (ק) שם מד: (ר) דברים ל ג: (ש) שם ד:

ומשם יקחה: מחה פשעינו בעב ובענן כמה שפתוב, מחיתי בעב פשעיך ובענן חטאותיך, שובה אלי כי גאלתיך: מחה פשעינו למענה כאשר אמרת, אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכר: הלבן חטאינו בשלג וכצמר כמה שפתוב, לכו נא ונוכחה יאמר יהוה, אם יהיו חטאיכם בשנים בשלג ילבינו, אם יאדימו בתולע כצמר יהיו: זרוק עלינו מים טהורים וטהרנו כמה שפתוב, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, מפל טמאתיכם ומפריגולתיכם אטהר אתכם: רחם עלינו ואל תשחיתנו כמה שפתוב, כי אל רחום יהוה אלהיך לא ירפה ולא ישחיתך, ולא ישפח את־ברית אבותיך אשר נשבע להם: מול את־לבבנו לאהבה את־שמוך כמה שפתוב, ומל יהוה אלהיך את־לבבך ואת־לבב זרעך, לאהבה את־יהוה אלהיך בכל־לבבך ובכל־נפשך למען חייך: המצא לנו בבקשתנו כמה שפתוב, ובקשתם משם את־יהוה אלהיך ומצאת, כי תדרשנו בכל־לבבך ובכל־נפשך: תביאנו אל־הר קדשך ושמחנו בבית תפלתך כמה שפתוב, והביאותים אל־הר קדשי ושמחתים בבית תפלתתי, עולתיהם וובחיהם לרצון עלימוזבחי, כי ביתי בית־תפלה יקרא לכל־העמים:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבו ולא עד בכלל:

שמע קולנו יהוה אלהינו חוס ורחם עלינו וקבל
ברחמים וברצון את־תפלתנו:

השיבנו יהוה | אליך ונשובה חדיש ימינו בקדם:
אל־תשליבנו מלפניך ורוח קדשך אל־תפקח ממנו:
אל־תשליבנו לעת זקנה פכלות פחנו אל־תעזבנו:
אל־תעזבנו יהוה אלהינו, אל־תרחק ממנו: עשה־עמנו אות למזכה
ויראו שנאינו ויבשו בייאתה יהוה עזרתנו ונחמתנו: אמרינו
האזינה | יהוה בינה הגיגנו: יהיו לרצון | אמרי־פינו והגיון לבנו
לפניך

תו"א (א ישעיה מד כב: ב) שם מג כה: ג) שם א יח: ד) יחזקאל לו כה: ה) דברים ד לא:
(ו שם ל ו: ז) שם ד כט: ח) ישעיה נו ז: ט) איכה ה כא: י) תהלים נא יג (בשינוי):
כ) שם עא ט (בשינוי): ל) שם לח כב (בשינוי): מ) שם פו יז (בשינוי): נ) שם ה ב
(בשינוי): ס) שם יט טו (בשינוי):

לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְנוֹאֲלָנוּ: כִּי־לֶךְ יְהוָה הוֹחֵלְנוּ, אֶתְּךָ תַעֲנֶה אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאֶל־תַּעֲלֶם
מִתְחַנְּתֵנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֵי פָנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חַטָּאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגֵרֵנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ.
חִמְסָנוּ. מְפִלְנוּ שֶׁקֶר. יַעֲצֵנוּ רָע. כּוֹבְנוּ. לִצְנוּ.
מְרַדְנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרָנוּ. עֹוִינוּ. פִּשְׁעָנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁנוּ עֲרָף.
רִשְׁעָנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲוִינוּ. תַּעֲתָעָנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צְדִיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. דָּוָה לִבְנוּ
בַּחַטָּאִינוּ. הִחֲבַל אוֹוִינוּ. וּנְפָרַע פֶּאֲרָנוּ. וְבֹול בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חֲרַב בַּעֲוִנוֹנוּ. מְוִרְתָּנוּ הִיתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדָמְתָנוּ לְזָרוִים. כַּחֲנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַד־יָן לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵנוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפָּנוּ, לֹא־מֵר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חַטָּאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עִמָּלָנוּ. מְמַשֵּׁךְ וּמְמוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֲלֵנוּ עֲלֵנוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמוֹנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלוּ בָנוּ. פֶּרֶךְ אִין מִיָּדֵם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֵךָ מִמֶּנּוּ בַּעֲוִנוֹנוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲוִינוּ וְאַבְרָנוּ:

משיח

תו"א א) תהלים לח טז (בשינוי): ב) שם פח ג (בשינוי): ג) שם נה ב (בשינוי): ד) ע"פ דברים כח
נ: ה) ע"פ שמות לד ט: ו) יומא פז, ב (בשינוי): ז) תהלים קו ו: ח) שם (בשינוי): ט) ע"פ
שם קיט סט: י) ע"פ שם לט: כ) איוב לג כז (בשינוי): ל) נחמיה ט לג: מ) ע"פ ישעיה כד
יא: נ) איכה ה יז (בשינוי): ס) ע"פ מלכים"א ח יג: ע) ע"פ תהלים סט כו: פ) ע"פ ישעיה
יח ז: צ) איכה שם ח: ק) ע"פ שמואל"א טו יא:
הגהגות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).
2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האיב (מנהגי הרבי).

מְשִׁיחַ צְדָקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִיַּיִבִּין, מְנַסְתָּרוֹת נִקְנִי: נִקְנֵנו
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכַּל־פְּשָׁעֵינוּ וְטַהֲרֵנוּ מִכַּל־טְמְאוֹתֵינוּ,
 וְזוּק עֲלֵינוּ מִיַּם טְהוּרִים וְטַהֲרֵנוּ, כַּפְתּוֹב עַל־יַד גְּבִיאוֹךָ, וְזַרְקֵתִי
 עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים וְטַהֲרֵתֶם, מִכַּל טְמְאוֹתֵיכֶם וּמִכַּל־גִּלְגוּלֵיכֶם
 אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דְּנִיאל אִישׁ־חַמּוּדוֹת שׁוֹעַ לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמַע,
 פִּקַּח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמַמְתֵּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ
 עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ,
 כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי | שְׁמַעְהָ, אֲדַנִּי | סִלְחָה, אֲדַנִּי
 הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עֵרֶךְ
 וְעַל־עַמְּךָ:

עֲזָרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לְפָנֶיךָ, אֱלֹהֵי, בְּשֵׁתִי וּנְכַלְמַתִּי לְהַרִים אֱלֹהֵי פָנֵי
 אֱלֹהֶיךָ כִּי עֲוֹנֵתֵינוּ רַבּוֹ לְמַעַלְהָ רֹאשׁ וְאֲשַׁמְתָּנוּ גְדֻלָּה עַד
 לְשָׁמַיִם: וְאַתָּה אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת חַנּוּן וְרַחוּם אֲרַךְ־אֲפִים וְרַב־חֶסֶד וְלֹא
 עֹזֵבֶתֶם: אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ אָבִינוּ וְאֵל תִּשְׁלַשְׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ, וְאֵל תִּזְנִיחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ
 וְאֵל תַּעֲשֵׂ עִמָּנוּ כְּלָה בַחֲטָאוֹתֵינוּ, וְקִים לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדְּבָר
 שֶׁהַבְטַחְתָּנוּ בְּקִבְלָה עַל־יַדֵּי יְרֻמָּהוּ חוֹזֵךְ. כְּאֹמֹר, בְּיָמִים הָהֵם
 וּבַעַת הַהִיא נֹאֵם־יְהוָה יִבְקַשׁ אֶת־עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאִינָנוּ וְאֶת־חַטָּאת
 יְהוּדָה וְלֹא תִמְצָאנָה כִּי אִסְלַח לְאִשֶׁר אֲשָׂאִיר: עֲמֹךְ וְנַחֲלֶתְךָ רַעֲבִי
 טוֹבֵךְ צְמֵאֵי חֲסִדְךָ תֵּאָבִי יִשְׁעָךָ. יִבִּירוּ וְיִדְעוּ כִּי לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ
 תִּרְחַמִּים וְהַסְלִיחוֹת:

אֵל רַחוּם שְׁמֶךָ. אֵל חַנּוּן שְׁמֶךָ. בְּנוּ נִקְרָא שְׁמֶךָ. יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: עֲשֵׂה לְמַעַן אֲמִתְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן בְּרִיתְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן גְּדֻלָּה וְתִפְאָרְתְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 הַוְדָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְעוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן זְכָרְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 חֲסִדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְחוּדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מַלְכוּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 נִצְחָךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן סוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֲזָךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן פְּאָרְךָ.

עשה

תו"א (א) תהלים יט יג: (ב) יחזקאל לו כה: (ג) דניאל י יא: (ד) שם ט יח"ט: (ה) עזרא ט ו:
 (ו) נחמיה ט יז: (ז) ירמיה נ כ: (ח) דברים ט כו: (ט) דניאל שם ט (בשינוי): (י) ע"פ שמות
 לד ו: (כ) ירמיה יד ז:

הגהגות (ו) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמינתך. ברייתך, וכן בכלום.

עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשַׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂכִינְתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תְּהַלְלֶתְךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שְׂוֹכְנֵי עִפְרָי. עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבֹרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב.
עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וְשָׁלֹמֶה. עֲשֵׂה לְמַעַן
יְרוּשָׁלַם עִיר קְדוּשָׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מְשֻׁכָּן כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׂמֹמֹת הַיְבֵלָה. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיִסוֹת מִזְבְּחֶיךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדוּשָׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְבוֹחִים עַל יְחוּדְךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָּאֵשׁ וּבַמֵּים עַל קְדוּשַׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
יוֹנְקֵי שָׂדִים שְׁלֵא חֲטָאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶרֶב שְׁלֵא פָּשְׁעוּ.
עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא
לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
בִּזְרָאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דוֹרְשֵׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ זָךְ וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יוֹדֵעַ יִצָּר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ כְּעֵסִים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלַח וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֶה
בְּעַת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֶה וּמְצִיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וְיִשָּׁר
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְכַעֲוֹם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַךְ
לְרַצוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עננו

תו"א א) ישעיה כו יט: ב) ע"פ דניאל ט טז. כד: ג) תהלים כו ח: ד) ע"פ יואל ב טז: ה) ע"פ ישעיה כח ט: ו) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: ז) מלכים א יח לז (בשנינו): ח) ישעיה סג טז: ט) ע"פ שם מג א: י) שם מז ד: כ) דברים ז ט: ל) ע"פ איוב ח ו: מ) דניאל ו כז (בשנינו): נ) תהלים קיט סח (בשנינו): ס) ע"פ שם קג יד: ע) ראה ברכות ז, א: פ) ע"פ ישעיה נט יז: צ) אבות ג, א: א) ע"פ דברים שם כא: ר) ע"פ ישעיה לג ה: ש) ירושלמי ברכות ד, ג: ת) דברים לב ד: א) ע"פ תהלים קמה יח: ב) ע"פ אבות ה, יא: ג) שמות לד ו: דנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי, עמ' כח).

עֲנֵנוּ שׁוֹמְעֵ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ
 אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ פֶּחַד
 יִצְחָק עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אֲבִיר יִעֲקֹב עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֲזֵרַת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ
 עֲנֵנוּ מְשֻׁבַּב אִמְהוֹת עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֲזָרָה בְּעַת רְצוֹן עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אָבִי
 יְתוֹמִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ דִין אֱלֹמְנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שְׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה
 רִיִּצְחָק בְּנוֹ בְּשִׁנְעַקֵד עַל־נְבִי הַמּוֹזֵבַח הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה
 לְיעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְאַבְרָהָם עַל־יְסוּד הוּא יַעֲנֵנוּ מִי
 שְׁעָנָה לְמִשְׁנֵה בְּחֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחְתֵּה
 הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ
 מִי שְׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן
 בְּמַצְפָּה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא
 יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְאַלְהֵיהוּ בְּהַר הַכְּרִמָּל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה
 לְאַלְיָשָׁע בִּירוּחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדְּהָנָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְחֻזְקִיהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי
 שְׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֲזָרְיָה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ
 מִי שְׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגֹב אֲרִיֹת הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְמִרְדָּכַי
 וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְעֹזְרָא בְּנוֹרָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְכָל־הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיֹּשְׁרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵי צַרְלִי מֵאֵד נִפְלְאָה־נָא בְּיַד־יְהוָה כִּי־רַבִּים רַחֲמוֹ וּבְיַד־אֲדָם
 אֱלֹהֵי־אֶפְלָה:

(איך נופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חֲטָאתִי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנָי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בָאָפֶךְ תּוֹכִיחֵנִי וְאֱלֹהֵי־בַחֲמַתְךָ תִּסְפְּרֵנִי:
 חַנּוּנִי יְהוָה כִּי אֲמַלֵּל אָנֹכִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמוֹי: וְנִפְשִׁי נִבְהַלְּתָה

מֵאֵד

תו"א (א) תהלים סט לד: (ב) דברים כו ז: (ג) בראשית כו כד: (ד) ע"פ שם לא מב: (ה) שם מט
 כד: (ו) ע"פ ישעיה מט ח: (ז) תהלים סח ו: (ח) ע"פ תענית טו, א: (ט) דברים רבה ב, יא:
 (י) ראה דברים ט יט: (כ) ראה סנהדרין פב, ב: (ל) מלכים ב כא-כב: (מ) שם כ ב"י:
 (נ) ראה דניאל ג כר-כו: (ס) שם ו יד-כה: (ע) שמואל ב כד יד: (פ) שמות לד ו: (צ) ירושלמי
 ברכות א, ה: (ק) תהלים ו ב"א:

מֵאֵד וְאִתָּהּ יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
חֲסִדְךָ: כִּי אֵין בַּמָּוֶת זְכָרְךָ בְּשֵׂאוֹל מִי יוֹדֶה־לְךָ: יַנְעִתִי | בְּאַנְחָתִי,
אֲשַׁחֲהָ בְּכָל־לַיְלָה מִפְּתֵי בְדַמְעָתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשִׂיָּה מִכַּעַם עֵינַי
עֲתָקָה בְּכָל־צוּרֵי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֶי אֲוֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
שָׁמַע יְהוָה תַּחֲנֻנָּתִי יְהוָה תַּפְּלִתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֲיֹבֵי
יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רַגְעַ:

מַחֲי וּמְסִי, מְמִית וּמְחַיֶּה. מְסִיק מִן שְׂאוֹל לַחֲי עֲלֵמָא. בְּרֵא
כַּד חֲטִי אָבוּהִי לְקִיָּה. אָבוּהִי דְחַיִּים אֲסִי לְכֹאבִיָּה: עֲבָדָא
דְּמָרִיד גַּפִּיק בְּקוֹלָר. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרָךְ בּוֹכְרָךְ
אֲנִי וְחֲטִינִי קַמָּךְ. הָא רְוֵי נַפְשִׁין בְּגִידֵין מְרִינִי. עֲבָדָךְ אֲנִי
וּמְרִידֵנִי קַמָּךְ. הָא בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְּיָא. הָא בְּמַלְקוּיּוֹתָא. בְּמַטּוֹ
מְנָךְ בְּרַחֲמֵךְ דְּנַפְשִׁינִי. אֲסִי לְכֹאבִין דְּתַקוּף עֲלֵךְ. עַד דְּלֹא נִהְוֵי
נְמִירָא בְּשַׁבְּיָא:

מְכַנְּסִי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינִי. לִפְנֵי פְּעַל הַרְחַמְתִּים: מְשִׁמְעֵי
תַּפְּלָה. הַשְׁמִיעוּ תַּפְּלָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע תַּפְּלָה: מְשִׁמְעֵי
צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע צַעֲקָה: מְכַנְּסִי דַמְעָה. הַכְּנִיסוּ
דַמְעוֹתֵינִי לִפְנֵי מַלְךְ מַתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבוּ תַחֲנֻה
וּבְקִשָּׁה. לִפְנֵי מַלְךְ אֵל רָם וְנִשְׂא: הַזְכִּירוּ לִפְנֵינוּ. הַשְׁמִיעוּ לִפְנֵינוּ
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם. יִזְכּוֹר אֱהָבְתֶם וַיַּחֲיֶה
וַיְרַעַם שְׂרָא תֵּאבֵד שְׂאֵרִית יַעֲקֹב. כִּי צֵאן רוּעָה נֶאֱמַן הָיָה
לְחַרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גֹּוֹי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מַהֲרָ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
וּפְדֵנוּ מִכָּל־גְּזוּרוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֵיךְ הַרְבִּים מְשִׁיחַ
צַדִּיק וְעַמְּךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָּא. לָךְ מַתְחַנְּנִי. כְּבֵר שַׁבְּיָא. דְּמַתְחַנְּנִי לְשַׁבּוּיָה. בְּלִהוֹן
בְּנֵי שַׁבְּיָא. בְּכַסְפָּא מַתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבַתְחַנּוּנֵי.
הֵב לָן שְׂאֵלֵתִין וּבְעוֹתִין דְּלֹא נִהְדַּר רִיקָם מִן קַדְמָךְ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָּא. לָךְ מַתְחַנְּנִי. כְּעֲבָדָא דְּמַתְחַנְּנִי לְמְרִיָּה. עֲשִׂיקִי אֲנִי
וּבַחֲשׂוֹכָא שְׂרִינִי. מְרִירִין נַפְשִׁין מַעֲקָתִין דְּנַפְשִׁינִי. חִילָא לִית
בְּן לְרַצְיוֹנָךְ מָרְן. עֲבִיד בְּרִירָא קִימָא דְּגוֹרָתָ עִם אֲבָהֵתָא:

שומר

תו"א (א) שמואל-א ב ו: (ב) תרגום יונתן עה"פ שמות ד כב: (ג) קהלת רבה ז, טו: (ד) ברכות כח,
ב: (ה) תענית טו, א: (ו) ישעיה נז טו: (ז) ע"פ אבות ו, ט: (ח) ישעיה כו יט: (ט) מיכה ה
ז: (י) אסתר רבה ז, יג: (כ) ע"פ ירמיה כד ט: (ל) דברי הימים"א יז כא: (מ) ירמיה שם:

שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֹאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הַאֲמֹרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שֹׁמֵר גְּוֵי אֶחָד, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל עִם־אֶחָד, וְאֵל יֹאבֵד גְּוֵי אֶחָד,
הַמִּיחֲדִים שְׁמָךְ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה | אֶחָד:

שֹׁמֵר גְּוֵי קְדוּשָׁה, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה, וְאֵל יֹאבֵד גְּוֵי
קְדוּשָׁה, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשָׁה:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפַּיֵּם בְּתַחֲנוּנִים, הַתְּרַצָּה וְהַתְּפַיֵּם לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עֲזָרָה:

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֲבִינוּ אֶתְּךָ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֵין לָנוּ מִלְּךָ אֶלָּא אֶתְּךָ:
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַנּוּן וְעֲנֵנוּ כִּי אֵין בָּנוּ

מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמָךְ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדְעַ מִהֲנַעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זְכוֹר
רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יְהִי־חֶסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ: אֲלֵי־תִזְכָּר־לָנוּ
עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנֵים, מִהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:

חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן, כִּי־רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹ: בְּרַגְזוֹ רַחֵם תִּזְכָּר:
בְּרַגְזוֹ עֲקָדָה תִּזְכָּר: בְּרַגְזוֹ תְּמִימוֹת תִּזְכָּר: בְּרַגְזוֹ

אֶהְבֶּה תִּזְכָּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־
קְרָאנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, זְכוֹר כִּי־עָפָר אָנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ |

אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמָךְ, וְהַצִּילְנוּ וְכַפֵּר
עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמָךְ:

יְתַגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵךְ רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וְיִמְלִיךְ
מְלְכוּתָהּ, וְיִצְמַח פְּוִרְקָנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּחֵיבוֹן

וביומיו

תו"א (א) תהלים קכא ד: (ב) ירמיה לא ו: (ג) דברים ו ד: (ד) שמואל-ב ז כג: (ה) אסתר ג ח:
(ו) ע"פ שמות יט ו: (ז) דברים ז ו: (ח) רי"ף תענית ו, א: (ט) תענית כה, ב: (י) דברי הימים-ב
כ יב: (כ) תהלים כה ו: (ל) שם לג כב: (מ) שם עט ח: (נ) שם קכג ג: (ס) חבקוק ג ב:
(ע) תהלים כ י: (פ) שם קג יד: (צ) שם עט ט:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,
וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבודך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקדושא בריך הוא, ואמרו אמן
(ספר המנהגים, עמ' 6).

ובימיכון ובחיי דכל־בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן:
 יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא: יתברך וישתבח
 ויתפאר ויתרוםם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא
 בריך הוא. אמן: לעלא מן כל־ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא,
 דאמירן בעלמא, ואמרו אמן:

תתקבל צלותהון ובעותהון דכל־בית ישראל, קדם אבוהון די
 בשמיא, ואמרו אמן:

יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

עשה^א שלום במרומו, הוא יעשה שלום עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

אשרי

תו"א א) איוב כה ב:

הנהגות (1) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל – הרכנת הראש במקצת (ספר המנהגים, עמ' 6).
 (2) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה – לימין המתפלל.
 שלום – לשמאל המתפלל. במרומו – באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן – באמצע
 (מנהגי הרבי).

אֲשָׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשָׁרֵי הָעַם שֶׁכָּבַח לֹו, אֲשָׁרֵי הָעַם
שִׁיחָזָה אֱלֹהָיו: תִּתְהַלֵּךְ לְדוֹד, אֲרוֹמְמֶךָ
אֱלֹהָי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשֵׂיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְגִידוּ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלֹתֶיךָ
אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצִדְקֹתֶיךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אַפִּים וּגְדֹל־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמוֹ עַל־כָּל־
מִעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מִעֲשֵׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְדַבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ | לְבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו,
וּכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתֶךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים, וְזוֹקֵף לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

יְרָבִיו, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יִהְיֶה לְכָל־
 קִרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן־
 יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יִהְיֶה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תְּהַלֵּת יִהְיֶה וַיְדַבֵּר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֵךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יְתַגַּדֵּל וַיְתַקַּדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחֵיבוֹן
 וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרוּן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפְּנִים: מַה־נִּתְאַוְּנָן
 וּמַה־נִּנְאֵמֵר מַה־נִּדְבָר וּמַה־נִּצְטַדֵּק: נַחֲפֹשֶׂה
 דְרַבִּינוּ וְנַחֲקֶרְהָ וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יְמִינֶךָ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחֶסֶד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְלָתֶיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֵלֵּי־תְשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: ב) דניאל ט ז: ג) ע"פ איכה ג לט: ד) ע"פ בראשית מד טז: ה) איכה
 שם מ (בשינוי): ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): ז) שמות לד ו: ח) ברכות כח, ב:
 הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבדך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלָה, עֲדִיךָ כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהַשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִיה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכָה לְפָנֵי יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִיְלוּ בְּרָכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בְּרָכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלִעֲבָדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׁאוּיִדְכֶם קִדְשׁ,
 וּבְרָכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאָה לְמִשְׁפָּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִיה לְהַדָּם רִגְלָיו: רֹמְמוֹ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲוִי לְהַדָּם רִגְלָיו, קִדְשׁ הוּא: רֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהַשְׁתַּחֲוִי לְהַר קִדְשׁוֹ, בִּי־קִדְשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הַשְׁתַּחֲוִי לַיהוָה
 בַּהֲדַר־תְּקִדְשׁ, חִילוֹ מִפְּנֵי כְּלִי־אָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוּ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִיה אֱלֹהֵיכֶל־קִדְשֶׁךָ בִּירְאֶתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִיה אֱלֹהֵיכֶל
 קִדְשֶׁךָ וְגוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהַגְדְּלָתָ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנֶתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לַיהוָה, יִדְמָה לַיהוָה בְּבָנֵי אֲרָצִים:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מְעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֻלְתּוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, נִרְאָה הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרֶתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכִלְחַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוֹם יְמִינֶךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֶיךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעַפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כְּלִי־תַהֲלֻתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֻלָּה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶיךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יִסְדֶּרְתָּם: אַתָּה הַצְּבֹת כְּלִי־גִבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֶף
 אַתָּה יַצְרֶתָּם: אַתָּה רִצְצֶת רְאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרְרַת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךָ יְיָ, שִׁבְרֵתָּ רְאִשֵׁי תַנּוּנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גָלוּי אֶתָּה תִּשְׁבַּחֵם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֶתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבִדְדָךְ: אֵל נִעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרו
 שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנֵתְךָ בִּקְהֵל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לִיהוָה,
 נְרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעֵ לּוֹ: צִדֵּק
 וּמִשְׁפָּט מְכוּן בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחְדּוּ נִמְתִּיק
 סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרַגְשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֲשָׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
 יָדָיו וַיִּצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידּוֹ נִפְשׁ כְּלִיחֵי, וְרוּחַ כְּלִבְשׁוֹ־אִישׁ: הִנְשָׂמָה לָךְ
 וְהִגּוּף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךְ: הִנְשָׂמָה לָךְ וְהִגּוּף שְׁלָךְ, יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתַאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
 שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנְנוּ כִּי
 רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שָׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מִלִּפְנֵינוּ, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צַדִּיקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֶתָּה הוּא מְלֶכֶךְ
 אֹהֶב צַדִּיקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עוֹנוֹת עִמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאוּי. כּוֹרֵת
 בְּרִית קְרָאוֹשׁוֹנִים, וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֶתָּה הוּא שׁוֹרְדֵת בַּעֲנַן
 כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דָּרְכֵי טוֹבָךָ לְמִשְׁחַ עֲבֹדָה. וְאַרְחוֹת־
 חֲסִדֶיךָ גְּלוּיָת לּוֹ. וְהוֹדַעְתּוּ כִּי אֶתָּה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַטִּיב. וּמְנַהִיג הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִיטוּבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲחַן וְרַחַמְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֶתָּה וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתִי, וְדַרְךָ
 תְּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדַלְתָּ רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכִלְיִיִּם לְזִרְעֵ יְדִידֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמוֹם, כִּי אֶתָּה
 הוּא בְּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

בהודעת

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים-ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
 ו: (ו) שם צה א-ב: (ז) שם פט טו: (ח) שם נה טו: (ט) שם צה ה: (י) איוב יב י: (כ) ירמיה
 יד ז: (ל) נחמיה ט לא (בשינוי): (מ) תהלים כה יא (בשינוי): (נ) ע"פ דניאל ט יח: (ס) ע"פ
 תהלים יא ז: (ע) ראה שמות לד ה: (פ) שם ו: (צ) שם לג יט: (ק) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדֵעַת לְעֵנּוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אַפְךָ שׁוּב, כְּמוֹ כְּתוּרְתְךָ
 כְּתוֹב: וּבְצֶלַח בְּנִפְיֶךָ נַחֲסָה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפְשַׁע
 וְחַטָּאת וְנִקְהָ: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וְלִחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵנוּ:

סִלַּח־לְנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאֵנוּ. מְחַל־לְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָהּ
 אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֹד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֲיִן־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצֶדֶק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יִפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אֲב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עֲמָךְ בְּרַכְתְּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵל־לְנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
 לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשָׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז-ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
 אֲשֶׁר-נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִי-צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
 תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל-רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי | שְׁמֹעָה, אֲדַנִּי | סְלַחְהָ,
 אֲדַנִּי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂהָ, אֶל-תֵּאֲחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי-שְׁמֶךָ נִקְרָא
 עַל-עִירְךָ וְעַל-עַמֶּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֵין בְּמִדַּת בְּשָׂר מִדְּתָךָ. אֵיךָ קִנְאַתְךָ וַעֲצַת עַמְדֶּךָ. בַּת
 בְּרַתְּ לְבַיִת חֲמִדְּתָךָ. בְּעֵלוֹהָ אֲדוֹנִים וְאֵין לְצַמְדֶּךָ:
 גּוֹעָה, לְדוֹדֵי אֲנִי מְאוֹרָסָת. גּוֹעַל רוֹדֵי אֵיךְ גְּדַרְסָת. דִּין הַרְג
 לְעַצְמָהּ מִקְנָסָת. דְּחוּיָה גַם כִּי נֶאֱנָסָת: הָאֵם בְּלִי סֵפֶר שְׁלוֹחַ.
 הַבֵּן בְּיָתוֹם אוֹבֵד בְּלִי שְׁלוֹחַ. וְגַן נְעוּל הַפֶּקֶר בְּמַלְיוֹחַ. וּמַעֲזֵן
 חַתוּם נֶרְפֵס דְּלוּחַ: זַעַם כְּרָנַע וְעַתָּה לְהַפּוּךָ. זָרִי קִדְשׁ עַתָּה
 לְשִׁפּוּךָ. חַבַּת רַע בְּקֶרֶן הַפּוּךָ. חֲשׂוּבָה וְעוֹזָבָה בְּקוֹרְעַת בַּפּוּךָ:
 טוֹב הַתּוֹאֵר קְדוֹרָנִית מִפְּרָךְ. מְרִיָּה מִכָּה מִבְּלִי אֶרֶךְ. יוֹם נָקָם
 נִסְתָּם דְּרָךְ. יוֹם שְׁלוֹם נַחְתָּם חֶרֶךְ: פֶּחַ הַסֶּבֶל הַכְּשִׁיל
 נָטַל. פְּסוּל וְשַׁחוּל הַנְּשֹׂאֵר מִקְטָל. לֹא לְמַרְגּוּעַ גֵּד וּמִטְלָטַל.
 לְעַמֵּל וַיִּנְעַ וְאַחַר נוֹטַל: מַטַּע קָרָן שְׁמֵן הַמְדִּשָּׁן. מֶרְמֵס מְדוּעַ
 כַּחְרוּלֵי כְּבִשָּׁן. נוֹצַר לְמַעַלָּה לֹא יִישָׁן. נִטְעוּ לְמִשְׁלוּחַ פְּרוֹת
 הַבִּשָּׁן: שׁוֹרְקָה מְה־בְּצַע וְנִקְטָפָת. סוֹרַחַת מְה־יִתְרוֹן וְנִחְטָפָת.
 עַל־יַד חֲקוּקָה וְטוֹטָפָת. עַל־מָה אֶהְבַּתָּה נִשְׁטָפָת: פְּעֵלַת
 הַרוֹבִים מַעוֹט מְלֹאכֶת. פְּרִיעַת שְׂכָר רַבָּה וְהוֹלָכָת. צוּפָה
 הַפְּנוֹת וְעַתָּה גַּמְשִׁכָת. צָרָה פְּקוּדָה וְאַחֲרַת נִסְמְכָת: קִדְשׁ
 רֵאשִׁית עֲרַמַת שְׁעָרִים. קְצוּי־אֶרֶץ זְרוּיִים כְּשַׁעוֹרִים. רוּחַ
 מְנַשְׁבֶּת בְּעַלֵי יַעֲרִים. רְדוּף נִשְׁמָטָת נָסִים וְנִסְעָרִים: שְׁמוֹנָה
 וְתִשְׁעִים הָאֵלוֹת הָאֵלֹהִים. שְׁלֹמוֹ אֵלֶּה מֵאֵלֶּה וְכֹאֵלֶּה. תִּרְחַם

תקבצנו

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) דניאל ט יח"ט: (ג) ישעיה סג טו: (ד) ע"פ שם כו יג: (ה) ע"פ שיר
 השירים ד יב: (ו) ראה ברכות ז, א: (ז) ע"פ ישעיה א ו: (ח) שם לד ח: (ט) ע"פ הושע ט
 ז: (י) נחמיה ד ד: (כ) ע"פ בכורות פרק ו משנה ז: (ל) תהלים קכא ד: (מ) עמוס ד א:
 (נ) ע"פ בראשית לו כו: (ס) ע"פ קהלת א ג: (ע) ע"פ ירמיה ב ג: (פ) ע"פ תהלים מח יא:
 (צ) ראה רש"י במדבר כט יח ודברים כט יב:

תִּקְבְּצֵנוּ מִקְרָנוֹת אֱלֹהִים. אֲזַי יֵאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְדִּיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת
עִם־אֱלֹהִים:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רְתָמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לַחַטָּאִים וְסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעַתְם תִּגְמוּל. אֵל הַזּוֹרֵת לָנוּ לֹאמַר שְׂרַשׁ
עֲשֶׂרְהָ, זָכַר־לָנוּ חַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעָנּוּ
מִקְרָב, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב וַיִּרְדַּ יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עַמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וּפְשַׁע
וַחֲטָאָה וְנִקְּהָ: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵי כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶיךָ:

כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עֲלֵינוּ: לִיהוָה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עַמּוֹ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטַּח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרָאנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאָתָה
לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) תהלים קכו ב: ב) ויקרא רבה כט, ו: ג) ראש השנה יז, א: ד) תהלים קג ו (בשינוי):
ה) ראה ראש השנה יז, ב: ו) שמות לד ה: ז) שם וז: ח) שם ט: ט) תהלים פו ה:
י) תהלים קג יג: כ) שם ג ט: ל) שם מז ח: מ) שם פד יג: נ) שם כ י: ס) במדבר יד יט:
הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמֵמֹתֵינוּ, וְהַעִיר
 אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא עֲלִצְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
 תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֹעָה, אֲדֹנָי | סְלַחְהָ,
 אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־תַאֲחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
 עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲנִי יוֹם אִירָא אֵלֶיךָ אֶקְרָא. בְּלִי־עֲשָׂקוֹנֵי זָדִים עוֹזְבֵי יִקְרָה.
 גָּמוּל לְהַשִּׁיב לָהֶם שָׁב לְבַקְרָהּ. דִּין רָשָׁע וְעוֹל מְרוֹאֵם
 יִקְרָא: תַּחֲשׁוּבִים לְהַשְׁבִּיחַ שֵׁם קֹדֶשׁ הַנִּכְבָּד. וְלַהֲרַגִּיל שֵׁם
 הָאֱלִילִים נִקְלָה וְנֶאֱבָד. זֶה דַּרְכָם מוֹבִי עִם אֶבֶד. חֲשׂוֹךְ
 הַשָּׂאֵר* כְּתוּשָׁם בְּבֵית הַבַּד: מְרוֹף מְרוֹף אָדָם לְמֹדוֹ כַּמְדַּבֵּר.
 יָדוּ גוֹרֵל בְּעַל הַפֶּקֶד בַּמְדַּבֵּר. כַּמְעַט בָּרוּ וְלֹא יַעֲדְרוּ דְבָר.
 לוֹלִי רַחֲמֶיךָ אֲדוֹן בַּחֲסֵד דְּבָר: מִי יִתְרַחֵר אַחַר מַדּוּתֶיךָ לְדִינָה.
 נוֹכַחְךָ לְהַשִּׁיב מִחֲלָצִיו לְזִינָה. סָרְנוּ וְסוּעַרְנוּ וְנִשְׁמַטָּה חֶרֶב
 הַיּוֹנָה. עַמְּךָ הַדִּין וְיִדְּךָ עַל־הַעֲלִיּוֹנָה: פִּנְיָאֵמֶר יְכוּלְתֵי בְּעַל
 הַמוּט. צָרִי יְהוּדָה יִגִּילוּ כִּי אֲמוּט. קָרָא מְכוּרֵי חֲנָם שְׁנַת
 שְׂמוּט. רָשָׁע הַפּוֹשֵׁט יָד יִסּוּג אַחֹר וְיִקְמוּט: שְׁטָרְךָ קוֹדֵם וְלוֹ
 נוֹשִׁים מְבַקְשִׁים. שְׁעַבּוֹדְךָ לְהַרְחִיק רַבּוֹ אֲדוֹנִים קָשִׁים. תַּחֲוּמֵי
 סַמְנֵי מְצַרֶיךָ לַעֲקוֹר מְבַקְשִׁים. תְּבוּאָה קִדְשָׁתָּה בְּלוּעָה מְלִילוֹת
 וְקָשִׁים: שְׁפֹט רָעָה תְּבֹא עֲלֵיהֶם וְהַאֲשִׁימֵם. לָמוּ עוֹלָל
 וְהַתְּעוֹלָל בְּכוֹבֵד יְשִׁימֵם. מְנַת פּוֹסֵם פַּחֵי מַפַּח הַגְּשִׁימֵם.
 הַשִּׁיבֵם שְׁבַע־תִּים נִקְסַדְּבִרִית וְהַשְׁמֵם: הַעִיר קָרִית מִירַת נֹךְ
 נִהְלָנוּ. יָם גְּאוּלִּים דְּרָךְ לַעֲבוֹר קִהְלָנוּ. בְּךָ תוֹחַלְתָּנוּ וְאַתָּה רַב
 מַחֲוֹלָלָנוּ. נַחֲמָנוּ נָא יְהִי־חֲסֵדְךָ עָלֵינוּ:

מלאכי

(* נ"א: השאר מלכת גם בבית הבד.

תו"א א) במדבר יד כ: ב) דניאל ט יח"ט: ג) תהלים נו ד (בשינוי): ד) שם קיט קכב (בשינוי):
 ה) ע"פ איכה ג סד: ו) ראה רש"י זכריה ד ג: ז) ע"פ יחזקאל יט ג: ח) ע"פ יואל ד ג:
 ט) מלכים"א ה ז: י) ירמיהו מו טז: כ) ע"פ תהלים יג ה: ל) ראה רש"י ויקרא כה מב:
 מ) ע"פ ישעיהו יט ד: נ) ע"פ תהלים טז ה: ס) ויקרא כו כה: ע) ע"פ תהלים לג כב:

מֵלֶאכִי רַחֲמִים מְשַׁרְתִּי עֲלוּן. חֲלוּדְנָא פְּנִי־אֵל בְּמִיטְב
הַגִּיּוֹן. אוֹלֵי יְחוּם עִם עֲנִי וְאַבְיוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:

אוֹלֵי יְרַחֵם תְּשַׁאֲרִית יוֹסֵף. לְשִׁפְלִים וְנִבְזִים פְּשׁוּחֵי שְׁסָף.
לְשִׁבּוּי חָנָם מְכוּרֵי בְּלֹא כֶסֶף. שׁוֹאֲגִים בְּתַפְלָה
וּמְבַקְשִׁים רִשְׁיוֹן.

אוֹלֵי יְחוּם עִם עֲנִי וְאַבְיוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:

אוֹלֵי יְרַחֵם מְעַנֵּי כְּבֹל. מְלַמְרֵי מַכּוֹת בְּעַנּוּי סְבֹל.
מְנוֹד־רֹאשׁ נְתוּנִים בְּיוֹשְׁבֵי תַבֵּל. מְשַׁל בְּעַמִּים בְּקַצֵּף
וּבְגִיּוֹן.

אוֹלֵי יְחוּם עִם עֲנִי וְאַבְיוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:

אוֹלֵי יְרַחֵם וְיֵרָא בְּעַנֵּי עַמּוֹ. וְיִקְשִׁיב וְיִשְׁמַע הַצְּגִים
לְעַמּוֹ. וְעוֹדִים בְּלַחַשׁ מוֹסֵר לְמוֹ. וְעֵינֵיהֶם תּוֹלִים לְמִצּוֹא
רִצְיוֹן.

אוֹלֵי יְחוּם עִם עֲנִי וְאַבְיוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:

אוֹלֵי יְרַחֵם אוֹמְרֵי סְלַח־נָא. אוֹמְצֵי שְׁבַחוּ בְּכָל־עֵת
וְעוֹנָה. אֲגָדִים בַּצָּרָה לְשִׁפּוֹךְ תַּחֲנֹנָה. אֶת־פְּנֵי אֱלֹהֵיהֶם
שׁוֹפְכִים לֵב דְּוִיּוֹן.

אוֹלֵי יְחוּם עִם עֲנִי וְאַבְיוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:

אוֹלֵי יְרַחֵם לְקַתָּה בְּכַפְלִים. לְעוֹטָה אַרְיוֹת כְּמוֹ בְּפִי
שְׁחֲלִים. לְקָה וּמִשְׁתַּלְמֵת בְּעוֹן שׁוֹלִים. לֹא שְׁכַתָּה
בְּכָל־זֹאת מִכְּתַב עֵז חֲבִיּוֹן.

אוֹלֵי יְחוּם עִם עֲנִי וְאַבְיוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:

אוֹלֵי יְרַחֵם כְּבוֹשֵׁי פְּנִים. הַשׁוֹמְעִים חֲרַפְתָּם וְלֹא

משיבים

תו"א (א) בראשית רבה נ, א: (ב) איכה זוטא א: (ג) מלאכי א ט: (ד) שמואל-ב כב כח: (ה) עמוס
ה טו: (ו) מלאכי ב ט (בשינוי): (ז) ע"פ ישעיה נב ג: (ח) ע"פ תהלים קה יח: (ט) שם מד
טו: (י) שם (בשינוי): (כ) ע"פ ישעיה כו טז: (ל) במדבר יד יט: (מ) ע"פ איכה ה יז: (נ) ע"פ
ישעיה מ ב: (ס) ע"פ חבקוק ג ד: (ע) ראה סנהדרין יט, ב: (פ) שבת פח, ב:

מְשִׁיבִים וְעוֹנִים. נִצְחוּ מְקוּיִם וּלְיִשְׁעוֹ נִשְׁעָנִים. כִּי
לֹא־כָלוּ רַחֲמָיו בְּכַדְיוֹן.

אולי יחוס עם עני ואביון. אולי ירחם:

אולי ירחם יְחַלֵּץ עָנִי בְּעָנָיו. תְּבוֹשׁוּ יְתִיר מֵאַרְץ שְׁבוּיו.
יִגְהַה מְזוֹרוֹ וַיִּחְבּוֹשׂ חַלְיוֹ. צַעֲקָתוֹ יִשְׁמַע וַיַּחֲיֵשׂ עֵת
פְּדִיוֹן.

אולי יחוס עם עני ואביון. אולי ירחם:

מִלְּאֲכֵי רַחֲמִים מְשַׁרְתִּי עַלְיוֹן. תִּלְוֶנָּא פְּנֵי־אֵל בְּמִיטַב
הַגְּיוֹן. אולי יחוס עם עני ואביון. אולי ירחם:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחִסְדוֹת, מוֹחֵל
עוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעַתְם תִּגְמוּל. אֵל הַזְּרוּיָה לָנוּ לֹא־מֵר שְׂדֵשׁ
עֲשָׂרָה, זְכַר־לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, בְּחַוְדַּעַת לָעָנִי
מִקְדָּם, בְּמִו שִׁבְתוֹב וַיִּרְדַּ יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וּפִשַׁע
וְחַטָּאת וְנִקְהָ: ע"כ

וְסַלְחָתָ לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סלח

תו"א א) איכה ג כב: ב) שמואל-ב כב כח: ג) איוב לו טו: ד) ע"פ הושע ה יג: ה) ע"פ איוב כז
ט: ו) בראשית רבה נ, א: ז) איכה זוטא א: ח) מלאכי א ט: ט) ויקרא רבה כט, ו: י) ראש
השנה יז, א: כ) תהלים קג ו (בשינוי): ל) ראה ראש השנה יז, ב: מ) שמות לד ה: נ) שם
רז: ס) שם ט:
הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

סלח־לנו אבינו כי חטאנו. מחל־לנו מלפנו כי פשענו: כִּי־אָתָּה
אָדָנִי טוֹב וְסִלַּחְתָּ, וּרְבִי־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

כָּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֵּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְוֶה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאִדָּם בַּטֶּחַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמִּלֶּכֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

אֲל־תִּזְכְּרֵנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנֵינִים, מִהֵרָ יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מָאֵד: חַטָּאוֹת נַעֲוִירָנוּ | וּפְשָׁעֵינוּ אֲל־תִּזְכֹּר כַּחֲסִדְךָ זְכַר־לְנוּ
אֶתָּה, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחַסְדֶיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִמְּךָ: זָכְרָנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עִמָּךָ,
פָּקְדָנוּ בִישׁוּעָתֶךָ: זְכֹר עֲדַתְךָ | קְנִיָּתְךָ, כְּדָם גְּאֻלָּתְךָ שִׁבַּט
נַחֲלָתֶךָ, הַרְצִיּוֹן זֶה | שְׁכַנְתָּ בּוֹ: זְכוֹר יְהוָה חַפְתָּ יְרוּשָׁלַם, אֶהְבַּת
צִיּוֹן אֲל־תִּשְׁפַח לְנִצְחֹת: אֶתָּה תִקּוּם תִּרְחַם צִיּוֹן, כִּי־עַתָּה לְחַנּוּנָה כִּי־בָא
מוֹעֵד: זְכֹר יְהוָה | לְבָנֵי אָדָם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הַאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסוּד בָּהּ: זְכֹר לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִישְׂרָאֵל עַבְדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַּעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרַבָּה אֶת־זְרַעְכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וּכְלִהֲאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֶתֵּן לְזַרְעְכֶם וְנָחֲלוּ לָעָלָם: זְכֹר
לְעַבְדֶיךָ לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִיעֲקֹב, אֲל־תִּפְּן אֲל־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֲל־רִשְׁעוֹ וְאֲל־חַטָּאוֹתָיו: אֲלֵנָּה תִשָּׁת עָלֵינוּ חַטָּאוֹת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חֲטָאנוּ: חֲטָאנוּ צוּרָנוּ סִלַּח־לָנוּ יוֹצְרָנוּ:

זְכוֹר לָנוּ בְרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר:
זְכוֹר לָנוּ בְרִית רֵאשׁוֹנֵינִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנֵינִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֶתֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהִיּוֹת
לָהֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאָף־גַּם־זֹאת
בְּהִיוֹתֶם בְּאֶרֶץ אֲיִבֵיהֶם לְאִמָּאסְתֵימִם וְלֵא־גַעְלֵתֵימִם לְכַלְתֶּם לְהַפֵּר
בְּרִיתִי אִתְּם, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: הִשָּׁב שְׁבוֹתָנוּ וּרְחַמְנוּ בְּמַה

שכתוב

תו"א (א) תהלים פו ה: (ב) שם קג יג: (ג) שם ג ט: (ד) שם מו ח: (ה) שם פד יג: (ו) שם כ י:
(ז) שם עט ח: (ח) שם כה ז (בשינוי): (ט) שם ו: (י) שם קו ד (בשינוי): (כ) שם עד ב:
(ל) שם יט: (מ) שם קב יד: (נ) שם קלו ז: (ס) שמות לב יג: (ע) דברים ט כז: (פ) במדבר יב
יא: (צ) ויקרא כו מב: (ק) שם מה: (ר) שם מד:
הגהגות (ו) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

שְׁפָתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֶת־שִׁבְתֶּךָ וְרַחֲמֶךָ, וְשָׁב וּקְבָצֵךְ מִכְּלֵה־עַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ שָׁמָּה: קִבֵּץ נִדְחֵינוּ כְּמָה שְׁפָתוֹב, אֲסִיְיִהוּ נִדְחָךְ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבָּצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: מָחָה פִּשְׁעֵינוּ כְּעַב וּכְעָנָן כְּמָה שְׁפָתוֹב, מָחִיתִי כְּעַב פִּשְׁעֶיךָ וּכְעָנָן חַמְאוֹתֶיךָ, שׁוֹבָה אֵלַי כִּי גֹאֲלֶתֶיךָ: מָחָה פִּשְׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מָחָה פִּשְׁעֶיךָ לְמַעַנִי וְחַמְאוֹתֶיךָ לֹא אֶזְכֶּר: הַלֵּבָן חֲטָאֵינוּ כְּשֶׁלֶג וּכְצֹמֵר כְּמָה שְׁפָתוֹב, לְכוּנָא וְנִכְחָה יֹאמֵר יְהוָה, אֲסִיְיִהוּ חֲטָאֵיכֶם פִּשְׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ, אֲסִיְיִהוּ כִּתּוּלַע כְּצֹמֵר יִהְיוּ: זְרוּק עֲלֵינוּ מִיַּם טְהוּרִים וּטְהַרְנוּ כְּמָה שְׁפָתוֹב, וְזָרְקֵנִי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים וּטְהַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: רַחֵם עָלֵינוּ וְאַל תִּשְׁחִיתֵנוּ כְּמָה שְׁפָתוֹב, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֵיךָ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ, וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל אֶת־לִבְבֵנוּ לְאַהֲבָה אֶת־שִׁמְךָ כְּמָה שְׁפָתוֹב, וְכָל יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֶת־לִבְבֵךָ וְאֶת־לִבְבֵךָ וְאֶת־לִבְבֵךָ וְרַעְךָ, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיךָ בְּכָל־לִבְבֵךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ: הִמְצָא לָנוּ בְּבִקְשָׁתֵנוּ כְּמָה שְׁפָתוֹב, וּבְבִקְשָׁתֶם מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיךָ וּמְצָאתָ, כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל־לִבְבֵךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ: תִּבְיֵאֵנוּ אֱלֹהֵיךָ קִדְשֶׁךָ וְשִׁמְחָנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתֶךָ כְּמָה שְׁפָתוֹב, וְתִבְיֵאוּתִים אֱלֹהֵיךָ קִדְשֵׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלְתֵיהֶם וּבְחִיָּהֶם לְרָצוֹן עַל־מוֹפְתֵי, כִּי בֵיתִי בֵּית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הָעַמִּים:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל:

שָׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקָדָם:
 אֱלֹהֵי־שָׁלִיבֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֻשְׁךָ אֱלֹהֵי־תְהַלֵּךְ מִמֶּנּוּ:
 אֱלֹהֵי־שָׁלִיבֵנוּ לְעַת וּקְנָה כְּבָלוֹת פָּחֵנוּ אֱלֹהֵי־תַעֲזֹבֵנוּ:
 אֱלֹהֵי־תַעֲזֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֱלֹהֵי־תְרַחֵק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְטוֹבָה

ויראו
 תו"א (א) דברים ל ג: (ב) שם ד: (ג) ישעיה מד כב: (ד) שם מג כה: (ה) שם א יח: (ו) יחזקאל לו כה: (ז) דברים ד לא: (ח) שם ל ו: (ט) שם ד כט: (י) ישעיה נו ז: (כ) איכה ה כא: (ל) תהלים נא יג (בשינוי): (מ) שם עא ט (בשינוי): (נ) שם לח כב (בשינוי): (ס) שם פו יז (בשינוי):

ויראו שנאינו ונבשו בראתה יהוה עזרתנו ונחמתנו: אמרינו האזינה |
יהוה בינה הגיגנו: יהיו קרצון | אמרייפינו והגיון לבנו לפניה, יהוה
צורנו וגואלנו: כִּי־לָךְ יהוה הוֹחֵלֵנו, אַתָּה תַעֲנֵה אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, תָּבוֹא לִפְנֵיךָ תִּפְלַתְנוּ, וְאַל־תִּתְעַלֵּם
מִתְחַנְתְּנוּ, שְׂאִין אֲנוּ עֲוֵי פָנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹא־מֵר לִפְנֵיךָ
יהוה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חַטָּאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגִדְנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ.
חִמְסָנוּ. מְפַלְנוּ שֶׁקֶר. יַעֲצֵנוּ רָע. כּוֹזְבֵנוּ. לִצְנוּ.
מִרְדְּנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרֵנוּ. עֲוִינוּ. פִּשְׁעֵנוּ. צָרְרֵנוּ. קִשְׁיֵנוּ עֲרָף.
רִשְׁעֵנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲיִנוּ. תַּעֲתָעֵנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צְדִיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, בִּירֵאֻמַּת עֲשִׂית וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. הָיָה לִבְנוּ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹיְנוּ. וּנְפָרַע פְּאֲרֵנוּ. וְבוֹל בֵּית מִקְדָּשְׁנוּ.
חָרַב בְּעֹנֵינוּ. מִיִּרְתָּנוּ הִיתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדַמְתָּנוּ לְזָרִים. פָּחַנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַדְיִן לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָנֵינוּ וְנִקְשָׁה עֲרַפְנוּ, לֹא־מֵר
לִפְנֵיךָ יהוה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חַטָּאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עִמָּלָנוּ. מִמִּשְׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֵלָם עֲלֵינוּ.
סָבְלוּ עַל שִׁכְמָנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִידָם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּךָ יהוה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמָתְךָ מִמֶּנּוּ בְּעֹנֵינוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲיִנוּ וְאַבְדְּנוּ:

משיח

תו"א (א) תהלים ה ב (בשינוי): ב) שם יט טו (בשינוי): ג) שם לח טז (בשינוי): ד) שם פח ג
(בשינוי): ה) שם נה ב (בשינוי): ו) ע"פ דברים כח נ: ז) ע"פ שמות לד ט: ח) יומא פז,
ב (בשינוי): ט) תהלים קו ו: י) שם (בשינוי): כ) ע"פ שם קיט סט: ל) ע"פ שם לט:
מ) איוב לג כו (בשינוי): נ) נחמיה ט לג: ס) ע"פ ישעיה כד יא: ע) איכה ה יז (בשינוי):
פ) ע"פ מלכים-א ח יג: צ) ע"פ תהלים סט כו: ק) ע"פ ישעיה יח ז: ר) איכה שם ח:
ש) ע"פ שמואל-א טו יא:

הגהגות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האי"ב (מנהגי הרבי).

מְשִׁיחַ צְדָקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִיַּיִבִּין, מְנַסְתָּרוֹת נִקְנִי: נִקְנֵנו
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכַּל־פְּשָׁעֵינוּ וְטַהֲרֵנוּ מִכַּל־טְמְאוֹתֵינוּ,
 וְזוּק עֲלֵינוּ מִיַּם טְהוּרִים וְטַהֲרֵנוּ, כַּפְתּוּב עַל־יַד גְּבִיאוֹךָ, וְזָרְקֵתִי
 עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים וְטַהֲרֵתֶם, מִכַּל טְמְאוֹתֵיכֶם וּמִכַּל־גְּלוּלֵיכֶם
 אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דְּנִיאל אִישׁ־חַמּוּדוֹת שׁוֹעַ לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמָע,
 פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמֵמֵתֵנוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׂמָךְ
 עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ,
 כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הֶרְבִּים: אֲדָנִי | שְׁמָעָה, אֲדָנִי | סִלְחָה, אֲדָנִי
 הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־אֲחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי כִּי־שְׂמָךְ נִקְרָא עַל־עִירְךָ
 וְעַל־עַמְּךָ:

עֲזָרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לְפָנֶיךָ, אֱלֹהֵי, בְּשֵׁתִי וּנְכַלְמַתִּי לְהַרִים אֱלֹהֵי פָנִי
 אֵלֶיךָ כִּי עֲוֹנוֹתֵינוּ רַבּוּ לְמַעַלְהָ רֹאשׁ וְאֲשַׁמְתָּנוּ גְדֻלָּה עַד
 לְשָׁמַיִם: וְאַתָּה אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת חַנוּן וְרַחוּם אֲרָךְ־אֲפִים וְרַב־חֶסֶד וְלֹא
 עֹזֵב־תֶּם: אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ אֲבִינוּ וְאֵל תִּשְׁלַשְׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ, וְאֵל תַּזְנִיחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ
 וְאֵל תַּעֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּלָה בַחֲטָאוֹתֵינוּ, וְקִים לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדְּבָר
 שֶׁהַבְּטַחְתָּנוּ בְּקִבְלָה עַל־יַדֵּי יְרֻמָּהוּ חוֹזֵךְ. כְּאֹמֹר, בְּיָמִים הָהֵם
 וּבַעַת הַהִיא נֹאֵם־יְהוָה יִבְקַשׁ אֶת־עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאִינְנוּ וְאֶת־חַטָּאת
 יְהוּדָה וְלֹא תִמְצָאנָה כִּי אִסְלַח לְאִשֶּׁר אֲשָׂאִיר: עֲמֹךְ וְנַחֲלֶתְךָ רַעֲבִי
 טוֹבֵךְ צְמֵאֵי חֲסִדְךָ תֵּאֲבִי יִשְׁעָךָ. יִבִּירוּ וְיִדְעוּ כִּי לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ
 תִּרְחַמִּים וְהִסְלִיחוֹת:

אֵל רַחוּם שְׂמָךְ. אֵל חַנוּן שְׂמָךְ. בְּנוּ נִקְרָא שְׂמָךְ. יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׂמָךְ: עֲשֵׂה לְמַעַן אֲמִתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן בְּרִיתְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן גְּדֻלָּה וְתִפְאָרְתְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 הַוְדָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְעוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן זְכָרְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 חֲסִדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְחוּדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מַלְכוּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 נִצְחָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן סוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֲזָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן פְּאָרְךָ.

עשה

תו"א (א) תהלים יט יג: (ב) יחזקאל לו כה: (ג) דניאל י יא: (ד) שם ט יח"ט: (ה) עזרא ט ו:
 (ו) נחמיה ט יז: (ז) ירמיה נ כ: (ח) דברים ט כו: (ט) דניאל שם ט (בשינוי): (י) ע"פ שמות
 לד ו: (כ) ירמיה יד ז:

הגהגות (ו) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמינתך. ברייתך, וכן בכלום.

עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשַׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂכִינְתְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תְּהַלְתֶּךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שְׂוֹכְנֵי עִפְרָי. עֲשֵׂה לְמַעַן אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב.
עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וְשְׁלֹמֹה. עֲשֵׂה לְמַעַן
יְרוּשָׁלַם עִיר קְדוֹשְׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מְשֻׁכַּן כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׂמֹמֹת הַיְבֵלָה. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיִסוֹת מִזְבְּחֶיךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדוֹשְׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְבוּחִים עַל יְחוּדְךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָּאֵשׁ וּבַמֵּים עַל קְדוּשַׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
יוֹנְקֵי שָׂדִים שְׁלֵא חֲטָאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶרֶב שְׁלֵא פָשְׁעוּ.
עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא
לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
בִּזְרָאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דוֹרְשֵׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ זָךְ וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ כְּעֵסִים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלַח וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֵה
בְּעַת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֵה וּמְצִיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וְיִשָּׁר
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְכַעֲוִם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַךְ
לְרַצוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עננו

תו"א א) ישעיה כו יט: ב) ע"פ דניאל ט טז. כד: ג) תהלים כו ח: ד) ע"פ יואל ב טז: ה) ע"פ
ישעיה כח ט: ו) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: ז) מלכים א יח לז (בשנינו):
ח) ישעיה סג טז: ט) ע"פ שם מג א: י) שם מז ד: כ) דברים ז ט: ל) ע"פ איוב ח ו:
מ) דניאל ו כז (בשנינו): נ) תהלים קיט סח (בשנינו): ס) ע"פ שם קג יד: ע) ראה ברכות ז,
א: פ) ע"פ ישעיה נט יז: צ) אבות ג, א: א) ע"פ דברים שם כא: ר) ע"פ ישעיה לג ה:
ש) ירושלמי ברכות ד, ג: ת) דברים לב ד: א) ע"פ תהלים קמה יח: ב) ע"פ אבות ה, יא:
ג) שמות לד ו:
הנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ
 אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ פָּחַד
 יִצְחָק עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אֲבִיר יִעֲקֹב עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֲזֵרַת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ
 עֲנֵנוּ מְשֻׁבַּת אֲמָהוֹת עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֲוֹנָה בַּעַת רְצוֹן עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אָבִי
 יְתוּמִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ דִין אֱלֻמְנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שְׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה
 לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשֶׁנַּעֲקֵד עַל־גְּבֵי הַמּוֹזֵבַח הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה
 לְיִעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְאַבְרָהָם עַל־יְסוּד הוּא יַעֲנֵנוּ מִי
 שְׁעָנָה לְמִשְׁנֵה בְּחֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחְתֵּה
 הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ
 מִי שְׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן
 בְּמַצְפָּה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא
 יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְאַלְהֵיהוּ בְּהַר הַכְּרִמָּל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה
 לְאַלְיָשָׁע בִּירוּחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדְּהָנָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְחֻזְקִיהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי
 שְׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֲזַרְיָה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ
 מִי שְׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגֹב אַרְיֹת הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְמֶרְדֵּכַי
 וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשֶׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְעֹזְרָא בְּנוֹרָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעָנָה לְכָל־הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיֹּשְׁרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־גֵּד צַר־לִי מְאֹד נִפְלְאָה־נָא בְּיַד־יְהוָה בִּי־רַבִּים רַחֲמוּ וּבְיַד־אֲדָם
 אֱלֹהֵיכֶם:

(אין נופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חֲטָאתִי לִפְנֵיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנָי: יְהוָה אֱלֹהֵינוּ תוֹכִיחֵנוּ וְאֵל־בְּחִמְתֶּךָ תִּסְפְּרֵנוּ:
 חַנּוּנִי יְהוָה כִּי אֲמַלֵּל אָנֹכִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמוֹי: וְנִפְשֵׁי נִבְהַלְּתָה

מֵאֵד

תו"א (א) תהלים סט לד: (ב) דברים כו ז: (ג) בראשית כו כד: (ד) ע"פ שם לא מב: (ה) שם מט
 כד: (ו) ע"פ ישעיה מט ח: (ז) תהלים סח ו: (ח) ע"פ תענית טו, א: (ט) דברים רבה ב, יא:
 י) ראה דברים ט יט: (כ) ראה סנהדרין פב, ב: (ל) מלכים-ב ב כא-כב: (מ) שם כ ב"י:
 נ) ראה דניאל ג כר-כו: (ס) שם ו יז-כה: (ע) שמואל-ב כד יד: (פ) שמות לד ו: (צ) ירושלמי
 ברכות א, ה: (ק) תהלים ו ב"א:

מֵאֵד וְאִתָּהּ יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
חֲסִדְךָ: כִּי אֵין בַּמָּוֶת זְכָרְךָ בְּשֵׁאוֹל מִי יוֹדֶה־לְךָ: יַנְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי,
אֲשַׁחֲהָ בְּכָל־לַיְלָה מִפְּתֵי בְדַמְעָתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשִׂיָּשָׁה מִכַּעַם עֵינַי
עֲתָקָה בְּכָל־צוּרֵי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֵי אֲוֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
שָׁמַע יְהוָה תַּחֲנֻנָּתִי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֲיֹבֵי
יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רַגְעַ:

מַחֲי וּמְסִי, מְמִית וּמְחַיֶּה. מְסִיק מִן שְׂאוֹל לְחַי עֲלֵמָא. בְּרֵא
כַּד חֲטִי אָבוּהִי לְקִיָּה. אָבוּהִי דְחַיִּים אִסִּי לְכֹאבִיָּה: עֲבָדָא
דְּמָרִיד גַּפִּיק בְּקוֹלָר. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרָךְ בּוֹכְרָךְ
אֲנִי וְחֲטִינִי קַמְךָ. הָא רְוֵי נַפְשִׁין בְּגִידֵין מְרִינִי. עֲבָדָךְ אֲנִי
וּמְרֻדְנִי קַמְךָ. הָא בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְּיָא. הָא בְּמַלְקוּיּוֹתָא. בְּמַטּו
מְנָךְ בְּרַחֲמֶךָ דְּנַפְשִׁינִי. אִסִּי לְכֹאבִין דְּתַקוּף עֲלֵךְ. עַד דְּלֹא נִהְוֵי
נְמִירָא בְּשַׁבְּיָא:

מְכַנְּסִי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינּוּ. לִפְנֵי פְּעַל הַרְחַמְתִּים: מְשַׁמְּעִי
תַּפְּלָה. הַשְׁמִיעוּ תַּפְּלָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע תַּפְּלָה: מְשַׁמְּעִי
צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע צַעֲקָה: מְכַנְּסִי דַמְעָה. הַכְּנִיסוּ
דַמְעוֹתֵינוּ לִפְנֵי מַלְךְ מַתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבוּ תַחֲנֻה
וּבְקִשָּׁה. לִפְנֵי מַלְךְ אֵל רָם וְנִשְׂא: הַזְכִּירוּ לִפְנֵינוּ. הַשְׁמִיעוּ לִפְנֵינוּ
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם. יִזְכּוֹר אֲהַבְתֶּם וַיַּחֲיֶה
וַיְרַעַם שְׂרָא תֵּאבֵד שְׂאֵרִית יַעֲקֹב. כִּי צֵאן רוּעָה נֶאֱמָן הָיָה
לְחַרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גְּוִי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מַהֲרָ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
וּפְדֵנוּ מִכָּל־גְּזוּרוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מְשִׁיחַ
צְדָקָךְ וְעַמְּךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מַתְחַנְּנִי. כְּבֵר שַׁבְּיָא. דְּמַתְחַנְּנִי לְשַׁבּוּיָה. בְּלִהוֹן
בְּנֵי שַׁבְּיָא. בְּכַסְפָּא מַתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבַתְחַנּוּנֵי.
הֵב לָן שְׂאֵלֵתִין וּבְעוֹתִין דְּלֹא נִהְדַּר רִיקָם מִן קַדְמָךְ:

מָרְן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מַתְחַנְּנִי. כְּעֲבָדָא דְּמַתְחַנְּנִי לְמְרִיָּה. עֲשִׂיָּקִי אֲנִי
וּבַחֲשׂוֹכָא שְׂרִינִי. מְרִירִין נַפְשִׁין מַעֲקָתִין דְּנַפְשִׁינִי. חִילָא לִית
בְּן לְרַצִּינָךְ מָרְן. עֲבִיד בְּרִירָא קִימָא דְּגוֹרָתָ עִם אֲבַהֲתָנָא:

שומר

תו"א א) שמואל"א ב' ו: ב) תרגום יונתן עה"פ שמות ד' כב: ג) קהלת רבה ז', טו: ד) ברכות כח,
ב: ה) תענית טו, א: ו) ישעיה נז טו: ז) ע"פ אבות ו, ט: ח) ישעיה כו יט: ט) מיכה ה
ז: י) אסתר רבה ז, יג: כ) ע"פ ירמיה כד ט: ל) דברי הימים"א יז כא: מ) ירמיה שם:

שְׁמוֹר יִשְׂרָאֵל, שְׁמוֹר יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֹאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שְׁמוֹר גְּוֵי אֶחָד, שְׁמוֹר יִשְׂרָאֵל עִם־אֶחָד, וְאֵל יֹאבֵד גְּוֵי אֶחָד,
הַמְיַחֲדִים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה | אֶחָד:

שְׁמוֹר גְּוֵי קְדוּשָׁה, שְׁמוֹר יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה, וְאֵל יֹאבֵד גְּוֵי
קְדוּשָׁה, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשָׁה:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפַּיֵּם בְּתַחֲנוּנִים, הַתְּרַצָּה וְהַתְּפַיֵּם לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עֲזָרָה:

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֲבִינוּ אֶתְּךָ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֵין לָנוּ מִלְּךָ אֶלָּא אֶתְּךָ:
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַנּוּן וְעֲנֵנוּ כִּי אֵין בְּנוּ

מַעֲשִׂים עָשָׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדְעַ מַה־נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זְכוֹר
רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יְהִי־חֶסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: אֲלֵ־תִזְכְּרֵנוּ
עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנֵינוּ, מִהֵרָ יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:

חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן, כִּי־רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹ: בְּרַגְזוֹ רַחֵם תִּזְכּוֹר:
בְּרַגְזוֹ עֲקָדָה תִּזְכּוֹר: בְּרַגְזוֹ תְּמִימוֹת תִּזְכּוֹר: בְּרַגְזוֹ

אֶהְבֶּה תִּזְכּוֹר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־
קְרָאנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, זְכוֹר כִּי־עָפַר אָנְחָנוּ: עֲזָרְנוּ |

אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמֶךָ, וְהַצִּילְנוּ וְכַפֵּר
עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

יְתַגְּדֵל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֶךָ רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וְיִמְלִיךָ
מְלְכוּתָהּ, וְיִצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּתֵיבּוֹן

וביומיו

תו"א (א) תהלים קכא ד: (ב) ירמיה לא ו: (ג) דברים ו ד: (ד) שמואל-ב ז כג: (ה) אסתר ג ח:
(ו) ע"פ שמות יט ו: (ז) דברים ז ו: (ח) רי"ף תענית ו, א: (ט) תענית כה, ב: (י) דברי הימים-ב
כ יב: (כ) תהלים כה ו: (ל) שם לג כב: (מ) שם עט ח: (נ) שם קכג ג: (ס) חבקוק ג ב:
(ע) תהלים כ י: (פ) שם קג יד: (צ) שם עט ט:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,
וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבודך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקדושא בריך הוא, ואמרו אמן
(ספר המנהגים, עמ' 6).

ובימיכון ובחיי דכל־בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן:
 יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא: יתברך וישתבח
 ויתפאר ויתרוםם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא
 בריך הוא. אמן: לעלא מן כל־ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא,
 דאמירן בעלמא, ואמרו אמן:

תתקבל צלותהון ובעותהון דכל־בית ישראל, קדם אבוהון די
 בשמיא, ואמרו אמן:

יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

עשה^א שלום במרומו, הוא יעשה שלום עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

אשרי

תו"א א) איוב כה ב:

הנהגות 1) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל – הרכנת הראש במקצת (ספר המנהגים, עמ' 6).
 2) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה – לימין המתפלל.
 שלום – לשמאל המתפלל. במרומו – באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן – באמצע
 (מנהגי הרבי).

אֲשָׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשָׁרֵי הָעַם שֶׁכָּבָה לּוֹ, אֲשָׁרֵי הָעַם
שִׁיחֲזָה אֱלֹהָיו: תִּתְהַלֵּךְ לְדוֹד, אֲרוֹמְמֶךָ
אֱלֹהָי הַמֶּלֶךְ, וְאֶבְרַכְּהָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יּוֹם אֶבְרַכְּךָ, וְאֶהְלֵךְ שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשֵׂיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְגִידוּ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹן נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלֹתֶיךָ
אֶסְפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיַעוּ, וְצִדְקֹתֶיךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אַפְּיִם וּגְדֹל־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
מִעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מִעֲשֵׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְדַבְּרוּ: לְחוֹדֵיעַ | לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו,
וּכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתֶךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים, וְזוֹקֵף לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

וְהָרְבִיּוֹ, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל־
 קִרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן־
 יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
 הָרָשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֵת יְהוָה יִדְבֵּר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֵךְ יְהוָה, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחֵיבוֹן
 וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהוָה שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרוּן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאֻוֵן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָר וּמַה־נִּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׂה
 דְרַבִּינוּ וְנַחֲקָרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיֵךְ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחֶסֶד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְלָתֶיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֵלֵּי־תְשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: ב) דניאל ט ז: ג) ע"פ איכה ג לט: ד) ע"פ בראשית מד טז: ה) איכה
 שם מ (בשינוי): ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): ז) שמות לד ו: ח) ברכות כח, ב:
 הנהגות 1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבדך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלָה, עֲדִיךָ כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכָה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִיְלוּ בְּרָכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בְּרָכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלִעֲבָדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׁאוּ־יַדְכֶם קִדְשׁ,
 וּבְרָכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאָה לְמִשְׁפָּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִה לְהַדָּם רַגְלָיו: רֹמְמוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא: רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדֻשׁוֹ, בִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה
 בַּהֲדַרְת־קְדֻשׁ, חִלּוֹ מִפְּנֵי כְּלִי־אָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוּ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל־קְדֻשָּׁךָ בִּירְאֵתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל
 קְדֻשָּׁךָ וְגֹדֵה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהַגְדְּלָתָ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרָתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנֵתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲרָצִים:
 כִּי־גֹדֵל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גֹדֵל
 מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךָ: גֹּדֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גֹדֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד, נֹרָא הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גֹּדֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גֹּדֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרֵתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכִלְחַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גֹּדֹל אַתָּה וְגֹדֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוֹם יְמִינֶךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֹלְךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמֵשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כְּלִי־תַהֲלִיתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֻלָּה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֹלְךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יַסְדֶּתָם: אַתָּה הַצְּבֹת כְּלִי־גִבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצְרֶתָם: אַתָּה רִצְצֵת רֹאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרְרַת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשנינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשנינוי): (ל) שם קלח ב (בשנינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךָ יְיָ, שְׁבַרְתָּ רֵאשֵׁי תַנּוּנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם, בְּשׂוֹא גִלּוֹי אֶתָּה תִשְׁבַּחֲם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֶתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרוּ שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנַתְךָ בַּקֹּהֵל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לַיהוָה, נִרְיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נִרְיעַ לּוֹ: צִדֵּק וּמִשְׁפָּט מְכוּן בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחְדּוּ נִמְתִּיק סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהַלְךָ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֲשָׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת יָדָיו וַיִּצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידּוֹ נִפְשׁ כְּלִיחֵי, וְרוּחַ כְּלִבְשֵׁר־אִישׁ: הַנְּשַׁמָּה לְךָ וְהַגּוֹף פְּעֻלָּךָ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךָ: הַנְּשַׁמָּה לְךָ וְהַגּוֹף שְׁלָךָ, יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֶתְאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסַלַּחְתָּ לְעוֹנְנוּ כִּי רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שָׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מַלְפָּנוּ, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צַדִּיקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֶתָּה הוּא מְלֶכֶךְ אֹהֶב צַדִּיקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עוֹנוֹת עַמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת בְּרִית קְרָאוֹשׁוֹנִים, וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֶתָּה הוּא שׁוֹרְדֵת בַּעֲנַן כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דָּרְכֵי טוֹבָה לְמִשְׁחַת עֲבָדֶיךָ. וְאַרְחוֹת־חַסְדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֶתָּה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַטִּיב. וּמְנַהִיג הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִיטוּבֵי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֶחָן וְרַחַמְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֶרְחַם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֶתָּה וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתָ, וְדָרְךָ תִּשְׁוֶבֶה חוֹרֵית: גְּדַלְתָּ רַחֲמֶיךָ וְחַסְדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם וּבְכָל־יּוֹם לְזִרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֶתָּה הוּא בְּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

כהודעת

תו"א א) תהלים פט י: ב) שם מח ב: ג) מלכים ב יט טו (בשינוי): ד) תהלים פט ח: ה) שם ו: ו) שם צה אב: ז) שם פט טו: ח) שם נה טו: ט) שם צה ה: י) איוב יב י: כ) ירמיה יד ז: ל) נחמיה ט לא (בשינוי): מ) תהלים כה יא (בשינוי): נ) ע"פ דניאל ט יח: ס) ע"פ תהלים יא ז: ע) ראה שמות לד ה: פ) שם ו: צ) שם לג יט: ק) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדֵעַת לְעֵנּוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אַפְךָ שׁוּב, כְּמוֹ כְּתוּרְתְךָ
 כְּתוֹב: וּבְצֶלַל כְּנַפְיֶךָ נַחֵסָה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיִּרַד יְהוָה
 כְּעֵנְנֵי: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנוֹי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפְשַׁע
 וְחַטָּאָה וְנִקְּחָה: ע"כ

וְסִלְחָתָ לְעוֹנֵינוּ וְלִחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵנוּ:

סִלְחֵלְנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאֵנוּ. מְחַלְלֵנוּ מִלִּבְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָהּ
 אֲדָנִי טוֹב וְסִלָּתָ, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבַד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֵין־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצֶדֶק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמַּר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עֲמָךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יִפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עֲמָךָ בְּרַכְתְּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטַּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלְחֵנָּא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
 לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשָׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז"ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאָה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִי־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עֲלִירַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֹעַה, אֲדֹנָי | סְלַחְהָ,
אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמֶּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲנִי־קִרְאתֶיךָ כִּי־תַעֲנֵנִי אֵל. בִּקְשָׁתִי רַחֲמִים כְּרֵשׁ בִּפְתַח
שׂוֹאֵל. גִּדְל נִוְרָאוֹתֶיךָ בְּצַדִּיק עֲנוֹת הוֹאֵל. דַּעַת הַכֹּל כִּי
יֵשׁ אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל: הֲלֹא אַתָּה מִקְדָּם אֱלֹהֵי קְדוּשֵׁי. וְלָמָּה
נָמוֹת בְּלַחֲץ וּבְקוֹשֵׁי. וְזֹכֹר וְעוֹרֵר חֶסֶד כְּאִזוֹ לְחֻדְשֵׁי. חַרְבוֹתֵי
תְּשִׁיב וּכְוִנָּן מְקוֹם מִקְדָּשֵׁי: טוֹב אַתָּה לְקוֹנֶיךָ לְנַפְשׁ תִּדְרָשֶׁךָ.
יְחַלְנוּ לָךְ בַּעַת צָרָה לְדְרָשֶׁךָ. כְּלֵהִיּוֹם הוֹרְגֵנוּ עַל שֵׁם קְדָשֶׁךָ.
לֹא־נִסּוּג לִבְנוּ מִלְּבַרְכֶּךָ וּלְהַקְדִּישֶׁךָ: מִתְנַגֶּת יָדְךָ כָּלֵינוּ בְּאֵף
וּבְחֶמָה. נְדַמִּינוּ כְּכֹלֵי רִיק וְכִפְתָּנוּ כְּלָמָּה. סִפְרָנוּ בְּיַד צוֹרְרִים
קָשִׁים לְהוֹמָמָה. עֲדִי־יִשְׁקוּף וַיֵּרָא יְהוָה מִן הַשָּׁמַיְמָה: פָּצְנוּ
וְהַצִּילָנוּ מִיַּד בְּגִינֵי־נָכָר. צוֹמְתִים חֵינֵינוּ בְּשִׁפְךָ דָּמֵנוּ לְהַעֲבֹר. קָרָא
שְׁלוֹמַת זָרִים גְּמוּל וּשְׂכָר. רְאוֹת כִּי־דָרַשׁ דָּמִים אוֹתָם זָכָר:
שׁוּבְנוּ אֵלֶיךָ וַחֲרוֹן אַפֶּךָ הִפֵּר. תִּכַּבֵּשׁ עֲוֹנוֹתֵינוּ וַחֲטָאוֹתֵינוּ
תִּכַּפֵּר. שְׁפֹל מְרוֹדְנוּ עֲלֵה וְלֹא נַחֲפֵר. בְּרָשָׁם יִקְרָךְ צוֹפֵם
חוֹקְקֵנוּ לְחַיִּים בַּסֶּפֶר: חוֹק וְאִמֵּן יָדַי וּבְרָבִים פּוֹשְׁלוֹת. פָּנָה
דְרָךְ עַמֶּךָ וְהִרָם מִכְּשָׁלוֹת. יַעֲרַב לְפָנֶיךָ תַחֲנוּן כְּשֵׁי וְעוֹלוֹת.
וְאַתָּה קְדוּשׁ יוֹשֵׁב תְּהַלְלוֹת:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה

לחטאים

תו"א (א) במדבר יד: כ (ב) דניאל ט יח:ט (ג) תהלים יז: ד (ד) ע"פ מלכים"א יח: לו: (ה) חבקוק
א יב (בשנינו'): (ו) בראשית מז: טו: (ז) ע"פ ירמיה יז: יב: (ח) איכה ג כה (בשנינו'): (ט) תהלים
לג כב (בשנינו'): (י) ע"פ שם מד: כג: (כ) ע"פ שם יט: (ל) ע"פ שם לט: יא: (מ) דברים כט
כז: (נ) ירמיה נא: לד: (ס) שם נא: (ע) איכה ג נ (בשנינו'): (פ) תהלים קמד: יא (בשנינו'): (צ)
שם ט יג: (ק) מיכה ז יט (בשנינו'): (ר) ישעיה לה: ג: (ש) תהלים כב: ד: (ת) ויקרא רבה
כט: ו: (א) ראש השנה יז, א:

לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שדש עשרה, זכר־לנו היום ברית שלש עשרה, כחודעת לענו מקדם, כמו שפתוב נורד יהנה בענו ויתיצב עמו שם ויקרא בשם יהנה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהנה | על־פניו ויקרא

יהנה | יהנה אל רחום וחנון ארך אפים ורחימך
ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע

וחטאה ונקת: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח־לנו אבינו פי חטאנו. מחל־לנו מלפנו פי פשענו: כִּי־אתה
אדני טוב וסלת, ורחימך לכל־קראיך:

כרחם אב על־בנים, בן תרחם יהנה עלינו: ליהנה הישועה,
על־עמך ברכתך סלה: יהנה צבאות עמנו, משגב־לנו
אלהי יעקב סלה: יהנה צבאות, אשרי אדם בטח בך: יהנה
הישועה, המלך יענו ביום־קראנו:

סלח־נא לעון העם הזה בגדל חסדך. וכאשר נשאתה
לעם הזה ממצרים ועדהנה: ושם נאמר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סַלַחְתִּי בְדַבָּרְךָ:

הטה אלהי | אונך ושמע, פקח עיניך וראה שממתינו, והעיר
אשר־נקרא שמך עליה, כי | לא על־צדקותינו אנתנו מפילים
תחנונינו לפניך, כי על־רחמיך הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחתה,

ה'

תו"א א) תהלים קג ו (בשינוי): ב) ראה ראש השנה יז, ב: ג) שמות לד ה: ד) שם רז: ה) שם ט: ו) תהלים פו ה: ז) שם קג יג: ח) שם ג ט: ט) שם מו ח: י) שם פד יג: כ) שם כ י: ל) במדבר יד יט: מ) שם כ: נ) דניאל ט יח־יט:
הגהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער ה סעיף קז).
2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֲדַנִּי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־אֲחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, בִּישְׁמֹךְ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֵיחָה כָּל־נַפְלְאוֹתֶיךָ הַגְּדוֹלוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת, אֲשֶׁר סִפְרוּ־לָנוּ
אֲבוֹתֵינוּ, יְהוָה צְבָאוֹת. בְּרַדַּת יִשְׂרָאֵל מִצְרִימָה
בְּשַׁעֲבוֹד וּתְלָאוֹת. בְּחִבְלֵי אָדָם מְשַׁכְּתָם וְלֹא בְּשִׁלְשָׁלוֹת: גַּם
מִעֲבִידֵיהֶם בְּקִשָּׁה עֲבוּדָה, גָּזְרוּ בַּיּוֹר זְכוּרֵיהֶם לְאַבְרָהָה. דִּנְתָם
סָאָה בְּסָאָה מִדָּה בְּמִדָּה. דְּגָלִים הוֹצֵאתָ בְּרִכּוּשׁ כָּל־חַמְדָּה:
הַיּוֹם וּגְלוּ בְּעֶזֶק פּוֹרְרוּ. הִירְדָן הוֹבִשְׁתָּ וּבְרַגְלֶךָ עָבְרוּ. וּבַמְדַּבֵּר
כְּלַבְלָתָם וְדָבַר לֹא חָסְרוּ. וּמַמְלָכוֹת וְעַמְמִים בְּיָדָם נִמְסְרוּ:
זָנְחוּ הַטּוֹב וּרְדָפוּם מִכְּנִיעִים. זַעֲקוּךָ וְשִׁמְעָתָ וְהַעֲמַדְתָּ לָהֶם
מוֹשִׁיעִים. חָנוּ בְּאַרְצָם כָּל־טוֹב שְׂבָעִים. חָטְאוּ וּגְלוּ וּפְקַדְתָּם
לְשָׂבָעִים: מָפְלוּ שֶׁקֶר וְנָתְנוּ לְמַרְמָס. מְרֹדוֹם לְמַדְחַפּוֹת אֲנָשִׁי
חָמָס. יֵצְאוּ מֵאַרְצָם וְקִץ חַזְרָתָם נִכְמָס. יֵשְׁבוּ בְּגוֹיִם וְהָיוּ לְמָס:
כַּח אֲמִץ פִּלְטָה הַנִּשְׁאַרְתָּ. בְּשָׁלוֹ כַּח מְבוֹבֵד רָעָה מִמְּאֲרַת.
לַעֲת רֵאשׁוּנָה פְּקוּדָה מִשְׁמֶרֶת. לְבֹא שְׁנִיָּה אֶצְיָה וּמִמְהֵרָת:
מַעַת לַעֲת צָרְתִּי מְרַבָּה. מִיּוֹם שֶׁעָבַר קִשָּׁה הִבָּא. נִלְאַתִּי
נִשׂוּא עוֹל מִדְּהֶבֶה. נוֹאֲמַת מְדוּד וְהִבֵּא הִבָּאָה רַבָּה: סִגְלַתְךָ
דוֹחֵק צוֹרֵר הַצָּר. סִבְרָה לְהַמִּיר* וְלִבְגוּד בִּיּוֹצֵר. עַד־אָנָּה יְהוָה
אֶקְרָא מִמִּצָּר. עֲנֵנִי בְּמַרְחֵב יְהִי כִּי־יִדְּךָ לֹא תִקְצָר: פִּשְׁעִים אִם
עָצְמוּ בִּינֵינוּ וּבִינְךָ לְהַבְדִּילָהּ. פְּרָגוּד אִם נִנְעַל בְּפָנַי הַתְּפִלָּה.
צוֹר בְּכֶסֶף כְּבוֹדְךָ חֲתוּר מַחְלָה. צַעֲקַתֵּנוּ לְפָנֶיךָ תִּבֵּא פָנֵי
כְּבוֹדְךָ לְהַתְּקַבְּלָהּ: קְרָא שְׁנַת־רְצוֹן מִעוֹצֵב לְהַנְפִּישִׁי. קַבֵּץ
נְפֻצוֹתַי וְעֹבֹר בְּרֵאשִׁי. רִיבָה יְהוָה רִיבֵי נַפְשִׁי. רָצָה לְהַחֲלִיצֵנִי
אֱלֹהֵי קְדוּשָׁי: שְׁנֵי רִשְׁעִים בְּחֻצֵץ תִּגְרוּס. שְׂכוֹל וְאַלְמוֹן אוֹתָם

תהרום

(* נ"א: להמיר באמנת נוצר.

תו"א (א) ע"פ שופטים ו יג: (ב) הושע יא ד: ג) שמות א יד (בשינוי): ד) נחמיה ט כא (בשינוי):
ה) שם כב (בשינוי): ו) ראה רש"י ויקרא כו לה: ז) ע"פ תהלים קיט סט: ח) ע"פ דברי
הימים"ב לו: ט) ישעיה א יד: י) ע"פ תהלים קיח ה: כ) ע"פ ישעיה נט א: ל) ראה ברכות
לב, ב: מ) ע"פ רות רבה ה, ו: נ) ע"פ ישעיה סא ב: ס) ע"פ איכה ג נח: ע) חבקוק א
יב: פ) ע"פ איכה שם טז:

תהרום. תשפוך דמם ארצה לרום. תמותה הותר ובאמונה
 תארום: גזור פרצת סבה הנזפלת. רומם קריה עד-עפר
 משפלת. שבויה נחם נחמה מכפלת. מאורה האר ותאיר
 מאפלת: בנה עירך בימי עולם. רפא מזבחך היכל ואולם.
 יהודה וישראל שם יעבדוך בלם. ויגדל שמוך מעולם
 ועד-עולם:

חוקר הכל וסוקר. ומבין אל-מפעלי. אם פעלתי שקר
 ומהתלות בעמלי. את-עוני לא תבקר. ואל
 תדרוש למעללי. יהוה בקר תשמע קולי:

יוצרי אשר בורת. תפן מרומי קרת. לך אפונה עטרת.
 בשלישי אשמורת. אשר תאזין העתרת. ולישעך
 סוברת. ותשלח המנערת. להומיה וסורת. אשר
 גאווה מדברת. ואין בלתה אומרת. ומקום מקטר
 קטרת. והדביר והמכפרת. אשר ישרתוכם שרת.
 שמוהו מעבורת. תדבק בה ממארת. כמו כבד
 ליותרת. וחמת קרי יקר כל-מכה וכל-חלי.

יהוה בקר תשמע קולי:

צור שמוך אל קנא. עתה מה-לך בשנה. שנה אחר
 שנה. ימינך נטעה כנה. מאד נגש והוא נענה. זה מכר
 וזה קנה. לאום בשפלות נתבנה. ושפלה איננה.
 משפטיך נבונה. אין דינא בלא דינא. אך קנא
 לנאמנה. מימינך נתנה. ובה כתוב מי מנה. ועתה

כצאן

תו"א (א) ע"פ עמוס ט יא: (ב) שמואל-ב ז כו (בשינוי): (ג) תהלים ה ד: (ד) משלי ט ג: (ה) שמות
 ל א: (ו) ע"פ במדבר ד יב: (ז) ע"פ ויקרא כו כח: (ח) דברים כח סא (בשינוי): (ט) שמות
 כ ה: (י) תהלים פ טז (בשינוי): (כ) ע"פ ויקרא יג כא: (ל) ראה ברכות ה, ב: (מ) ראה שם
 סב, א: (נ) במדבר כג י:

כצאן נמנה. צורי עוררה נא. והשחיתה מבנה.
 ואת־מלכותה תעקר. אלהים יהוה חילי.
 יהוה בקר תשמע קולי:

חסין קרוב לקוראיו. ושומע אל־אביונים. הון דין עני
 ואביון. משפט רצוצים ומענים. ועליונים ותחתונים.
 מידך אדון האדונים. ומשפטי מאתך יצא פנונה
 אר אמונים. לא איש אל ויבזב אשר יחליף עננים.
 וגורת שש שנים. אשר לעבדים נקנים. וכמה שש
 חלפו לי ולא אהבתי אדונים. ואם נמפרתי לעקר.
 ולא אנאל בשנים. בקרובים דין עקר. ואתה קרובי
 וגואלי.

יהוה בקר תשמע קולי:

חוקר הכל וסוקר. ומבין אל־מפעלי. אם פעלתי שקר
 ומהתלות בעמלי. את־עוני לא תבקר. ואר תדרוש
 למעללי. יהוה בקר תשמע קולי:

אל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בחסידות, מוחל
 עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה
 לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר
 ורוח, לא ברעתם תגמול. אר הורית לנו לומר שדש
 עשרה, זכר־לנו היום ברית שלש עשרה, בהודעת לענו
 מקדם, כמו שכתוב וַיִּרְדֵּי יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
 וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

ויעבר

(* נ"א: ואת־עמלק תעקר.

תו"א (א) חבוקק ג יט (בשינוי): (ב) תהלים ה ד: ג) ראה שם פט ט: ד) שם קמה יח: ה) ע"פ שם
 סט לד: ו) ירמיה כב טז (בשינוי): ז) דברים י יז (בשינוי): ח) ע"פ ישעיה סב א: ט) דברים
 לב ד (בשינוי): י) במדבר כג יט: כ) ראה ויקרא כה מז: ל) ויקרא רבה כט, ו: מ) ראש
 השנה יז, א: נ) תהלים קג ו (בשינוי): ס) ראה ראש השנה יז, ב: ע) שמות לד ה:
 הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
 ה סעיף קז).

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל-פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב-חֶסֶד
וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשָּׂא עֵוֹן וּפִשַׁע

וַחֲטָאָה וְנָקָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעֹנְנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתֵּנוּ:

סִלַּח-לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מְחַלְלֵנוּ מִלְכָּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי-אִתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב-חֶסֶד לְכָל-קְרָאִיךָ:

כִּרְחֹם אָב עַל-בָּנִים, בֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הַיְשׁוּעָה,
עַל-עַמֶּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּבֵלָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאִרֵם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הַיְשׁוּעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם-קְרָאֵנוּ:

אֲלֵ-תִזְכְּרֵנוּ עֹנֹת רְאוּשׁוֹנִים, מִהֵרָ יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מֵאֵד: חַטָּאוֹת נַעֲוִירֵנוּ | וּפִשְׁעֵינוּ אֲלֵ-תִזְכְּרֵנוּ כְּחַסְדֶּךָ וְכָרְלָנוּ
אִתָּה, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסְדֶיךָ, כִּי מַעֲוֵלִם הִמָּה: זָכַרְנוּ יְהוָה בְּרָצוֹן עִמָּךָ,
פָּקְדָנוּ בַיְשׁוּעָתֶךָ: זָכַר עֲדַתְךָ | קְנִייתֶךָ, קָדָם גְּאֻלְתֶּךָ שִׁבְט
נַחֲלָתֶךָ, הַרְצִיזוֹן זֶה | שְׁכַנְתָּ בּוֹ: זָכַר יְהוָה חַפְתֶּךָ יְרוּשָׁלַם, אֶהְבֵּת
צִיּוֹן אֱלִילֵת־שֹׁפֵחַ לְנִצָּח: אִתָּה תִקּוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן, כִּי-עֵת לְחַנּוּנָהּ כִּי-בָא
מוֹעֵד: זָכַר יְהוָה | לְבָנֵי אֲדוּם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֹמְרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסֵד בָּהּ: זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרַבָּה אֶת-זִרְעֶכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וְכִלְהָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתָן לְזִרְעֶכֶם וְנָחֵלוּ לָעַלְמִ: זָכַר
לְעַבְדֶּיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב, אֲלֵ-תִפֶּן אֲלֵ-קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֲלֵ-רִשְׁעוֹ וְאֲלֵ-חַטָּאתוֹ: אֲלֵ-נָא תִשָּׁט עָלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חָטָאנוּ: חָטָאנוּ צוּרְנוּ סִלַּח-לָנוּ יוֹצְרֵנוּ:

זכור

תו"א (א) שמות לך ריז: (ב) שם ט: (ג) תהלים פו ה: (ד) שם קג יג: (ה) שם ג ט: (ו) שם מו ח:
(ז) שם פד יג: (ח) שם כ י: (ט) שם עט ח: (י) שם כה ז (בשנינוי): (כ) שם ו: (ל) שם קו ד
(בשנינוי): (מ) שם עד ב: (נ) שם יט: (ס) שם קב יד: (ע) שם קלז ז: (פ) שמות לב יג:
(צ) דברים ט כז: (ק) במדבר יב יא:
הגהגות (ו) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

זכור לנו ברית אבות כאשר אמרת, וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר: זכור לנו ברית ראשונים כאשר אמרת, וזכרתי להם ברית ראשנים, אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים, לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני יהוה: עשה עמנו כמו שהבטחתנו, ואף גמזאת בהיותם בארץ אביהם לא-מאסתיים ולא-געלתים לכלתם להפר בריתי אתם, כי אני יהוה אלהיהם: השב שבותנו ורחמנו כמה שפתינו, ושב יהוה אלהיך את-שבותך ורחמך, ושב וקבצך מכל-העמים אשר הפיצך יהוה אלהיך שמה: קבץ נדחינו כמה שפתינו, אם-יהיה נדחך בקצה השמים, משם יקבצך יהוה אלהיך ומשם יקחה: מחה פשעינו בעב וכענן כמה שפתינו, מוחי כעב פשעיך וכענן חטאותיך, שובה אלי כי גאלתיך: מחה פשעינו למענך כאשר אמרת, אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכר: הלבן חטאינו בשלג וכצמר כמה שפתינו, לכונא ונוכחה יאמר יהוה, אם-יהיו חטאיכם פשנים בשלג ילבינו, אם-יאדימו כתולע בצמר יהיו: זרוק עלינו מים טהורים וטהרנו כמה שפתינו, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, מפל טמאתיכם ומכל-גלוליכם אטהר אתכם: רחם עלינו ואל תשחיתנו כמה שפתינו, כי אל רחום יהוה אלהיך לא ירפך ולא ישחיתך, ולא ישפח את-ברית אבותיך אשר נשבע להם: מול את-לבבנו לאהבה את-שמך כמה שפתינו, ומל יהוה אלהיך את-לבבך ואת-לבבך ואת-לבב זרעך, לאהבה את-יהוה אלהיך בכל-לבבך ובכל-נפשך למען חייך: המצא לנו בבקשתנו כמה שפתינו, ובקשתם משם את-יהוה אלהיך ומצאתי, כי תדרשנו בכל-לבבך ובכל-נפשך: תביאנו אליהר קדשך ושמחנו בבית תפלתך כמה שפתינו, והביאותים אליהר קדשי ושפחתים בבית תפלתנו, עולתיהם וזבחייהם לרצון על-מזבחי, כי ביתי בית-תפלה יקרא לכל-העמים:

שמע

תו"א (א) ויקרא כו מב: (ב) שם מה: (ג) שם מד: (ד) דברים ל ג: (ה) שם ד: (ו) ישעיה מד כב: (ז) שם מג כה: (ח) שם א יח: (ט) יחזקאל לו כה: (י) דברים ד לא: (כ) שם ו: (ל) שם ד כט: (מ) ישעיה נו ז:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל:

שָׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל
בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקָדָם:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֻשְׁךָ אֶל־תִּקַּח מִמֶּנּוּ:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ לְעַת זְקֵנָה כְּבָלוֹת פָּחַנו אֶל־תִּעְזֹבֵנוּ:
אֶל־תִּעְזֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה
וְיֵרְאוּ שְׂנְאֵינּוּ וְיִבְשׂוּ בִּי־אֶתֶר יְהוָה עֲזַרְתֵּנוּ וְנַחֲמָתֵנוּ: אִמְרֵינוּ הַאֲזִינָה |
יְהוָה בִּינָה הִגִּינֵנוּ: יְהוּ רָצוֹן | אִמְרֵי־פִינוּ וְהִגִּיז לִבֵּנוּ לְפָנֶיךָ, יְהוָה
צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי־לָךְ יְהוָה הוֹחֲלֵנוּ, אֶתֶּךָ תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאֶל־תִּתְעַלֵּם
מִתַּחֲנֻתֵנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֵזי פָּנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטְאֵנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חָטְאֵנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגִדֵנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. זָדְנוּ.
חִמְסָנוּ. מְפִלְנוּ שִׁקְר. יַעֲצֵנוּ רָע. כּוֹזְבֵנוּ. לִצְנוּ.
מְרַדְנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרָנוּ. עֹוִינוּ. פִּשְׁעָנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁיָנוּ עֲרָף.
רִשְׁעָנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲוִינוּ. תַּעֲתָעָנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל
כָּל־הַבָּא עָלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂית וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. דָּוָה לִבֵּנוּ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹוִינוּ. וּנְפָרַע פָּאֲרָנוּ. זָבוּל בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.

חרב

תו"א (א) איכה ה כא: (ב) תהלים נא יג (בשינוי): (ג) שם עא ט (בשינוי): (ד) שם לח כב (בשינוי):
(ה) שם פו יז (בשינוי): (ו) שם ה ב (בשינוי): (ז) שם יט טו (בשינוי): (ח) שם לח טז (בשינוי):
(ט) שם פח ג (בשינוי): (י) שם נה ב (בשינוי): (כ) ע"פ דברים כח נ: (ל) ע"פ שמות לד ט:
(מ) יומא פז, ב (בשינוי): (נ) תהלים קו ו: (ס) שם (בשינוי): (ע) ע"פ שם קיט סט: (פ) ע"פ
שם לט: (צ) איוב לג כז (בשינוי): (ק) נחמיה ט לג: (ר) ע"פ ישעיה כד יא: (ש) איכה ה יז
(בשינוי): (ת) ע"פ מלכים-א ח יג:
הגהגות (1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).
(2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האי"ב (מנהגי הרבי).

חָרַב בְּעוֹנֵינוּ. מִיִּרְתָּנוּ הִיָּתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדַמְתָּנוּ לְזָרִים. בָּחֲנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הִיךְ נָעִיז פְּנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפָּנוּ, לֹא־מֵר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חֲטָאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשֵׂקוּ עִמָּלֵנוּ. מִמְּשָׁךְ וּמִמֹּרֵט מִמְּנוּ. נָתַנוּ עֵלָם עֲלֵינוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמֵנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלּוֹ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִידָם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רְחַמְתָּ מִמְּנוּ בְּעוֹנֵינוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲיֵנוּ וְאַבְדָּנוּ:

מִשִּׁיחַ צִדְקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִיִּבִין, מִנְּסֻתוֹת נִקְנִי: נִקְנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פְּשָׁעֵינוּ וּמִחַרְנוּ מִכָּל־טְמֵאוֹתֵינוּ,
וְזָרוּק עֲלֵינוּ מִים טְהוֹרִים וּמִחַרְנוּ, כַּפְּתוֹב עַל־יַד נְבִיאָךְ, וְזָרְקֵתִי
עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּמִחַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־נִצְלוֹלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דְּנִיאל אִישֶׁח־מִוֹדוֹת שׁוֹעַ לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמַעַ,
פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שׁוֹמְמֵתֵינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שִׁמְךָ
עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ,
כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי | שְׁמַעַה, אֲדַנִּי | סִלְחָה, אֲדַנִּי
הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תִּאֲחַר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, בִּישְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ
וְעַל־עַמְּךָ:

עֲזָרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לְפָנֶיךָ, אֱלֹהֵי, בִּשְׁתִּי וּנְכַלְמַתִּי לְהַרִים אֱלֹהֵי פָנֵי
אֱלֹהֶיךָ כִּי עוֹנֵתֵינוּ רָבוּ לְמַעַלְהָ רֹאשׁ וְאֲשַׁמְתָּנוּ גְדֻלָּה עַד
לְשָׁמַיִם: וְאַתָּה אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת חֲנוּן וְרַחוּם אֲרַךְ־אֲפִים וְרַב־חֶסֶד וְלֹא
עוֹבְתָם: אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ אֲבִינוּ וְאֵל תִּשָּׁשֵׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ, וְאֵל תַּזְנִיחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ
וְאֵל תַּעֲשֵׂ עִמָּנוּ כָּל־הַ בְּחַטָּאוֹתֵינוּ, וְקִים לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדְּבָר
שֶׁהַבְּטַחְתָּנוּ בְּקַבְּלָה עַל־יְדֵי יִרְמְיָהוּ חוֹזֵךְ. כְּאִמּוֹר, בְּיָמִים הֵהֵם
וּבַעַת הַהִיא נֹאֵם־יְהוָה יִבְקֹשׁ אֶת־עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינָנוּ וְאֶת־חַטָּאת
יְהוּדָה וְלֹא תִמְצָאנָה כִּי אֶסְלַח לְאִשֶּׁר אִשְׂאִיר: עֲמֹךְ וְנַחֲלָתְךָ רַעֲבִי

טובך

תו"א א' ע"פ תהלים טו כו: ב' יומא פז, ב' (בשנינו'): ג' ע"פ ישעיה יח ז: ד' איכה ה ח:
ה' ע"פ שמואל"א טו יא: ו' תהלים יט יג: ז' יחזקאל לו כה: ח' דניאל י יא: ט' שם ט
יח"ט: י' עזרא ט ו: כ' נחמיה ט יז: ל' ירמיה נ כ: ד' דברים ט כו:
הגהגות ו' יכה על הלב (מנהגי הרבי).

טובך צמאי חסדך תאבי ישעה. יבירו וידעו כי ליהנה אלהינו
הרחמים והפליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען ברייתך.
עשה למען גדלך ותפארתך. עשה למען דתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען
כבודך. עשה למען לפודך. עשה למען מלכותך. עשה למען
נצחך. עשה למען סודך. עשה למען עזך. עשה למען פארך.
עשה למען צדקתך. עשה למען קדשתך. עשה למען רחמיך
הרבים. עשה למען שביתתך. עשה למען תהלתך. עשה
למען אוהבך שוכני עפר. עשה למען אברהם יצחק ויעקב.
עשה למען משה ואהרן. עשה למען דוד ושלמה. עשה למען
ירושלם עיר קדשך. עשה למען ציון משכן כבודך. עשה
למען שממות היכלך. עשה למען הריסות מזבחתך. עשה
למען הרוגים על שם קדשך. עשה למען טבוחים על יחודך.
עשה למען באי באש ובמים על קדוש שמך. עשה למען
יונקי שדים שלא חטאו. עשה למען גמולי חלב שלא פשעו.
עשה למען תינוקות של בית רבן. עשה למענה אם לא
למעננו. עשה למענה והושיענו:

עֲנֵנו יְהוָה עֲנֵנו. עֲנֵנו אֱלֹהֵינו עֲנֵנו. עֲנֵנו אֲבִינו עֲנֵנו. עֲנֵנו
בִּוְרָאנו עֲנֵנו. עֲנֵנו גְּוֹאֲלֵנו עֲנֵנו. עֲנֵנו דּוֹרְשָׁנו עֲנֵנו. עֲנֵנו
הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנו:

עֲנֵנו וְתִיק וְחִסֵּד עֲנֵנו. עֲנֵנו זָךְ וְיִשָּׁר עֲנֵנו. עֲנֵנו חַי וְקַיִם עֲנֵנו:

עננו

תו"א (א) דניאל ט ט (בשנינו): (ב) ע"פ שמות לר: ו (ג) ירמיה יד: ז (ד) ישעיה כו: יט: (ה) ע"פ
דניאל שם טז. כד: ו (ו) תהלים כו: ח: ז (ז) ע"פ יואל ב טז: ח (ח) ע"פ ישעיה כח: ט: ט (ט) שבת
לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: י (י) מלכים-א יח לז (בשנינו): (כ) ישעיה סג
טז: ל (ל) ע"פ שם מג א: מ (מ) שם מז ד: נ (נ) דברים ז: ט (ס) ע"פ איוב ח: ו: (ע) דניאל ו כז
(בשנינו):

הגהגות (1) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמיתך. בדיתך, וכן בכלום.
(2) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

עֲנֵנוּ מִטִּיב עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ יִדְרַע יִצָּר עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ בְּעַסִּים
עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ לֹאֲבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ מִלֶּךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ סוֹלַח וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֹזֵנָה בְּעַת
צָרָה עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ פְּוֹדָה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ צְדִיק וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ קְשָׁה לְכַעֵס עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ רֶךְ
רְצוּת עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ רְחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֱלֹ-אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ פֶּחַד
יִצְחָק עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֹזֵרֵת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ
עֲנֵנוּ מְשַׁנֵּב אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֹזֵנָה בְּעַת רְצוֹן עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אָבִי
יְתוֹמִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ דִין אֲלֻמְנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שְׁעֵנָה לְאֲבֹרָהֶם אֲבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה
רִיִצְחָק בְּנוֹ בְּשִׁנְעַקֵד עַל־נְפִי הַמּוֹזֵבַח הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה
לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְאֲבוֹתֵינוּ עַל־יַם־סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ מִי
שְׁעֵנָה לְמֹשֶׁה בְּחוֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְאַהֲרֹן בַּמַּחְתָּה
הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ
מִי שְׁעֵנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְשִׁמְשׁוֹאֵל
בַּמַּצֵּפָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְדוֹד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא
יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְאַלְהֵיהוּ בְּהַר הַכְּרֵמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה
רִיאֵלִישֻׁעַ בִּירוּחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְיוֹנָה בְּמַעֵי הַיָּדָה הוּא
יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי

שְׁעֵנָה

תו"א א) תהלים קיט סח (בשינוי): ב) ע"פ שם קג יד: ג) ראה ברכות ז, א: ד) ע"פ ישעיה נט
יד: ה) אבות ג, א: ו) ע"פ דברים ז כא: ז) ע"פ ישעיה לג ה: ח) ירושלמי ברכות ד, ג:
ט) דברים לב ד: י) ע"פ תהלים קמה יח: כ) ע"פ אבות ה, יא: ל) שמות לד ו: מ) תהלים
סט לד: נ) דברים כו ז: ס) בראשית כו כד: ע) ע"פ שם לא מב: פ) שם מט כד: צ) ע"פ
ישעיה מט ח: ק) תהלים סח ו: ר) ע"פ תענית טו, א: ש) דברים רבה ב, יא: ת) ראה דברים
ט יט: א) ראה סנהדרין פב, ב: ב) מלכים ב כא-כב: ג) שם כ ב"י: ד) ראה דניאל ג
כ"ז:

הנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

שְׁעֵנָה לְחַנּוּנָהּ מִיִּשְׂאֵל וְעֲזוּרָהּ בְּתוֹךְ כְּבִשָּׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שְׁעֵנָה לְדַנְיָאֵל בְּגוֹב אַרְיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְמַרְדְּכַי
 וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְעֲזָרָא בְּגוּלָה
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְכֹל־הַצְּדִיקִים וְהַתְּסִידִים וְהַתְּמִימִים
 וְהַיִּשְׂרָיִם הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵי צְרִילִי מְאֹד נִפְלְאָה־נָא בְּיַד־יְהוָה פִּירְבִּים רַחֲמוּ וּבְיַד־אָדָם
 אֱלֹהֵי־אֶפְלָה:

(אין גופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חֲסָאתִי לִפְנֵיךָ. יְהוָה מָלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנָיִי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בְּאֶפְדָּה תּוֹכִיחֵנִי וְאַל־בְּחִמְתֶּךָ תִּסְרְגֵנִי: חַנּוּנִי
 יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אֲנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמִי: וּנְפֹשִׁי נִבְהַלָּה
 מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עֲדַרְמָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלֻצָה נִפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
 חֲסִדְךָ: כִּי אֵין בְּמֹות וּזְכָרְךָ בְּשֹׁאֵל מִי יוֹדֶה־לָּךְ: יַנְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי,
 אֲשַׁחֲהָ בְּכָל־לִילָה מִפְּתֵי בְּרַמְעָתִי עַרְשֵׁי אִמְסָה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינַי
 עֲתַקָּה בְּכָל־צוּרְרָיִ: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעֻלֵי אֲוֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִיִּי:
 שְׁמַע יְהוָה תַּחֲנּוּתִי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֲיֹבֵי
 יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רַנַּע:

מִחֵי וּמִסִּי מְמִית וּמְחִיָּה. מִסִּיק מִן שְׁאוֹל לְחַיִּי עֲלָמָא. בְּרָא כֹד
 חָטִי אָבוּהִי לְקִיָּה. אָבוּהִי רַחִים אִסִּי לְכַאֲבִיָּה: עֲבָדָא דְמָרִיד
 נִפִּיק בְּקוּלָר. מָרִיָּה תֵּאִיב וְתִבִיר קוּלְרִיָּה: בְּרַךְ בּוֹכְרָךְ אֲנִי וְחַטִּינִי
 קַמְךָ. הָא רֵוִי נִפְשִׁין בְּגִידִין מְרִינִי. עֲבָדָךְ אֲנִי וּמְרֹוּדִנִי קַמְךָ. הָא
 בְּבוּתָא. הָא בְּשַׁבְיָא. הָא בְּמַלְקִיּוּתָא. בְּמַטּוּ מַנְדָּ בְּרַחֲמֶךָ דְנִפְשִׁינִי.
 אִסִּי לְכַאֲבִין דְתַקּוּף עֲלֵן. עַד דְלֵא נְהוּי גְמִירָא בְּשַׁבְיָא:

מִכְּנִיסֵי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לִפְנֵי בַּעַל הַרַחֲמִים: מִשְׁמִיעֵי
 תַּפְּלָה. הַשְׁמִיעוּ תַּפְּלָתֵנוּ. לִפְנֵי שׁוֹמַע תַּפְּלָה: מִשְׁמִיעֵי
 צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתֵנוּ. לִפְנֵי שׁוֹמַע צַעֲקָה: מִכְּנִיסֵי דְמַעָה. הַכְּנִיסוּ
 דְמַעוּתֵינוּ לִפְנֵי מַלְכָּה מִתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבּוּ תַחֲנוּנָה
 וּבְקִשָּׁה. לִפְנֵי מַלְכָּה אֵל רָם וְנִשְׂאָ: הוֹבִירוּ לִפְנֵינוּ. הַשְׁמִיעוּ לִפְנֵינוּ
 תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עֵפְרָי. יוֹכּוּר אֲהַבְתֶּם וַיַּחֲיָה

זרעם

תו"א (א) דניאל ו יד-כה: (ב) שמואל-ב כד יד: (ג) שמות לד ו: (ד) ירושלמי ברכות א, ה: ה) תהלים
 ו ב"יא: (ו) שמואל-א ב ו: (ז) תרגום יונתן עה"פ שמות ד כב: ח) קהלת רבה ז, טו:
 ט) ברכות כח, ב: י) תענית טו, א: כ) ישעיה נז טו: (ל) ע"פ אבות ו, ט: מ) ישעיה כו יט:

וְרַעַם שְׁלֵאל תֹאבֵד שְׁאֲרִית יַעֲקֹב. כִּי צֹאן רֹעֶה נֶאֱמָן הָיָה
לְחֹרֶפֶה. יִשְׂרָאֵל גֹּי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מִהַר עֲנֵנו אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנו.
וּפָדֵנו מִכְּלַגְזוֹרוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מְשִׁיחַ
צְדָקָה וְעֶמֶד:

מָרָן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנֵן. כְּבֵר שְׁבִיָא. דְּמִתְחַנְנֵן לִשְׁבוּיָה. כְּלָהוֹן
בְּנֵי שְׁבִיָא. בְּכִסְפָא מִתְפָּרְקִין. וְעֶמֶד יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבִתְחֻנּוּנֵי.
הֵב לָן שְׂאֲרֵיתֵין וּבְעוֹתֵין דְּלָא נְהִדֵר רִיקָם מִן קְדָמְךָ:

מָרָן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנֵן. כְּעִבְדָא דְּמִתְחַנְנֵן לְמַרְיָה. עֲשִׂיכֵי אֲנֵן
וּבְחִשׁוּכָא שְׁרִינֵן. מְרִירִין נַפְשֵׁין מַעֲקָתֵין דְּנַפְשֵׁין. חִילָא לֵית
בְּן לְרַצְיוֹךְ מָרָן. עֵבִיד בְּדִיל קִימָא דְּגִנְרַת עִם אֲבָהֵתְנָא:

שְׁמוֹר יִשְׂרָאֵל, שְׁמוֹר שְׁאֲרִית יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֹאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שְׁמוֹר גֹּי אֶחָד, שְׁמוֹר שְׁאֲרִית עַם־אֶחָד, וְאֵל יֹאבֵד גֹּי אֶחָד,
הַמְיַחֲדִים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שְׁמוֹר גֹּי קְדוֹשׁ, שְׁמוֹר שְׁאֲרִית עַם קְדוֹשׁ, וְאֵל יֹאבֵד גֹּי
קְדוֹשׁ, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשׁ:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפִּיֵס בְּתַחֲנוּנִים, הַתְרַצָּה וְהַתְפִּיֵס לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עוֹזֵר:

אֲבִינוּ מְלַפְנוּ אֲבִינוּ אֶתְהָ: אֲבִינוּ מְלַפְנוּ אֵין לָנוּ מְלֶךְ אֱלֹא אֶתְהָ:
אֲבִינוּ מְלַפְנוּ רַחַם עָלֵינוּ: אֲבִינוּ מְלַפְנוּ חֲנּוּן וְעֲנּוּן כִּי אֵין בְּנוּ
מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמֶךָ הַגְּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחָנוּ לֹא נִדַע מַה־נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זָכַר
רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מַעֲזֹלִם הִפָּה:
יְהִי־חֶסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: אֲלֵ־תִזְכְּרֵנוּ
עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהַר יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:

חננו

תו"א (א) מיכה ה ז: (ב) אסתר רבה ז, יג: (ג) ע"פ ירמיה כד ט: (ד) שמואל-ב ז כג: (ה) ירמיה
שם: (ו) תהלים קכא ד: (ז) ירמיה לא ו: (ח) דברים ו ד: (ט) אסתר ג ח: (י) ע"פ שמות יט
ו: (כ) דברים ז ו: (ל) רי"ף תענית ו, א: (מ) תענית כה, ב: (נ) דברי הימים-ב כ יב: (ס) תהלים
כה ו: (ע) שם לג כב: (פ) שם עט ח:

חַנּוּנוּ יְהוָה חַנּוּנוּ, בִּירֵב שְׁבַעֲנוּ בוֹ: בְּרָגוּ רַחֵם תִּזְכּוּר:
 בְּרָגוּ עֲקוּדָה תִּזְכּוּר: בְּרָגוּ תְּמִימוֹת תִּזְכּוּר: בְּרָגוּ
 אֲהַבָּה תִּזְכּוּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־
 קְרִיאָנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, זָכוּר כִּי־עָפָר אָנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ |
 אֱלֹהֵי יִשְׁעָנוּ עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמֶךָ, וְהַצִּילְנוּ וְכַפֵּר
 עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

יְתַגְדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֶה רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחִיבוֹן
 וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵה רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעַלְמֵי עֲלַמְיָא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵה דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֶלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תִּשְׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָּא,
 דְאַמִּירָן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוּתְהוֹן דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אֲבוּהוֹן דִּי
 בְשִׁמְיָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵי וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
 וְאִמְרוּ אַמֵּן:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
 וְאִמְרוּ אַמֵּן:

אשרי

תו"א (א) תהלים ככג ג: (ב) חבקוק ג ב: ג) תהלים כ י: ד) שם קג יד: ה) שם עט ט: ו) איוב כה ב:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר) וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן (ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל - הרכנת הראש במקצת (שם).
 (3) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה - לימין המתפלל. שלום - לשמאל המתפלל. במרומיו - באמצע, זוקף ראשו הוא .. אמן - באמצע (מנהגי הרבי).

אֲשָׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
 אֲשָׁרֵי הָעַם שֶׁכָּבַח לֹו, אֲשָׁרֵי הָעַם
 שִׁיחָזָה אֱלֹהָיו: תִּתְהַלֵּךְ לְדוֹד, אֲרוֹמְמֶךָ
 אֱלֹהָיו הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
 בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִיחָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
 וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהַלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
 חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשִׂיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
 יִגְדֹּדוּ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלֹתֶיךָ
 אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצִדְקֹתֶיךָ
 יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אָרְךָ אַפְּיִם וּגְדֹל־
 חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
 מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַעֲשִׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
 יִבְרַכּוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
 יִדְבְּרוּ: לְחוֹדֵיעַ | לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו,
 וְכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
 כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
 סוּמְךָ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים, וְזוֹקֶף לְכָל־
 הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
 נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,
 וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

וְרָבִיו, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל־
 קְרָאֵיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן
 יִרְאֵיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֶת כָּל־
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֵת יְהוָה יִדְבֹר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קְדֹשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֵךְ יְהוָה, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהוָה שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרוּן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָּקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאֻוֵּן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָר וּמַה־נֶּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׂה
 דְרַבִּינוּ וְנַחֲקָרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיֶנְךָ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחֶסֶד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלִתֶּיךָ: דְלִתֶּיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֵלֵּי־תְשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: ב) דניאל ט ז: ג) ע"פ איכה ג לט: ד) ע"פ בראשית מד טז: ה) איכה
 שם מ (בשינוי): ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): ז) שמות לד ו: ח) ברכות כח, ב:
 הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבדך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה, עֲדִיךָ כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכַּה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵי |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִיְלוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלִעֲבָדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׁאוּ־יַדְכֶם קִדְשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁפָּנוֹתַי, גִּשְׁתַּחֲוִה לְהַדָּם רַגְלֵי: רֹמְמוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלֵי, קְדוֹשׁ הוּא: רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדֻשׁוֹ, בִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה
 בַּהֲדַרְת־קְדֻשׁ, חִלּוֹ מִפְּנֵי כְּלִי־אָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוּ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל־קְדֻשָּׁךָ בִּירְאֵתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל
 קְדֻשָּׁךָ וְגוֹדֵה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהַגְדְּלָתָ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנֵתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲלֵים:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מַעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֻלְתּוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, נֹרָא הוּא
 עַד־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרֵתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכֹל־חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוּם יְמִינְךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֻלָּה לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תַּהֲלֻתּוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֻלָּה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצִחַ וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֻלָּה אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יִסְדָּתָם: אַתָּה הַצְּבֹת כָּל־גִּבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצַּרְתָּם: אַתָּה רִצַּצְתָּ רֹאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעַם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרְרַת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרֶךָ יְיָ, שִׁבְרַתְּ רֵאשֵׁי תַנּוּנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גִלּוֹי אֶתָּה תִּשְׁבַּחֵם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֶתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבַדְּךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרו
 שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנַתְךָ בַּקֹּהֵל קִדְשִׁים: לְכוּ נִרְנְנָה לַיהוָה,
 נִרְיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נִרְיעַ לּוֹ: צִדֵּק
 וּמִשְׁפָּט מְכוּן בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחֲדוּ נִמְתִּיק
 סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֲשָׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
 יָדָיו וַיִּצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כְּלִיחֵי, וְרוּחַ כְּלִבְשׁוֹ־אִישׁ: הִנְשָׂמָה לְךָ
 וְהִגּוּף פְּעֻלָּךָ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךָ: הִנְשָׂמָה לְךָ וְהִגּוּף שְׁלָךָ, יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׁמִיךָ: אֲתֵאֵנוּ עַל שְׁמִיךָ יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמִיךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
 שְׁמִיךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמִיךָ: לְמַעַן־שְׁמִיךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ כִּי
 רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שְׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מַלְכֵנוּ, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צַדִּיקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֶתָּה הוּא מֶלֶךְ
 אֹהֶב צַדִּיקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עוֹנוֹת עַמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
 בְּרִית קְרָאוֹשׁוֹנִים, וּמְקוּיִם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֶתָּה הוּא שׁוֹרְדֵת בְּעֵנָה
 כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דְרָכֵי טוֹבָה לְמַשָּׁה עַבְדְּךָ. וְאַרְחוֹת־
 חֲסִדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֶתָּה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַשִּׁיב. וּמִנְהִיג הָעוֹלָם כֹּלּוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִי־טוֹבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקִרְאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲחַן וְרַחֲמַתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֶתָּה וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתָ, וְדַרְךָ
 תְּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדַלְתָּ רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכָל־יְיּוֹם לְזֵרַע יִדְיָדֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֶתָּה
 הוּא בְּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

בהודעת

תו"א א) תהלים פט י: ב) שם מח ב: ג) מלכים-ב יט טו (בשינוי): ד) תהלים פט ח: ה) שם
 ו: ו) שם צה א-ב: ז) שם פט טו: ח) שם נה טו: ט) שם צה ה: י) איוב יב י: כ) ירמיה
 יד ז: ל) נחמיה ט לא (בשינוי): מ) תהלים כה יא (בשינוי): נ) ע"פ דניאל ט יח: ס) ע"פ
 תהלים יא ז: ע) ראה שמות לד ה: פ) שם ו: צ) שם לג יט: ק) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדֵעַת לְעֵנּוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אַפְךָ שׁוּב, כְּמוֹ כְּתוּרְתְךָ
 כְּתוֹב: וּבְצֶלַל כְּנַפְיֶךָ נַחֵסָה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיִּרַד יְהוָה
 בָּעֵנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנוֹי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפְשַׁע
 וְחַטָּאָה וְנִקְחָה: ע"כ

וְסִלְחָתָ לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵנוּ:

סִלְחֵלְנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאֵנוּ, מְחַלְלֵנוּ מִלְכְּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָה
 אֲדָנִי טוֹב וְסִלָּת, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבַד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֲיִן־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצֶדֶק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עֲמָךְ בְּרַכְתְּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלְחֵנָּא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
 לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָה: וְשָׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז"ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלְחֵתִי בְּדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פִּקַּח עֵינֶיךָ וּרְאָה שְׁמַמְתִּינוּ, וְהַעִיר
 אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא עַל־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
 תַּחֲנוּנֵינוּ לִפְנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֹעָה, אֲדֹנָי | סִלְחָה,
 אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֹּאחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
 עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמֶּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ תַּחֲנֶה עוֹרְכִים. שָׁהם מְצַרִּים וְלִהְיוּשַׁע צְרִיכִים.
 צְרִיחֵם עֲלֵיהֶם עוֹל מְאָרִיכִים. כְּלֹאֵת הַנְּעִתָם וְשְׁמֶךָ
 מְבָרְכִים: חֲלִי וּמְכַאוֹב לְהַפְתֵּב לֹא נִמְסַר. עֲלוּבִים מִנְעַר וּמְהֵם
 לֹא הוֹסַר. קְדוּשׁ בִּיךָ לְפִתַח מוֹסַר. כְּאִמְנוּתְךָ הַנִּקְיָה וְלֹא
 כְּאִמְנוֹת בְּשָׂר: הַלְּוֹבֵשׁ צְדָקָה וְלֹו כַּמְעִיל עֲטוּיָה. וּמִמְכָּה
 עֲצָמָה מִתַּקֵּן רַטְיָה. קוֹמֵם עֲדָתְךָ מִנְפִּילָה הַמְטוּיָה. בְּכַתְּךָ
 הַגְּדוֹל וּבִזְרָעָה הַנְּטוּיָה: טְמֵאִים הָאוֹמְרִים נַחֲלָתְךָ לְחַבֵּל.
 כְּבוֹדְךָ לְהַמִּיר וּבַהֲבֵל לְהַתְּהַבֵּל. נִצָּר נִתְעַב לְאֵלוֹהַ לְקַבֵּל.
 וַיִּרְאֶתְךָ הַקְּדוּשָׁה לְנַטֵּשׁ וּלְנַבֵּל: בְּאֶהֱבָתְךָ וּבַחֲמִלְתְּךָ מְנַשֵּׂא
 וּמְנַטֵּל. עֲצַת הַרְעִים תִּמְחָה וּמַחֲשַׁבוֹתֵם תִּבְטֵל. רַבָּה מְהוּמָה
 בִּינֵיהֶם הַטֵּל. וּמִלֶּאךָ אֲכֹרֵי דוּחָה וּמִטְלָטֵל: בְּשָׁבִיל כְּבוֹד
 עֲצָמְךָ וְשֵׁם קְדוּשָׁה הַמְהַלֵּל. נוֹרְאוֹת הַפֵּלֵא לְבַל בְּעַמִּים
 יִתְחַלֵּל. יוֹעֲצֵיהֶם וְאִיתְנֵיהֶם תּוֹלִיךָ שׁוֹלֵל. וּבָהֶם תַּעוֹלֵל כְּאֲשֶׁר
 בִּי הַתַּעוֹלֵל: מְקִים מַעֲפָר דָּל וְאֲבִיוֹן מֵאֲשַׁפָּה. בְּנִסְתָּךָ כֹּל תִּתֵּן
 לְכֹלָה וּלְחֹרְפָה. אִם בְּפִקּוּדֶיךָ מִתְעַצֵּלָת וּמְרַפָּה. עָל כָּל־
 פְּשָׁעֶיךָ חֲבַתְךָ תִּהְיֶה מְחַפָּה: יִתְרָה חֲבַתְּם לִפְנֶיךָ אֲדֹנָי
 הָאֲדֹנִים. בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ קְרוּאִים לְךָ בְּנִים. רַחֲמֶיךָ יִקְדְּמוּנוּ
 אֲדֹהֵי עֲלִיוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים. טָרֵם יִשְׁטַפּוּנוּ הַמִּים הַיּוֹדוֹנִים: חֲפִצֵי
 קַרְבָּתְךָ עַל כְּלֵי־הַבְּאוֹת. הַחִישָׁה לָמוּ יִשׁוּעוֹת הַנִּבְאוֹת. קְדוּשׁ
 עֲשֵׂה עַמֶּם לְמוֹכָה אוֹת. חֹזֵק וְאִמִּיץ גְּוֹאֵלֵם יְהוָה צְבָאוֹת:

אל

תו"א א) במדבר יד כ: ב) דניאל ט יח"ט: ג) ע"פ ישעיה נט יז: ד) ראה שמות רבה כג, ג:
 ה) ירמיה לב יז: ו) ע"פ זכריה יד יג: ז) שמואל"א ב ח: ח) ע"פ יואל ב יז: ט) ע"פ משלי
 י יב: י) דברים י יז: כ) ע"פ קידושין לו, א: ל) תהלים עט ח (בשינוי): מ) שם קכד ה:
 נ) שם פו יז (בשינוי): ס) ישעיה כח ב: ע) ירמיה נ לד (בשינוי):

אל מִלֶּךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבֵּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לַחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפּוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעַתְם תִּגְמוּל. אֵל הַזְּרוֹת לָנוּ לֹא־מֵר שְׁלֹשׁ
עֶשְׂרֵה, זָכַר־לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, בְּחֻדְעַת לָעָנּוּ
מִקְדָּם, בָּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בָּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב־חַסֵּד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפְשַׁע
וְחַטָּאָה וְנִקְּהָ: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אִתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קַרְאִיךָ:

כָּרַחַם אָב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יֵאָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, תִּמְלֹךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קַרְאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם תְּזַח בְּגִדְלֵךְ חֶסֶדְךָ. וּכְאֲשֶׁר נִשְׂאִתָּה
לְעָם תְּזַח מִמִּצְרִים וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֹאמַר:
וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּחְתִּי בְדַבְּרְךָ:

הטוה

תו"א (א) ויקרא רבה כט, ו: ב) ראש השנה יז, א: ג) תהלים קג ו (בשינוי): ד) ראה ראש השנה יז, ב: ה) שמות לד ה: ו) שם רז: ז) שם ט: ח) תהלים פו ה: ט) שם קג יג: י) שם ג ט: כ) שם מו ח: ל) שם פד יג: מ) שם כ י: נ) במדבר יד יט: ס) שם כ: הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

הטֹה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פִּקַּח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמֵמֹתֵינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא עַל־צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֹעָה, אֲדֹנָי | סִלְחָה, אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־אֲחֵרִי, לְמַעַן אֱלֹהֵי כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל גְּדוֹל נִודַעְתָּ. אַתָּה יְהוָה אֲבִינוּ אַתָּה:
בְּכִלְיִקְרָאנוּ אֵלֶיךָ קָרְבָנוּ. רִם וְנִשָּׂא אַתָּה בְּקָרְבָנוּ:
גְּמַלְתָּנוּ הַמְּזוּבוֹת גַּם בְּחֻבָּנוּ. לֹא בְּצַדְקוֹתֵינוּ וּבְיוֹשֶׁר לְבָבָנוּ:
דוֹדָנוּ גַּם כִּי זָנַחְנוּ. גָּאֲלָנוּ כִּי־עַבְדִּים אֲנַחְנוּ: הִנְנוּ בַּעֲוֹנוֹנוּ
עֲרִידְכָא. וְתִקְצַר נַפְשֵׁךָ לָךְ מִחֶבֶה: וְאִיהַ חֲסִדֶיךָ הָרַאשׁוֹנִים
עִמָּנוּ. מַעוֹלָם וְעַד־עוֹלָם נֶאֱמָנוּ: זַעַף נִשָּׂא וְתִשׁ כַּחֲנוּ. יְהוָה
אֱלֹהֵי־בְּאִפְךָ תוֹכִיחֵנוּ: חֲלָחֳלוֹת רַבּוֹת בָּלוּ בְּשָׁרְנוּ. נָא אֱלֹ-
בְּחַמְתָּךְ תִּסְרְנוּ: מוֹרַח הַצָּרוֹת אֵין לְהַסְפֵּר. אִיהַ שׁוֹקֵל וְאִיהַ
סוֹפֵר: יִדְעֵנוּ רִשְׁעָנוּ כִּי פִשְׁעָנוּ. כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ
הִרְשָׁעָנוּ: בַּעַם וְחָרוֹן מָנוּ יַחְדָּל. כִּי קָטַן יַעֲקֹב וְדָל: לַחֵץ יוֹסֵר
וְעוֹר מָנוּ יַחְבֵּל. כִּי לְשָׁל כַּח הַסֶּפֶל: מְנַת מִדְּתָנוּ לֹא תִגְבַּה.
כִּי־נִשְׂאָרְנוּ מַעַט מִהַרְבֵּה: נַחֵם עַל הַרְעָה לְאִימְתָךְ. מִטָּה
כָּל־פִּי חֲסֵד אֲמָנוֹתֶיךָ: סִלְּחָה אִם־עוֹנֵינוּ עָנוּ בָנוּ. עֲזָרְנוּ כִּי־עֵלֶיךָ
נִשְׁעַנְנוּ: עָרְפָנוּ כּוֹף לָךְ לְהַשְׁתַּעֲבֵד. בְּאַהֲבָה וּבִירְאָה אוֹתָךְ
לְעַבּוֹד וּלְכַבֵּד: פּוֹקְדֶיךָ קִדְּשׁוּ צוּמוֹת לְקַבּוּעַ. דַּעְתָּם קִצְרָה
צָרְכָם לְתַבּוּעַ: צָקוֹן לְחֻשָּׁם אֵלֶיךָ תִּבְא. חַתֵּל לְאִישׁ אִישׁ נִגְעוּ
וּמְכֹאזְבוּ: קוֹל יַעֲקֹב נוֹהֵם מִתְּהוֹמוֹתֶיךָ. תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן
שִׁבְתֶּיךָ: רוּדָה רוּדָה בְּאֵף תִּכְלֶה. שְׁנַת שְׁלוֹמִים לְרִיב צִיּוֹן
תִּגְלֶה: שִׁרְתָּ וְרַדְתָּ מִנוּעַר קְנוֹתָנוּ. וְאֱלֹהֵי־שְׁלִיכָנוּ לְעַת זְקָנָתָנוּ:
תַּעֲיֵנוּ לְשִׂמְאֵל וּמִינֶיךָ תִּקְרָבָנוּ. כְּכֹלוֹת כַּחֲנוּ אֱלֹהֵי־עוֹבָנוּ:

חביט

תו"א (א) דניאל ט יח"ט: (ב) ע"פ תהלים עו ב: (ג) ישעיה סד ז (בשינוי): (ד) ע"פ דברים ד ז: (ה) ישעיה נז טו: (ו) דברים ט ה (בשינוי): (ז) עזרא ט ט (בשינוי): (ח) ע"פ תהלים צ ג: (ט) ע"פ שם פט נ: (י) ע"פ שם צ ב: (כ) ע"פ שם ו ב: (ל) ע"פ חגיגה טו, ב: (מ) ירמיה יד כ (בשינוי): (נ) נחמיה ט לג: (ס) ע"פ עמוס ז ב: (ע) נחמיה ד ד: (פ) ע"פ ירמיה מב ב: (צ) ראש השנה יז, א: (ק) ירמיה יד ז: (ר) דברי הימים ב יד (בשינוי): (ש) סנהדרין קא, א וברש"י: (ת) ע"פ ישעיה כו טז: (א) דברי הימים ב ו כט (בשינוי): (ב) בראשית כז כב: (ג) מלכים א ח לט: (ד) ע"פ ישעיה לד ח: (ה) תהלים עא ט (בשינוי):

תביט ותציץ ותשגיח לרחומיך. תתאזר בחנינותך תתלבש בצדקותיך. תתכסה ברחמיך ותתעטף בחסידותך. ותבא לפניך מדת טובך וענותנותך:

ישמיענו סלחתי יושב בסתר עליון. בימין ישע להישע. עמעני ואביון. בשוענו אליך נוראות בצדק תעננו. יהוה יהיעוזר לנו:

שוייתי עזרתי עלגבור ונשא. לפני גוחי אשפוך שיחי אולי פני ישא. מנתי בונתי בסדר אשר עשה. הלא יקיר מקרקר קיר עוד זכור תזכרנו.

יהוה יהיעוזר לנו:

בבא כגל הגלגל להחליף השטה. רעיתך יונתך לך פונה הביטה. באות נפשה הגישה לפתוח בחרטה. ימין פשוטה מלמטה. בצפיתנו צפינו.

יהוה יהיעוזר לנו:

שואל חסד בהוסד הנני תאמר. מדות יצר הבצר קבוע בבמסמר. ולצואר כמו סואר, הוטל למשמר. ומי אור זר קור. ומי אכזר כי יעורנו.

יהוה יהיעוזר לנו:

לחכצלת פתח דלת, אלוה ממעל. בינה הגיגי, להציגי, בתוך שער הננעל. רחמנו, קדמנו, צרי ומזור התעל. ברר חכי להצדיקי. יבקש עון ואיננו.

יהוה יהיעוזר לנו:

יונת

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) תהלים צא א: ג) צפניה ג יב (בשינוי): ד) תהלים כח ב (בשינוי): ה) שם סה ו: ו) שם ל יא: ז) שם פט כ (בשינוי): ח) ע"פ בראשית לב כ: ט) ראה ראש השנה יז, ב: י) ישעיה כב ה: כ) ע"פ ירמיה לא יט: ל) ע"פ שיר השירים ה ב: מ) תהלים יג ד: נ) ע"פ ירמיה ב כד: ס) איכה ד יז: ע) איוב מא ב: פ) ע"פ שיר השירים ב א: צ) ראה שיר השירים רבה ה, ג: ק) איוב ג ד: ר) תהלים ה ב: ש) ע"פ ירמיה נ כ:

יִזְנֶת אֶלֶם מִשְׁלָם חֶלֶק יִפֶּה תְּגִיעַ. אוֹת צָדֵק בְּהַצְטַדֵּק
בִּירְאָתְךָ לְהוֹשִׁיעָה. לָךְ תִּקְרָא עֵת לְשַׁחֲרָרָה אֲדוֹן בְּזוֹ
הַשָּׁעָה. וְתִיק תִּיק מִנְרֵתְךָ. בְּאוֹר תּוֹצִיא דִינָנוּ.

יְהוָה הִיְהִיעוֹזֵר לָנוּ:

תִּצְלִיחִי בְּמִשְׁלָחִי, וְאֲשִׁיב שׁוֹלְחִי דְבָר. תּוֹקֶת חֶק חֶקְתִּי,
עֲשֹׂר וְשְׁלוֹשׁ בְּמִדְבָּר. מִחֲזִיקִם וְלֹא רִיקִם, שְׁלַחְתִּי
לְהַתְנַבֵּר. וְכֹה תַעֲשֶׂה עִוֵן נוֹשֵׂא. עֵתָה תִּשׁוּב תִּרְחַמְנוּ.

יְהוָה הִיְהִיעוֹזֵר לָנוּ:

יִשְׁמִיעֵנוּ סְלַחְתִּי יוֹשֵׁב בְּסֶתֶר עֲלִיּוֹן. בִּימִין יֵשַׁע לְהוֹשִׁיעַ.
עִם-עֲנִי וְאֲבִיוֹן. בְּשׁוֹעֵנוּ אֱלֹהֶיךָ נוֹרְאוֹת בְּצַדֵּק תַעֲנֵנוּ.

יְהוָה הִיְהִיעוֹזֵר לָנוּ:

אֵל מְלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וְסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל-בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא בְרַעַתְם תִּגְמוּל. אֵל הַזְּרִיתָ לָנוּ לֹאמַר שְׁלֹשׁ
עֲשָׂרָה, זְכַר-לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, בְּחוֹדְעֵת לָעֲנִי
מִקְדָּם, בְּמֹ שְׁכַתוֹב וַיִּרְדַּ יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עַמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

הַמִּתְפַּלֵּל בִּיחִיד אֵין אוֹמֵר זֶה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל-פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב-חֶסֶד
וְאַמֶּת: נֶצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עִוֵן וּפִשַׁע

וְחַטָּאת וְנִקְהָ: ע"כ

וסלחת

תו"א א) תהלים נו א: ב) שם ל יא: ג) ראה שמות לר ר"ז: ד) שם ז (בשינוי): ה) מיכה ז יט:
ו) במדבר יד כ: ז) תהלים צא א: ח) צפניה ג יב (בשינוי): ט) תהלים כח ב (בשינוי):
י) שם סה ו: כ) ויקרא רבה כט, ו: ל) ראש השנה יז, א: מ) תהלים קג ו (בשינוי): נ) ראה
ראש השנה יז, ב: ס) שמות לד ה: ע) שם ר"ז:
הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' - (שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֱבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מְחַל־לָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קַרְאִיךָ:

כָּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלֵנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יֵאָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קַרְאֵנוּ:

אֲלֹתֵי־זָכַר־לָנוּ עוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מֵאֵד: חָטָאֹת נְעוּרֵינוּ | וּפָשַׁעֵינוּ אֶל־תִּזְכֹּר בְּחֶסֶדְךָ זָכַר־לָנוּ
אֶתָּה, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסֶדְךָ, כִּי מַעוֹלָם הָפַח: זָכַרְנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עַמְּךָ,
פָּקְדוֹנוּ בַּיְשׁוּעָתְךָ: זָכַר עֲדַתְךָ | קִנִּיתָ, קָדָם גְּאֻלְתָּ שְׂבַט
נְחֻלְתְּךָ, הַר־צִיּוֹן זֶה | שְׂכַנְתָּ בוֹ: זָכַר יְהוָה חַבַּת יְרוּשָׁלַם, אֲהַבַת
צִיּוֹן אֶל־תִּשְׁכַּח לְנִצְחָה: אֶתָּה תִּקּוּם תִּרְחַם צִיּוֹן, בִּיַּעַת לְחַנּוּנָה כִּי־בָא
מוֹעֵד: זָכַר יְהוָה | לְבָנֵי אֲדוֹם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֹמְרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסֵד בָּהּ: זָכַר לְאַבְרָהָם לַיְצַחֵק וּלְיִשְׂרָאֵל עַבְדְּךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרַבָּה אֶת־זַרְעֲכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וּכְלֵה־אֶרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתֵן לְזַרְעֲכֶם וּנְחַלוּ לְעַלְמֵ: זָכַר
לְעַבְדְּךָ לְאַבְרָהָם לַיְצַחֵק וּלְיַעֲקֹב, אֶל־תִּפְּן אֶל־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֶל־רִשְׁעוֹ וְאֶל־חַטָּאתוֹ: אֲלֵ־נָא תִשֶׁת עָלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חָטָאנוּ: חָטָאנוּ צוּרְנוּ סִלַּח־לָנוּ יוֹצְרֵנוּ:

זָכַר לָנוּ בְרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאֶרֶץ אֲזַכֵּר:
זָכַר לָנוּ בְרִית רֵאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֶתְּם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהִיּוֹת
לָהֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאָף־גַּם־זֹאת
בְּהִיּוֹתְתֶם בְּאֶרֶץ אִיבִיהֶם לֹא־מֵאֲסָתִים וְלֹא־גְעֻלְתִּים לְכַלְתֶּם לְהַפִּיר

בריתי

תו"א א) שמות לד ט: ב) תהלים פו ה: ג) שם קג יג: ד) שם ג ט: ה) שם מו ח: ו) שם פד יג: ז) שם כ י: ח) שם עט ח: ט) שם כה ז (בשינוי): י) שם ו: כ) שם קו ד (בשינוי):
ל) שם עד ב: מ) שם יט: נ) שם קב יד: ס) שם קלו ז: ע) שמות לב יג: פ) דברים ט כו:
צ) במדבר יב יא: ק) ויקרא כו מב: ר) שם מה: ש) שם מד:
הנהגות 1) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

בריתי אתם, כי אני יהוה אלהיהם: השב שבותנו ורחמנו בְּמַה
 שְׁפַתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֶת־שְׁבוּתֶךָ וְרַחֲמֶךָ, וְשָׁב וּקְבַצְךָ
 מְכַל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצְךָ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ שָׁמָּה: קִבֵּץ נִדְחֵינוּ בְּמַה
 שְׁפַתוֹב, אֲסִיְהִיָּה נִדְחָךָ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבַּצְךָ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ
 וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: מַחֵה פִשְׁעֵינוּ כְּעֵב וּכְעַנָּן בְּמַה שְׁפַתוֹב, מִחִיתִי
 כְּעֵב פִּשְׁעֶיךָ וּכְעַנָּן חַטֹּאתֶיךָ, שׁוּבָה אֵלַי כִּי גֹאֲלֶתִיךָ: מַחֵה
 פִּשְׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מַחֵה פִּשְׁעֶיךָ
 לְמַעַנִּי וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֲזַכֵּר: הִלְבֵּן חֲטָאֵינוּ פִּשְׁלֹג וּכְצֹמֵר בְּמַה
 שְׁפַתוֹב, לְכוּנָא וְנוֹכַחָה יֹאמֵר יְהוָה, אֲסִיְהִי חֲטָאֵיכֶם פְּשָׁנִים
 פִּשְׁלֹג יִלְבִּינוּ, אֲסִיְיָדִימוּ כַּתּוּלַע בְּצֹמֵר יִהְיוּ: זְרוּק עֲלֵינוּ מִים
 טְהוּרִים וּטְהַרְנוּ בְּמַה שְׁפַתוֹב, וְזִרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוּרִים
 וּטְהַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאֵיכֶם וּמְכַל־גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהַר אֶתְכֶם: רַחֵם עֲלֵינוּ
 וְאַל תִּשְׁחִיתֵנוּ בְּמַה שְׁפַתוֹב, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֵיךָ לֹא יִרְפֶּךָ
 וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ, וְלֹא יִשְׁפַח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל
 אֶת־לִבְבֵנוּ לְאַהֲבָה אֶת־שִׁמְךָ בְּמַה שְׁפַתוֹב, וְמֹל יְהוָה אֱלֹהֵיךָ
 אֶת־לִבְבְךָ וְאֶת־לִבְבִי וְרַעְדָה, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיךָ בְּכָל־לִבְבְךָ
 וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ: הַמְצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתֵנוּ בְּמַה שְׁפַתוֹב,
 וּבְקִשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיךָ וּמְצֵאתָ, כִּי תִדְרָשֵׁנוּ בְּכָל־לִבְבְךָ
 וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ: תְּבִיאֵנוּ אֶל־הַר קְדֹשְׁךָ וְשִׁמְחֵנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתֶךָ בְּמַה
 שְׁפַתוֹב, וְהִבִּיאוּתִים אֶל־הַר קְדֹשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי,
 עוֹלֵתֵיכֶם וּבְחִיָּהֶם לְרָצוֹן עַל־מִזְבְּחִי, כִּי בֵיתִי בֵּית־תְּפִלָּה יִקְרָא
 לְכֻלֵּי־הָעַמִּים:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עֲלֵינוּ וּקְבַל
 בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה חַדְשׁ יְמֵינוּ בְּקָדָם:
 אֱלֹהֵי־תְשֻׁלִּיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֹשְׁךָ אֱלֹהֵי־תִקַּח מִמֶּנּוּ:
 אֱלֹהֵי־תְשֻׁלִּיכֵנוּ לְעַת זְקֵנָה כְּבָלוֹת פָּחַנוּ אֱלֹהֵי־תַעֲזֹבֵנוּ:

אל

תו"א (א) דברים ל ג: (ב) שם ד: (ג) ישעיה מד כב: (ד) שם מג כה: (ה) שם א יח: (ו) יחזקאל לו
 כה: (ז) דברים ד לא: (ח) שם ל ו: (ט) שם ד כט: (י) ישעיה נו ז: (כ) איכה ה כא: (ל) תהלים
 נא יג (בשינוי): (מ) שם עא ט (בשינוי):

אֶל־תַּעֲזֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה וְיִרְאוּ שְׂגָאֵינוּ וַיִּבְשׂוּ כִּי־אָפְתָה יְהוָה עֲוֹרָתָנוּ וְנַחֲמָתָנוּ: אֲמָרֵינוּ הַאֲזִינָה | יְהוָה בִּינָה הִגִּינָנוּ: יִהְיוּ לְרִצּוֹן | אֲמַרְיִפֵּינוּ וְהִגִּינוּ לִבְנוּ לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי־לָךְ יְהוָה הוֹחֵלְנוּ, אֶתָּה תַעֲנֶה אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תִּפְלָתָנוּ, וְאֶל־תִּתְעַלֵּם מִתַּחֲנָתָנוּ, שְׂאִין אָנּוּ עֵזִי פָנִים וּקְשִׁי עֲרָף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חַטָּאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגָדָנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ. חֲמָסָנוּ. מְפַלְנוּ שֶׁקֶר. יַעֲצֵנוּ רָע. כּוֹזְבָנוּ. לְרִצְנוּ. מַרְדָּנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרָנוּ. עֹוִינוּ. פִּשְׁעָנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁיָנוּ עֲרָף. רִשְׁעָנוּ. שַׁחַתָּנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲיִנוּ. תַּעֲתָעָנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂית וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכְּלָעִם. בִּשְׁנוּ מִכְּל־דוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. דָּוָה לִבְנוּ בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹוִינוּ. וְנִפְרַע פֶּאֲרָנוּ. זָבֹול בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ. חֲרַב בַּעֲוִינָנוּ. מִיִּרְתָּנוּ הִיָּתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדָמַתָּנוּ לְזָרִים. כַּחְנוּ לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתָנוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפָּנוּ, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חַטָּאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עִמָּלָנוּ. מִמִּשְׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עָלֵנוּ עֵלֶם עֲלֵינוּ. סָבְלָנוּ עַל שְׁכָמָנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אִין מִיָּדָם.

צרות

תו"א (א) תהלים לח כב (בשינוי): (ב) שם פו יז (בשינוי): (ג) שם ה ב (בשינוי): (ד) שם יט טו (בשינוי): (ה) שם לח טז (בשינוי): (ו) שם פח ג (בשינוי): (ז) שם נה ב (בשינוי): (ח) ע"פ דברים כח נ: ט) ע"פ שמות לד ט: י) יומא פז, ב (בשינוי): (כ) תהלים קו ו: ל) שם (בשינוי): (מ) ע"פ שם קיט סט: נ) ע"פ שם לט: ס) איוב לג כז (בשינוי): (ע) נחמיה ט לג: פ) ע"פ ישעיה כד יא: צ) איכה ה יז (בשינוי): (ק) ע"פ מלכים"א ח יג: (ר) ע"פ תהלים סט כו: ש) ע"פ ישעיה יח ז: (ת) איכה שם ח:

הגהגות (1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

(2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי סדר האיב (מנהגי הרבי).

צרות רבות סבבנו. קראנו יהוה אלהינו. רחמך ממנו בעונינו.
שבנו מאחריך. תענו ואבדנו:

משיח צדקך אמר לפניך, שגיאות מרובין, מנסתרות נקני: נקנו
יהוה אלהינו מכל־פשעינו וטהרנו מכל־טמאותינו,
וזרוק עלינו מים טהורים וטהרנו, כפתוב עליך גביאך, וזרקתי
עליכם מים טהורים וטהרתם, מכל טמאותיכם ומכל־גולגולתכם
אטהר אתכם:

דניאל איש־חמדות שוע לפניך, הטה אלהי | אונך ושמע,
פקח עיניך וראה שממתינו, והעיר אשר־נקרא שמך
עליה, כי | לא על־צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך,
כי על־רחמיך הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחה, אדני
הקשיבה ועשה, אלת־אחר, למענך אלהי, בישמך נקרא על־עירך
ועל־עמך:

עזרא הסופר אמר לפניך, אלהי, בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני
אלהך כי עונתינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד
לשמים: ואתה אלוה סליחות חנון ורחום ארך־אפים ורחימך ולא
עזבתם: אל תעזבנו אבינו ואל תפושנו בוראנו, ואל תזניחנו יוצרנו
ואל תעש עמנו בלה כחטאתינו, וקיים לנו יהוה אלהינו את־הדבר
שהבטחתנו בקבלתך עלינו ירמיהו חונן. כאמור, בימים ההם
ובעת ההיא נאם־יהוה יבקש את־עון ישראל ואיננו ואת־חטאת
יהודה ולא תמצאנה כי אסלח לאשר אשאר: עמך ונחלתך רעבי
טובך צמאי חסדך תאבי ישעה. יפירו וידעו כי ליהוה אלהינו
הרחמים והסליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען ברייתך.
עשה למען גדלך ותפארתך. עשה למען דתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען

כבודך

תו"א (א) ע"פ שמואל־א טו יא: (ב) תהלים יט יג: (ג) יחזקאל לו כה: (ד) דניאל י יא: (ה) שם ט
יח"ט: (ו) עזרא ט ו: (ז) נחמיה ט יז: (ח) ירמיה נ כ: (ט) דברים ט כו: (י) דניאל שם ט
(בשנוי): (כ) ע"פ שמות לד ו: (ל) ירמיה יד ז:

הגהגות (1) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמתך. ברייתך, וכן בכלום.

בְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מַלְכוּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 נְצַחְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן סוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֲזוֹךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן פְּאֲרֹךְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשַׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂכִינְתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תְּהַלְתֶּךָ. עֲשֵׂה
 לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שְׂוֹכְנֵי עִפְרָי. עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבֵרָהּם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב.
 עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וְשָׁלְמֹה. עֲשֵׂה לְמַעַן
 יְרוּשָׁלַם עִיר קְדוֹשְׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מְשֻׁבֵּן בְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׂמֹמֹת הַיְבֵלְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיִסוֹת מִזְבְּחֶךָ. עֲשֵׂה
 לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדוֹשְׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַל יְחוּדְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן בְּאֵי בְּאֵשׁ וּבַמִּים עַל קְדוּשׁ שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 יוֹנְקֵי שְׂדִים שְׁלֵא חֲטָאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶלֶב שְׁלֵא פָּשְׁעוּ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא
 לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
 בּוֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרְשָׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
 הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ זָךְ וַיִּשָּׂר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
 עֲנֵנוּ מְזֻב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יִצָּר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ פְּעֻסִים
 עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
 עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׁגָּב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלַח וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֵה
 בְּעַת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֵה וּמְצִיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וַיִּשָּׂר
 עֲנֵנוּ:

עננו

תו"א (א) ישעיה כו יט: (ב) ע"פ דניאל ט טז. כד: (ג) תהלים כו ח: (ד) ע"פ יואל ב טז: (ה) ע"פ
 ישעיה כח ט: (ו) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: (ז) מלכים א יח לו (בשינוי):
 (ח) ישעיה סג טז: (ט) ע"פ שם מג א: י' שם מז ד: כ' דברים ז ט: (ל) ע"פ איוב ח ו:
 (מ) דניאל ו כז (בשינוי): (נ) תהלים קיט סח (בשינוי): (ס) ע"פ שם קג יד: (ע) ראה ברכות ז,
 א: (פ) ע"פ ישעיה נט יז: (צ) אבות ג, א: (ק) ע"פ דברים שם כא: (ר) ע"פ ישעיה לג ה:
 (ש) ירושלמי ברכות ד, ג: (ת) דברים לב ד:
 הנהגות (1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
 עמ' כח).

עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשָׁה לְכַעֵס עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רָךְ לְרִצּוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רְחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:
 עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֶל־אֲבִיּוֹנִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶחַד יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲזֵרַת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְשֻׁבַּב אִמְהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲזֵנָה בְּעַת רִצּוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי יִתְּוָמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דִּין אֱלֹמְנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שֶׁעָנָה לְאֲבֹרָהּ אֲבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרֵיהַ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשֹׁנַעֲקָד עַל־נְבִי הַמּוֹזֵבַח הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאֲבוֹתֵינוּ עַל־יְסוּסָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמִשָּׁה בְּחוּרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחְתֶּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן בְּמַצָּפָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְיָהוּ בְּהַר הַכְּרֵמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְיָשָׁע בִּירְיָחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדְּהָנָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֲזֵרְיָה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגוֹב אֲרִיּוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמַרְדְּכַי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְעֲזָרָה בְּגוֹלָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְכַל־הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיִּשְׂרָיִם הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־נָדָב צִרְיִי מָאֵד נִפְלְהֵנָא בְּיַד־יְהוָה בִּירְבִיִּם רַחֲמוּ וּבְיַד־אֲדָם אֶל־אֶפְלָה:

רחום

תו"א (א) ע"פ תהלים קמה יח: (ב) ע"פ אבות ה, יא: (ג) שמות לר ו: (ד) תהלים סט לד: (ה) דברים כו ז: (ו) בראשית כו כד: (ז) ע"פ שם לא מב: (ח) שם מט כד: (ט) ע"פ ישעיה מט ח: (י) תהלים סח ו: (כ) ע"פ תענית טו, א: (ל) דברים רבה ב, יא: (מ) ראה דברים ט יט: (נ) ראה סנהדרין פב, ב: (ס) מלכים ב כא-כב: (ע) שם ב"י: (פ) ראה דניאל ג כו-כו: (צ) דניאל ו יז-יח: (ק) שמואל ב כד יד:
 הנהגות (1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי, עמ' כח).

(איך נופלים על פניהם)

רְחוּם וְחַנוּן חֲסָאֲתִי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנָי: יְהוָה אֱלֹהֵי בְּאֶפְדָּךְ תּוֹכִיחַנִי וְאֵל־בְּחֻמָּתְךָ תִּיַסְרֵנִי: חֲנּוּנִי
 יְהוָה כִּי אִמְלֵל אֲנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמִי: וְנַפְשִׁי נִבְהַלָּה
 מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
 חֲסֹדְךָ: כִּי אֵין בַּמּוֹת זְכָרְךָ בִּשְׂאוֹל מִי יוֹדֵה־לָּךְ: יַעַתִּי | בְּאַנְחָתִי,
 אֲשַׁחֲהָ בְּכָל־לַיְלָה מִפְּתֵי בְדַמְעָתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינַי
 עֲתָקָה בְּכָל־צוּרֶיךָ: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֶי אֲוֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
 שְׁמַע יְהוָה תַּחֲנּוּנֵי יְהוָה תַּפְלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֵיבֵי
 יִשְׂרָאֵל יִבְשׁוּ רַנַּע:

מִחֵי וּמִפִּי מִמִּית וּמִחַיָּה. מִסִּיק מִן שְׂאוֹל לְחַי עֲלֵמָא. בְּרָא כַד
 חָטִי אָבוּהִי לְקָנִיה. אָבוּהִי רַחִים אִסִּי לְכַאֲבוּיָה: עֲבָדָא דְמָרִיד
 נָפִיק בְּקוֹלָר. מָרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרַךְ בּוֹכְרַךְ אֲנִי וְחֲטִינִי
 קַמְךָ. הָא רֵוִי נַפְשִׁין בְּגִידִין מְרָרִין. עֲבָדְךָ אֲנִי וּמְרֹדְךָן קַמְךָ. הָא
 בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבָּיָא. הָא בְּמַלְקִיּוּתָא. בְּמָטוּ מִנְךָ בְּרַחֲמֶיךָ דְנַפְשִׁינִי.
 אִסִּי לְכַאֲבִין דְתַקּוּף עֲלֵן. עַד דְלֵא נְהוּי גְמִירָא בְּשַׁבָּיָא:

מִכְּנִיסֵי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לְפָנֵי בְּעַל הַרְחָמִים: מִשְׁמִיעֵי
 תַּפְלָה. הַשְׁמִיעוּ תַּפְלָתֵנוּ. לְפָנֵי שׁוֹמַע תַּפְלָה: מִשְׁמִיעֵי
 צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתֵנוּ. לְפָנֵי שׁוֹמַע צַעֲקָה: מִכְּנִיסֵי דַמְעָה. הַכְּנִיסוּ
 דַמְעוֹתֵינוּ לְפָנֵי מַלְךְ מַתְרַצָּה בְדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבוּ תַחֲנּוּה
 וּבִקְשָׁה. לְפָנֵי מַלְךְ אֵל רָם וְנִשְׂא: הוֹפִירוּ לְפָנֵינוּ. הַשְׁמִיעוּ לְפָנֵינוּ
 תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עַפְרָי. יִזְכּוּר אַהֲבַתְּם וַיְחַיֶּה זְרַעַם
 שְׂרָא תֵּאבֵר שְׂאֲרִית יַעֲקֹב. כִּי צֵאן רוּעָה נֶאֱמָן הָיָה לְחֻרְפָּה.
 יִשְׂרָאֵל גְּזוּי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מַהֲרָ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. וּפְדָנוּ
 מִכַּף־גְּזוּרוֹת קִשּׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִשִׁיחַ צְדָקָה וְעַמְּךָ:
 מָרַן דְּבִשְׁמִיאָ. לָךְ מִתַּחֲנוּנֵן. כְּבֵר שְׁבָיָא. דְּמִתַּחֲנוּן לְשִׁבוּיָה. כְּלֵהוּן
 בְּנֵי שְׁבָיָא. בְּכַסְפָּא מִתְּפָרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבְתַחֲנוּנֵי.
 הֵב לָן שְׂאֲרֵיתִין וּבְעוֹתִין דְלֵא נְהַדֵּר רִיקָם מִן קַדְמְךָ:

מִרְן

תו"א (א) שמות לד ו: (ב) ירושלמי ברכות א, ה: (ג) תהלים ו ב:יא: (ד) שמואל"א ב ו: (ה) תרגום
 יונתן עה"פ שמות ד כב: (ו) קהלת רבה ז, טו: (ז) ברכות כח, ב: (ח) תענית טו, א: (ט) ישעיה
 נז טו: (י) ע"פ אבות ו, ט: (כ) ישעיה כו יט: (ל) מיכה ה ז: (מ) אסתר רבה ז, יג: (נ) ע"פ
 ירמיה כד ט: (ס) דברי הימים"א יז כא: (ע) ירמיה שם:

מָרָן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנֵנּוּ. כְּעִבְדָא דְּמִתְחַנְנֵן לְמַרְיָה. עֲשִׂיבֵי אֲנִי
וּבְחֲשׂוּכָא שְׂרִינֵן. מְרִירֵין נַפְשֵׁין מֵעֲקָתֵין דְּנַפְיֵשִׁין. חֵילָא לִית
בְּן לְרַצְיוֹנָךְ מְרָן. עֲבִיד בְּדִיל קַיְמָא דְּגֻרְתָּ עִם אֲבָהָתְנָא:

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֵאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שׁוֹמֵר גְּוֵי אֶחָד, שׁוֹמֵר שְׂאֲרֵית עִם-אֶחָד, וְאֵל יֵאבֵד גְּוֵי אֶחָד,
הַמְיַחֲדִים שְׁמָךְ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שׁוֹמֵר גְּוֵי קְדוּשָׁה, שׁוֹמֵר שְׂאֲרֵית עִם קְדוּשָׁה, וְאֵל יֵאבֵד גְּוֵי
קְדוּשָׁה, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשָׁה:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפַּיֵס בְּתַחֲנוּנִים, הַתְרַצָּה וְהַתְפַּיֵס לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עוֹזֵר:

אֲבִינוּ מִלְכְּנוּ אֲבִינוּ אֶתְהָ: אֲבִינוּ מִלְכְּנוּ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֱלֹהֵי אֶתְהָ:
אֲבִינוּ מִלְכְּנוּ רַחֵם עָלֵינוּ: אֲבִינוּ מִלְכְּנוּ חַנּוּן וְעֲנֵנוּ כִּי אֵין בְּנוּ
מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמָךְ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחָנוּ לֹא נִדַע מַה-נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זְכֹר
רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחַסְדֶיךָ, כִּי מַעֲזֹלִים הָמָּה:

יְהִי-חַסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: אֵל-תִּזְכֹּר-לָנוּ
עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנֵים, מִהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:

חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן, כִּי-רַב שִׁבְעֵנוּ בּוֹז: בְּרָגוּ רַחֵם תִּזְכֹּר:
בְּרָגוּ עַקְדָה תִּזְכֹּר: בְּרָגוּ תְּמִימוֹת תִּזְכֹּר: בְּרָגוּ

אֶתְהָ תִּזְכֹּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם
קְרִיאָנוּ: כִּי-הוּא יִדַע יִצְרָנוּ, זְכוֹר כִּי-עָפַר אֲנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ א

אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל-דְּבַר כְּבוֹד-שְׁמָךְ, וְהִצִּילְנוּ וְכַפֵּר
עַל-חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמָךְ:

יתגדל

תו"א (א) תהלים קכא ד: (ב) ירמיה לא ו: (ג) דברים ו ד: (ד) שמואל-ב ז כג: (ה) אסתר ג ח:
(ו) ע"פ שמות יט ו: (ז) דברים ז ו: (ח) רי"ף תענית ו, א: (ט) תענית כה, ב: (י) דברי הימים-ב
כ יב: (כ) תהלים כה ו: (ל) שם לג כב: (מ) שם עט ח: (נ) שם קכג ג: (ס) חבקוק ג ב:
(ע) תהלים כ י: (פ) שם קג יד: (צ) שם עט ט:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחַיִּיכוֹן
 וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי רְכַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזֶמַן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעַלְמֵי עַלְמֵיָא: יִתְבְּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתָהוֹן וּבְעוּתָהוֹן רְכַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אַבוּהוֹן דִּי
 בְּשַׁמַּיָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
 וְאִמְרוּ אַמֵּן:

עֲשֵׂה³ שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
 וְאִמְרוּ אַמֵּן:

אשרי

תו"א א) איוב כה ב:

הנהגות 1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר) וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן (ספר המנהגים, עמ' 6).

2) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל - הרכנת הראש במקצת (שם).
 3) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה - לימין המתפלל. שלום - לשמאל המתפלל. במרומיו - באמצע, זוקף ראשו הוא .. אמן - באמצע (מנהגי הרבי).

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סְלָה:
 אֲשֶׁרִי הָעַם שֹׁכֵּה לֹו, אֲשֶׁרִי הָעַם
 שִׁיחָה אֶלְהִיו: תִּהְיֶה לְדוֹד, אֲרוֹמְמֶךָ
 אֶלֹוֹתַי הַמֶּלֶךְ, וְאֶבְרַכְּהָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
 בְּכָל־יּוֹם אֶבְרַכְּךָ, וְאֶהְלֶלְהָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם
 וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
 חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשִׂיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
 יִגִּידוּ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וּגְדֹלְתֶךָ
 אֶסְפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצַדִּיקְתֶּךָ
 יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אַפִּים וּגְדֹל־
 חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמוֹ עַל־כָּל־
 מִעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מִעֲשִׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
 יִבְרַכּוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרֹתֶךָ
 יְדַבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ | לְבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו,
 וּכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
 כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
 סוּמְךָ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים, וְזוֹקֶף לְכָל־
 הַכַּפּוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹוֶיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
 נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,
 וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א א) תהלים פד ה: ב) שם קמד טו: ג) שם קמה א ואילך:

וְהָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיוֹ: קָרוֹב יְהוָה לְכָל־
 קִרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן־
 יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
 הָרָשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֵת יְהוָה יִדְבָּר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֵךְ יְהוָה, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהוָה שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלַּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאֻנֵּן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָר וּמַה־נֶּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׂה
 דְרַכֵּינוּ וְנַחֲקָרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיָנֵךְ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחֶסֶד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְלָתֶיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֵלֵּי־תִשׁוּבָנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תִּשׁוּבָנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: ב) דניאל ט ז: ג) ע"פ איכה ג לט: ד) ע"פ בראשית מד טז: ה) איכה
 שם מ (בשינוי): ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): ז) שמות לד ו: ח) ברכות כח, ב:
 הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבדך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, עֲדִיךָ כָּל־בֶּשֶׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כָּל־בֶּשֶׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִיה וְנִכְרְעָה, נִבְרַכָּה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵי |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתֵּיךָ בְּתַהֲלָה, הוֹדִיְלוּ בְּרָכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בְּרָכוּ אֶת־יְהוָה
 כָּל־עַבְדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׂאוּ־יְדַכֶּם קִדְשׁ,
 וּבְרָכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁפָּנוֹתֵינוּ, גִּשְׁתַּחֲוִיה לְהַדָּם רַגְלֵינוּ: רֹמְמוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוִי לְהַדָּם רַגְלֵינוּ, קִדְשׁ הוּא: רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוִי לְהַר קִדְשׁוֹ, בִּי־קִדְשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוִי לִיהוָה
 בְּהַדְרַת־קִדְשׁ, חִילוֹ מִפְּנֵי כָּל־הָאָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדךָ נְבֹאוּ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִיה אֱלֹהֵיכֶל־קִדְשֶׁךָ בִּירְאֶתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִיה אֱלֹהֵיכֶל
 קִדְשֶׁךָ וְגוֹדֵה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהַגְדֵּלְתָּ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנֵתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲלֵים:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהַלֵּל מְאֹד,
 וְלִגְדֵלְתוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהַלֵּל מְאֹד, נִרְאָה הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֶךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרֶתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכֹל־חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יְדֶךָ תְּרוּם יְמִינֶךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֶלְךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תַּהֲלָתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֵלָה
 וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָּה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶלְךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יִסְדָּתָם: אַתָּה הַצְּבֹת כָּל־גְּבוּלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצְרָתָם: אַתָּה רִצְצֵת רֹאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרְרַת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרְךָ יְיָ, שִׁבְרַתְךָ רֵאשִׁי תַנְיִנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גָלוּי אֲתָהּ תִּשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבִדְדָךְ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוּ: וַיִּזְרוּ
 שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנֶתְךָ בִּקְהַל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לִיהוָה,
 נְרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ לּוֹ: צִדְקָה
 וּמִשְׁפָּט מְכוּן בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחְדּוּ נִמְתִּיק
 סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֹשֶׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
 יָדָיו וַיִּצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידּוֹ נִפְשׁ כְּלִיחִי, וְרוּחַ כְּלִי־בֶשֶׂר־אִישׁ: הַנְּשַׁמָּה לָךְ
 וְהַגּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךְ: הַנְּשַׁמָּה לָךְ וְהַגּוֹף שְׁלָךְ, יְהוָה עֹשֶׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתָאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֹשֶׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
 שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ כִּי
 רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שְׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מַלְכֵנוּ, כִּי רַבּוּ עֲוֹנוֹנוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צְדָקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֲתָהּ הוּא מְלֶכֶךְ
 אֹהֶב צְדָקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
 בְּרִית קְרָאוֹשׁוֹנִים, וּמְקוּיִם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֲתָהּ הוּא שׁוֹרְדֵת בְּעֵנָן
 כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דְרָכֵי טוֹבָה לְמִשְׁחַת עֲבֹדָה. וְאַרְחוֹת־
 חֶסֶדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֲתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַשִּׁיב. וּמִנְהִיג הָעוֹלָם כֹּלּוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִי־טוֹבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְּתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲחִן וְרַחֲמֵתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֲתָהּ וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתִי, וְדַרְךְ
 תְּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדִלַת רַחֲמֶיךָ וְחֶסֶדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדְיָדֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֲתָהּ
 הוּא בְעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

בהודעת

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים-ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
 ו: (ו) שם צה א-ב: (ז) שם פט טו: (ח) שם נה טו: (ט) שם צה ה: (י) איוב יב י: (כ) ירמיה
 יד ז: (ל) נחמיה ט לא (בשינוי): (מ) תהלים כה יא (בשינוי): (נ) ע"פ דניאל ט יח: (ס) ע"פ
 תהלים יא ז: (ע) ראה שמות לד ה: (פ) שם ו: (צ) שם לג יט: (ק) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדֵעַת לְעֵנֹו מִקְדָּם: מְחֵרוֹן אַפְךָ שׁוֹב, כְּמוֹ כְּתוּרְתֶךָ
 כְּתוֹב: וּבְצֹל כְּנֶפֶיךָ נְחִסָּה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 כְּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוֹן שׁוֹעֲתֵנו וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפְשַׁע
 וְחַטָּאת וְנִקְהָ: ע"כ

וְסִלְחָתָ לְעוֹנֵינוּ וְלִחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵנוּ:

סִלְחֵלְנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאֵנוּ. מְחַלְלֵנוּ מִלִּבְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
 אֲדֹנָי טוֹב וְסֹלֵת, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֹד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֲיִן־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצִדֵק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נֹמֵר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרֶךָ נִרְאֶה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עֲמָךְ בְּרַכְתֶּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאֵדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלְחֵנָּא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה כְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
 לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשָׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז-ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר-נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִי-צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל-רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמָעָה, אֲדֹנָי | סְלַחְהָ,
אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל-תְּאֵחֶר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, בִּישְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל-עִירְךָ וְעַל-עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֶקְרָא בְשִׁמְךָ לְתַחֲזִיק בְּךָ אֶתְעוֹרֵר. בַּתְּפִלָּה אֲשַׁמּוֹר אֶקְדֹּם
יִשְׁחַר אֶעוֹרֵר. גִּשְׁתִּי פָנַי תִּבֶּה מִלֵּל לְבָרֶר. דִּקְדַּקְתִּי
מֵעַרְכֵי דַל שִׁפְתֵי לְגָרֵר: הֵן תָּוִי יֶאֱזִינֵנִי יַעֲנֵנִי שְׂדֵי. וְאִפּוֹא
מִפְּנֵיעַ הַגּוֹן וְאִיהָ כְּדִי. זָכִיתִי לְכִּי יֹאמֶר וּקוֹשֵׁט מֵעַבְדֵי. חֲפוּ
מִפִּשַׁע זָכוּ מַעֲשֵׂי יָדַי: טוֹבָה לְתַיִבִים גָּמוּל וְלֹא לְכַלְוֵי. יַחֲשָׁב
בְּקַרְבָּן מִפְּלֵל וּכְנִיחַח חֲלוּי. כְּפּוֹפִיךָ זְקוּף הֵיזַתְם לְרֹאשׁ תְּלוּי.
לֹא תִמְצְאִינָה חֲפֹאֲת סֹתֵר וְגִלּוּי: מְשֻׁנָּב בַּצָּרָה הֵיחָ לְבָךְ
חוֹסֶה. נוֹדֵד אֵל תִּגְלָה נִדַח כְּשֵׁה. שְׁיִמָּה בְּנֶאֱדָךְ דְּמַע עָרֵשׁ
מִמָּסָה. עוֹז לִי בְּךָ מְעוֹז וּמְחַסָּה: פָּצָה וְהוֹצֵא לְרוּיָה אֲסִירֶיךָ
תַּתִּיר. צַעֲקוֹךָ דְּפִקּוֹךָ קָרְאוּךָ בַּצָּר לְהַעֲתִיר. קָבָעוּם קוֹבָעִים
וְרִשָׁע צַדִּיק מִכְּתִיר. רַב וְשׁוֹפֵט לְמַה-פָּנֶיךָ תִּסְתִּיר: שְׁאוֹן
קָמִיךָ הָעוֹלָה נִגְדָךְ הֶרֶק וּכְלָה. תִּמְיֵד לְיֹדְעֵי סוּדָךְ חֲסָדֶיךָ
הַפְּלָה: אֲנֹא נִדַח הַשֵּׁב וּקְבִיץ גּוֹלָה. לְמָרוּם שְׁפֵל הַקָּם וְיִרוּד
הָעֵלָה. אֲזִי יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִם-אֱלֹהֵי: הַנְּשַׁמָּה
הֵיזַתָּה לְעַדָּן וּלְבַצְרוֹן הַנְּהַרְסוֹת. בּוֹטְחֶיךָ הֵצֵל נָסוּ בְּצַלְךָ
לְתַחֲסוֹת. רְדִיפְתָם בְּקֶשׁ עָלֶיךָ הַדְּבָר לַעֲשׂוֹת: שְׁמָעָה דָּבָה
בִּישָׁה עֲטָף רוּחֹו. יְהִי לְרָצוֹן אֲמָרֶיךָ וְשִׁפְךָ שִׁיחֹו. חוֹק רַפְיוֹן
וְאִמִּין בּוֹשֵׁל לְהַרְוִיחֹו. כִּי הֵנָּה יוֹצֵר הָרִים וּבוֹרֵא רוּחַ וּמַגִּיד
לְאָדָם מַה-שִּׁחֹו:

א-ל

תו"א א) במדבר יד כ: ב) דניאל ט יח-יט: ג) ע"פ ישעיה מה ד: ד) שם סד ו (בשינוי): ה) משלי כ
ט: ו) ע"פ במדבר רבה א, ט: ז) ע"פ ירמיה נ כ: ח) ע"פ תהלים ט י: ט) שם נו ט
(בשינוי): י) שם פד ו (בשינוי): כ) ע"פ יואל ד טז: ל) תהלים מד כה: מ) שם עד כג:
נ) שם יז ז (בשינוי): ס) שם קכו ב: ע) ע"פ יחזקאל לו לה: פ) תהלים יט טו: צ) ע"פ שם
קב א: ק) עמוס ד יג:

אל מִלֶּךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
 עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לַחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפּוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
 וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמּוֹל. אֵל הַזֹּרִית לָנוּ לֹא־מֵר שְׂדֵשׁ
 עֲשָׂרָה, זָכַר־לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדַעְתָּ לָּעָנּוּ
 מִקֶּדֶם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בָּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שֵׁם
 וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וְפָשַׁע
 וְחַטָּאָה וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאָנוּ. מְחַל־לָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
 אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְוָה הַיְשׁוּעָה,
 עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתָּהּ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלֵנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטַּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמִּלֶּךְ יַעֲנֵנוּ בַיּוֹם־קְרֹאֲנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וּכְאֲשֶׁר נִשְׂאָתָּה
 לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֹאמֵר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּחְתִּי בְּדַבְרֶךָ:

הָטָה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמָע, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמַמְתִּינוּ, וְהַעִיר

אשר

תו"א א) ויקרא רבה כט, ו: ב) ראש השנה יז, א: ג) תהלים קג ו (בשנינוי): ד) ראה ראש השנה יז, ב: ה) שמות לד ה: ו) שם רז: ז) שם ט: ח) תהלים פו ה: ט) שם קג יג: י) שם ג ט: כ) שם מו ח: ל) שם פד יג: מ) שם כ י: נ) במדבר יד יט: ס) שם כ: ע) דניאל ט יח"ט:

הגהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' - (שערי אפרים' שער ה סעיף קז).

2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אשר נקרא שמך עליה, בי | לא על צדקותינו אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, בִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֵעָה, אֲדֹנָי | סְלַחְהָ,
אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֹּאחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, בִּישְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמֶּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֵיךָ קִנְאַתְךָ וּגְבוּרַתְךָ. בְּעִשׂוֹתְךָ נוֹרְאוֹת לְזַרְע בּוֹרְתֵי בְרִיתְךָ.
גְּרוּשִׁים גְּטוּשִׁים אֲנַחְנוּ מִנַּחֲלַתְךָ. יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעִלּוֹנוּ
אֲדוֹנִים זוֹלַתְךָ: דְּאָגַת עֲנִיָּה גְדֹלָה עַד לְמָאֵד. הַסּוֹבְלִים עוֹל
מוֹרָאָךָ בְּלֵב נִפְשׁ וּמָאֵד. וְהֵם שָׁחִים וּמִשְׁפָּלִים עַד מָאֵד. מִהַר
יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ בִּי דִלּוֹנוּ מָאֵד: זִיוֵנוּ שׁוֹנֵה מִפְּנֵי מַחֲרָפִים יוֹם
יוֹם. חוֹרְקִים שֶׁן וְשׁוֹחֲחִים אַךְ זֶה הַיּוֹם. טָבֵם מִמִּשְׁלַחְתְּךָ גְּלָה
אִיוֹם. כִּי־עֲלִיךָ הוֹרַגְנוּ כָּל־הַיּוֹם: יַחַלְנוּ קֶץ גְּאַלְהָה וְנַחֲמָה. בִּי
כִסְתָנוּ בּוֹשָׁה וְעַטְתָנוּ כְּלָמָה. לְחוּצִים וְעַבּוּדִים תַּחַת יַד
כְּלֵאוּמָה. וְאִין אַתָּנוּ יוֹדַע עַד־מָה: מְלַךְ מְלָכִים זְכוֹר רַחֲמֶיךָ
הַיְשָׁנִים. נוֹצְרֵי יַחּוּדְךָ מִלֵּט מְאוּדִים הַעֲשָׂנִים. סֵאב צַחֲנָתֶם לִבְנֵי
הַמֶּתְלַע כְּשָׁנִים. אֵל תּוֹכְרֵלְנוּ עֲוֹנוֹת רְאוּשׁוֹנִים: עַל הַר־צִיּוֹן
שְׁשֻׁמָם. פָּנֵי כְּבוּשִׁים וְלִבֵּי יִשְׁתוּמָם. צָרִים אֲשֶׁר שְׁמֻמוּהוּ
הָאֲשִׁימָם. וְהָאֵר פָּנֶיךָ עַל־מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמַם: קִנְיֵן הַנִּקְנָה מֵאֵז
לְשֵׁם תִּפְאַרְתְּךָ. רַחֵם וְאַל תִּשְׁחִית וְהִיא תִּהְלַתְךָ. שְׁפֵן
הַבְּשִׁיחַנוּ נְאֻמֵּן בֵּיתְךָ. כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא
יִשְׁחִיתְךָ: תּוֹכּוֹר תִּבְנִית תָּם בְּכִסְאֶךָ מְחוֹקְקָה. נְאֹוֹר יִדְרִיו
מִנַּחֵל עֲדֶנֶיךָ תִּשְׁקָה. יִשַׁע הַמְּצִיאֵם אוֹתָם נִקָּה. נוֹשָׂא עֵוֹן
וְעוֹבֵר עַל־פֶּשַׁע וְנִקָּה:

יֹושֵׁב בְּסֶתֶר עֲלִיוֹן, מִגְּנִי וְצַנְתִּי. צַעֲקוֹתֵי הַקְּשִׁיבָה
וְהַאֲזִינָה רִנָּתִי. חַטָּא אֶת־חַטָּאתִי, קְדוֹשׁ תֵּן תִּקְוָתִי.
נִפְשִׁי בַּשְּׂאֵלְתִי וְעַמִּי בַּבְּקָשְׁתִּי:

צדקה

תו"א א) ישעיה סג טו: ב) שם סד ב: ג) שם כו יג: ד) תהלים עט ח: ה) שם מד כג: ו) שם
עד ט (בשינוי): ז) שם כה ו: ח) איכה ה יח: ט) ע"פ תהלים קמג ד: י) דניאל ט יז:
כ) דברים ד לא: ל) איכה רבה ב, ב. חולין צא, ב: מ) תהלים עו ה: נ) ע"פ שם לו ט:
ס) מיכה ז יח: ע) שמות לד ז: פ) תהלים צא א: צ) ע"פ שם לה ב: ק) ע"פ שם יז א:
ר) אסתר ז ג:

צְדָקָה עֲשֵׂה לְעַמְּךָ. קְדוּשׁ לְמַעַן שְׁמֶךָ, כִּי־פָסוּ
תַמִּימֶיךָ. מַעֲבִירֵי זַעַמְךָ, וּמַגִּישֵׁי לַחֲמָךָ. לָבֵן עֲתָה
בְּאֲתִי.

נִפְשֵׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִּבְקִשְׁתִּי:

חֲטָאת נְעוּרֵי תַצְלִיל, וַיִּם יַהֲפֹכוּ בְצַלִּיל. וְצַדִּיק וְקַנִּים
תַּסְלִיל, וְשׁוֹנֵעַת נִבְאִים תִּכְלִיל. וְעַת הַנִּקְנִי כִּבְעַלִּיל,
מִסְטִינִי אֲזוּ יַלִּיל, כִּי לִבִּי קָךְ כָּלִיל. עֲתָה הִנֵּה בְּאֲתִי.

נִפְשֵׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִּבְקִשְׁתִּי:

חֲנוּן חֵי חַנּוּנִי. לְקוֹל זַעֲקֵי בְּגִרוּנִי, בְּשִׂמְעֶךָ תַעֲנֵנִי.
סְלִיחַתְךָ תִּרְבְּנִי, חַיִּים תִּכְתְּבֵנִי. וְעֲנֵתְהִי־בִי צְדָקְתִּי.

נִפְשֵׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִּבְקִשְׁתִּי:

זֶה אֵלֵי הוֹשִׁיעָה, וְזִכִּיּוֹת הַכְרִיעָה, וּמִזְבוֹלְךָ הוֹפִיעָה. חוֹן
סוֹעֶרָה וְסוֹעָה, וּמְלַשְׁנֵי הַבְּלִיעָה. צֹאנֶךָ מִלְּהַפְשִׁיעָה, פֶּן
אֲרֹאֶה בְרַעָה. בְּאַבְדֵּן מוֹלַדְתִּי.

נִפְשֵׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִּבְקִשְׁתִּי:

קְדֹשׁ שֵׁם קְדוֹשְׁךָ. חָלְלוּ בְּמִקְדְּשֶׁךָ, וְאַהֲרוֹנִים קְדוֹשֵׁיךָ,
מַגִּישֵׁי אֲשִׁיךָ. וּמַה־יַעֲשׂוּ קְדוֹשֵׁיךָ. כִּפְסוּ קְדוֹשֵׁיךָ. שְׁעָה
נָא מִקְדֵּי־שִׁיךָ. כְּפָרִים אִם שְׁלֵמֹתִי.

נִפְשֵׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִּבְקִשְׁתִּי:

יִרְצוּ עֲבָדֶיךָ, לְמַעַן שֵׁם כְּבוֹדְךָ. מִיַּחַדְיָךָ מְעִידֶיךָ, כִּי אֵין
בְּלַעְדֶּיךָ. בִּקְשׁ נָא אוֹבְדֶיךָ, הֵן בָּאוּ עֲדֶיךָ, כִּי־טוֹבִים
הוֹדִיךָ. פְּנִיךָ בִּקְשֵׁתִי.

נִפְשֵׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִּבְקִשְׁתִּי:

קולי

תו"א (א) ע"פ תהלים יב ב: (ב) אסתר ז ג: (ג) ע"פ תהלים כה ז: (ד) בראשית ל לג: (ה) שמות טו ב: (ו) ע"פ בראשית מד לד: (ז) אסתר ח ו: (ח) ע"פ הושע יד ג: (ט) שיר השירים א ב:

קולי יערב נא, במחים תוך ציונה. לטובה הפנה נא,
 להמציאני חנינה. כי אלמי אפנה נא, באין משען
 ומשענה. למיחליך סלחנא. השמיעם סלחתי.
 נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי:

יושב בסתר עליון, מגני וצנתי. צעקתי הקשיבה
 והאזינה רנתי. חטא אתחטאתי, קדוש תן תקותי.
 נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי:

אל מלך יושב על פסא רחמים ומתנהג בתסידות, מוחל
 עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה
 לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר
 ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שלש
 עשרה, ובר־לנו תיום ברית שלש עשרה, כהודעת לענו
 מקדם, כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתנצב עמו שם
 ויקרא בשם יהוה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהוה | על־פניו ויקרא

יהוה | יהוה אל רחום ותנון ארך אפים ורחימך
 ויאת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע
 וחטאה ונקח: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח־לנו אבינו כי חטאנו. מחל־לנו מלפנו כי פשענו: כִּי־אתה
 אדני טוב וסלח, ורחימך לכל־קראיך:

כרחם

תו"א א) ישעיה ג א: ב) במדבר יד יט: ג) שם כ: ד) אסתר ז ג: ה) תהלים צא א: ו) ע"פ שם
 לה ב: ז) ע"פ שם יז א: ח) ויקרא רבה כט, ו: ט) ראש השנה יז, א: י) תהלים קג ו
 (בשינוי): כ) ראה ראש השנה יז, ב: ל) שמות לד ה: מ) שם רז: נ) שם ט: ס) תהלים

פו ה:

הגהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
 ה סעיף קז).

2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

בְּרַחֵם אֵב עַל-בָּנָיִם, בֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְיוֹה הַיְשׁוּעָה,
עַל-עַמֶּךָ בְּרַכְתָּהּ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלֵנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטֶּחַ בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם-קְרָאנוּ:

אֲלֵתִּיזְכְּרֵנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מָאֵד: חַטָּאוֹת נַעֲוִינוּ | וּפְשָׁעֵינוּ אֲלֵתִּיזְכֹּר בְּחַסְדֶּךָ זְכַר־לָנוּ
אֶתְּךָ, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסְדֶיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִמָּה: זָכַרְנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עַמֶּךָ,
פָּקְדָנוּ בַיְשׁוּעָתְךָ: זָכַר עֲדַתְךָ | קִנְיִתְךָ, קָדָם גְּאֻלְתְּ שִׁבְט
נַחֲלֶתְךָ, הִרְצִיּוֹן זֶה | שְׁכַנְתָּ בּוֹ: זָכַר יְהוָה חַבַּת יְרוּשָׁלַם, אֲהַבַת
צִיּוֹן אֲלֵתִּישְׁפַח לְנַצַּח: אֶתְּךָ תִּקּוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן, כִּי־עַתָּה לְחַנּוּנָה כִּי־בָא
מוֹעֵד: זָכַר יְהוָה | לְבָנֵי אֲדוּם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסֵד בָּהּ: זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עַבְדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַעַתָּ
לָהֶם בְּךָ וַתְּדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרָבָה אֶת־זַרְעֲכֶם כְּבֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וּכְלֵה־אָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתֵן לְזַרְעֲכֶם וְנָחֲלוּ לָעָלָם: זָכַר
לְעַבְדֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב, אֲלֵתִּיפֹן אֲלֵי־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֲלֵי־רִשְׁעוֹ וְאֲלֵי־חַטָּאוֹתָיו: אֲלֵנָּא תִשַׁת עָלֵינוּ חַטָּאוֹת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חַטָּאנוּ: חַטָּאנוּ צוּרְנוּ סִלַּח־לָנוּ יוֹצְרֵנוּ:

זָכַר לָנוּ בְרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאִף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאִף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר:
זָכַר לָנוּ בְרִית רֵאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֶתְּכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהוֹיֹת
לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאִף־גַּם־זֹאת
בְּהוֹיֹתְכֶם בְּאֶרֶץ אֲבוֹתֵיכֶם לֵאמֹר־תִּתֶּנּוּ לְכָל־תֶּם לְהַפֵּר
בְּרִיתִי אִתְּכֶם, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: הִשָּׁב שְׁבוֹתָנוּ וּרְחַמְנוּ כְּמָה
שִׁפְתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוֹתְךָ וּרְחַמְךָ, וְשָׁב וּקְבֹצֵךָ
מִכָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצֵךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קַבֵּץ נַדְחֵינוּ כְּמָה
שִׁפְתוֹב, אִם־יְהִיָּה נִדְחֵךָ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבֹּצֵךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

ומשם

תו"א (א) תהלים קג יג: (ב) שם ג ט: (ג) שם מו ח: (ד) שם פד יג: (ה) שם כ י: (ו) שם עט ח:
(ז) שם כה ז (בשנינוי): (ח) שם ו: (ט) שם קו ד (בשנינוי): (י) שם עד ב: (כ) שם יט: (ל) שם
קב יד: (מ) שם קלו ז: (נ) שמות לב יג: (ס) דברים ט כז: (ע) במדבר יב יא: (פ) ויקרא כו
מב: (צ) שם מה: (ק) שם מד: (ר) דברים ל ג: (ש) שם ד:

ומשם יקנה: מחה פשעינו בעב ובענן כמה שפתוב, מחיתי בעב פשעיך ובענן חטאותיך, שובה אלי כי גאלתיך: מחה פשעינו למענה כאשר אמרת, אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכר: הלבן חטאינו בשלג וכצמר כמה שפתוב, לכונא ונוכחה יאמר יהוה, אם יהיו חטאיכם בשנים בשלג ילבינו, אם יאדימו כתולע כצמר יהיו: זרוק עלינו מים טהורים וטהרנו כמה שפתוב, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, מפל טמאתיכם ומכליגוליכם אטהר אתכם: רחם עלינו ואל תשחיתנו כמה שפתוב, כי אל רחום יהוה אלהיך לא ירפה ולא ישחיתך, ולא ישפח אתיברית אבתך אשר נשבע להם: מול אתילבבנו לאהבה אתישמך כמה שפתוב, ומל יהוה אלהיך אתילבבך ואתילבב זרעך, לאהבה אתיהוה אלהיך בכלילבבך ובכלינפשך למען חייך: המצא לנו בבקשתנו כמה שפתוב, ובקשתם משם אתיהוה אלהיך ומצאת, כי תדרשנו בכלילבבך ובכלינפשך: תביאנו אליהר קדשך ושמחנו בבית תפלתך כמה שפתוב, והביאותים אליהר קדשי ושמחתים בבית תפלתי, עולתיהם וזבחייהם לרצון עלימזבחי, כי ביתי ביתתפלה יקרא לכלהעמים:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבו ולא עד בכלל:

**שמע קולנו יהוה אלהינו חוס ורחם עלינו וקבל
ברחמים וברצון אתתפלתנו:**

**השיבנו יהוה | אליך ונשובה חדיש ימינו בקרם:
אלתשליכנו מלפניך ורוח קדשך אלתפקח ממנו:
אלתשליכנו לעת זקנה פכלות כחנו אלתעזבנו:**

**אלתעזבנו יהוה אלהינו, אלתרחק ממנו: עשהעמנו אות לטובה
ויראו שנאינו ויבשו ביאתה יהוה עזרתנו ונחמתנו: אמרינו
האזינה | יהוה בינה הגיגנו: יהיו לרצון | אמריינו והגיון לבנו**

לפניך

תו"א (א ישעיה מד כב: ב) שם מג כה: ג) שם א יח: ד) יחזקאל לו כה: ה) דברים ד לא:
ו) שם ל ו: ז) שם ד כט: ח) ישעיה נו ז: ט) איכה ה כא: י) תהלים נא יג (בשינוי):
כ) שם עא ט (בשינוי): ל) שם לח כב (בשינוי): מ) שם פו יז (בשינוי): נ) שם ה ב (בשינוי):
ס) שם יט טו (בשינוי):

לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְנוֹאֲלָנוּ: כִּי־לֶךְ יְהוָה הוֹחֵלְנוּ, אֶתְּךָ תַעֲנֶה אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תִּפְלָתְנוּ, וְאֶל־תַּעֲלֶם
מִתְחַנְּתֵנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֵי פָנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חֲטָאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

אֲשָׁמְנוּ. בְּגַדְנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֵוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ.
חֲמִסְנוּ. מְפַלְנוּ שֶׁקֶר. יַעֲצֵנוּ רָע. כּוֹבְנוּ. לְצַנוּ.
מְרַדְנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרְנוּ. עֵוִינוּ. פִּשְׁעֵנוּ. צָרְרְנוּ. קִשְׁינוּ עֲרָף.
רִשְׁעֵנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲוִינוּ. תַּעֲתָעֵנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צְדִיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשָׁמְנוּ מִכָּל־עֵם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. הָוֶה לְבָנוּ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹוִינוּ. וּנְפָרַע פָּאֲרָנוּ. וְבֹל בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חָרַב בְּעוֹנֵינוּ. מְוִרְתָנוּ הִיתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדָמְתָנוּ לְזָרוִים. כַּחֲנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַד־יָן לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵנוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפָּנוּ, לֹא־מֵר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חֲטָאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עִמָּלְנוּ. מְמַשֶּׁךְ וּמְמוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֵלָם עֲלֵינוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמוֹנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אִין מִיָּדָם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֵךָ מִמֶּנּוּ בְּעוֹנֵינוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲוִינוּ וְאַבְרָנוּ:

משיח

תו"א (א) תהלים לח טז (בשינוי): (ב) שם פח ג (בשינוי): (ג) שם נה ב (בשינוי): (ד) ע"פ דברים
כח נ: (ה) ע"פ שמות לד ט: (ו) יומא פז, ב (בשינוי): (ז) תהלים קו ו: (ח) שם (בשינוי):
(ט) ע"פ שם קיט סט: (י) ע"פ שם לט: (כ) איוב לג כז (בשינוי): (ל) נחמיה ט לג: (מ) ע"פ
ישעיה כד יא: (נ) איכה ה יז (בשינוי): (ס) ע"פ מלכים-א ח יג: (ע) ע"פ תהלים סט כו:
(פ) ע"פ ישעיה יח ז: (צ) איכה שם ח: (ק) ע"פ שמואל-א טו יא:
הגהגות (1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).
(2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האי"ב (מנהגי הרבי).

מְשִׁיחַ צְדָקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִיַּיִבִּין, מִנְסַתְרוֹת נִקְנִי: נִקְנֵנו
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכַּל־פְּשָׁעֵינוּ וְטַהֲרֵנוּ מִכַּל־טְמְאוֹתֵינוּ,
 וְזָרוּק עֲלֵינוּ מִיַּם טְהוּרִים וְטַהֲרֵנוּ, כַּפְתּוּב עַל־יַד נְבִיאֶךָ, וְזָרְקֵתִי
 עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים וְטַהֲרֵתֶם, מִכַּל טְמְאוֹתֵיכֶם וּמִכַּל־גִּלּוּלֵיכֶם
 אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דְּנִיאל אִישׁ־חַמּוּדוֹת שׁוֹעַ לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמָעַ,
 פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמַמְתֵּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ
 עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ,
 כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי | שְׁמָעָה, אֲדַנִּי | סִלְחָה, אֲדַנִּי
 הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ
 וְעַל־עַמְּךָ:

עֲזָרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לְפָנֶיךָ, אֱלֹהֵי, בְּשֵׁתִי וּנְכַלְמַתִּי לְהַרִים אֱלֹהֵי פָנֵי
 אֱלֹהֶיךָ כִּי עֲוֹנוֹתֵינוּ רַבּוּ לְמַעַלְהָ רֹאשׁ וְאֲשַׁמְתָּנוּ גְדֻלָּה עַד
 לְשָׁמַיִם: וְאַתָּה אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת חַנּוּן וְרַחוּם אֲרַךְ־אֲפִים וְרַב־חֶסֶד וְלֹא
 עֹזְבֶתָם: אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ אָבִינוּ וְאֵל תִּשְׁלַשְׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ, וְאֵל תִּזְנִיחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ
 וְאֵל תַּעֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּלָה בַחֲטָאוֹתֵינוּ, וְקִיָּם לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדְּבָר
 שֶׁהַבְּטַחְתָּנוּ בְּקִבְלָה עַל־יְדֵי יְרֻמָּהוּ חוֹזֵךְ. כְּאִמּוֹר, בְּיָמִים הָהֵם
 וּבַעַת הַהִיא נֹאֵם־יְהוָה יִבְקַשׁ אֶת־עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאִינָנוּ וְאֶת־חַטָּאת
 יְהוּדָה וְלֹא תִמְצָאנָה כִּי אִסְלַח לְאִשֶׁר אֲשָׂאִיר: עֲמֹךָ וְנַחֲלֶתְךָ רַעֲבֵי
 טוֹבֶךָ צְמֵאֵי חֲסִדְךָ תֵּאָבִי יִשְׁעָה. יִבִּירוּ וְיִדְעוּ כִּי לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ
 תִּרְחַמִּים וְהִסְלִיחוֹת:

אֵל רַחוּם שְׁמֶךָ. אֵל חַנּוּן שְׁמֶךָ. בְּנוּ נִקְרָא שְׁמֶךָ. יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: עֲשֵׂה לְמַעַן אֲמַתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן בְּרִיתְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן גְּדֻלָּתְךָ וְתִפְאָרְתְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 הַוְדָּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְעוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן זְכָרְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 חֲסִדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְחוּדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מַלְכוּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 נִצְחָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן סוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֲזָךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן פְּאָרְךָ.

עשה

תו"א (א) תהלים יט יג: (ב) יחזקאל לו כה: (ג) דניאל י יא: (ד) שם ט יח"ט: (ה) עזרא ט ו:
 (ו) נחמיה ט יז: (ז) ירמיה נ כ: (ח) דברים ט כו: (ט) דניאל שם ט (בשינוי): (י) ע"פ שמות
 לד ו: (כ) ירמיה יד ז:

הגהגות (ו) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמינתך. ברייתך, וכן בכלום.

עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשַׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂכִינְתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תְּהַלְלֶתְךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שְׂוֹכְנֵי עִפְרָי. עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבֵרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב.
עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וְשָׁלֹמֶה. עֲשֵׂה לְמַעַן
יְרוּשָׁלַם עִיר קְדוּשָׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מְשֻׁכָּן כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׂמֹמֹת הַיְבֵלָה. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיִסוֹת מִזְבְּחֶיךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדוּשָׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְבוּחִים עַל יְחוּדְךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָּאֵשׁ וּבַמִּים עַל קְדוּשַׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
יוֹנְקֵי שָׂדִים שְׁלֵא חֲטָאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶרֶב שְׁלֵא פָּשְׁעוּ.
עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא
לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
בִּזְרָאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דוֹרְשֵׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ זָךְ וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ מְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ כְּעִסִּים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלַח וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֵה
בְּעַת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֵה וּמְצִיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וְיִשָּׁר
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְכַעֲוִם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַךְ
לְרַצוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עננו

תו"א א) ישעיה כו יט: ב) ע"פ דניאל ט טז. כד: ג) תהלים כו ח: ד) ע"פ יואל ב טז: ה) ע"פ
ישעיה כח ט: ו) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: ז) מלכים א יח לז (בשנינו):
ח) ישעיה סג טז: ט) ע"פ שם מג א: י) שם מז ד: כ) דברים ז ט: ל) ע"פ איוב ח ו:
מ) דניאל ו כז (בשנינו): נ) תהלים קיט סח (בשנינו): ס) ע"פ שם קג יד: ע) ראה ברכות ז,
א: פ) ע"פ ישעיה נט יז: צ) אבות ג, א: א) ע"פ דברים שם כא: ר) ע"פ ישעיה לג ה:
ש) ירושלמי ברכות ד, ג: ת) דברים לב ד: א) ע"פ תהלים קמה יח: ב) ע"פ אבות ה, יא:
ג) שמות לד ו:
הנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

עֲנֵנוּ שׁוֹמְעֵי אֱלֹהִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמְדֵי תְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
 אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶּחַד
 יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲזֵרַת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ.
 עֲנֵנוּ מְשֻׁבְּ אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲוֹנָה בַּעֲת רְצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי
 יְתוּמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דִין אֱלֹמֹנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשֶׁנְּעַקֵּד עַל־נְפִי הַמּוֹזֵבַח הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם עַל־יְסוּד הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
 שֶׁעָנָה לְמִשְׁשֵׁה בְּחוּרָב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחְתֵּה
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שֶׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן
 בְּמַצְפָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְיָהוּ בְּהַר הַכְּרֵמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְאַלְיָשֵׁעַ בִּירְיָחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדְּגָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחֻזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
 שֶׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֲזַרְיָה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שֶׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגֹב אַרְיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמֶרְדֵּכַי
 וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְעֹזְרָא בְּנוֹרָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְכָל־הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיֹּשְׁרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־גֵּד צַר־לִי מְאֹד נִפְלְאָה־נָא בְּיַד־יְהוָה בִּי־רַבִּים רַחֲמוּ וּבְיַד־אֲדָם
 אֱלֹהֵיכֶם:

(אין נופלים על פניהם):

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חֲטָאתִי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנָי: יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם תּוֹכִיחֵנִי וְאֵל־בְּחִמְתְּךָ תִּסְפְּרֵנִי:
 חַנּוּנִי יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אָנֹכִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהָלוּ עַצְמוֹי: וְנִפְשִׁי נִבְהָלָה

מֵאֵד

תו"א (א) תהלים סט לד: (ב) דברים כו ז: (ג) בראשית כו כד: (ד) ע"פ שם לא מב: (ה) שם מט
 כד: (ו) ע"פ ישעיה מט ח: (ז) תהלים סח ו: (ח) ע"פ תענית טו, א: (ט) דברים רבה ב, יא:
 י) ראה דברים ט יט: (כ) ראה סנהדרין פב, ב: (ל) מלכים-ב ב כא-כב: (מ) שם כ ב"י:
 נ) ראה דניאל ג כר-כו: (ס) שם ו יד-כה: (ע) שמואל-ב כד יד: (פ) שמות לד ו: (צ) ירושלמי
 ברכות א, ה: (ק) תהלים ו ב"א:

מֵאֵד וְאִתָּהּ יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
חֲסִדְךָ: כִּי אֵין בַּמָּוֶת זְכָרְךָ בְּשֵׁאוֹל מִי יוֹדֶה־לְךָ: יַנְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי,
אֲשַׁחֲהָ בְּכָל־לַיְלָה מִפְּתֵי בְדַמְעָתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשִׂיָּה מִכַּעַם עֵינַי
עֲתָקָה בְּכָל־צוּרֵי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֵי אֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
שְׁמַע יְהוָה תַּחֲנָתִי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֲבֵי
יִשְׁבּוּ יִבְשׁוּ רַגְעַ:

מַחֲי וּמְסִי, מְמִית וּמְחַיֶּה. מְסִיק מִן שְׁאוֹל לְחַי עֲלֵמָא. בְּרֵא
כַּד חֲטִי אָבוּהִי לְקִיָּה. אָבוּהִי דְחַיִּים אֲסִי לְכֹאבִיָּה: עֲבָדָא
דְּמָרִיד גַּפִּיק בְּקוֹלָר. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרָךְ בּוֹכְרָךְ
אֲנִי וְחֲטִינִי קַמְךָ. הָא רְוֵי נַפְשִׁין בְּגִידֵין מְרִינִי. עֲבָדָךְ אֲנִי
וּמְרִידֵנִי קַמְךָ. הָא בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְּיָא. הָא בְּמַלְקוּיּוֹתָא. בְּמַטּוֹ
מְנָךְ בְּרַחֲמֵךְ דְּנַפְשִׁינִי. אֲסִי לְכֹאבִין דְּתַקוּף עֲלֵךְ. עַד דְּלֹא נִהְוֵי
נְמִירָא בְּשַׁבְּיָא:

מְכַנְּסִי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינִי. לִפְנֵי פְּעַל הַרְחַמְתִּים: מְשַׁמְּעִי
תַּפְּלָה. הַשְׁמִיעוּ תַּפְּלָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע תַּפְּלָה: מְשַׁמְּעִי
צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע צַעֲקָה: מְכַנְּסִי דַמְעָה. הַכְּנִיסוּ
דַמְעוֹתֵינִי לִפְנֵי מַלְךְ מַתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבוּ תַחֲנּוּה
וּבְקִשָּׁה. לִפְנֵי מַלְךְ אֵל רָם וְנִשְׂא: הַזְכִּירוּ לִפְנֵינוּ. הַשְׁמִיעוּ לִפְנֵינוּ
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עַפְרָה. יִזְכּוֹר אֲהַבְתֶּם וַיַּחֲיֶה
וְרַעַם שֶׁלֹּא תֵאָבֵד שְׂאֵרֵי תַעֲקֵב. כִּי צֵאן רוּעָה נֶאֱמַן הָיָה
לְחַרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גֹּוֹי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מַהֲרָ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ.
וּפְדֵנוּ מִכָּל־גְּזוּרוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֵיךְ הַרְבִּים מִשִּׁיחַ
צַדִּיקָךְ וְעַמְּךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מַתְחַנְּנִי. כְּבֵר שַׁבְּיָא. דְּמַתְחַנְּנִי לְשַׁבּוּיָה. כְּלִהוֹן
בְּנֵי שַׁבְּיָא. בְּכַסְפָּא מַתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבַתְחַנּוּנֵי.
הֵב לָן שְׂאֵלֵתִין וּבְעוֹתִין דְּלֹא נִהְדַּר רִיקָם מִן קַדְמָךְ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מַתְחַנְּנִי. כְּעֲבָדָא דְּמַתְחַנְּנִי לְמְרִיָּה. עֲשִׂיקִי אֲנִי
וּבַחֲשׂוּכָא שְׂרִינִי. מְרִירִין נַפְשִׁין מַעֲקָתִין דְּנַפְשִׁינִי. חִילָא לִית
בְּן לְרַצִּינָךְ מָרְן. עֲבִיד בְּרִירָא קִימָא דְּגוֹרָתָ עִם אֲבַהֲתָנָא:

שומר

תו"א (א) שמואל-א ב' ו: (ב) תרגום יונתן עה"פ שמות ד כב: (ג) קהלת רבה ז, טו: (ד) ברכות כח,
ב: (ה) תענית טו, א: (ו) ישעיה נז טו: (ז) ע"פ אבות ו, ט: (ח) ישעיה כו יט: (ט) מיכה ה
ז: (י) אסתר רבה ז, יג: (כ) ע"פ ירמיה כד ט: (ל) דברי הימים"א יז כא: (מ) ירמיה שם:

שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֹאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שֹׁמֵר גֹּי אֶחָד, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל עִם־אֶחָד, וְאֵל יֹאבֵד גֹּי אֶחָד,
הַמְיַחֲדִים שִׁמְךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה | אֶחָד:

שֹׁמֵר גֹּי קְדוֹשׁ, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל עִם קְדוֹשׁ, וְאֵל יֹאבֵד גֹּי
קְדוֹשׁ, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוֹשׁ:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפַּיֵּם בְּתַחֲנוּנִים, הַתְּרַצָּה וְהַתְּפַיֵּם לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עֲזָר:

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אָבִינוּ אֶתְּךָ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֵין לָנוּ מִלְּךָ אֶלָּא אֶתְּךָ:
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַנּוּן וְעֲנֻנוּ כִּי אֵין בָּנוּ

מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחָנוּ לֹא נִדַע מִהֲנַעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זְכוֹר

רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מַעֲוֹלָם הִמָּתָה:

יְהִי־חֶסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: אֲלֵ־תִזְכָּר־לָנוּ

עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵר יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:

חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן, כִּי־רַב שָׁבַעֲנוּ בּוֹ: בְּרַגְזוֹ רַחֵם תִּזְכָּר:

בְּרַגְזוֹ עֲקָדָה תִּזְכָּר: בְּרַגְזוֹ תְּמִימוֹת תִּזְכָּר: בְּרַגְזוֹ

אֶהְבֶּה תִּזְכָּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־

קְרָאנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יַצְרָנוּ, זְכוֹר כִּי־עָפָר אָנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ |

אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שִׁמְךָ, וְהַצִּילְנוּ וְכַפֵּר

עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שִׁמְךָ:

יְתַגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֶךָ רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וְיִמְלִיךְ

מְלְכוּתָהּ, וְיַצְמַח פְּוִרְקָנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּתַיִכּוֹן

וביומכון

תו"א א) תהלים קכא ד: ב) ירמיה לא ו: ג) דברים ו ד: ד) שמואל-ב ז כג: ה) אסתר ג ח:

ו) ע"פ שמות יט ו: ז) דברים ז ו: ח) רי"ף תענית ו, א: ט) תענית כה, ב: י) דברי הימים-ב

כ יב: כ) תהלים כה ו: ל) שם לג כב: מ) שם עט ח: נ) שם קכג ג: ס) חבקוק ג ב:

ע) תהלים כ י: פ) שם קג יד: צ) שם עט ט:

הנהגות 1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,

וחזור ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבדך (וזוקף, וחזור ומרכין ראשו קצת ואומר)

וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחזור ומרכין ראשו ואומר) שמה דקדושא בריך הוא, ואמרו אמן

(ספר המנהגים, עמ' 6).

ובימיכון ובחיי דכל־בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן:
 יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא: יתברך וישתבח
 ויתפאר ויתרוםם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא
 בריך הוא. אמן: לעלא מן כל־ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא,
 דאמירן בעלמא, ואמרו אמן:

תתקבל צלותהון ובעותהון דכל־בית ישראל, קדם אבוהון די
 בשמיא, ואמרו אמן:

יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

עשה^א שלום במרומו, הוא יעשה שלום עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

אשרי

תו"א (א) איוב כה ב:

הנהגות (1) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל – הרכנת הראש במקצת (ספר המנהגים, עמ' 6).
 (2) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה – לימין המתפלל.
 שלום – לשמאל המתפלל. במרומו – באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן – באמצע
 (מנהגי הרבי).

אֲשָׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשָׁרֵי הָעַם שֶׁכָּבַח לֹו, אֲשָׁרֵי הָעַם
שִׁיחָזָה אֶלְהִיו: תִּתְהַלֵּךְ לְדוֹד, אֲרוֹמְמֶךָ
אֶלְוֵתֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשִׂיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְגִידוּ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלֹתֶיךָ
אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצַדִּיקְתֶּךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אֲפִים וּגְדֹל־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמוֹ עַל־כָּל־
מִעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מִעֲשִׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְדַבְּרוּ: לְחוֹדֵיעַ | לְבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו,
וּכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים, וְזוֹקֵף לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א א) תהלים פד ה: ב) שם קמד טו: ג) שם קמה א ואילך:

יְרָבִיו, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יִהְיֶה לְכָל־
 קִרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן־
 יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יִהְיֶה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תִּהְלֵת יִהְיֶה יְדָבָר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֵךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יְתַגַּדֵּל וַיְתַקַּדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלֵּךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחֵיבוֹן
 וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרוּן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאֻוָּן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָר וּמַה־נֶּצְטַדֵּק: נִחַפְשָׂה
 דְרַבִּינוּ וְנַחְקְרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יְמִינֶךָ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחֶסֶד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְלָתֶיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֵלֵּי־תְשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: ב) דניאל ט ז: ג) ע"פ איכה ג לט: ד) ע"פ בראשית מד טז: ה) איכה
 שם מ (בשינוי): ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): ז) שמות לד ו: ח) ברכות כח, ב:
 הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבדך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה, עֲדִיךָ כָּל־בֶּשֶׂר יִבְאוּ: יָבֹא כָּל־בֶּשֶׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִיהַ וְנִכְרַעַה, נִבְרַכַּה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִיִּלוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כָּל־עַבְדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׂאוּ־יְדֹכֶם קִדְשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁפָּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִיהַ לְהַדָּם רִגְלָיו: רֹמְמוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רִגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא: רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדֻשׁוֹ, בִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה
 בַּהֲדַרְת־קְדֻשׁ, חִלּוֹ מִפְּנֵי כָּל־הָאָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹא
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִיהַ אֱלֹהֵיכֶל־קְדֻשְׁךָ בִּירְאֵתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִיהַ אֱלֹהֵיכֶל
 קְדֻשְׁךָ וְגוֹדֵה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתְּךָ, בִּיהַגְדֵּלְתָּ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוַנְתְּךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲלֵים:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתְּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֵלְתוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד, נֹרָא הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרְתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכֹל־חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוּם יְמִינְךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֹלְךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעַפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֵלָה
 וְהַגְּבֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֹלְךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יִסְדֵּרְתָם: אַתָּה הַצְּבֹת כָּל־גְּבוּלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצְרֵתָם: אַתָּה רִצְצֵת רְאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרְרַת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךָ יְיָ, שְׁבַרְתָּ רֵאשֵׁי תַנּוּנִים עַל־הַמַּיִם: אֶתָּה מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גִלְיוֹ אֶתָּה תִשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֶתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבַדְּךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרו
 שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנְתֶךָ בַּקֶּהֶל קִדְשִׁים: לְכוּ נִרְנְנָה לַיהוָה,
 נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ לּוֹ: צִדֵּק
 וּמִשְׁפָּט מְכוּן בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחְדּוּ נִמְתִּיק
 סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֲשָׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
 יָדָיו וַיִּצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידּוֹ נִפְשׁ כְּלִיחֵי, וְרוּחַ כְּלִבְשֵׁר־אִישׁ: הַנְּשַׁמָּה לָךְ
 וְהַגּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךְ: הַנְּשַׁמָּה לָךְ וְהַגּוֹף שְׁלָךְ, יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֶתְאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
 שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנְנוּ כִּי
 רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שְׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מַלְכֵנוּ, כִּי רַבּוּ עֲוֹנוֹנוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צְדָקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתֶךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֶתָּה הוּא מְלֶכֶךְ
 אֹהֶב צְדָקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
 בְּרִית קְרָאוֹשׁוֹנִים, וּמְקוּיִם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֶתָּה הוּא שֵׁינְדָת בַּעֲנַן
 כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דְרָכֵי טוֹבָךָ לְמִשְׁחַ עַבְדֶּךָ. וְאַרְחוֹת־
 חֶסְדֶּיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֶתָּה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַשִּׁיב. וּמִנְהִיג הָעוֹלָם כֹּלּוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִי־טוֹבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲחַן וְרַחֲמַתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֶתָּה וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתָ, וְדַרְךָ
 תְּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדַלְתָּ רַחֲמֶיךָ וְחֶסְדֶּיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמוֹם, כִּי אֶתָּה
 הוּא בְּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

בהודעת

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים-ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
 ו: (ו) שם צה א-ב: (ז) שם פט טו: (ח) שם נה טו: (ט) שם צה ה: (י) איוב יב י: (כ) ירמיה
 יד ז: (ל) נחמיה ט לא (בשינוי): (מ) תהלים כה יא (בשינוי): (נ) ע"פ דניאל ט יח: (ס) ע"פ
 תהלים יא ז: (ע) ראה שמות לד ה: (פ) שם ו: (צ) שם לג יט: (ק) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדֵעַת לְעֵנּוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אַפְךָ שׁוּב, כְּמוֹ כְּתוּרֶתְךָ
 כְּתוּב: וּבְצֹל כְּנִפְיֶךָ נַחֵסָה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 כְּעֵנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפְשַׁע
 וְחַטָּאָה וְנִקְחָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵנוּ:

סִלַּח־לְנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאֵנוּ. מְחַל־לְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָה
 אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֹד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֵין־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצִדֵק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עֲמָךְ בְּרַכְתֶּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵל־לְנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטַּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגֹדֶל חֶסְדֶּךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
 לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָה: וְשָׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז-ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמַמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִי־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֹעַ, אֲדֹנָי | סְלַחְהָ,
אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

בְּתוֹלַת בְּתִיּוּדָה רַבַּת תִּאֲנֶיהָ וְאֲנִיהָ מִתִּפְחָה פּוֹרֶשֶׁת כַּף
מַעֲמָקֵי שְׁבִיָּה. מִן־הַמִּצָּר קָרָאתִיךָ עֲנֵנִי בְּמַרְחֵב יָהּ.
מֵאֵשׁ וּמִמַּיִם תּוֹצִיאֵנִי לְרוּיָה: נוֹשָׂאת עֵינַי לְעֶזְרָה וּמִבְּמַת הַנָּהָה
וְהַנָּהָה. מִתְחַלְּלֶת כְּמִבְּפִירָה בְּצִירֶיהָ מִגְּזוֹרוֹת עֲדִינָה. סוֹפְקֶת
כַּף אֶל כַּף וְהוֹמָה בְּהַגְיוֹנָה. אֵיחָ אֶפּוֹא תִקְנֹתִי מִי יִשׁוּרְנָה:
יְדִידוֹת נַפְשָׁה וּמִשְׁכַּנּוֹתֶיהָ וְצָבִי גְאוּנָה. כְּנַתְנוּ בְּיַד מַחְרָפֶיהָ
וּבְיַד מְעַנָּה. הַשּׁוֹאֲנֶת בְּתוֹךְ מוֹעֲדֶיהָ וּבִקְוָהָ עָלֶיהָ נִתְנָה. אֵיחָ
דָּבַר יְהוָה יָבֵא נָא: מִשְׁבִּי לְגִלּוֹת נְפוּצָה וּשְׁבוּרָה אִיוֹמְתָךָ.
מִפְּנֵי זַעַם חֲמַתְךָ וּמֵאִימַת עֲבָרְתָךָ. וּבִקְוֹצֵר רוּחַ בְּקוֹל לָךְ
שׁוֹאֲנֶת לְעַמְּתָךָ. אֵיחָ קִנְאָתְךָ וּגְבוּרַתְךָ: נִשְׁשֶׁת עַמְּךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ שְׁבָיִם. חָגִים וְנָעִים בְּאֶרֶץ הָאוֹיֵב כְּאֲנִיָּה
בְּלִבָּיִם. לְאֲבוֹת שׁוֹאֲלִים עוֹלָלִים מוֹפְתֵי רוּעָה אִים. אֵיחָ
הַמַּעֲלִם מַיִם: בְּגִי־נֶבֶל גַּם־פְּנֵי כְּלִי־שֵׁם בּוֹסְסוּ נַחֲלָתְנוּ. רַחֲקוֹנוּ
מֵעַל אֲדָמַתְנוּ וּמִגְּבוּל אֶרְצֵנוּ. אֲמַרְנוּ נִגְזְרָנוּ אֲבָדָה תִקְנֹתְנוּ.
אֵיחָ כְּלִי־נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשֶׁר סִפְרוּ־לָנוּ אֲבוֹתֵינוּ: זְכוּר יְהוָה | לִבְנֵי
אֲדוֹם חֲרָבוֹת הִיכָלְךָ. רִצְצֵן אֲבִירֵי וְנַפְיָן עוֹלָלֵי קְהִלְךָ. חֲשׂוֹף
וְרוּעָה בְּקֶשׁ מַיִם מְרַעִית חֲבָלְךָ. אֵיחָ הָעֵדֶר נִתֵּן לָךְ:

אֵל מְלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כַּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה

לחטאים

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) הניאל ט יח"ט: (ג) ע"פ איכה א טו: (ד) ישעיה כט ב: (ה) תהלים קיח
ה (בשינוי): (ו) ישעיה סג טו (בשינוי): (ז) משלי ל יט: (ח) איוב ל ח: (ט) איכה ג נד
(בשינוי): (י) ע"פ יחזקאל לו יא: (כ) שופטים ו יג (בשינוי): (ל) תהלים קלז ז: (מ) ויקרא
רבה כט, ו: (נ) ראש השנה יז, א:

לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר ורוח, לא ברעתם תגמול. אר הורית לנו לומר שרש עשרה, זכר־לנו היום ברית שלש עשרה, כחודעת לענו מקדם, כמו שכתוב וַיִּרְדּוּ יְהוָה בַּעֲנַן וַיִּתְנַצַּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֲרֹךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפְשַׁע

וּחֲטָאָה וְנִקְּהָ: ע"כ

וְסַלְחָתָ לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתָּנוּ:

סָלַח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִילָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסֶלַח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶיךָ:

כְּרַחֵם אֵב עַל־בָּנִים, כֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה, עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתָּךְ סֶלַח: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלַח: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטַּח בְּךָ: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סָלַח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה כַּגְּדֹל חֶסְדְּךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֲתָה לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֹאמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סַלְחָתִי בְּדַבְּרֶיךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וְשָׁמְעָה, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאָה שְׂמִמְתֵּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עַל־צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שָׁמְעָה, אֲדֹנָי | סַלְחָה,

ה'

תו"א א) תהלים קג ו (בשינוי): ב) ראה ראש השנה יז, ב: ג) שמות לד ה: ד) שם רז: ה) שם ט: ו) תהלים פו ה: ז) שם קג יג: ח) שם ג ט: ט) שם מו ח: י) שם פד יג: כ) שם כ י: ל) במדבר יד יט: מ) שם כ: נ) דניאל ט יח"ט: הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' - (שערי אפרים' שער ה סעיף קז).
2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֲדַנִּי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־אֲחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, בִּישְׁמְךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אִפֹּס הוֹד כְּבוֹדָה נֶאֱלָמָה רַבְרָנִית. בְּשֹׁפֶל יִשְׁבָּה הַתִּשְׁבָּה
נַחֲלָשָׁה גְבַרְתָּנִית. גַּם סוּגָה נוּגָה נְסוּגָה אַחוּרָנִית. דִּלְלָה
אוּמִלְלָה לֹוִיָּה אֶהְרוּנִית עִירָנִית: הַהוּלְלָה זוּלְלָה חוּלְלָה
וּכְסוּטָה פְרוּעָה. וְנוֹרַת כְּמוֹ דָוָה וְנִטְמָאת בְּצָרוּעָה. וְרָה נֹרָה
חִלָּל וּפְרוּזוֹן גְּדוּעָה. חוּרָה נִתְפַזְרָה בְּאַרְץ לֹא זְרוּעָה: טְלֹאֲךָ
בְּרַעַשׁ וּבְרוּזוֹ טָמֵא יִגְמֵא. יַחְרוֹק יַעְרוֹק יִשְׂאָף רָעַב וְצָמֵא. כַּח
גְּבוּרָתְךָ אִפּוֹא יוֹדַע וּבִמְהָ. לְשׁוֹלְחִים זְמוּרוֹת אֵף פְּעָמִים כְּמָה
וּכְמָה: מִמְּשָׁל רַב לְסָרַב לְמָה הוּחַלְט. נָבַל בְּנַדִּיב וּכִילִי בְשׁוּעַ
שְׁלֵט. סִבְרוּ עֲלֶיךָ נִקְרָא בְּשִׁמְךָ יוּמְלֵט. עֶזֶר הִיָּה תַהֲיָה מִשְׁגָּב
וּמִפְלֵט: פְּנָה אֱלֹהֵי־תַפְלַת הָעָרְעָר וְלוֹ הַעֲתָר. צַחַן וְתָר כְּתָם
כְּפָם כְּבִנְתָר. קוֹחַ תַּפְקַח בְּנֵי תְמוֹתָה הוֹתָר. רוּמָם קוּמָם
שְׁמָם לְטוֹבָה לְהוֹתָר: שִׁבְט מְלִבְט מְחַבְט גְּדַע וּשְׁבוּר. תַעִיר
קִנְיָה תְרִיעַ תַצְרִיחַ בְּגִבוּר. אוּבְדוֹת גְּבַחְדוֹת תַכְסוּף תַאֲסוּף
תַצְבוּר. לְקַבֵּץ לְרַבֵּץ לְרוּמָם לְהַעֲלוֹת מְבוּר: יִשׁוּעָה תַקְרָא
תַנְשִׁית חֵל וְחוּמוֹת. הַשְׁפֵּל הַגְּבוּהוֹת הַמֶּךְ רַמִּי הַקּוּמוֹת.
בוֹטְחֶיךָ לְנוֹחֶיךָ הַשֵּׁב בְּפִקְדַת גְּחִמוֹת. רוּדִים הַמַּגְדִּילִים יִלְבְּשׁוּ
בְּשֵׁת וּבְלִמּוֹת: שְׂדֵי מַלְט עֲבָדֶיךָ יְדִידֶיךָ הַצֵּלְתָּ. חִישׁ זְמַן קָרַב
פְּדוּתָם תַשְׁלַח. מְחַלְלֵנוּ אֲבִינוּ וְחַטְאֵתֵינוּ סִלַּח. כִּי־אֲתָה יְהוָה
טוֹב וְסִלַּח:

אִם־עוֹנֵינוּ עָנוּ בָנוּ. אֲתָאנוּ לְךָ וּבְשִׁמְךָ בָּאנוּ. בְּרַחֵם
אֵב עַל־בָּנִים רַחֲמֵנוּ. בְּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוּ תִנְחַמְנוּ.
אֱלֹהֵי־בְּאֵפְךָ פְּתַמְעִיטְנוּ:

אתה

תו"א (א) ירמיה ב ב: ב) ע"פ שמות לג טז: ג) תהלים קב יח (בשינוי): ד) ע"פ ישעיה סא א:
ה) תהלים עט יא: ו) ע"פ ישעיה מב יג: ז) ע"פ איכה ב ח: ח) ע"פ תהלים לה כו:
ט) שם פו ה (בשינוי): י) ירמיה יד ז: כ) שם ג כב (בשינוי): ל) דברי הימים ב יד י:
מ) תהלים קג יג: נ) ישעיה סו יג: ס) ירמיה י כד (בשינוי):

אֲתָהּ יְהוָה טוֹב וְסֵלַח. אוֹתָנוּ רוּעַ יַצֵּר אֱלֹהִים. בְּנִיךָ בְּיַד
פִּשְׁעֵם מְלַשְׁלַח. בְּיַד מִסְרִיּוֹת לִבְנוֹ הַמֶּלֶךְ.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִימֵנוּ:

גְּדוֹל חֶסֶד גּוֹצֵר לְאֲלֹפִים. גְּלִגֵּל רַחֲמֶיךָ וְחֶסְדֶיךָ וְלֹא
חֲלוּפִים. דְּבָרְךָ לֹא רִיקָם וְסִלּוּפִים. דְּמִינוּ חֶסְדֶיךָ כַּעֲיָפִים
וְעֲלוּפִים.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִימֵנוּ:

הַסִּפֵּת צִית צִיר הַתְּבוּנָה. הַחֵל דְּבָרְךָ אִם לְגוֹנֵן. וּתְקַתּוּ
דְּרָכֶיךָ חֲנוּן שִׁנּוּן. וּבָהּ בְּמִדָּה אוֹתָנוּ חֲנוּן.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִימֵנוּ:

זְכוֹר נְשֻׁכָּחוֹת לְךָ הַלּוּל. זַעַם תִּקְמִין כְּרַנַּע מְלוּל. חַתּוּךְ
חַיִּים דִּין פְּלוּל. חוּן חֲנָם חוֹקְרֶיךָ חָלוּל.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִימֵנוּ:

מִיט נִגְרַשׁ תּוֹכוֹ תִצְלִיל. תּוֹעַ זְרוֹן טְמוֹן וְעֲלִיל. יוֹדֵעַ
יַצֵּר מִה־מַּעֲלִיל. יָד לְמוֹבָה עֲלִינוּ תִגְלִיל.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִימֵנוּ:

כְּלִיּוֹת בּוֹחֵן וְשִׁבְלֵי לֵב. כַּשְׂרוֹת יִשְׂרוֹת וְיִשְׂרִירוֹת הַלֵּב.
לֵב עֲרוֹב עִם עוֹלָב. לַעַן מֵתוֹק שׁוֹב וּמִכְלָב.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִימֵנוּ:

מִצִּיל מְטִי דִין הַרְגֵנוּ. מְקוֹרְרֵת לְךָ עֲרֵגֵנוּ. נִפְלֵל שִׁקְלֵנוּ
מִהַשְׁתַּרְגֵנוּ. נִשְׂאוּ נִשְׂוֵי בָבֵל מְקַטְרְגֵנוּ.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִימֵנוּ:

סרחון

תו"א א) תהלים פו ב) בשינוי: ב) ירמיה י כד (בשינוי: ג) תהלים קמה ח (בשינוי: ד) שמות
לד ז: ה) ע"פ תענית טו, א: ו) ראה ברכות ז, א: ז) ירמיה יא כ (בשינוי: ח) ע"פ דברים
כט יח:

סרחון כְּתָב עַד הַנְּחִתָּם. סִפְרוּ זֶיף טַעַן הַסִּתְּתָם. עֵוֶן
 עֵינֵי הַנְּכֹתָם. עַל־יַד רַחֲמֶיךָ יִתָּם.
 אֱלֹהֵי־בִּאֲפָה פְּנֵי־תַמְעִיטָנוּ:

פִּנְהָ אֶבֶן מִדְרָכֶךָ הַתִּקֵּן. פִּלְגֵי מַיִם פָּנּוּי מִלְּהַתְרוֹקֵן.
 צוּר מִכְשׁוֹל נֶעַר וְזָקֵן. צִמַּת וּבְרַחֲמָן רַחֵם הַקֵּן.
 אֱלֹהֵי־בִּאֲפָה פְּנֵי־תַמְעִיטָנוּ:

קָרוֹב לְרִצּוֹת קַלּוּסֶךָ אָמּוֹר. קוֹשֵׁי לְגִיּוֹנֶךָ שְׁנׁוּי וְתַמּוֹר.
 רִיבֶךָ לֹא לָנֶצַח שְׁמׁוֹר. רַחֵם בְּרוּגְזוֹ דִּין גָּמּוֹר.
 אֱלֹהֵי־בִּאֲפָה פְּנֵי־תַמְעִיטָנוּ:

שָׁבִים שָׁבִים שָׁבַח שְׁחָרוֹת. שְׁתוּלִים יִשָּׁר יִלְדוֹת
 בַּחֲרוֹת. תִּגַּן חָרוֹת מִצַּד תַּחֲרוֹת. תַּחֲזוֹן תּוֹ חַיִּים חָרוֹת.
 אֱלֹהֵי־בִּאֲפָה פְּנֵי־תַמְעִיטָנוּ:

שְׁלוֹם שְׁלוֹם בִּישָׁר מִתְקַרֵּב. מְעַט סִיעַ קִדְשׁ הַרְבֵּ.
 הַבְּכוֹרוֹת וְחַלּוּפֵיהֶן כְּאַחַת עָרֵב. הַקֶּשֶׁט וְטִינָא* יַחַד
 עָרֵב.

אֱלֹהֵי־בִּאֲפָה פְּנֵי־תַמְעִיטָנוּ:

אִם עֲוִינֵנו עָנּוּ בָנוּ. אֲתָאֲנוּ לָךְ וּבְשִׁמְךָ בָּאֲנוּ. כְּרַחֵם אָב
 עַל־בָּנִים רַחֲמָנוּ. כְּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוּ תַנְחַמְנוּ. אֱלֹהֵי־בִּאֲפָה
 פְּנֵי־תַמְעִיטָנוּ:

אֵל מֶלֶךְ יֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
 עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לְחַטָּאִים וְסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
 וְרוּחַ

(* נ"א: הַקֶּשֶׁט טִינָא.

תו"א א) ירמיה י' כד (בשינוי); ב) תהלים א ג: ג) חבקוק ג ב (בשינוי); ד) ירמיה יד ז: ה) שם
 ג כב (בשינוי); ו) דברי הימים-ב יד י: ז) תהלים קג יג: ח) ישעיה סו יג: ט) ויקרא רבה
 כט, ו: י) ראש השנה יז, ב: כ) תהלים שם ו (בשינוי):

ורוח, לא כרעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שלש
עשרה, זכר לנו היום ברית שלש עשרה, כהודעת לענו
מקדם, כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתנצב עמו שם
ויקרא בשם יהוה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהוה | על פניו ויקרא

יהוה | יהוה אל רחום ותנון ארך אפים ורחימ
ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע

וחטאה ונקמה: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח לנו אבינו כי חטאנו. מחל לנו מלפנו כי פשענו: כראתה
אדני טוב וסלח, ורחימך לכל קראיך:

כרחם אב על פנים, בן תרחם יהוה עלינו: ליהוה הישועה,
על עמך ברכתך סלה: יהוה צבאות עמנו, משגב לנו
אלהי יעקב סלה: יהוה צבאות, אשרי אדם בטח בך: יהוה
הישועה, המלך יעננו ביום קראנו:

אל תזכר לנו עונות ראשונים, מהר יקדמונו רחמיך, כי דלונו
מאד: חטאות געורינו | ופשעינו אלהיך כחסדך זכר לנו
אתה, למען טובך יהוה:

זכר רחמיך יהוה וחסדיך, כי מעולם המה: זכרנו יהוה ברצון עמך,
פקדנו בישועתך: זכר עדתך | קנתי, קדם גאלת שכמי
נחלתך, הרציון זה | שכנתי בו: זכור יהוה חפתי ירושלים, אהבת
ציון אלהי שפתי לנצח: אתה תקום תרחם ציון, ביעת לחננה פי בא
מועד: זכר יהוה | לבני אדם, את יום ירושלים, האמרים ערו | ערו

עד

תו"א (א) ראה ראש השנה יז, ב: ב) שמות לד ה: ג) שם רז: ד) שם ט: ה) תהלים פו ה: ו) שם
קג יג: ז) שם ג ט: ח) שם מו ח: ט) שם פד יג: י) שם כ י: כ) שם עט ח: ל) שם כה ז

(בשינוי): מ) שם ו: נ) שם קו ד (בשינוי): ס) שם עד ב: ע) שם יט: פ) שם קב יד:

ז) שם קלו ז:

הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

עד היסוד בה: זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עַבְדְּךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
 לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרָבָה אֶת־זַרְעֲכֶם בְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
 וּכְלֵה־אָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתָן לְזַרְעֲכֶם וְנָחְלוּ לָעָלָם: זָכַר
 לְעַבְדְּךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב, אֶל־תִּפְּן אֶל־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
 וְאֶל־רִשְׁעוֹ וְאֶל־חַטָּאתוֹ: אֲלֵנָּה תִּשָּׁטַע עָלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
 וְאֲשֶׁר חָטֵאנוּ: חָטֵאנוּ צוּרְנוּ סִלַּח־לָנוּ יוֹצְרֵנוּ:

זָכוֹר לָנוּ בְּרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף
 אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר:
 זָכוֹר לָנוּ בְּרִית רֵאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
 רֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֶתְּם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהוֹיֹת
 לָהֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאָף־גַּם־זֹאת
 בְּהוֹיֹתֶם בְּאֶרֶץ אֲבוֹתֵיכֶם לֹא־מֵאֱסָתִים וְלֹא־גַעְלָתִים לְכַלֹּתֶם לְהַפִּיר
 בְּרִיתִי אִתְּם, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: הִשָּׁב שְׁבוּתֵנוּ וּרְחַמְנוּ בְּמָה
 שְׁפָתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתֶךָ וּרְחַמֶּךָ, וְשָׁב וּקְבַצֵּךָ
 מִכָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שְׁמָה: קַבֵּץ נִדְחֵינוּ בְּמָה
 שְׁפָתוֹב, אִם־יְהִיֶּה נִדְחֶךָ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבַּצֶּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: מַחֲה פִשְׁעֵינוּ בְּעַב וּבְעֵנָן בְּמָה שְׁפָתוֹב, מְחִיתִי בְּעַב
 פִּשְׁעֶיךָ וּבְעֵנָן חַטָּאוֹתֶיךָ, שׁוּבָה אֵלַי כִּי גֹאֲלִיתִיךָ: מַחֲה פִשְׁעֵינוּ
 לְמַעַנֶּךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מַחֲה פִשְׁעֶיךָ לְמַעַנִּי
 וְחַטָּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר: הִלְבֵּן חָטֵאֵינוּ כְּשֶׁלֶג וּכְצֶמֶר בְּמָה שְׁפָתוֹב,
 לְכוּנָא וְנוֹכַחָה יֹאמֵר יְהוָה, אִם־יְהִיוּ חַטָּאֵיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ,
 אִם־יֵאֲדִימוּ כְּתוֹלַע כְּצֶמֶר יְהִיוּ: זְרוּק עָלֵינוּ מִים טְהוֹרִים וּטְהַרְנוּ
 בְּמָה שְׁפָתוֹב, וְזָרְקֵתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם, מִכָּל
 טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: רַחֵם עָלֵינוּ וְאֵל תִּשְׁחִיתֵנוּ
 בְּמָה שְׁפָתוֹב, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ,
 וְלֹא יִשְׁפַח אֶת־בְּרִית אַבְתֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל אֶת־לִבְבָנוּ
 לְאַהֲבָה אֶת־שְׁמֶךָ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וְמֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְבְּךָ
 וְאֶת־לִבְבִי זָרַעְךָ, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ
 לְמַעַן חַיֶּיךָ: הַמְצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתֵנוּ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וּבְקִשְׁתֶּם מִשָּׁם

את

תו"א (א) שמות לב יג: (ב) דברים ט כז: (ג) במדבר יב יא: (ד) ויקרא כו מב: (ה) שם מה: (ו) שם
 מד: (ז) דברים ל ג: (ח) שם ד: (ט) ישעיה מד כב: (י) שם מג כה: (כ) שם א יח: (ל) יחזקאל
 לו כה: (מ) דברים ד לא: (נ) שם ל ו: (ס) שם ד כט:

אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִצָּאתֶךָ, כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל־לִבְכֶּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ;
תִּבְיָאנוּ אֶל־הַר קְדוֹשְׁךָ וְשִׁמְחָנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתְךָ בְּמָה שֶׁכָּתוּב,
וְהִבְיָאוּתִים אֶל־הַר קְדוֹשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלֵתֵיהֶם
וּזְבִיחֵיהֶם לְרִצּוֹן עַל־מוֹפְחִי, כִּי בֵיתִי בֵית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הָעַמִּים:

פּוֹתַחֵין הָאֲרוֹן וְאוֹמְרִים פְּסוּק אַחַר פְּסוּק, חוֹן וְקֹהֵל, עַד אֶל תְּעוֹבְנוּ וְלֹא עַד בְּכָל־ל:

שְׁמַע קוֹלְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל
בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֱלֹהֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקָדָם:
אֶל־תְּשָׁלִיבֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדוֹשְׁךָ אֶל־תִּקַּח מִמֶּנּוּ:
אֶל־תְּשָׁלִיבֵנוּ לְעַת זְקֵנָה בְּכָלוֹת פָּחַנוּ אֶל־תְּעוֹבֵנוּ:
אֶל־תְּעוֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה
וְיֵרָאוּ שְׂגָאֵינוּ וְיִבְשׂוּ בִּי־אֶפְתָּה יְהוָה עֲזַרְתָּנוּ וְנַחֲמָתֵנוּ: אֲמָרֵינוּ
הַאֲזִינָה | יְהוָה בִּינָה הַגִּיבֵנוּ: יְהִיו לְרִצּוֹן | אֲמָרֵי־פִינוּ וְהַגִּיזוּן לְבָנוּ
לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי־יִקְרָךְ יְהוָה הוֹחֲלֵנוּ, אֶתְּךָ תַעֲנֶה אֲדֹנָי
אֱלֹהֵינוּ:

סוּגְרִין הָאֲרוֹן:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תִּבּוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאֶל־תִּתְעַלֵּם
מִתְחַנְתָּנוּ, שְׂאִין אָנוּ עוֹי פְּנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חַטָּאֵנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאֵנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגַדְנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. זָדְנוּ.
חִמְסָנוּ. מִפְּלָנוּ שֶׁקֶר. יַעֲצָנוּ רָע. כּוֹזְבָנוּ. לֹצְנוּ.
מַרְדְּנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרָנוּ. עוֹיֵנוּ. פִּשְׁעָנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁיָנוּ עֲרָף.
רִשְׁעָנוּ. שַׁחַתְנוּ. תְּעוֹבָנוּ. תְּעִינֵנוּ. תְּעַתְּעָנוּ:

סרנו

תו"א (א) ישעיה נו ז: (ב) איכה ה כא: (ג) תהלים נא יג (בשינוי): (ד) שם עא ט (בשינוי): (ה) שם
לח כב (בשינוי): (ו) שם פו יז (בשינוי): (ז) שם ה ב (בשינוי): (ח) שם יט טו (בשינוי):
ט) שם לח טז (בשינוי): י) שם פח ג (בשינוי): כ) שם נה ב (בשינוי): ל) ע"פ דברים כח
נ: מ) ע"פ שמות לד ט: נ) יומא פז, ב (בשינוי): ס) תהלים קו ו: ע) שם (בשינוי):
פ) ע"פ שם קיט סט:
הגהגות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).
2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האי"ב (מנהגי הרבי).

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאִנְחָנוּ הִרְשָׁעָנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשּׁוֹשׁ. דָּוָה לִבְנוֹ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחְבֵּל אֹוֵינוּ. וּנְפָרַע פָּאֲרָנוּ. זָבּוּל בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חָרַב בַּעֲוֹנוֹנוּ. טִירְתָּנוּ הֵיחָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדָמְתָנוּ לְזָרִים. כַּחֲנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָּנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפָּנוּ, לֹא־מֵר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אִנְחָנוּ וְלֹא
חֲטָאנוּ, אֲבָל אִנְחָנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשָׂקוּ עִמָּלָנוּ. מִמִּשְׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֵלָם עֲלֵינוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמָנוּ. עֲבָדִים מְשָׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִידָם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאָנוּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמָתְךָ מִמֶּנּוּ בַּעֲוֹנוֹנוּ.
שָׁבְנוּ מֵאֲחֵרֶיךָ. תַּעֲזִינוּ וְאֲבָדְנוּ:

מְשִׁיחַ צִדְקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִי־יָבִין, מִנְּסֻתָרוֹת נִקְנִי: נִקְנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פְּשָׁעֵינוּ וּמִחַרְנוּ מִכָּל־טְמֵאוֹתֵינוּ, וְזוֹרֵק
עֲלֵינוּ מִים טְהוֹרִים וּמִחַרְנוּ, כַּפְּתוֹב עַל־יַד נְבִיאֶךָ, וְזוֹרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִים
טְהוֹרִים וּמִחַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהַר אֶתְכֶם:
דְּנִיאל אִישׁ־חַמּוּדוֹת שׁוֹעַ לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזוּרָה וּשְׁמַע, פִּקַּח
עֵינֶיךָ וּרְאֵה שִׁמְמֵתֵינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עֲלֵיחָ, כִּי אֲ
לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אִנְחָנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנוֹנוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ
הִרְבִּים: אֲדָנִי אֲשַׁמְעָה, אֲדָנִי אֲסַלְחָה, אֲדָנִי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה,
אֱלֹהֵי־אֲחֵרִי, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שָׁמְךָ נִקְרָא עַל־עֵירֶךָ וְעַל־עַמֶּךָ:

עֲזָרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לְפָנֶיךָ, אֱלֹהֵי, בִשְׁתִּי וּנְכַלְמָתִי לְהָרִים אֱלֹהֵי פָּנֵי
אֱלֹיֶךָ כִּי עֹנֵתֵינוּ רָבוּ לְמַעַלָּה רֹאשׁ וְאֲשַׁמְתָּנוּ גְּדָלָה עַד
לְשָׁמַיִם: וְאַתָּה אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת חַנּוּן וְרַחוּם אֲרַךְ־אֲפִים וְרַב־חַסֵּד וְלֹא
עוֹבָתָם: אֵל תַּעֲזֹבְנוּ אֲבִינוּ וְאֵל תִּפְּלֵשְׁנוּ בּוֹרְאָנוּ, וְאֵל תַּזְנִיחֵנוּ יוֹצְרָנוּ
וְאֵל תַּעֲשֵׂ עִמָּנוּ כָּל־הַבְּחֵאוֹתֵינוּ, וְקִיָּם לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדְּבָר
שֶׁהִבְחַתְנוּ

תו"א א) ע"פ תהלים קיט לט: ב) איוב לג כו (בשינוי): ג) נחמיה ט לג: ד) ע"פ ישעיה כד יא:
ה) איכה ה יז (בשינוי): ו) ע"פ מלכים"א ח יג: ז) ע"פ תהלים סט כו: ח) יומא פז, ב
(בשינוי): ט) ע"פ ישעיה יח ז: י) איכה שם ח: כ) ע"פ שמואל"א טו יא: ל) תהלים יט
יג: מ) יחזקאל לו כה: נ) דניאל י יא: ס) שם ט יח"ט: ע) עזרא ט ו: פ) נחמיה ט יז:
הגהגות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

וְשֶׁבַח־חַתְּנֵנוּ בְּקִבְלָהּ עַל־יְדֵי יְרֵמְיָהוּ חוֹזֵק. בְּאִמּוֹר, בְּיָמִים הַהֵם וּבַעֲת
 הַהִיא נֶאֱסָרְיָהוּ יִבְקֹשׁ אֶת־עֵוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינְנוּ וְאֶת־חַטָּאת יְהוּדָה וְלֹא
 תִּפְצָאֵנָה כִּי אֶסְלַח לְאִשְׁרֵי אֲשֵׁאִיר: עֶמֶךָ וְנַחֲלֶתְךָ רַעֲבֵי טוֹבָךָ צִמְאֵי
 חֶסֶדְךָ תֵּאָבִי יִשְׁעֶךָ. יִבְרִיחוּ וַיִּדְעוּ כִּי לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ תְּרַחֲמִים וְתַסְּלִיחוֹת:
 אֶל רַחֲוִים שְׁמֶךָ. אֶל חֲנוּן שְׁמֶךָ. בְּנוּ נִקְרָא שְׁמֶךָ. יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: עֲשֵׂה לְמַעַן אֲמִתְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן בְּרִיתְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן גְּדֻלָּה וְתִפְאֶרֶתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן דַּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 הוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְעוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן זִכְרְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 חֶסֶדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְהוּדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מַלְכוּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 נִצְחָךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן סוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֶזְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן פְּאֶרְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשַׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂכִינְתְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תְּהַלְלֶתְךָ. עֲשֵׂה
 לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שׁוֹכְנֵי עַפְרָי. עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבֹרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב.
 עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וְיִשְׁלָמָה. עֲשֵׂה לְמַעַן
 יְרוּשָׁלַם עִיר קְדוּשָׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מְשֻׁכֵּן כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׂמֹמֹת הַיְּבֻלְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיִסוֹת מוֹבָחָךָ. עֲשֵׂה
 לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדוּשָׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְבוּחִים עַל יְהוּדְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן בְּאֵי בְּאֵשׁ וּבַמִּים עַל קְדוּשַׁת שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 יוֹנְקֵי שָׂדִים שְׁלֵא חֲטָאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶלֶב שְׁלֵא פָּשְׁעוּ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא
 לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
 בּוֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרְשָׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
 הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עננו

תו"א (א) ירמיה נ כ: (ב) דברים ט כו: (ג) דניאל ט ט (בשינוי): (ד) ע"פ שמות לד ו: (ה) ירמיה יד
 ז: (ו) ישעיה כו יט: (ז) ע"פ דניאל שם טז. כד: (ח) תהלים כו ח: (ט) ע"פ יואל ב טז:
 (י) ע"פ ישעיה כח ט: (כ) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: (ל) מלכים"א יח לו
 (בשינוי): (מ) ישעיה סג טז: (נ) ע"פ שם מג א: (ס) שם מז ד: (ע) דברים ז ט:
 הגהגות (1) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמיתך. בדיתך, וכן בכלום.
 (2) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
 עמ' כח).

עֲנֵנו וְתִיק וְחָסִיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
 עֲנֵנוּ טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ בְּעֵסִים
 עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
 עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלַח וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עוֹנֶה בְּעַת
 צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֶה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ:
 עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָנֵשׁ לְבָעוֹס עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רֶךְ
 לְרִצּוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֶל־אֲבִיוֹנִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
 אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶחֶד
 יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עוֹרֵת הַשִּׁבְטִים עֲנֵנוּ.
 עֲנֵנוּ מְשֻׁבַּ אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עוֹנֶה בְּעַת רָצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי
 יְתוֹמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דִין אֱלֹמְנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שֶׁעָנָה לְאֲבֹרָהֶם אֲבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשִׁנְעַקֵד עַל־גְּבֵי הַמּוֹזֵבַח הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאֲבוֹתֵינוּ עַל־יַם־סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שֶׁעָנָה לְמֹשֶׁה בְּחוֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בַּמַּחֲתָה
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שֶׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹאֵל
 בַּמַּצֵּפֶה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְהֵינוּ בְּהַר הַכְּרִמָּל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְאַלְיָשָׁע בִּירוּחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדְּהָה הוּא

יעֲנֵנוּ

תו"א א) ע"פ איוב ח ו: (ב) דניאל ו כז (בשינוי): ג) תהלים קיט סח (בשינוי): ד) ע"פ שם קג
 יד: ה) ראה ברכות ז, א: ו) ע"פ ישעיה נט יז: ז) אבות ג, א: ח) ע"פ דברים ז כא:
 ט) ע"פ ישעיה לג ה: י) ירושלמי ברכות ד, ג: כ) דברים לב ד: ל) ע"פ תהלים קמה יח:
 מ) ע"פ אבות ה, יא: נ) שמות לד ו: ס) תהלים סט לד: ע) דברים כו ז: פ) בראשית כו
 כד: צ) ע"פ שם לא מב: ק) שם מט כד: ר) ע"פ ישעיה מט ח: ש) תהלים סח ו: ת) ע"פ
 תענית טו, א: א) דברים רבה ב, יא: ב) ראה דברים ט יט: ג) ראה סנהדרין פב, ב:
 ד) מלכים"ב ב כא"כב:
 הנהגות 1) באמירת עֲנֵנוּ מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
 עמ' כח).

יעננו. מי שענה לחזקתו מלך יהודה בחלו הוא יעננו. מי שענה לחנניה מישאל ועזריה בתוך כבשן האש הוא יעננו. מי שענה לדניאל בגוב אריות הוא יעננו. מי שענה למרדכי ואסתר בשושן הבירה הוא יעננו. מי שענה לעזרא בגולה הוא יעננו. מי שענה לכלה צדיקים ותחסידים ותתמימים והישרים הוא יעננו:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵי צְרִילִי מְאֹד נִפְלְאָה נְאֻם בְּרִיהוֹתָ כִּי רַבִּים רַחֲמוּ וּבְרִאֲדָם אֱלֹהֵי אֶפְלָה:

(אין נופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חֲסָאתִי לִפְנֵיהֶ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל תַּחֲנוּנַי: יְהוָה אֱלֹהֵי בָאֶפֶס תּוֹכִיחֵנִי וְאֵל־בַּחֲמַתְךָ תִּסְרְנֵנִי. חַנּוּי יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אָנֹכִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמִי: וְנַפְשִׁי נִבְהַלָּה מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסִדְךָ: כִּי אֵין בְּמִנּוֹת זְכָרְךָ בְּשֵׁאוֹל מִי יוֹדֵה־לְךָ: יַגְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי, אֲשַׁחֲהָ בְּכָל־לַיְלָה מִפְּתֵי בְּרַמְעָתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינַי עֲתָקָה בְּכָל־צוּרָרַי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֵי אֲוֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי: שְׁמַע יְהוָה תַּחֲנוּנֵי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֲבִי יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רַגְעִי:

מַחֲי וּמְסִי, מְמִית וּמְחַיָּה. מְסִיק מִן שְׂאוֹל לְחַי עֲלֵמָא. בְּרֵא כֹד חֲטִי אֲבוּהֵי לְקוּהָ. אֲבוּהֵי דְחַיִּים אִפִּי לְכַאֲבִיָּה: עֲבָדָא דְמְרִיד נִפִּיק בְּקוּלָרָה. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוּלְרִיָּה: בְּרָךְ בּוֹכְרָךְ אֲנִי וְחַטִּינִי קַמְךָ. הָא רְוִי נַפְשִׁין בְּגִידִין מְרַרִין. עֲבָדְךָ אֲנִי וּמְרוּדְךָ קַמְךָ. הָא בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְּיָא. הָא בְּמַלְקִיּוֹתָא. בְּמַטּוּ מִנְךָ בְּרַחֲמֶךָ דְנַפִּישִׁין. אִפִּי לְכַאֲבִין דְתַקּוּף עָלֵן. עַד דְלֵא נְהוּי גְמִירָא בְּשַׁבְּיָא:

מְכַנְיָסִי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לִפְנֵי בְּעַל הַרְחַמִּים: מְשִׁמִּיעִי תַּפְלָה. הַשְּׁמִיעוּ תַּפְלָתִנוּ. לִפְנֵי שׁוֹמַע תַּפְלָה: מְשִׁמִּיעִי צַעֲקָה. הַשְּׁמִיעוּ צַעֲקָתִנוּ. לִפְנֵי שׁוֹמַע צַעֲקָה: מְכַנְיָסִי דְמַעָה. הַכְּנִיסוּ דְמַעוֹתֵינוּ לִפְנֵי מֶלֶךְ מִתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְּׁתַּדְּלוּ וְהַרְבּוּ תַּחֲנוּה וּבְקִשָּׁה. לִפְנֵי מֶלֶךְ אֵל רֵם וְנִשְׂא: הוֹכִירוּ לִפְנֵינוּ. הַשְּׁמִיעוּ לִפְנֵינוּ

תורה

תו"א (א) מלכים ב כ ב"י: (ב) ראה דניאל ג כ"כז: (ג) שם ו יז"כ: (ד) שמואל ב כד יד: (ה) שמות לד ו: (ו) ירושלמי ברכות א, ה: (ז) תהלים ו ב"א: (ח) שמואל א ב ו: (ט) תרגום יונתן עה"פ שמות ד כב: (י) קהלת רבה ז, טו: (כ) ברכות כח, ב: (ל) תענית טו, א: (מ) ישעיה נז טו:

תֹּרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל לְשׁוֹכְנֵי עֵפְרָיִם. יִזְכֹּר אֱהָבְתֶם וַיְחַיֶּה
 זְרַעֲם שֶׁלֹּא תֵאבְדַּר שְׂאֵרֵי יַעֲקֹב. כִּי צֵאן רֹעֵה נֶאֱמָן הָיָה
 לְחֶרֶף. יִשְׂרָאֵל גֹּי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מֵהָרַע עָנְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעָנוּ.
 וּפְדָנוּ מִכְּלִיגָנוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִשִּׁית
 צְדָקָה וְעַמְּךָ:

מָרָן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מִתְחַנְנֵנּוּ. כְּבֹר שְׁבִיָּא. דְּמִתְחַנְנֵנּוּ לְשִׁבּוּיָהּ. בְּלִהּוֹן
 בְּנֵי שְׁבִיָּא. בְּכִסְפָּא מִתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבְתַחֲנוּנֵי.
 הֵב לָן שְׂאֵלֵתֵינוּ וּבְעוֹתֵינוּ דִּלְךָ נְהַדֵּר רִיקָם מִן קְדָמְךָ:

מָרָן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מִתְחַנְנֵנּוּ. כְּעַבְדָּא דְּמִתְחַנְנֵנּוּ לְמַרְיָהּ. עֲשִׂיכִי אֲנִי
 וּבַחֲשׂוֹכָא שְׂרִינֵנּוּ. מְרִירֵינּוּ נַפְשֵׁינוּ מִעֲקָתֵינוּ דְּנִפְיֵישׁוּן. חִילָא לֵית
 בְּן לְרַצְיוֹנְךָ מְרִין. עֲבִיד בְּדִיל קְיָמָא דְּגוֹרָתָ עִם אֲבָהֵתָנָא:

שְׁמוֹר יִשְׂרָאֵל, שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֵאבֹד יִשְׂרָאֵל,
 הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שְׁמוֹר גֹּי אֶחָד, שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי עַם-אֶחָד, וְאֵל יֵאבֹד גֹּי אֶחָד,
 הַמְיַחֲדִים שְׁמְךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שְׁמוֹר גֹּי קְדוֹשׁ, שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי עַם קְדוֹשׁ, וְאֵל יֵאבֹד גֹּי
 קְדוֹשׁ, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשׁ:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפִּיֵס בְּתַחֲנוּנִים, הַתְרַצָּה וְהַתְפִּיֵס לְדוֹר עָנִי,
 כִּי אֵין עוֹזֵר:

אֲבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ אֲבִינוּ אֶתְהָ: אֲבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ אֵין לָנוּ מִלְּךָ אֱלֹא אֶתְהָ:
 אֲבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ רַחֵם עָלֵינוּ: אֲבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ חַנּוּן וְעֲנּוּן כִּי אֵין בָּנוּ
 מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִפְנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמְךָ הַגְּדוֹל וְהוֹשִׁיעָנוּ:

וְאַנְחָנוּ לֹא נִדְעַ מַה-נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זָכַר
 רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִמְתָּ:
 יְהִי-חֶסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ: אֵל-תִּזְכֹּר-לָנוּ
 עוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מֵהָרַע יְקַדְמוֹנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:

חננו

תו"א (א) ע"פ אבות ו, ט: (ב) ישעיהו כו יט: (ג) מיכה ה ז: (ד) אסתר רבה ז, יג: (ה) ע"פ ירמיהו כד
 ט: (ו) שמואל-ב ז כג: (ז) ירמיהו שם: (ח) תהלים קכא ד: (ט) ירמיהו לא ו: (י) דברים ו ד:
 (כ) אסתר ג ח: (ל) ע"פ שמות יט ו: (מ) דברים ז ו: (נ) רי"ף תענית ו, א: (ס) תענית כה, ב:
 (ע) דברי הימים-ב כ יב: (פ) תהלים כה ו: (צ) שם לג כב: (ק) שם עט ח:

חַנּוּנוּ יְהוָה חַנּוּנוּ, בִּירֵב שְׁבַעֲנוּ בּוֹז: בְּרַגְזוֹ רַחֵם תִּזְכּוֹר:
 בְּרַגְזוֹ עֲקָדָה תִּזְכּוֹר: בְּרַגְזוֹ תְּמִימוֹת תִּזְכּוֹר: בְּרַגְזוֹ
 אֲהַבָּה תִּזְכּוֹר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־
 קְרִיאָנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יַצְרָנוּ, זְכוּר כִּי־עֲפָר אֲנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ |
 אֱלֹהֵי יִשְׁעָנוּ עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמֶךָ, וְהַצִּילְנוּ וְכַפֵּר
 עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

יְתַגְדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֶה רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֲלָמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחֵיבוֹן
 וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵה רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעַלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵה דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרִין בְּעֲלָמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אֲבוּהוֹן דִּי
 בְּשְׁמַיָּא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
 וְאִמְרוּ אַמֵּן:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
 וְאִמְרוּ אַמֵּן:

אשרי

תו"א (א) תהלים ככג ג: (ב) חבקוק ג ב: (ג) תהלים כ י: (ד) שם קג יד: (ה) שם עט ט: (ו) איוב
 כה ב:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל - הרכנת הראש במקצת (שם).
 (3) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה - לימין המתפלל.
 שלום - לשמאל המתפלל. במרומיו - באמצע, זוקף ראשו הוא .. אמן - באמצע
 (מנהגי הרבי).

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁכָּבָה לִּי, אֲשֶׁרִי הָעַם
שִׁיחֹה אֱלֹהֵינוּ: תִּתְהַלֵּךְ לְדוֹד, אֲרוֹמְמֶךָ
אֱלֹהֵנוּ הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשֵׂיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְגִידוּ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹן נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלֹתֶיךָ
אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצִדְקֹתֶיךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אָרְךָ אַפַּיִם וּגְדֹל־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמוֹ עַל־כָּל־
מִעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מִעֲשֵׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְדַבְּרוּ: לְחוֹדֵיעַ | לְבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו,
וּכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
סוּמְךָ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים, וְזוֹקֶךָ לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צְדִיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

יְרָבִיו, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יִהְיֶה לְכָל־
 קִרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן־
 יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יִהְיֶה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֵת יִהְיֶה יְדָבָר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֵךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרוּן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאֻנָּן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָר וּמַה־נִּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׂה
 דְרַבִּינוּ וְנַחֲקָרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיָנֵךְ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחֶסֶד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְלָתֶיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֵלֵּי־תְשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: ב) דניאל ט ז: ג) ע"פ איכה ג לט: ד) ע"פ בראשית מד טז: ה) איכה
 שם מ (בשינוי): ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): ז) שמות לד ו: ח) ברכות כח, ב:
 הנהגות 1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבודך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, עֲדִיךָ כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִיהַ וְנִכְרַעַה, נִבְרַכַּה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שְׁעָרָיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִיִּלוּ בְּרָכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בְּרָכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלִעֲבָדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׂאוּ־יַדְכֶם קִדְשׁ,
 וּבְרָכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁפַּנּוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִה לְהַדָּם רַגְלָיו: רֹמְמוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא: רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדִשׁוֹ, בִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה
 בַּהֲדַרְת־קִדְשׁ, חִלּוֹ מִפְּנֵי כְּלִי־אָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאֵה
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל־קְדֻשָּׁךָ בִּירְאֵתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל
 קְדֻשָּׁךָ וְגוֹדֵה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהַגְדֵּלְתָּ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמּוֹנֵתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲרָצִים:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֵלְתוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, נִרְאָה הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשֵׂיךָ וּכְגִבּוֹרְתְךָ: מִי לֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכִלְחַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוֹם יְמִינְךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֶלְךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֵלָה
 וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶלְךָ אָרֶץ, תִּבְלֵ
 וּמְלֵאָה אַתָּה יִסְדָּתָם: אַתָּה הַצְּבֹת כָּל־גְּבוּלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצְרָתָם: אַתָּה רִצְצֵת רֹאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרְרַת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךָ יְיָ, שְׁפָרְתָּ רְאֵשֵׁי תַנּוּנִים עֲלֵהֶמָּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גִלּוֹי אֲתָהּ תִּשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבַדְּךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־כָּל־סִבְיָבוֹ: וַיִּזְרוּ
 שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנֶתְךָ בִּקְהַל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לַיהוָה,
 נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה, בְּנוֹמְרוֹת נְרִיעַ לֹ: אֲשֶׁר־י
 הָעַם יִדְעֵי תְרוּעָה, יְהוָה בְּאוֹר־פְּנֵיךָ יִהְלֹכוּ: בְּחֻצְצוֹרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר,
 הִרְעִינוּ לִפְנֵי | הַמֶּלֶךְ יְהוָה: צִדְקָה וּמִשְׁפָּט מְכוּן כְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת
 יִקְדָּמוּ פְּנֵיךָ: אֲשֶׁר יַחְדּוֹ נִמְתִּיק סוֹד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנְשׁוֹ:
 אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֲשָׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת יָדָיו יַצְרוּ: אֲשֶׁר בִּירוֹ נִפְשׁ כְּלָחִי,
 וְרוּחַ כְּלִבְשָׁר־אִישׁ: הַנְּשָׂמָה לָךְ וְהַגּוֹף פִּעֲלֶךָ, חוֹסֶה עַל עַמּוֹלְךָ:
 הַנְּשָׂמָה לָךְ וְהַגּוֹף שִׁלְךָ, יְהוָה עֲשֵׂה לַמַּעַן שְׁמֶךָ: אֲתָאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ
 יְהוָה עֲשֵׂה לַמַּעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ:
 לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ כִּי רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שָׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מִלִּפְנֵינוּ, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

יְהוָה אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת, נוֹרָא בְּעֲלִיוָנִים. אֲמַרְתָּ שׁוּבוּ בָנִים
 סְרַבְנִים. בָּאוּ עָדֵי בְּתוֹדָה וּבְרִנָּנִים. בִּקְשׁוּ פָּנֵי בְּבֹכֵי
 וּבְתַחֲנוּנִים: גַּם כִּי נִסְתַּמָּה תִּפְלֵת הַגְּיוּנִים. גְּלִי שָׁבִים פְּתוּחִים
 בָּנִים. דְּבָרְךָ נִצָּב לְעוֹלָמֵי עֲדָנִים. דְּרָכֵי מוֹבָךָ נִצַּח לֹא שׁוֹנִים:
 הִנְנוּ אֲתָאֲנוּ לָךְ כְּדָלִים וְאֲבִיוָנִים. הִצְדַּקוֹת לָךְ, וְלָנוּ הָעוֹנִים.
 וְעֲדִיךָ שָׁבְנוּ בְּבִשְׁתַּת הַפְּנִים. וְעַל דִּלְתוֹתֶיךָ הוֹגִים פְּיוֹנִים: זָכְרָנוּ
 לְחַיִּים מְתוֹקְנִים. זָכָה כְּתָמִינוּ צַחִים מְלַבְּנִים. חֲטָאת נַעֲוִרֵנוּ
 מִחַה כְּעַנּוּנִים. חֲדָשׁ יָמֵינוּ כְּיָמִים קְדָמוֹנִים: מְטָאָה הַעֲבַר
 וְהַתָּם הַיּוֹדוּנִים. מְהִרָה תִּזְרוֹק מִים הַנְּאֻמָּנִים. יְדַעְנוּ רִשְׁעֵנוּ
 סְרַבִּים וְסִלּוּנִים. יִקְשׁוֹת עֲרַפְנוּ חֶסֶן כְּאִלּוּנִים: כָּרָם נִשְׁעֵנוּ סִגְסִג

נצנים

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
 ו: (ו) שם צה א-ב: (ז) שם פט טז: (ח) שם צח ו: (ט) שם פט טו: (י) שם נה טו: (כ) שם
 צה ה: (ל) איוב יב י: (מ) ירמיה יד ז: (נ) נחמיה ט לא (בשינוי): (ס) תהלים כה יא (בשינוי):
 (ע) עמוס ג יג: (פ) ירמיה ג יד (בשינוי): (צ) תהלים כז ח: (ק) שם קיט פט: (ר) ירמיה שם
 כב (בשינוי): (ש) דניאל ט ז (בשינוי): (ת) תהלים כה ז (בשינוי): (א) איכה ה כא: (ב) ירמיה
 יד כ (בשינוי): (ג) יחזקאל ב ו: (ד) עמוס ב ט (בשינוי):

נצנים. כָּפוּ פָּנָיו חֲרוּלִים קַמְשׁוֹנִים. לְמוֹדֵי הָרַע צְמוּדֵי חֲמָנִים.
 לֹאֲקַחֵי שְׂחַד רוּדְפֵי שְׁלֵמוֹנִים: מֵהָר קִלְקִלְנוּ חֶפֶת חֲתוּנִים. מֵאֵז
 הִסְגַּנוּ לְאַחֹר וְלֹא לְפָנִים. נָעוּ זִבְחֵי הַכָּרִים הַמְשֻׁנִים. נִיחֹחֵי
 רִיחַ קְמַרְת סַמְמָנִים: שְׁרַחֲמֵשִׁים יוֹעֵץ וְנִשְׁוֹא פָּנִים. סָגַן מְשׁוּחַ
 לְוִים וְאַהֲרוֹנִים. עֲמִידַתְנוּ רָאָה דְלִים וְרִיקָנִים. עֲצַבֵי רוּחַ
 מְרוּרִים פְּלֻעָנִים: פְּקַדְנוּךְ בְּצַר לַחֲשׁ צְקוּנִים. פֶּחַד דִּינְךָ הַזֹּאגִים
 וּמִתְאוּנָנִים. צָמַח צְדָקָה הִצְמַח לְנֶאֱמָנִים. צוּה לְהַעֲבִיר עֲוֹנוֹת
 רֵאשׁוֹנִים: קוֹל הַקּוֹרֵא יִשְׁבִּית מְדִינִים. קִשְׁנוֹר יֵהֵם וְיִשְׁתִּיק
 נִרְגָּנִים. רוּחַ נִבְאָה דְכָאוֹת לֵב שְׁבָרוֹנִים. רְצוֹן יַעֲלוּ פְחֻלְבֵי
 קַרְפָּנִים: שְׁבוּעַת אֲבוֹת הָקָם לְבָנִים. שׁוּעַת קוֹרְאֵיךָ תִשְׁמַע
 מִמְּעוֹנִים. תִּכְוִן לִבָּם לִירְאָתְךָ מוֹכְנִים. תִּקְשִׁיב אֲזַנְךָ שִׁיחַ
 חֲנוּנִים: שׁוּב לְהַעֲלוֹת עִמָּךָ מִשְׁאוּנִים. מֵהָר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֵיךָ
 קַדְמוֹנִים. בְּרִיבָם יֵצְאוּ חֲנוּנֵיךָ בָּנִים. קוִים חֲסִדֵיךָ וְעַל־רַחֲמֵיךָ
 שְׁעוֹנִים:

כִּי עַל־רַחֲמֵיךָ הִרְבִּים אָנוּ בְּטוּחִים. וְעַל־צְדָקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֶתְּהָ הוּא מְלֹךְ
 אֹהֶב צְדָקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עִפוּ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאוּ. בּוֹרֵת
 בְּרִית לְרֵאשׁוֹנִים, וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֶתְּהָ הוּא שׁוֹרְדֵת בְּעֵנַן
 כְּבוֹדְךָ עַל־הָר סִינַי וְהִרְאִית דְּרָכֵי טוֹבְךָ לְמִשְׁחָה עַבְדְּךָ. וְאַרְחוֹת־
 חֲסִדֶיךָ גִלִּית לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֶתְּהָ אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֲרָךְ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַשִּׁיב. וּמְנַהִיג הָעוֹלָם כֹּלֹ בְּמִדַּת הַרַחֲמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִי־טוֹבִי עַל־פְּנֵיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲחִן וְרַחֲמֵתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֶתְּהָ וּבְעַל הַרַחֲמִים נִקְרָאתִי, וְדַרְךְ
 תִּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדַלַת רַחֲמֵיךָ וְחֲסִדֵיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֶתְּהָ
 הוּא בְּעַל הַרַחֲמִים: בְּתַחֲנוּן וּבְתַפִּלָּה פְּנֵיךָ נִקְדָּם,

בהודעת

תו"א א) משלי כד לא (בשינוי): ב) ירמיה יג כג: ג) ע"פ ישעיה א כג: ד) ירמיה ז כד: ה) ע"פ
 שמואל-א טו ט: ו) ישעיה ג ג (בשינוי): ז) ירמיה לג טו: ח) תהלים עט ח: ט) ע"פ ישעיה
 ו ד: י) משלי טו יג: כ) תהלים י יז: ל) ע"פ דניאל ט יח: מ) ע"פ תהלים יא ז: נ) ראה
 שמות לד ה: ס) שם ו: ע) שם לג יט: פ) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדֵעַת לְעֵנּוּ מִקֶּדֶם: מִמְחֻרֵן אַפְךָ שׁוּב, כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ
 כְּתוּב: וּבְצֶלַח בְּנִפְיֶךָ נַחֲסָה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיִּרַד יְהוָה
 בָּעֵנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנוֹי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפְשַׁע
 וְחַטָּאָה וְנִקְּחָה: ע"כ

וְסִלְחָתָ לְעוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵנוּ:

סִלְחֵלְנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטְאָנוּ. מְחַלְלֵנוּ מִלִּבְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָהּ
 אֲדָנִי טוֹב וְסִלָּת, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֹד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֲיִן־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצֶדֶק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אֲב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עֲמָךְ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלְחֵנָּא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
 לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשָׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז"ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְּדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר-נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִי-צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל-רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֹעָה, אֲדֹנָי | סְלַחְהָ,
אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל-תְּאֵחֶר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי-שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל-עִירְךָ וְעַל-עַמֶּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֵיבֹכָה אֶפְצָה פֶּה וְאֵיךְ אִשָּׂא עֵינַי. כִּי אֵין מַעַשׂ וּבִיּוֹדֵי זְכוֹת
אֵין. גַּעֲיִתִי הִיִּיתִי בְּשִׁפּוֹר וּבְגִבּוֹר עֲבָרוּ יְיָ. דְּמִיתִי
לְגִבּוֹר שְׂאֵין בְּיָדוֹ כְּלֵי זֵין: הִתְרַד לֵב דָּל וְחִדַּל הַהוֹקֵם סְרוֹסוֹ.
וּמַה-יִּפְעַר נִבְעַר מִדַּעַת וּבֵין חֲסוֹר. זְדוּנוּ בְּחַפּוֹ טְמוּן וְחוּבוֹ
בְּקִרְבוֹ אֲסוֹר. חוֹטֵא וְרַב מְרִי בְּיַד מְנוּל מְסוֹר: טָרַד לֵב נְבוּזָה
הַדָּזָה הִבָּא לְבַקֵּשׁ. יִשָּׁר הַעֲוָה תּוֹכַחַת קֶץ פְּתִלְתוֹל וְעַקֵּשׁ.
כּוֹשֵׁל בְּרַכּוֹ אֲשַׁמְתּוֹ וְצַחֲנָתוֹ לוֹ לְמוֹקֵשׁ. לָבוֹ אֲוֹן חוֹרֵשׁ בְּפַעַל
כְּפִיו נוֹקֵשׁ: מַעַן טַעַן בְּפִיֶּךָ לְהַשִּׁיב מָה אֲמָצָא. נִתְעַבְּתִי
וּנְאַלְחֲתִי כִּי מִלֵּאתִי דוֹפִי וּשְׁמָצָה. סִפְק מִימֵי לֹא נֶאֱמַנו
כְּאַכְזָב מוֹצָא. עֲצוּרֹתִי אֲוֹן וּמְרָמָה, וְצוּמוֹתֵי לָרִיב וּמְצָה: פִּשַׁע
מַחָה וְעוֹן שָׂא וְאִשָּׁם כְּפָר. צַעֲקוֹתֵי מִכָּאֵב לֵב נִכְלָם כּוֹשֵׁל וְחָפֵר.
קֶצֶף שִׁבְךָ וְרוּגוֹ הַנַּח וְכַעַס הַפֶּר. רִצָּה מְרָצָה וּמְחַבֵּב וְעַרְבֵב
גּוֹמֵץ חוֹפֵר: שִׁבְטֵי פְּלִיטֵי יִשְׂרָאֵל הַפּוֹנוּ בְּלֵב נָבֵר. תּוֹם הַחֲזוּיקוֹ
וְתַחַן הַפִּיקוֹ, נִשְׁקוּ בָר. אֶת־יְהוָה בְּהַמְצָאוֹ לְדוֹרְשׁוֹ חֵיל יִגְבֵּר.
לֹא-בָזָה וְשִׁקֵּץ עֲנוֹת עֵנִי וּנְשַׁבֵּר: יוֹם יִשׁוּעָה וְעַת רְצוֹן אֲמָצָא
לְפָנֶיךָ. הַגּוֹן וְרָאוּי וְשִׁלֵּם אֲחֻשָׁב בְּעֵינֶיךָ. בְּעַמְדִי לְהַתְּפַלֵּל
וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל בְּנֵיךָ. רְצִיתִי אֶתְכֶם הַשְׁמִיעֵנוּ. סְלַחְתִּי
נִתְבַּשֵּׁר מִמְּעוֹנֶיךָ: שִׁקְדוֹ נָא פָּנֵי עֲלִיזוֹן וְהַמּוֹלוֹ קְשׁוֹת. מִכְּשׁוֹל
הַרִימוּ, פָּנֵינוּ דְרָךְ וַיִּשְׁרוּ מַעַקְשׁוֹת. עוֹן עֲזוּבוֹ וְהַתְּוֹדוֹ וְאֵל תּוֹסִיפוּ

להקשות

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) דניאל ט יח"ט: (ג) ירמיה כג ט (בשינוי): (ד) ע"פ שם י יד: (ה) ע"פ תהלים נא יט: (ו) ע"פ דברים לב ה: (ז) תהלים ט יז: (ח) ע"פ ירמיה טו יח: (ט) ישעיה נח ד: י' ע"פ שם סה יד: (כ) קהלת י ח (בשינוי): (ל) תהלים ב יב: (מ) ע"פ ישעיה נה ו: (נ) תהלים כב כה (בשינוי): (ס) שם סט יד: (ע) ראה תענית טז, א: (פ) יחזקאל מג כז (בשינוי): (צ) ישעיה נז יד (בשינוי): (ק) שם:

להקשות. יודע ישוב ונחם ויקח דברי כבולשים ובקשות:
הקשיבה אדון חנון חנון האזינה ערך שועתי. זעקתי רצה
והתרצה והתפתה וקבל שועתי. קראתיך ממצר קרב אלי
ולכה לישועתי. הושה לעזרתי אלהי תשועתי:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אדון מועד בתקח מישרים לשפוט בתעצומיך.
אתיצבה בפלץ לחלות פניך לרוממך. במעשי
לא נשענתי כי אם ברחמיך. יהוה עשה למען שמך:
גזו אמונים, גבורי כח במרץ. גם גודריגדר ועומדי
בפרץ. דורשי חפצם בכח משוכן שמי ערץ. אבד
חסיד מןהארץ: הן קלותי ומה אשיב כמו פי. הנני
צעיר באין מפעלות בכפי. ואיך אקנה ואני רב דופי.
היות לרצון אמרי פי: זחלתי ואירא מחוות דעי. זדוני
יגורתי ומרד רשעי. חנון רחמי בהתודותי, ועזבי
פשעי. שמע בקול תחנוני אליך בשועי: טעיתי, והנני
שב ומתודה, עשות רצונך. מהור עינים, חשבני
בשלם לפניך. יהי הכנס לי לפנים משורת דינך.
ואדעה למען אמצא חן בעיניך: בחד יגדלנא
ובתפילתי התנאה. בתפלת זקן ורגיל ופרקו נאה.
לבבי הנשבר הנדפה והנכאה. הבט משמים וראה:
אל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בחסידות, מוחל
עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה
לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר

ורח

תו"א (א יונה ג ט (בשינוי): ב) תהלים לח כג (בשינוי): ג) ע"פ זכריה ז ב: ד) ירמיה יד ז:
ה) תהלים קג כ: ו) יחזקאל כב ל (בשינוי): ז) מיכה ז ב: ח) ע"פ איוב מ ד: ט) תהלים
יט טו (בשינוי): י) איוב לב ו: כ) תהלים כח ב (בשינוי): ל) ע"פ שם מ ט: מ) חבקוק א
יג: נ) ע"פ ברכות ז, א: ס) שמות לג יג: ע) ע"פ במדבר יד יז: פ) תענית טז, א: צ) ע"פ
תהלים נא יט: ק) ישעיה סג טו: ר) ויקרא רבה כט, ו: ש) ראש השנה יז, א: ת) תהלים
קג ו (בשינוי):

וְרוּחַ, לֹא כָרַעְתֶּם תִּגְמוּל. אֵל הַזְּרוּתָ לָנוּ לֹאמַר שְׁלֹשׁ
עֲשָׂרָה, וְכִרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעֵנֹו
מִקְדָּם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא
יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְבֵּי אַפָּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נֹצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפְשַׁע
וְחַטָּאָה וְנִקְהָ: ע"כ

וְסִלְחָתָ לְעֹנֵינוּ וְלַחַטָּאתָנוּ וְנַחֲלָתָנוּ:

סִלְחֵלָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלֵלָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אִתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסִלְחָ, וְרַב־חֶסֶד לְכֹל־קְרֹאֲיֶךָ:

כְּרַחֵם אֲבָ עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַבְתָּךְ סִלְחָ: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלְחָ: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאֵדָם בְּטַח כְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמִּלְכָּה יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאָנוּ:

סִלְחֵנָּה לְעֹוֹן הָעָם הַזֶּה כַּגְּדֹל חֶסְדְּךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאִתָּה
לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֹאמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלְחָתִי כַּדְבָרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וְשָׁמְעָ, פָקַח עֵינֶיךָ וּרְאָה שְׁמַמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵיךָ, כִּי | לֹא עֲלִי־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילָיִם
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּיבִים: אֲדָנִי | שְׁמָעָה, אֲדָנִי | סִלְחָה,
אֲדָנִי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־אֲחֵרִי, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שָׁמְךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אלקיני

תו"א (א) ראה ראש השנה יו, ב: ב) שמות לד ה: ג) שם רז: ד) שם ט: ה) תהלים פו ה: ו) שם
קג יג: ז) שם ג ט: ח) שם מו ח: ט) שם פד יג: י) שם כ י: כ) במדבר יד יט: ל) שם
כ: מ) דניאל ט יח"ט:
הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אלהינו ואלהי אבותינו:

מַרְבִּים צָרְכֵי עַמְּךָ וְדַעְתָּם קְצָרָה. מַחְסוֹרָם וּמִשְׁאָלוֹתָם כָּל
יֻכְלוּ לְסַפְּרָה. נָא בְּיָנָה הַגִּיגֵנוּ טָרָם נִקְרָא: הָאֵל
הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא:

סָפוּ וְגַם כָּלוּ יוֹדְעֵי פְגִיעָה. סֵדֶר תְּפִלוֹת בְּמַעֲנֶה לְשׁוֹנָם
לְחִבְיָעָה. עֲרוּמִים נוֹתְרָנוּ וְרִבְתָּה חֲרָעָה: עַל בֶּן לֹא הִשְׁגָּנוּ
יְשׁוּעָה:

פָּנִים אֵין לָנוּ פִּגְיָה לְחִלוֹת. פִּשְׁעֵנוּ וּמַרְדָּנוּ וְהַעֲוִינוּ מִסְּלוֹת.
צָדָקָה לְךָ לְבַד נִבְקַשׁ בְּמַעֲרָבֵי תַּהֲלוֹת: הֵעוֹמְדִים
בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת:

קְדוֹשׁ רָאָה בִּי פֶסַם מְלִיץ בְּשׁוֹרָה. קִבֵּל נִיבֵי בְּמַרְבִּית תְּשׁוּרָה.
רָנְתִי הַיּוֹם תְּהֵא בְּכַתְרֶךָ קְשׁוּרָה: אֵל נְאֻזָר בְּגִבּוֹרָה:

שׁוֹעֲתֵי שְׁעָה וְתַפְלָתֵי תְהָא נְעִימָה. שְׁמַע פְּגִיעָתִי בְּפִגְיַעַת
תְּפִיחָה. תַּחֲוֹקְקֵנוּ לְחַיִּים וְתִיטִיב לָנוּ תַּחֲתִימָה: תּוֹלָה
אַרְצֵי עַל־בְּרִימָה:

יְדָךְ פִּשׁוּט וּקְבֵל תְּשׁוּבָתִי בְּמַעֲמָדִי. סֵלַח וּמַחֵל רוּעַ מַעֲבָדִי.
פָּנָה נָא וְעִסּוֹק בְּמוֹכַת מִשְׁחַרְיָךְ דוּדִי וּמַעוֹדְדִי: נְאֻתָה יְהוָה
מִגֵּן בְּעָדִי:

בְּזֹה אֵל תְּבֹזָה הוֹד מְלוּלִי. רוּמְמָתִי הוֹדָךְ כְּפִי מַעוּט שְׂכָלִי.
מִלֵּא לְטוֹבָה תִּאֻוֹתִי וּמִשְׁאָרִי. אֱלֹהִים יְהוָה חֵיילִי:

יַעֲרַב שִׁיחִי וְתַעֲתַר בְּתַפְלָה. צְרוּף לְחֶשְׁבוֹן כָּל־מַלְאָה וּמַלְאָה.
חֲשׁוֹב קְדוֹשׁ מַעֲמָדִי כְּמִנְחָה בְּלוּלָה. הַאֲזִינָה אֱלֹהֵי יַעֲקֹב
סֵלַה:

אֵל מְלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כְּסֵא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה

לחטאים

תו"א א) ברכות כט, ב) (בשינוי): ב) תהלים ה ב) (בשינוי): ג) נחמיה ט לב: ד) ע"פ זכריה ז ב:
ה) תהלים קלד א: ו) שם סה ז: ז) איוב כו ז: ח) תהלים ג ד: ט) חבקוק ג יט (בשינוי):
י) תהלים קד לד: כ) ע"פ ויקרא ז י: ל) תהלים פד ט: מ) ויקרא רבה כט, ו: נ) ראש השנה
ז, א:

לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שדש עשרה, זכר־לנו היום ברית שלש עשרה, כחודעת לענו מקדם, כמו שפתוב נרד יהנה בענו ויתוצב עמו שם ויקרא בשם יהנה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהנה | על־פניו ויקרא

יהנה | יהנה אל רחום ותנון ארך אפים ורחסד ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקח: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח־לנו אבינו פי חטאנו. מחל־לנו מלפנו פי פשענו: כִּי־אתה אדני טוב וסלת, ורחסד לכל־קראיך:

ברחם אב על־בנים, בן תרחם יהנה עלינו: ליהנה הישועה, על־עמך ברכתך סלה: יהנה צבאות עמנו, משנב־לנו אלהי יעקב סלה: יהנה צבאות, אשרי אדם בטח בך: יהנה הושיעה, המלך יענו ביום־קראנו:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אנא עוררה אהבתך הישנה. אשר אהבת לעדת מי מנה. בכל־פנוי חבה ואחנה ורעות מכנה. למען אחי ורעי אדברה־נא: גם בצעדך על הר־נבנוני. גיל לשעשע חסד קדמוני. דמית ממלכת בהנים וגוי קדוש ובני. והיא־גם־היא אמרה אחי הוא מלכי ואדוני: הורשתה נחלת צבי חבל הנעים. הסתופף לכבודך בלזיות צעצועים. והן עתה טלטלה

זרים

תו"א (א) תהלים קג ו (בשינוי): (ב) ראה ראש השנה יז, ב: ג) שמות לד ה: ד) שם רז: ה) שם ט: ו) תהלים פו ה: ז) שם קג יג: ח) שם ג ט: ט) שם מו ח: י) שם פד יג: כ) שם כ י: ל) במדבר כג י: מ) תהלים קכב ח: נ) שם סח טז: ס) שמות יט ו: ע) בראשית כ ה: פ) ירמיה ג יט:

הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' - (שערי אפרים' שער ה סעיף קז).

(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

זרים וזדים מרעים. בארץ לא להם הלא אחיך רועים: זכור
 אל־תשכח ואל־תחרש ואל־תשקט אל. זממו להכחידי עמלק
 וישמעאל. חנון אתה ידעת את־כל־התלאות האל. בה אמר
 אחיך ישראל: טפלו עלי ובקוני בוקקים. טהרה בטמאה
 להמיר ולחצוני דוחקים. יום יום הנה עבדיך מכים ולקים. קול
 דמי אחיך צועקים: פרו לי שיחות למוקש. פלטה ונגספה
 נפשי עזרתה לבקש. לישועתה לי ער פתחי לבקש. את־אחי
 אנכי מבקש: מיום פסה בשבתך על פסא כבודך. מביט
 לסקור יחד לב מורדיך ועובדיך. נגוש פל־בעל משה בוגדיך.
 ואשר יהיה לך את־אחיך תשמט ידך: ספרים עת יקראו
 לברואי עולמך. שאת חיים וחיוף לשוע ומך. עליון חן וחסד
 באולמך. ערב עבדך לטוב, וחי אחיך עמך: פנה אלי ותנני,
 ותנני עליון. פגור מנאציה בעוני ורשיון. צרכי חוק טרף בחלקך
 אפסניון. לא תקפץ את־ידך מאחיה האביון: קדמתי בנשף
 ואשוע לך מחוללי. קדמה חסדך ושא פשעי ומעלי. רחמיך
 יתגוללו עלי במנחם אבלי. מי יתנה באח לי: שעה שועת ענייך
 וצעקתם. שבעה ברעות נפשם וחייתם. תשריך במצלות ים
 פל־חטאתם. אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם: שש אנכי
 על־אמרת מבטחיה. לבבתי עלידי צירים שלוחיה. מתי
 תחשף זרועך בכחך. לך־נא ראה את־שלום אחיך: היית מקדם
 מקנה ישראל וחרב גאותם. חי זקוף גם עתה קומתם. ואפיץ
 זרועם ותשפון בינותם. ואת־אחיה תפקד לשלום ואת־ערבבתם:
 אל אמונה עזרה הבה. לעמך פלם הטיבה. יחד
 למשפט נקרבה: בוחן לבות פלם. מושל

בגבורתו

תו"א (א בראשית טו יג: ב) שם לו יג: ג) תהלים עד יט: ד) שם פג ב: ה) במדבר כ יד (בשינוי):
 ו) תהלים קיט סט: ז) ע"פ נחום ב ג: ח) שמות ה טז: ט) בראשית ד י: י) תהלים שם פה
 (בשינוי): כ) שם פג ג (בשינוי): ל) שם פ ג: מ) בראשית לו טז: נ) ראה ראש השנה לד,
 א: ס) ראה שם טז, א: ע) דברים טו ב: פ) שם ג: צ) תהלים קיט קכב: ק) ויקרא כה
 לו: ר) תהלים כה טז: ש) דברים טו ז (בשינוי): ת) תהלים קיט קמז (בשינוי): א) תנא דבי
 אליהו רבה פרק יט (בשינוי): ב) שיר השירים ח א: ג) תהלים פח ד (בשינוי): ד) מיכה ז
 יט: ה) בראשית נ יז: ו) תהלים קיט קסב: ז) בראשית לו יד: ח) ירמיה יז יג: ט) שמואל־א
 יז יח: י) דברים לב ד: כ) ישעיה מא א (בשינוי): ל) תהלים ז י: מ) שם סו ז:

בגְבוּרַתּוֹ עוֹלָם. יָבֵא בְּמִשְׁפָּט עַל כָּל־נַעֲלָם: גְּבוּרָה
 בְּמִשְׁפָּט הָאֵל. נִקְדָּשׁ בְּצַדִּיקוֹתָיו כְּהַרְרֵי־אֵל. וּמִשְׁפָּטוֹ
 עִם־יִשְׂרָאֵל: דְּלֹה מַעֲנֵשׁ נְשׂוּאָיֶךָ. בְּחֶסֶד וְאַמֶּת
 מִנְשׂוּאָיֶךָ. צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוּן כִּסְאֶךָ: הַיֵּשֶׁר לְפָנֶיךָ לֵב
 עֲקוֹב. דִּינֶךָ הָהָר יִקּוֹב. מִשְׁפָּט לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב: וַיֵּשֶׁר
 מִדֹּתֶיךָ נַחֲמָדוּ. וַיֵּשְׁבֵי תִבְרָ צֶדֶק לְמָדוּ. לְמִשְׁפָּטֶיךָ
 עָמְדוּ: וְקוֹקְהָ צְרוּפָה חוֹתֶמֶת. בְּפוֹעַל אָדָם נַחֲתֶמֶת.
 מִשְׁפָּטֵי־יְהוָה אֶמֶת: חָרַד כָּל מִדִּין בּוֹדֵק. טוֹחֵן וְשׂוֹחֵק
 הַדֵּק. מִשְׁפָּט אֶמֶת וְצֶדֶק: טוֹב לְמַעֲזוֹ כְּנֶאֱמֹ. יוֹם זֶה
 יִשְׁפַח זַעֲמוֹ. לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט עִמּוֹ: יַחֲלוּ בְצַקוֹן דְּבִקְוֶה.
 יִסְלְסְלוּ בְשָׁלוֹם חֲקִיךָ. עַל מִשְׁפָּטֵי צֶדֶקֶךָ: כֹּלָה פִּשְׁעֵי
 נִכְתָּם. וְאֵלֵיבוֹשׁוּ מִיַּחֲלִיךָ בְּמִבְטָם. וְעֲשִׂיתָ מִשְׁפָּטִים:
 לְשִׁמְךָ וּלְזִכְרֶךָ הַקָּמְנוּ. לְבְרִית עוֹלָם הַשְׁמַנּוּ. וְאֵל־
 תִּבְאָ בְּמִשְׁפָּט עִמָּנוּ: מִלְךָ בְּקִדּוּשֵׁי עָרֶץ. בְּרַחֲמֵי
 יְגִדּוֹר פָּרִץ. בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אֶרֶץ: נְגִינּוֹתַי כָּל־הַיּוֹם
 יֵאֱשְׁרוּהוּ. שְׁנֵיא־כַּח לֹא מִצְאָנוּהוּ. כִּי הַמִּשְׁפָּט
 לְאֱלֹהִים הוּא: סִגְבַּ חֲסִדֶךָ לְעַמֶּךָ. לְשׁוֹעֲתָם פֶּתַח
 שְׁמִיךָ. כְּמִשְׁפָּט לְאוֹהֲבֵי שְׁמֶךָ: עָלֶיךָ נִשְׁלִיךְ כָּל־
 יְהָבִים. כִּפָּ צֶדֶק תִּכְרִיעַ בְּאֹהָבִים. כִּי מִשְׁפָּטֶיךָ
 טוֹבִים: פָּנֶיךָ הָאֵר לְמַחֲלֹתַי. בְּבִצְעֵי אֵל תִּכְפֹּה
 נַחֲלֹתַי. כִּי לְמִשְׁפָּטֶיךָ יַחֲלֹתַי: צִדְקָנִי כְּאַחַת חֲטִיבָה.
 חֲשַׁכְנִי מִלְּהַט הַיּוֹם הַבֹּא. מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוֹם רַבָּה: קָרַב

ישע

תו"א (א) קהלת יב יד (בשינוי): (ב) ע"פ ישעיה ה טז: (ג) ע"פ תהלים לו ז: (ד) דברים לג כא:
 (ה) תהלים פט טו: (ו) ע"פ ירמיה יז ט: (ז) ע"פ יבמות צב, א: (ח) תהלים פא ה: (ט) ישעיה
 כו ט (בשינוי): (י) תהלים קיט צא (בשינוי): (כ) שם יט י (בשינוי): (ל) נחום א ז (בשינוי):
 (מ) מלכים א ח נט (בשינוי): (נ) תהלים קיט קס (בשינוי): (ס) מלכים א שם מה: (ע) תהלים
 קמג ב: (פ) משלי כט ד: (צ) איכה ג יד (בשינוי): (ק) איוב לו כג (בשינוי): (ר) דברים א
 יז: (ש) תהלים קיט קלב: (ת) שם לט: (א) שם פ כ (בשינוי): (ב) שם קיט מג: (ג) ע"פ ברכות
 ו, א: (ד) ע"פ מלאכי ג יט: (ה) תהלים לו ז:

ישע שבטיה. אחוזים בתבלי שפטיה. וישר משפטיה:
 רנן מלב ובשר ונשמה. יעלה לה השמימה. מקום
 המשפט שמה: שופטנו מחוקקנו בכפיה. למד דרכיה
 מצפיה. וכל משפטי פיה: תשפיע חסדה דינו.
 תגבורת רחמיה למאוינו. כמשפטיה חינו: אפריון לעי
 השדה. מהר לשכלל יסודי. ציון במשפט תפודה:
 מאויבי אנקמה פזרוני. גדע קרנות זרוני. ומשפטיה
 יעזרוני:

אלהינו ואלהי אבותינו:

חיים ארוכים ותכתבנו נטוע בלי לעקור. בשבתך על פסא
 מעשים לסקור. הטוב צפה והרע אל תחקור. פיעמך
 מקור חיים: חיים ברצונו ורגע באפו נראית. לא לנצח תריב
 נחלת הנלאית. השמיעני נא סלחתי עון לשאת. ראה נתתי
 לפניך היום את החיים: חיים גאול משחת תעטרנו חסד
 אורח. ואמת ישרש יעקב יציץ ופרח. תרחיק פשעינו ברחוק
 מערב ממזרח. תודיענו ארח חיים: חיים דברך ידענו אל גבור
 ויועץ. להדבק בתורתך אותנו בטובה להועץ. הגבר טוב על
 לפני להרעץ. לשמור את דרך עץ חיים: חיים היא למחזיקים
 בה ורפאות ומרות. תומכיה מאשרים באור זרוע זרות.
 וכל ההדבק בה יהיה סרות. כל בשר אשר בו רוח חיים: חיים
 ושלום תסמכנו ביראה אותך לעבוד. ונגילה ונשמחה בך
 רשעים באבוד. שלש מאות ועשרה אותנו לזבוד. יראת יהוה
 עושר וכבוד וחיים: חיים זכדני זכר טוב גדול העצה. מחסה

לנו

תו"א (א) תהלים קיט קלז (בשינוי): (ב) קהלת ג טז: (ג) ישעיה לג כב: (ד) תהלים שם יג (בשינוי):
 (ה) שם קמט (בשינוי): (ו) מיכה א ו: (ז) ישעיה א כו: (ח) תהלים שם קעה: (ט) ברכות טז,
 ב: (י) תהלים לו י: (כ) שם לו (בשינוי): (ל) שם קג ט (בשינוי): (מ) במדבר יד כ: (נ) דברים
 ל טו: (ס) ישעיה כו ו: (ע) תהלים קג יב (בשינוי): (פ) שם טז יא (בשינוי): (צ) ישעיה ט ה
 (בשינוי): (ק) ראה סוכה נב, א: (ר) בראשית ג כד: (ש) משלי ג יח: (ת) תהלים צו יא:
 (א) שמות כו יג: (ב) בראשית ו יז: (ג) שיר השירים א ד: (ד) משלי יא י (בשינוי): (ה) ראה
 סנהדרין ק, א: (ו) משלי כב ד: (ז) בראשית ל כ: (ח) ירמיה לב יט: (ט) תהלים מו ב
 (בשינוי):

לָנוּ עֲזָרָה בְּצָרוֹת נִמְצָא. שׁוּבָה אֵלַי וְאֲשׁוּבָה אֲמַר בְּפִי־צֶה. כִּי מוֹצְאֵי מִצָּא חַיִּים: חַיִּים חָנַם חַנְּנִי אֵל אֱלֹהֵי הַרוּחוֹת. עֹן תִּמְחֹל חֲרוֹת עַל־הַלְחֹת. וְשׁוֹנְאֵיךְ יִלְבְּשׁוּ־בִשֶׁת בְּיַסּוּר תּוֹכְחוֹת. לֹא יִשׁוּבוּן וְלֹא יִשְׁיִגּוּ אַרְחוֹת חַיִּים: חַיִּים טוֹבִים נְמוּל לְעַבְדֶּיךָ נִפְשָׁם לְנֶאֱוֵר. מִרְאוֹת שַׁחַת פָּנָם נִשְׂאָל נִשְׂאֹל. לֹא כֵן הִרְשָׁעִים שִׁפְרָקוּ עוֹל. יִשְׂיֵא מוֹת | עֲלִימוּ יִרְדּוּ שְׂאוֹל חַיִּים: חַיִּים יוֹדוּךָ בְּמוֹנוֹ וְלֹא קְרוּצֵי קָרִין. אָב לְפָנַי יוֹדִיעַ שְׁבַחְךָ בְּמָרִין. וְאַנְחָנוּ | נִבְרַךְ יְהִי שְׁבַחְךָ לְהַעֲרִין. לְרְאוֹת בְּטוֹב־יְהוָה בְּאַרְץ הַחַיִּים: חַיִּים בְּלִבָּם הַיּוֹם תִּשְׁמִיעַ טָרַף חֶקֶם. מִחֲטָאתָם טָהֲרָם וְאֵל תִּשְׁבִּיבָם רִיקָם. מִמָּתִים יִדְּךָ יְהוָה מִלֵּא סִפְקָם. מִמָּתִים מִחֲלָד חֲלָקָם בַּחַיִּים: חַיִּים לְמַעַלָּה לְמַשְׁכִּיל לְמַעַן סוּר מִחֲרָךְ. אֲדֹ־אֱלֹהִים יִפְדֶּה־נַפְשֵׁי מִפְּרָךְ. וְיַחֲיֶ־עוֹד לְנִצְחַת לְיָמִים אֶרֶךְ. כִּי גַר מִצוֹנָה וְתוֹרָה אֹר וְדָרְךָ חַיִּים: חַיִּים מִסְפָּר יִמְחוּ גְבֹל וּמוֹאֵב הַגְּבוּהִים. לְבֹל עֵץ סוּגְרִים וְקוֹדִים וּמֵאֲלֵיהֶם. בַּל יִחַן רִשָּׁע הַמְדַכָּה יִדוֹן בְּשִׁלוּהִים. כִּי חֲרַף מַעֲרֻכּוֹת אֱלֹהִים חַיִּים: חַיִּים נִשְׁבַּעְתָּ בּוֹ לְבִנְךָ יַחֲדָךְ. לְשַׁעַר אוֹיְבָיו לְהַנְחִילוֹ תַתֶּה בְּיָדְךָ. אֲנַפְתָּ וְתִשׁוּב עַל בֶּן אוֹדְךָ. כִּי־טוֹב חֶסֶדְךָ מִחַיִּים: חַיִּים שִׁבַע שְׂמֵחוֹת אֶת־פְּנֵיךָ נוֹרְאוֹת. חֲדָשׁ יִמִּינוּ חֵן חֵן תִּשׁוּאוֹת. יִשׁוּב יִרְחַמְנוּ יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת. כִּי־מִמְנוּ תּוֹצְאוֹת חַיִּים: חַיִּים עַל הָאֲדָמָה, יִבְשָׁר עִמָּךְ מִמְּעוֹנוֹת. וְתִשְׁלַךְ בְּמִצּוֹלוֹת יָם חֲטָא וְעוֹנוֹת. לֵב טָהוֹר בְּרָא־לָנוּ וְהַמְצִיאֲנוּ חַנּוּנוֹת. אֶרֶךְ יָמִים וְשָׁנוֹת חַיִּים: חַיִּים פִּי צְדִיק, וּפִי רִשָּׁעִים מִחֲתָה. בְּקִבְצָךְ מִלְחָמוֹת וְשָׁלוֹם וּפְלָצוֹת וּבְעַתָּה. שׁוֹבַע וְרוֹזֵן וְחִיר הַחַיִּים וְהַמּוֹתָה. הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה וּבְחֲרָף בַּחַיִּים: חַיִּים צְדָקָה וְכַבוֹד תִּגְדִּיל לְיָפָה כְּתִרְצָה. הַזּוֹרַעַת חֶסֶד וְקוֹצֵרַת בְּלִי

שמצה

תו"א (א) מלאכי ג ז (בשינוי): (ב) משלי ח לה: (ג) במדבר טז כב: (ד) שמות לב טז: (ה) איוב ח כב: (ו) משלי ב יט: (ז) תהלים א ד: (ח) שם נה טז: (ט) ישעיה לח יט (בשינוי): (י) תהלים קטו יח: (כ) שם כז יג (בשינוי): (ל) דברים ד ד: (מ) תהלים יז יד: (נ) משלי טו כד (בשינוי): (ס) תהלים מט טז (בשינוי): (ע) שם י: (פ) משלי ו כג: (צ) תהלים סט כט (בשינוי): (ק) ישעיה מד יט: (ר) שם כו י: (ש) שמואל"א יז כו: (ת) בראשית כב יז: (א) תהלים סג ד: (ב) שם טז יא (בשינוי): (ג) איכה ה כא: (ד) זכריה ד ז (בשינוי): (ה) מיכה ז יט: (ו) תהלים פ ה: (ז) משלי ד כג: (ח) דברים ד י: (ט) תהלים נא יב (בשינוי): (י) משלי ג ב: (כ) שם י יא: (ל) דברים ל יט: (מ) משלי כא כא: (נ) ראה שיר השירים ו ד:

שִׁמְצָה. תִּבְנוּן צָדִיק יְהוָה וַגְּדוֹר פְּרָצָה. רִוְדָף צְדָקָה וְחֶסֶד
 יִמְצָא חַיִּים: חַיִּים קַיָּמִים תִּנְחִילֵנוּ וְחִכְמָה וְדַעַת בְּמוֹעֲצוֹת.
 שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה תִשְׁמִיעַ מַעִיר חַצוֹת. וְהַעֲבֵר מַעְלֵי עֵוֹן וְהַלְבֵּשׁ
 מַחְלָצוֹת. אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְהוָה בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים: חַיִּים רָאָה עִם
 סִגְלָתְךָ בְּקָדָם לְמַתּוֹב. לֹא תַחְפֹּץ בְּמוֹת הַמֵּת עַד דִּיתוֹב.
 נִשְׁבֵּר וְנִדְבָה לִפְנֵיךָ חָשׁוֹב הַטּוֹב. קְדוּשׁ יֹאמֵר לוֹ כִּלְהַפְתּוֹב
 לְחַיִּים: חַיִּים שָׂאֵל מִמֶּךָ נִתְתָּה לוֹ חַיִּיהוּ מִיּוֹמִים. גְּדוֹל כְּבוֹדוֹ
 בִּישׁוּעָתְךָ כִּיפֶת פְּעֻמִּים. הִשְׁקִיפָה מִמַּעַן קְדֻשָּׁה מִיְהוָה שְׁמִים.
 בְּיּוֹם הַהוּא יֵצְאוּ מִיַּם־חַיִּים: חַיִּים תֵּאֲוֶה בְּאֵה סְלוֹחַ אֶל־
 חַטָּאתְכֶם. תִשְׁמִיעַ וְאֶת־רוּחִי אֶתֵּן בְּקַרְבְּכֶם. לֵאמֹר מְצֵאתִי
 כֹּפֵר רְצִיתִי אֶתְכֶם. וְאַתֶּם הִדְבַקְתֶּם בִּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים: חַיִּים
 מִמֶּךָ הָאֵל סִמְכָה יוֹנְתָךָ הַמְשׁוֹכָה. לְהִדְבֵק בְּךָ כְּדַת וּכְהַלְכָה.
 תִּבְיָאֵנוּ לְהַר צִיּוֹן וְתִשָּׁב הַמְּלוֹכָה. כִּי שָׁם א צוּה יְהוָה
 אֶת־הַבְּרָכָה חַיִּים: חַיִּים מִמֶּנּוּ נִוְחִיל וְלִישׁוּעָתוֹ קוִינֵנוּ. עֲתָה
 יִרְחִיב יְהוָה לָנוּ וּפְרִינֵנוּ. יִחַיֵּינוּ מִיּוֹמִים בְּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יְקִימֵנוּ.
 אֲנַחְנוּ אֵלֶּה פַה הַיּוֹם בָּלְנוּ חַיִּים:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחַסִּידוֹת, מוֹחֵל
 עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעְבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפּוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
 וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמוֹל. אֵל הַזּוֹרֵת לָנוּ לֹאמֹר שְׁלֹשׁ
 עֲשָׂרָה, זְכַר־לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּהוֹדַעְתָּ לָּעָנּוּ
 מִקְּדָם, כְּמוֹ שִׁבְתּוֹב וַיִּרְדַּ יְהוָה בְּעַנְן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
 וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

ויעבר

תו"א (א ע"פ תהלים ז י: ב) משלי כא כא: ג) שם כב כ (בשינוי): ד) ע"פ תהלים נא י: ה) זכריה
 ג ד (בשינוי): ו) תהלים קטז ט: ז) ע"פ יחזקאל יח לב: ח) תהלים נא יט: ט) ישעיה ד ג
 (בשינוי): י) תהלים כא ה: כ) הושע ו ב (בשינוי): ל) תהלים שם ו: מ) דברים כו טו:
 ג) זכריה יד ח: ס) משלי יג יב: ע) יחזקאל לו כז: פ) איוב לג כד: צ) יחזקאל מג כו:
 ק) דברים ד ד: ר) תהלים קלג ג: ש) בראשית כו כב (בשינוי): ת) דברים ה ג: א) ויקרא
 רבה כט, ו: ב) ראש השנה יז, א: ג) תהלים קג ו (בשינוי): ד) ראה ראש השנה יז, ב:
 ה) שמות לד ה:
 הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
 ה סעף קז).

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפְשַׁע
וַחֲטָאָה וְנָקָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלִתֵנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֱבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶיךָ:

כָּרַחֵם אֱבִי עַל־בָּנָיִם, בֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עַמּוּךָ בְּרַכְתֶּךָ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יֵאָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

מֶלֶךְ אֶחָד יְהִיָּה אֱלֹהֵי־עַמִּים מְרִים נָפִי. הַשֵּׁם פְּקוּדָתִי שְׁלוֹם
וּלְצַדִּיקָה נוֹגְשִׁי. אֱלֹוֹ אֶתְנַדַּע וְאוֹמֵר אֵיָּה אֱלֹוֹהַ עוֹשִׂי.
אוֹמֵר אָנִי מַעֲשִׂי לְמֶלֶךְ: מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל.
עַל־כֵּן קִדְמָתִי לְבְרוּחַ אֶת־פְּנֵי הָאֵל. אָנִי וְנַעֲרֵי אֲצוּם בֵּן הַיּוֹת
תַּחֲנוּנִים שׂוֹאֵל. וְכֵּן אֲבֹא אֱלֹהֵי־הַמְּלָךְ: מֶלֶךְ גָּדוֹל עַל
כָּל־אֱלֹהִים שְׁמַיִם וָאָרֶץ קוֹנֵה. סְבִיב לִירְאוֹ מִלְּאֶךָ יְהוָה חוֹנֵה.
מִלְּאֲבֵי רַחֲמִים חָלָו נָא פָּנֵי שׁוֹכְנֵי סֵנָה. הַפְּרִיסִים הַמְּשָׁרְתִים
אֶת־פְּנֵי הַמְּלָךְ: מֶלֶךְ דָּבָר אֱלֹהֵי־הַמְּלָךְ מִכָּל אֲשֶׁר דִּבְרַת לְחֻזְקוֹ.
אֶת־בְּדָק הַבַּיִת וְכַרְמֶךָ לְסַקֵּל וּלְעֻזְקוֹ. אֲמִין סַגּוֹר וְהֵם קַטְנוֹר
וְלֹא יְנוּקוֹ. כִּי אֵין הַצָּר שׁוּהַ בְּנוּק הַמְּלָךְ: מֶלֶךְ הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ
רְאֵה עוֹנוֹת לְשִׂאתָ. בְּמַסְטִין תִּגְעַר לְהַבִּיא עָלָיו הַשֶּׁבֶר

והשאת

תו"א (א) שמות לד ו"ז: (ב) שם ט: (ג) תהלים פו ה: (ד) שם קג יג: (ה) שם ג ט: (ו) שם מו ח:
(ז) שם פד יג: (ח) שם כ י: (ט) ישעיה מט כב (בשינוי): (י) ע"פ שם ס יז: (כ) במדבר יב
ו: (ל) איוב לה י: (מ) תהלים מה ב: (נ) משלי כט ד (בשינוי): (ס) יונה ד ב: (ע) אסתר ד טז
(בשינוי): (פ) שם: (צ) תהלים צה ג: (ק) בראשית יד יט (בשינוי): (ר) תהלים לד ח (בשינוי):
(ש) מלאכי א ט (בשינוי): (ת) דברים לג טז: (א) אסתר א י: (ב) שם ו י: (ג) מלכים"ב כב ה
(בשינוי): (ד) ע"פ ישעיה ה ב: (ה) אסתר ז ד: (ו) איכה ג מז (בשינוי):
הגדהגות (ו) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

והשאת. ויצא חפור מרוב פחד ושאת. כִּי־כָלְתָה אֵלָיו הָרָעָה
מֵאֵת הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מִזֵּיעַ כְּחֹק יוֹם לְהַרְשֵׁם. לְדִין עֲמִים
צָדִיק וְחֹטֵא וְאֲשָׁם. וְעַתָּה יִקְרָאוּ סוֹפְרֵי הַמֶּלֶךְ הַעוֹצֵר
וְהַגּוֹשֵׁם. כָּתְבוּ עַל־הַיְהוּדִים כְּטוֹב בְּעֵינֵיכֶם בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ: מֶלֶךְ
זוֹהַר חֶמֶה תַּחֲפִיר וַיִּבְשׂוּ עוֹבְדֵי נְבוֹ. וַיִּמָּאֶסֶן אִישׁ אֵלָיו כִּסְפוֹ
וְאִישׁ אֵלָיו זָהְבוֹ. כִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בְּשׁוֹבוֹ. וְהַנְּשָׂאוֹ פִתְחוּ
עוֹלָם וַיְבוֹא מֶלֶךְ: הַמֶּלֶךְ חָכֵם מְזִרָה רָשָׁע וְגַם בַּעַר. וַיֵּשֶׁב
עֲלֵיהֶם אוֹפֵן וּבְהֶם יִגְעַר. גָּרֵשׁ לֵץ וַיִּצַּא מְדוֹן וּפִיהוּ לֹא יַפְעַר.
כִּי אֵין לְבוֹא אֶל־שַׁעַר הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ טוֹב יֵצֵא דְבַר־מַלְכוּת
מִלְּפָנָיו מִפֶּסֶד. רְגֵלִי בְּנֵי אֲשֶׁמֹר וְלֹא אֲשִׁים אוֹתָם בְּפֶסֶד. בְּיוֹם
הַמּוֹכֵן לְדִין מִי יִצְלַח וּמִי יִפְסֹד. כִּי־כֵן | יִפֹּד הַמֶּלֶךְ: מֶלֶךְ יוֹשֵׁב
עַל־כֶּסֶף־דִּין קָטָן וְגָדוֹל מִשְׁלָב. וְרוֹאֶה מִי שֶׁב בְּכֶל־לֵב וּמִי שֶׁב
בְּכָלֵב. נִקּוּם נִקְמַת הַנֶּעְעָב מִן הָעוֹלָב. בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּטוֹב
לְבַב־הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ כָּל־הָאָרֶץ הָאֵלֶּה הָעוֹנָה. אוֹתִי בְּיוֹם צָרָתִי
וַיְהִי עִמָּדִי בְּכֶל־מַחְנָה. וְעַד סֵלָה יִסּוּבְּבֵנִי פֶלֶט רָגִי. אִם־מִצָּאתִי
חַן בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת יִקָּר יוֹתֵר לַעֲבָדֶיךָ הַזֶּה אֵל.
תִּיקְרָנָא נַפְשָׁם בְּעֵינֶיךָ לְמַלְכִים | לְמוֹאֵל. לְרֹאוֹת בְּבוֹא
כָּל־יִשְׂרָאֵל. כָּל־אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר־יְבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ
מִשְׁרָתִיו יִבְקִשׂוּ פָּנָיו בְּתַעֲנִית וּמְנוּת. הַמּוֹתָרִים כָּל־הַגּוֹעַ בְּהֶם
כְּנוֹנֵעַ בְּבַת. וְהִנֵּה עֲשׂוּ מַעֲנָם אָמֹר לוֹ בְּיָנֵעוֹת. מֵדוּעַ אֶתָּה
עוֹבֵר אֵת מִצְוֹת הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ נוֹרָא עַד מְתֵי אֶסְפֶּת בְּמִשְׁמֵר.
בְּנֵי זָרַח וּפְרִיץ תְּאוּמֵי תִמָּר. מַלְכוּתָם הֵשֵׁב וְעַמְלֶק תַּעֲקֹר
כְּנַאֲמֵר. עַל | אֲשֶׁר לֹא־עֲשִׂיתָה אֶת־מֵאֲמַר הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ שָׁרְיוֹ
וְעַבְדֵּי יִקְפּוּהוּ בְּאַרְמוֹנֵי. יִרְעוּ בְּשֵׁן וְנִלְעַד לְבָרָד שׁוֹכְנֵי. רַעַה
עַמָּךְ בְּשִׁבְתֶּךָ לְרוֹנֵה תוֹצִיאֵנִי. אֶתָּה אֲדַנִּי הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ עֵינֵי

כל

תו"א (א) אסתר ז: ז (ב) ע"פ שם ד: ג (ג) שם ג: יב: (ד) שם ח: ח (ה) ישעיה לא ז (בשנינו):
 (ו) שם נב ח (בשנינו): (ז) תהלים כד ז: (ח) משלי כ כו (בשנינו): (ט) שם כב י: (י) אסתר ד
 ב: (כ) שם א יט: (ל) שם ח: (מ) משלי כ ח: (נ) אסתר שם י: (ס) ע"פ בראשית לה ג:
 (ע) תהלים לב ז (בשנינו): (פ) אסתר ה ח: (צ) שם ו ו: (ק) ע"פ מלכים-ב א יג: (ר) משלי לא
 ד: (ש) דברים לא יא (בשנינו): (ת) אסתר ד יא: (א) שם ב ב: (ב) ע"פ זכריה ב יב:
 (ג) שמואל-א כ ל: (ד) אסתר ג: ג (ה) ראה בראשית לח כט-ל: (ו) אסתר א טו: (ז) מיכה ז
 יד: (ח) מלכים-א א יג: (ט) שם כ:

כְּלִי־יִשְׂרָאֵל עָלֶיךָ לְקַבֵּץ הַמּוֹנִי. עוֹד לֵיִשֵׁב בְּשַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַם
 וְקִנּוּתִי וְזַקְנִי. וְאִזּוּ יַעֲבֹדְךָ יַחַד פְּהַנִי וּסְגָנִי. וְהָיָה יְהוָה
 לְמִלְךָ: הַמֶּלֶךְ פֶּאֶר בֵּית יְהוָה עֵינֵי יִשְׁבְּרוֹן. וְכִלְהֵעַם
 יַחַד לְשִׁמְךָ יִאֲדִירוֹן. אִזּוּ יִמְלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ וְהַבֵּל יִשׁוּרְרוֹן.
 וַיְהִי בִישְׁרוֹן מֶלֶךְ: הַמֶּלֶךְ צָרִי יִגִּילוּ עַד־מְתֵי הָאֵל. גִּדְלוּ
 וְהַצְלִיחוּ וְהַחֲרִיבוּ אֲרִיאֵל. וְהִנֵּה הִמָּה אוֹמְרִים יָדִינוּ לָאֵל.
 וְאֲנִי לֹא נִקְרָאתִי לְבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ לְכִלּוֹת
 כַּמְדָּבָר. אֹכְלֵי בָשָׂר הַשֶּׁקֶץ וְהַעֲכָבָר. יָרִיעַ אֶפְי־צָרִיחַ עַל־
 אִיבּוֹ יִתְגַּבֵּר. כִּי־כֵן דְּבַר הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ רַב הָסֵר מִמֶּנּוּ לֵב
 הָאֶבֶן. כַּשֶּׁלֶג וְכַצֶּמֶר חֲטָאֵינוּ הַלְבֵן. וְנִדְבַקְנוּ בְךָ כִּמוֹ אוֹדֵם
 לְדוֹבָן. מִשְׁפָּטֶיךָ לְמֶלֶךְ תֵּן וְצַדִּיקְתֶּךָ לְבֶן־מֶלֶךְ: הַמֶּלֶךְ שׁוֹפֵט
 בְּאֵמֶת דְּלִים אֶתְּהָ תַחֲוֶה. כִּי שִׁבְרָנוּ גְאוֹן רוּחֵנוּ כְּהַיּוֹם הַזֶּה.
 לְבִנְשֶׁבֶר וְנִדְבָה אֲדֵהִים לֹא תִבְזֶה. הַמֶּלֶאכֶה לָּהֵבִיא אֶל־
 גְּנוֹזֵי הַמֶּלֶךְ: מֶלֶךְ תֵּן צַדִּיקְתֶּךָ לְיִשְׂרָאֵל כִּי נַעַר. לְהַדְבִּק בּוֹ
 אִישׁ וְלוֹיוֹת כַּמַּעַר. לֹא תִבְזֶה וְתַפְנֶה אֶל־תַּפְלַת הָעַרְעַר.
 וְכִלְעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ לְהַתְחַנְּנוֹ לּוֹ
 כְּאֵתִי אוֹתִי לְהַתּוֹת. לְחַיִּים טוֹבִים מִדְּשָׁן בֵּיתוֹ לְהַרְוֹת.
 כְּלֵהֲגוּיִם לְשֵׁם יְהוָה לְהַקּוֹת. וְעָלוּ מִדֵּי שָׁנָה בְּשָׁנָה
 לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְמֶלֶךְ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲדוֹן בְּפִקְדֶךָ אֲנוּשׁ לְבַקָּרִים. בְּמִצְוֵי הַדִּין אֵל תִּמְתַּח:
 גּוֹף וּנְשָׁמָה אִם תִּרְיַבֵּם. דְּוָחוּ וְלֹא־יִוָּכְלוּ קוּם:
 הַיּוֹכֵל גָּבֵר לְזִכּוֹת בְּמִשְׁפָּט. וְאִם יֵשׁ בְּיָדוֹ מַעֲשֵׂ
 לְהַצְטַדֵּק: זְרוּי יַחֲוּמוּ מִלְּחָה סְרוּחָה. חֲבוּי אֲרָבוּ
 בְּקִרְבוֹ מַעַת הוֹלְדוֹ: טָמוֹן בְּחִבּוֹ, כְּרִשְׁת לְרַגְלָיו.

יסיתהו

תו"א (א) ע"פ זכריה ח ד: (ב) שם יד ט: (ג) תהלים קכו ב: (ד) דברים לג ה: (ה) תהלים יג ה:
 (ו) אסתר ד יא: (ז) שם ז (בשינוי): (ח) ישעיה סו יז (בשינוי): (ט) שם מב יג: (י) אסתר א
 יג: (כ) ע"פ יחזקאל יא יט: (ל) תהלים עב א: (מ) משלי כט יד (בשינוי): (נ) ע"פ שמות יח
 כא: (ס) תהלים נא יט: (ע) אסתר ג ט: (פ) מלכים"א ז לו (בשינוי): (צ) ע"פ תהלים קב יח:
 (ק) אסתר שם ב: (ר) שם ד ח: (ש) זכריה יד טז: (ת) ע"פ איוב ז יח: (א) תהלים לו יג
 (בשינוי): (ב) ע"פ אבות ג, א: (ג) ע"פ איוב לא לג:

יִסִּיתָהוּ בְּכַל־יְיָוִם לְשַׁחַת לְהַפִּילוֹ: כַּחַ וּגְבוּרָה בְּגוֹף אֵינִי.
 לְפָנָיו לְעַמּוּד וּלְהַתִּיצֵב: מִיּוֹם עָמְדוֹ עַל דַּעְתּוֹ. נַפְשׁוֹ
 יִשִּׁים בְּכַפּוֹ לְהֵבִיא לְחַמוֹ: שִׁבְעַ פְּלִימּוֹ כַּעַם
 וּמְכַאֲבוֹת. עַד שׁוּבוֹ לְעַפְרוֹ לֹא יִשְׁקַט: פְּנֵה אֲדוֹן
 בְּעֵצְבוֹן רוּחַ. צַפֵּה בְּשִׁבְרוֹן לֵב: קְרוֹב אֶתָּה לְרַחוּקִים.
 רוּצֵה אֶתָּה בַתְּשׁוּבַת רְשָׁעִים: שְׂדֵי הַמָּצֵא לְדוֹר־רִשְׁיָה.
 תֹּאמֶר הַגְּנִי לְמַבְקְשֵׁי: יִבְשְׂרוּ סִלְחָתִי קוֹרְאֵי בְשִׁמָּה.
 צִדִּיק בַּמִּשְׁפָּט עִם מִי־חֲדִיק: חֶסֶם מְנוּל מְלַהֲרִשִׁיעַ.
 קְצוּף בַּמַּסְטִין, מְלַהֲסִטִין: הֶקֶם לָנוּ מְלִיץ יוֹשֵׁר. כּוֹפֵר
 מְצַאֲתֵי תִשְׁמִיעַ לְשׁוֹבְבִים: הַשְׁלַכְנוּ עֲלֶיךָ יְהִבְנוּ. נָא
 אֶתָּה תִּכְלַלְלָנוּ: הַעֲתֵר לָנוּ בַתְּפִלָּתֵנוּ. חַפְצָנוּ
 וּבִקְשָׁתֵנוּ מִלֵּא בְּרַחֲמִים: בְּךָ תָּלִינוּ בְּטַחֲוֵנוּ. רַחֲמֶיךָ
 מְהֵרָה יִקְדָּמוּנוּ: חֲזֹק וְאַמִּיץ שִׁמָּה לֹא שְׁכַחְנוּ. אָנָּה
 לְנִצָּחַ אֵל תִּשְׁכַּחְנוּ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲדוֹן בְּשִׁפְטֶיךָ אֲנוֹשׁ רַמָּה. תִּזְכּוֹר בְּרוּגוֹ חַנּוּת רַחֵם: בְּעֶרְפְּךָ
 דִּין אֲשָׁמִים לּוֹכַח. שְׁוֹגָה וּפְתִי זַכָּה וְהַצְדִּיק: גְּמוּלַ חֶסֶד
 וְטוֹבָה לְחַיִּבִים. רִיב אֵל תִּמְתַּח לְמִצּוּי: דְּלִי מַעַשׂ וְרָקִי כִשְׂרוֹן.
 קוֹרְאִים אֵלֶיךָ לְמוֹ הַמָּצֵא: הַגְּנוּ לְפָנֶיךָ, בְּאַשְׁמָה רַבָּה. צַפְצוּף
 מַעַן, בּוֹשְׁנוּ לְפּוֹצֵה: וְאִם מְאַלְוֵה אֲנוֹשׁ הִי־צְדִיק. פְּנֵי עֲשֵׂהוּ גֵבֵר
 הַיִּטְהַר: וְדוֹן בְּחַבּוֹ אֲוֹן בְּקֶרְבוֹ. עוֹן מְלֵא וּפְשַׁע רַב: חֲשַׁבּוֹן
 וְדִין לְמַלְךָ מַלְכֵי הַמַּלְכִים. סוּפוֹ לְתֵן כְּבוֹא חֲלִיפָתוֹ: טָבַע
 חוֹתֶם בְּכַפּוֹ נִחְרַת. נִגְדַּ פְּנֵיו רִשְׁעוֹ יַעֲנֶה: יוֹרֵה כְּפִים מַעַץ
 וַיִּגִּיד. מְקִיר אֶבֶן תִּזְעַק וְתִקְרָא: כּוֹבֵשׁ פְּנֵיו נְדוֹן וּנְכַלֵּם. לֹאִין

נחשב

תו"א (א) ע"פ איוב יג יד: (ב) קהלת ב כג (בשינוי): (ג) במדבר יד כ: (ד) ראה קידושין ל, ב: (ה) ראה רש"י חגיגה יג, ב ד"ה סניגור: (ו) איוב לג כד (בשינוי): (ז) תהלים עט ח (בשינוי): (ח) ישעיה כח ב: (ט) איוב כה ו: (י) חבקוק ג ב (בשינוי): (כ) ע"פ יחזקאל מה כ: (ל) דברי הימים"ב כח יג (בשינוי): (מ) איוב ד יז (בשינוי): (נ) ע"פ אבות ג, א: (ס) ע"פ איוב יד יד: (ע) ע"פ חבקוק ב יא: (פ) שם (בשינוי):

נחשב בעמדו לפניך: אָנָּא לְמַעֲשֵׂה יְדִיךָ הַרְצָה. בְּשִׁבְרוֹן רֹאה
שְׁמוֹר מִדְּחִי: עֲבָדֶיךָ יִמְצְאוּ הַיּוֹם חֲנִינָה. וּפֶם קִרְבָּתְךָ חֲפוּץ
בְּבִרְאשׁוֹנָה: וּכְשִׁלְג וּכְצֶמֶר הַלְבָן חֲטָאֵי שׁוֹשְׁנָה. מִלְּטָם
מִכְלִרְעוֹת בּוֹאֵת הַשָּׁנָה:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עוֹנוֹת עִמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מִרְבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא בִרְעָתָם תִּגְמוֹל. אֵל הוֹרִיתָ לָנוּ לֹאמַר שְׁלֹשׁ
עֲשָׂרָה, זְכַרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, בְּחֹדְעַת לָעֵנּוּ
מִמְּקָדָם, בָּמוֹ שִׁבְתוֹב וַיִּרְדַּ יְהוָה בְּעֵנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֵר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וּפָשַׁע
וְחַטָּאָה וְנִקְיָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ. מַחֲלֵלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרָאֶיךָ:

בְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עֲלֵינוּ: לִיהוָה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַבְתְּךָ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרָאֵנוּ:

אלקינו

תו"א (א) איוב יד טו (בשינוי): (ב) ראה שיר השירים ב: ב: (ג) ויקרא רבה כט, ו: ד) ראש השנה
י, א: ה) תהלים קג ו (בשינוי): (ו) ראה ראש השנה יז, ב: ז) שמות לד ה: ח) שם ו:ו:
ט) שם ט: י) תהלים פו ה: כ) שם קג יג: ל) שם ג ט: מ) שם מו ח: נ) שם פד יג:
ס) שם כ י:

הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' – (שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אלהינו ואלהי אבותינו:

שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הָאֲמוּרוֹת בְּחִנּוּתָהּ. נָא פְּלִמְדָה
נְכוֹנָה חֲלִי פָּנַי מִלְּכִי בְּתַחֲנָה. לְחַפְּשׁ זְכוֹת
פְּנוּיִם קְרוּאִים שְׁוֹשְׁנָה. מִלְּטָם מִכְּלָרְעוֹת בְּזֹאת הַשָּׁנָה:
אִם אֲשַׁמְתָּם גְּדֹלָה עַד שְׁמֵי רוּם וְכוּכְבִּיהֶם. נָא
פְּלִמְדָה נְכוֹנָה בְּקִשֵׁי רַחֲמִים עֲלֵיהֶם. בְּשֹׁל מֵהֶם פְּתוּב
אֲמַרְתִּי אֲפֹאֲיֵהֶם.

לְמָה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵיזֶה־נָא אֱלֹהֵיהֶם:

אִם גָּבְרוּ עֲוֹנוֹת וְעֲצָמוּ מִלְּסַפְּרָה. נָא פְּלִמְדָה נְכוֹנָה
דַּחֵי אוֹתָם לְהַסְתִּירָה. דְּבוּבֵי עוֹז בְּתַחֲן לְבַטֵּל פְּתוּב
אֲסַתִּירָה.

לְמָה יִהְיֶה תַעֲמֹד בְּרַחוּק תַעֲלִים לַעֲתוֹת בְּצָרָה:

אִם הִעָווּ פָּנַי מִלְּכֶם בַּעֲזוֹת פְּנִיִם וּמִצַּח. נָא פְּלִמְדָה
נְכוֹנָה וְהִתְחַנְּנִי לוֹ בְּפִצָּח. וְשִׁפְכֵי כַמִּים לִבְךָ נֹכַח אֲדוֹם
וּצַח.

לְמָה אֱלֹהִים זְנַחְתָּ לְנִצָּח:

אִם זְדוֹנוֹת הַשִּׂיאוֹ לֵב טַפְּשׁ וְנִשְׁחָן. נָא פְּלִמְדָה נְכוֹנָה
חֲלִצֵי אוֹתָם מִמַּחֲן. חוֹשֵׁי וּבְאֵי וְשִׂאֵי קוֹל נַחֲן.

לְמָה קוֹדֵר אֶתְהַלֵּךְ בְּלַחֲן:

אִם טָפְלוּ שִׁקָּר בְּהִנְגָה וְהוֹזוֹת לְעַמְּךָ. נָא פְּלִמְדָה נְכוֹנָה
יִשְׂרָי יְדִידוֹת מִנְעִימֶיךָ. יִתְגַּוְּלוּ רַחֲמֶיךָ עַל שְׂאֲרֵית
עַמְּךָ.

לְמָה יַחַרָה אַפְּךָ בְּעַמְּךָ:

אם

תו"א (א) ראה שמות לר ויז: (ב) ע"פ שיר השירים ב: ב: (ג) דברים לב כו: (ד) תהלים קטו ב:
(ה) דברים שם כ: (ו) תהלים י א: ז) ע"פ דברים כח נ: ח) איכה ב יט (בשינוי): ט) שיר
השירים ה י (בשינוי): י) תהלים עד א: כ) שם מג ב: ל) ע"פ שם קיט סט: מ) תנא דבי
אליהו רבה פרק יט: נ) שמות לב יא (בשינוי):

אם כָּבְדוּ אֶזְנוֹן לְסִלְתָּ מִנֵּי הַדָּרָךְ. נָא כָּל־מִדָּה נְכוֹנָה
לְחַשִּׁי עַל עַמִּי בְּעֶרְךָ. לִבְךָ שִׁפְכִי פָּנַי קוֹנֶךָ וְצוֹרְךָ.
לָמָּה פָּרַצְתָּ גְּדֵרֶיהָ וְאֲרוֹהָ כָּל־עוֹבְרֵי דָרְךָ:

אם מָרְדוּ בְּרוֹב פְּשָׁעִים לְצוֹר מַלְכִי וּקְדוּשִׁי. נָא
כָּל־מִדָּה נְכוֹנָה נֹעֵם עֲלֵיהֶם תִּבְקָשִׁי. נֹרָא מְרוֹם
וּקְדוּשׁ בְּעֶתֶר אֱלֹוֵי תִדְרָשִׁי.
לָמָּה יִהְיֶה תִזְנַח מִשְׁלוֹם נַפְשִׁי:

אם סָרְרוּ כְּפָרָה מְרוֹב עֵתִים וַיָּמִים. נָא כָּל־מִדָּה נְכוֹנָה
עֵינֵי שְׂאֵי לְמְרוֹמִים. עַל עַמִּי פָּצִי פֶה מְעֻטֵי עַמִּים.
לָמָּה לִנְצַח תִּשְׁפַּחְנוּ תַעֲזוּבְנוּ לְאַרְךָ יָמִים:

אם פְּשָׁעֵנוּ עָצְמוּ וְנִגְבְּרוּ מְאֹד כְּתִלְאָ. נָא כָּל־
מִדָּה נְכוֹנָה צַפְצָפֵי קוֹל לְהַפְּלֵא. צְרוּפָה אִמְרַתְךָ
לְחַלּוֹת עַל עַם אֱלֹהָ.
לָמָּה תִּשְׁיֵב יָדְךָ וַיִּמְיָךְ מִקְרֵב חִיקְךָ כְּלָה:

אם קִלְקְלוּ מַעֲשִׂים לְהַזִּיד וּלְהַרְשִׁיעַ. נָא כָּל־מִדָּה נְכוֹנָה
רַחֲשִׁי לִבְךָ לְהוֹשִׁיעַ. רוֹנֵי קוֹמֵי בְּלִיָּה לְאֵל הַמוֹשִׁיעַ.
לָמָּה תִּהְיֶה כְּאִישׁ גִּדְהֶם כְּגִבּוֹר לֹא־יִוָּכַל לְהוֹשִׁיעַ:

אם אָמְנָם שָׁבוּ כָּלֶם בְּלֵב וּנְפֶשׁ לְחַלּוֹתְךָ. נָא כָּל־מִדָּה
נְכוֹנָה תִסְפִּים עַמָּם בְּמַחִילְתְּךָ. תַעֲשֶׂה אֲדוֹן לְמַעַנְךָ
מִחַל וּסְלַח לְעַדְתְּךָ. שׁוּב לְמַעַן עֲבֹדֶיךָ שִׁבְטֵי נַחֲלְתְּךָ:
אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחַסִּידוֹת, מוֹחֵל
עוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים

תו"א (א) ע"פ איכה ב יט: (ב) תהלים פ יג: (ג) שם עו ח: (ד) ישעיה נז טו: (ה) תהלים פח טו.
איכה ג יז: (ו) איכה ה כ: (ז) תהלים עד יא: (ח) איכה ב יט (בשינוי): (ט) ירמיה יד ט:
(י) ישעיה סג יז: (כ) ויקרא רבה כט, ו: (ל) ראש השנה יז, א:

לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר ורוח, לא ברעתם תגמול. אר הורית לנו לומר שדש עשרה, זכר־לנו היום ברית שלש עשרה, כחודעת לענו מקדם, כמו שכתוב וְנָרַד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצַּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרֹךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נָשָׂא עֵינָיו וּפְשַׁע וְחַטָּאת וְנִקְתָּה: ע"כ

וְסַלְחָתָ לְעוֹנֵינוּ וְלִחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סַלְחֵלְנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטְאוּנוּ. מַחֲלֵלְנוּ מַלְכֵנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסַלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים, בֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה, עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתֶּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאֹדֵם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

פּוֹתְחִין הָאָרוֹן:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֱלֹהֵי־תְבוּא בְּמִשְׁפַּט עִמָּנוּ. כִּי לֹא־יִצְדַק לְפָנֶיךָ כָּל־חַי: וְהוּא יִשְׁפֹּט־תְּבֵל בְּצַדֶּךָ וּלְאֵמִים בְּמִישְׁרִים: צַדֶּךָ וּמִשְׁפַּט מְכוּן כְּסֹאֲךָ. חֶסֶד וְאַמֶּת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִשְׁפָּטֵנוּ יֵצֵא. עֵינֶיךָ תִּחְוֶינָה מִיִּשְׂרָאֵל:

ותוציא

תו"א א) תהלים קג ו (בשינוי): ב) ראה ראש השנה יז, ב: ג) שמות לד ה: ד) שם רז: ה) שם ט: ו) תהלים פו ה: ז) שם קג יג: ח) שם ג ט: ט) שם מו ח: י) שם פד יג: כ) שם כ י: ל) שם קמג ב (בשינוי): מ) שם ט ט (בשינוי): נ) שם פט טו: ס) שם יז ב (בשינוי): הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' - ('שערי אפרים' שער ה סעיף קז).
2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וְתוֹצִיא כְּאוֹר צְדָקָנוּ. וּמִשְׁפָּטָנוּ כְּצַהֲרִים:
 לְמִשְׁפָּטֶיךָ עָמְדוּ הַיּוֹם כִּי הַכֹּל עִבְדֶיךָ:
 כִּי יְהוָה שִׁפְטָנוּ יְהוָה מַחְקָקָנוּ. יְהוָה מִלְּפָנָיו הוּא
 יוֹשִׁיעֵנו:

הַנְּשֵׂא שִׁפְט הָאָרֶץ. הָשֵׁב גָּמוּל עַל־גָּאִים:
 חָלְלָה לְךָ מַעֲשֵׂת | כִּדְבַר הַזֶּה לְהַמִּית צְדִיק
 עַם־רָשָׁע. וְהָיָה בְּצִדִיק כְּרָשָׁע. חָלְלָה לְךָ הַשִּׁפְט
 כָּל־הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט:

סוגרין הארון:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחַסִּידוֹת, מוֹחֵל
 עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לַחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
 וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמּוֹל. אֵל הַזֹּרֵת לָנוּ לֹא־מֵר שְׁלֹשׁ
 עֲשָׂרָה, וְכִרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוֹ
 מִקְדָּם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וַיֵּרַד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
 וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֵר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא
 יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חַסֵּד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וּפָשַׁע
 וְחַטָּאָה וְנִקְּחָה: ע"כ
 וְסַלְחָתָ לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סלח

תו"א א) תהלים לו ו (בשינוי): ב) שם קיט צא: ג) ישעיה לג כב: ד) תהלים צד ב: ה) בראשית
 יח כה: ו) ויקרא רבה כט, ו: ז) ראש השנה יז, א: ח) תהלים קג ו (בשינוי): ט) ראה ראש
 השנה יז, ב: י) שמות לד ה: כ) שם רז: ל) שם ט:
 הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).

סַלַח־לָנוּ אֱבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסֵלָה, וּרְבִי־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

כְּרַחֵם אֵב על־בָּנָיִם, בֶּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְיוֹה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֵב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטֶּחַ בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמַּלְךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

אֶל־תִּזְכְּרֵנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנֵי, מִהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מֵאֵד: חַטָּאוֹת נַעֲוִינוּ | וּפָשַׁעְנוּ אֶל־תִּזְכֹּר כַּחֲסֻדְךָ זְכַר־לָנוּ
אַתָּה, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֲסֻדְךָ, כִּי מְעוֹלָם הָפַח: זְכַרְנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עַמְּךָ,
פָּקְדְנוּ בַיְשׁוּעָתְךָ: זְכֹר עֲדַתְךָ | קְנִייתְךָ, קָדָם גְּאֻלַּת שְׂבִט
נַחֲלַתְךָ, הַרְצִיזוֹן זֶה | שְׂכַנְתָּ בוֹ: זְכוֹר יְהוָה חַבַּת יְרוּשָׁלַם, אֲהַבַת
צִיּוֹן אֶל־תִּשְׁכַּח לְנֶצַח: אַתָּה תִקּוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן, כִּי־עַת לְחַנּוּנָה כִּי־בָא
מוֹעֵד: זְכֹר יְהוָה | לְבָנֵי אָדָם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסוּד בָּהֶ: זְכֹר לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עַבְדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַּעַתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אַרְבָּה אֶת־זַרְעֶכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וּכְלֵה־אֶרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵתֵן לְזַרְעֶכֶם וְנָחֲלוּ לָעָלָם: זְכֹר
לְעַבְדֶיךָ לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִיעֲקֹב, אֶל־תִּפְּן אֶל־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֶל־רִשְׁעוֹ וְאֶל־חַטָּאוֹתָיו: אֲלֵנָּה תִשָּׁת עָלֵינוּ חַטָּאוֹת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חָטֵאנוּ: חָטֵאנוּ צוּרְנוּ סַלַח־לָנוּ יוֹצְרֵנוּ:

זְכוֹר לָנוּ בְרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזְכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאִף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאִף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאֶרֶץ אֲזַכֵּר:
זְכוֹר לָנוּ בְרִית רֵאשׁוֹנֵי כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזְכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנֵי, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהִיּוֹת
לָהֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאִף־גַּם־זֹאת
בְּהִיּוֹתָם בְּאֶרֶץ אִיבִיהֶם לְאִמָּאסְתֵימִם וְלֹא־גַעֲלֵתִים לְכַלְתָּם לְהַפֵּר
בְּרִיתִי אִתָּם, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: הִשָּׁב שְׁבוּתָנוּ וּרְחַמְנוּ כְּמָה
שִׁפְתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתְךָ וּרְחַמְךָ, וְשָׁב וְקַבֵּץ־

מכל

תו"א (א) תהלים פו ה: (ב) שם קג יג: (ג) שם ג ט: (ד) שם מו ח: (ה) שם פד יג: (ו) שם כ י:
(ז) שם עט ח: (ח) שם כה ז (בשינוי): (ט) שם ו: (י) שם קו ד (בשינוי): (כ) שם עד ב:
(ל) שם יט: (מ) שם קב יד: (נ) שם קלו ז: (ס) שמות לב יג: (ע) דברים ט כז: (פ) במדבר יב
יא: (צ) ויקרא כו מב: (ק) שם מה: (ר) שם מד: (ש) דברים ל ג:
הנהגות (ו) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

מְבַלְהֵעַמִּים אֲשֶׁר הִפְיֵצָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קִבֵּץ נִדְחֵינוּ בְּמָה
 שְׁפָתוֹב, אֲסִיְיָהּ נִדְחָךְ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבְּצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: מַחֵה פִשְׁעֵינוּ בְּעֵב וּבְעֵנָן בְּמָה שְׁפָתוֹב, מַחֵתִי כְּעַב
 פִּשְׁעֶיךָ וּבְעֵנָן חַטָּאוֹתֶיךָ, שׁוּבָה אֵלַי כִּי גִאֲלִתִּיךָ: מַחֵה פִשְׁעֵינוּ
 לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מַחֵה פִשְׁעֶיךָ לְמַעַנִּי
 וְחַטָּאוֹתֶיךָ לֹא אֲזַכֵּר: הִלְבֵּן חַטָּאֵינוּ בְּשִׁלְג וּבְצֶמֶר בְּמָה שְׁפָתוֹב,
 לְכוּנָא וְנוֹכַחָה יֹאמֶר יְהוָה, אֲסִיְיָהּ חַטָּאִיכֶם בְּשָׁנִים בְּשִׁלְג וְיִבְיֵנוּ,
 אֲסִיְיָדִימוּ כְתוּלֵעַ בְּצֶמֶר יִהְיוּ: זְרוּק עָלֵינוּ מִים טְהוּרִים וְטַהַרְנוּ
 בְּמָה שְׁפָתוֹב, וְיִרְקַתִּי עֲלֵיכֶם מִים טְהוּרִים וְטַהַרְתֶּם, מִכָּל
 טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גִּלוּלֵיכֶם אֲמַהַר אֶתְכֶם: רַחֵם עָלֵינוּ וְאֵל תִּשְׁחִיתֵנוּ
 בְּמָה שְׁפָתוֹב, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יִשְׁחִתֶּךָ,
 וְלֹא יִשְׁפַח אֶת־יְבִרִית אַבְתֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל אֶת־לִבְבֵנוּ
 לְאַהֲבָה אֶת־שִׁמְךָ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וְכֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְבְּךָ
 וְאֶת־לֵבב זִרְעֶךָ, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ
 לְמַעַן חַיֶּיךָ: הַפְּצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתֵנוּ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וּבְקִשְׁתֶּם מִשָּׁם
 אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִצָּאתָ, כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ:
 תִּבְיֵאֵנוּ אֶל־הַר קְדֻשָׁךְ וּשְׁמַחְנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתֶךָ בְּמָה שְׁפָתוֹב,
 וְהִבְיֵאוּתִים אֶל־הַר קְדֻשִׁי וּשְׁמַחְתִּים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלֵתֵיהֶם
 וּבְחִיָּהֶם לְרִצּוֹן עַל־מוֹבְחֵי, כִּי בֵיתִי בֵית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הָעַמִּים:

פּוֹתַחֵין הָאָרוֹן וְאוֹמְרִים פְּסוּק אַחַר פְּסוּק, חוֹזֵן וְקָהֵל, עַד אֵל תַּעֲזוּבֵנוּ וְלֹא עַד בְּכָלֵל:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל
 בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הַשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקֶדֶם:
 אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֻשָׁךְ אֶל־תִּפְקַח מִמֶּנּוּ:
 אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ לְעֵת זְקֵנָה כְּכֹלֹת בָּחֵנוּ אֶל־תַּעֲזוּבֵנוּ:
 אֶל־תַּעֲזוּבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְטוֹבָה
 וְיֵרָאוּ שְׁנֵאֵינוּ וְיִבְשׂוּ בִּיאֲפָתָה יְהוָה עֲזוּרְתֵנוּ וְנַחֲמָתֵנוּ: אֲמָרֵינוּ

הָאוֹיֵבָה

תו"א (א) דברים ל ד: (ב) ישעיה מד כב: (ג) שם מג כה: (ד) שם א יח: (ה) יחזקאל לו כה:
 (ו) דברים ד לא: (ז) שם ל ו: (ח) שם ד כט: (ט) ישעיה נו ז: (י) איכה ה כא: (כ) תהלים נא
 יג (בשינוי): (ל) שם עא ט (בשינוי): (מ) שם לח כב (בשינוי): (נ) שם פו יז (בשינוי):
 (ס) שם ה ב (בשינוי):

הַאֲזִינָה | יְהוָה בִּינָה הַגִּינֵנוּ: יְהִי לְרָצוֹן | אִמְרֵי־פִינוּ וְהַגִּיזוֹן לִבְנוּ
לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְנוֹאֲלָנוּ: בְּיַדְךָ יְהוָה הוֹחֵלְנוּ, אֶתְּךָ תַעֲנֶה אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

וּבְבֶן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּהֵא
הַשָּׁנָה הַזֹּאת הַבָּאָה עָלֵינוּ וְעַל כָּל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל.
קִיץ וְתַבְלִית לְשָׁבִי עִמָּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְעַת סוּף לְגִלְוֹתֵנוּ
וְלְאֲבָלָנוּ. וְאַחֲרִית טוֹב לִימֵי עֲנִינּוּ וּמְרוֹדָנוּ. כִּי מִשָּׁךְ עָלֵינוּ
הַשַּׁעְבּוּד. וְאָרְכוּ עָלֵינוּ גְלוּתוֹת. וְהִנְנוּ בְּכַלְיוּם הוֹלְכִים וְדָלִים.
בְּרַבּוֹת הַשָּׁנִים אָנוּ נִמְעָטִים. וּבִסְנוֹת הַזְּמַנִּים אָנוּ נִצְעָרִים. וְאִין
לָנוּ לֹא מְנַהֵל וְלֹא מַחְזִיק בְּיַדֵּינוּ. בְּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, כִּי מִי־יַחַמֵּר
עָלֶיךָ יְרוּשָׁלַם וּמִי יֵנוּד לָךְ. וּמִי יִסּוּר לְשֹׂאֵר לְשָׁלֵם לָךְ: אוּ מִי
יִגְדוֹר גְּדָר אוּ מִי יַעֲמוּד בַּפָּרֶץ. וְאִין־עוֹד נָבִיא וְחוֹזֵה.
וְאִין־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּאֵמֶת מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בָּךְ: כִּי פָלְנוּ כְּצֹאן
תַּעֲנִינוּ אִישׁ אִישׁ לְדָרְכּוֹ הִרְעָה פְּנֵינוּ: כְּלִדְגָר אַחֲרֵי בַעֲזוֹ.
וְכֹל־אִישׁ אַחֲרֵי שְׁרִירוֹת לְבוֹ הִרְעָה. וְלֹא דִי לָנוּ בַּעֲוֹנוֹת
הִרְאִשׁוּנֵים. כִּי אִם הוֹסַפְנוּ עֲלֵיהֶם תְּחִלָּה. וְלֹא הוֹזַחְנוּ
בְּכֹל־הַאֲזוּחָרוֹת אֲשֶׁר הוֹזַחְתָּנוּ. וְלֹא הוֹכַחְנוּ בְּכֹל־הַתּוֹכַחוֹת
אֲשֶׁר הוֹכַחְתָּנוּ. וְמֵה־יֵשׁ לָנוּ עוֹד צְדָקָה לְזַעֲקֵךָ פְּנֵי הַמַּלְאָךְ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תַּפְלֵתְנוּ, וְאֶל־תִּתְעַלֵּם
מִתְחַנְּתָנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֲוֵי פָנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לוֹמֵר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צְדִיקִים אָנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ, אֲבָל אָנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ:

אֲשָׁמְנוּ. בְּגִרְנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ.
חֲמָסְנוּ. מְפָלְנוּ שִׁקָּר. יַעֲצָנוּ רָע. כּוֹזְבֵנוּ. לְצָנוּ.

מרדנו

תו"א (א) תהלים יט טו (בשינוי): (ב) שם לח טז (בשינוי): (ג) ע"פ ישעיה נא יח: (ד) ירמיה טו
ה: (ה) תהלים עד ט (בשינוי): (ו) ישעיה סד ו (בשינוי): (ז) שם נג ו (בשינוי): (ח) שמואל-ב
יט כט (בשינוי): (ט) תהלים פח ג (בשינוי): (י) שם נה ב (בשינוי): (כ) ע"פ דברים כח נ:
ל) ע"פ שמות לד ט: מ) יומא פז, ב (בשינוי): (נ) תהלים קו ו: ס) שם (בשינוי): (ע) ע"פ
שם קיט סט:

הגהגות (1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

(2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האי"ב (מנהגי הרבי).

מְרַדְּנֵנוּ. נֹאצְּנֵנוּ. סָרְרָנוּ. עִוְיָנוּ. פְּשַׁעְנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁיָנוּ עֲרָף.

רְשַׁעְנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲתֵעְנוּ:

סָרְנוּ מִמַּצֹּתֶיךָ וּמִמְשַׁפְּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאַנְחָנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מְשׁוֹשׁ. דָּוָה לִבְנוּ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹיְבֵינוּ. וּנְפָרַע פְּאָרְנוּ. זָבֹול בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חָרַב בַּעֲוֹנֵינוּ. טִירַתְנוּ הִיְתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדָמַתְנוּ לְזָרִים. פָּחַנו
לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָּנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפָּנוּ, לוֹמַר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חֲטָאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשָׂקוּ עֲמָלָנוּ. מִמְּשָׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֲלֵנוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמָנוּ. עֲבָדִים מְשָׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִידָם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמָתְךָ מִמֶּנּוּ בַּעֲוֹנֵינוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲזֵנוּ וְאַבְדָּנוּ:

מְשִׁיחַ צִדְקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִיְיָבִין, מִנְּסֻתְרוֹת נִקְנִי: נִקְנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פְּשָׁעֵינוּ וְטַהֲרָנוּ מִכָּל־טְמֵאוֹתֵינוּ,
וְזָרוּק עֲלֵינוּ מִים טְהוֹרִים וְטַהֲרָנוּ, כַּפְּתוֹב עַל־יַד גְּבִיאָךְ, וְזָרְקֵתִי
עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וְטַהֲרַתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־נִצְלוֹלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דְּנִיאל אִישׁ־חַמּוּדוֹת שׁוֹעַ לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמַע,
פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שִׁמְמַתֵּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ
עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּגְנוּנוּ לְפָנֶיךָ,
כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי | שְׁמַעָה, אֲדַנִּי | סִלְחָה, אֲדַנִּי
הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַן אֲלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ
וְעַל־עַמְּךָ:

עזרא

תו"א (א) ע"פ תהלים קיט לט: (ב) איוב לג כו (בשינוי): ג) נחמיה ט לג: ד) ע"פ ישעיה כד יא:
ה) איכה ה יז (בשינוי): ו) ע"פ מלכים-א ח יג: ז) ע"פ תהלים סט כו: ח) יומא פז, ב
(בשינוי): ט) ע"פ ישעיה יח ז: י) איכה שם ח: כ) ע"פ שמואל-א טו יא: ל) תהלים יט
יג: מ) יחזקאל לו כה: נ) דניאל י יא: ס) שם ט יח"ט:
הנהגות (ו) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

עזרא הסופר אמר לפניה, אלהי, בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני
אלהי כי עונתינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד
לשמים: ואתה אלוה סליחות חנון ורחום ארדה אפים ורביחסד ולא
עובתם: אל תעזבנו אבינו ואל תפושנו בוראנו, ואל תזניחנו יוצרנו
ואל תעש עמנו כלה כחטאתינו, וקיים לנו יהוה אלהינו את ההבדל
שהבטחתנו בקבלה עלינו ירמיהו חזק. כאמור, בימים ההם
ובעת ההיא נאם יהוה יבקש את עון ישראל ואיננו ואת חטאת
יהודה ולא תמצאנה כי אסלח לאשר אשאר: עמך ונחלתך רעבי
טובה צמאי חסדך תאבי ישעך. יפירו וידעו כי ליהוה אלהינו
הרחמים והסליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען בריתך.
עשה למען גדלה ותפארתך. עשה למען דתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען
כבודך. עשה למען למודך. עשה למען מלכותך. עשה למען
נצחך. עשה למען סודך. עשה למען עזך. עשה למען פארך.
עשה למען צדקתך. עשה למען קדשך. עשה למען רחמיך
הרבים. עשה למען שכינתך. עשה למען תהלתך. עשה
למען אוהביך שוכני עפר. עשה למען אברהם יצחק ויעקב.
עשה למען משה ואהרן. עשה למען דוד ושלמה. עשה למען
ירושלם עיר קדשך. עשה למען ציון משכן כבודך. עשה
למען שממות היכלך. עשה למען הריסות מזבחתך. עשה
למען הרוגים על שם קדשך. עשה למען טבוחים על יחודך.
עשה למען באי באש ובמים על קדוש שמך. עשה למען
יונקי שדים שלא חטאו. עשה למען גמולי חלב שלא פשעו.

עשה

תו"א א) עזרא ט ו: ב) נחמיה ט יז: ג) ירמיה נ כ: ד) דברים ט כו: ה) דניאל ט ט (בשינוי):
ו) ע"פ שמות לר ו: ז) ירמיה יד ז: ח) ישעיה כו יט: ט) ע"פ דניאל שם טז. כד: י) תהלים
כו ח: כ) ע"פ יואל ב טז: ל) ע"פ ישעיה כח ט:
הגהגות ו) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמתך. בריתך, וכן בכלום.

עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינֹקוֹת שֶׁל בַּיִת רַבָּן. עֲשֵׂה לְמַעַן אִם לֹא
לְמַעַנֵנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
בְּרָאנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גִּזְאֵלנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרֵשְׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחָסִיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ בְּעָסִים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בְּעַת
צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פְּוֹדָה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְבָעוֹס עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רֶךְ
רְצוּת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֶל־אֲבִיוֹנִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ הַתְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶּחַד
יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֵר הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ.
עֲנֵנוּ מְשַׁנֵּב אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בְּעַת רָצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי
יְתוּמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יֵינֵן אֶלְמָנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שְׁעָנָה לְאֲבֹרָהֶם אֲבֵינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה
רִי־יִצְחָק בְּנוֹ בְּשִׁנְעַקֵד עַל־נְבִי הַמּוֹזֵבֵחַ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה
לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְאֲבוֹתֵינוּ עַל־יַם־סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ.

מי

תו"א (ל) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: (ב) מלכים"א יח לז (בשינוי): (ג) ישעיה
סג טז: (ד) ע"פ שם מג א: (ה) שם מז ד: (ו) דברים ז ט: (ז) ע"פ איוב ח ו: (ח) דניאל ו כז
(בשינוי): (ט) תהלים קיט סח (בשינוי): (י) ע"פ שם קג יד: (כ) ראה ברכות ז, א: (ל) ע"פ
ישעיה נט יז: (מ) אבות ג, א: (נ) ע"פ דברים ז כא: (ס) ע"פ ישעיה לג ה: (ע) ירושלמי ברכות
ד, ג: (פ) דברים לב ד: (צ) ע"פ תהלים קמה יח: (ק) ע"פ אבות ה, יא: (ר) שמות לד ו:
(ש) תהלים סט לד: (ת) דברים כו ז: (א) בראשית כו כד: (ב) ע"פ שם לא מב: (ג) שם מט
כד: (ד) ע"פ ישעיה מט ח: (ה) תהלים סח ו: (ו) ע"פ תענית טו, א: (ז) דברים רבה ב, יא:
הנהגות (ו) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

מִי שְׁעֵנָה לְמִשְׁה בְּחֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְאַהֲרֵן בַּמַּחְתָּה
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְפִינְחָם בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שְׁעֵנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְשִׁמְשׁוֹן
 בַּמַּצֵּפָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְאַלְיָהוּ בְּהַר הַכְּרֵמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה
 לְאַלְיָשָׁע בִּירוּחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַיְהוּדָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
 שְׁעֵנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֹזְרִיָּה בְּתוֹךְ כְּבָשָׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שְׁעֵנָה לְדָנְיָאֵל בְּגֹב אַרְיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְמַרְדְּכַי
 וְאַסְתֵּר בְּשִׁשָּׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְעֹזְרָא בְּגוּלָה
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְכַלְיָצְדִיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים
 וְהַיִּשְׂרָאֵלִים הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־נֶדַר צְרִילִי מְאֹד נִפְלְאוֹתָא בְּיַד־יְהוָה בִּירְבִיבִים רַחֲמוֹ וּבְיַד־אֲדָם
 אֱלֹהֵי־פֶלֶא:

(אין נופלים על פניהם)

רַחֲמוֹם וְחַנּוּן חֲטָאתִי לִפְנֵיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנָיִךְ: יְהוָה אֱלֹהֵי־בְּאִפְדָּה תּוֹכִיחֵנִי וְאֵל־בְּחַמְתָּךְ תִּסְפְּרֵנִי: חַנּוּן
 יְהוָה כִּי אִמְלֵל אָנֹכִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמִי: וּנְפֹשִׁי נִבְהַלָּה
 מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עֲדַמְתִּי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
 חֲסִדְךָ: כִּי אֵין בַּמּוֹת וּזְכָרְךָ בְּשִׂאוֹר מִי יוֹדֵה־לְךָ: יַגְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי,
 אֲשַׁחֲהָ בְּכַל־לִילָה מִפְּתֵי בְּרַמְעֵתִי עֲרִשֵׁי אִמְסָה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינַי
 עֲתַקָּה בְּכַל־צוּרָיִךְ: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעֻלֵי אֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִיִּי:
 שְׁמַע יְהוָה תַּחֲנֻנָתִי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֵיבֵי
 יִשְׂרָאֵל יִבְשׁוּ רַגְעִי:

מִחֵי וּמִפִּי מִמִּית וּמִחֵיה. מִסִּיק מִן שְׂאוֹל לְחַי עֲלֵמָא. בְּרָא כַד
 חָטִי אֲבוּהֵי לְקָנָה. אֲבוּהֵי דְחַיִּים אִפִּי לְכַאבֵיה: עֲבָדָא דְמָרִיד
 נִפִּיק בְּקוֹלָר. מָרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרָךְ בּוֹכְרָךְ אֲנִי וְחַטִּינִי
 קָמָךְ. הָא רְוִי נִפְשִׁין בְּגִידִין מְרָרִין. עֲבָדְךָ אֲנִי וּמְרוֹדְנִי קָמָךְ. הָא

כבֹּתָא

תו"א א) ראה דברים ט יט: ב) ראה סנהדרין פב, ב: ג) ע"פ תענית טו, א: ד) מלכים"ב ב
 כא"כב: ה) שם כ ב"י: ו) ראה דניאל ג כ"כז: ז) שם ו י"זכה: ח) שמואל"ב כד יד:
 ט) שמות לד ו: י) ירושלמי ברכות א, ה: כ) תהלים ו ב"א: ל) שמואל"א ב ו: מ) תרגום
 יונתן עה"פ שמות ד כב:

בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְיָא. הָא בְּמַלְקוּיּוֹתָא. בְּמָטוּ מִנְךָ בְּרַחֲמֶיךָ דְנִפְיִישִׁין.
אִסִּי לְכַאֲבִין דְתַקּוּף עָלֶיךָ. עַד דְלֹא נִהְיִי גְמִירָא בְּשַׁבְיָא:

מְבַנְיִסִי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לְפָנַי בְּעַל הַרְחָמִים: מִשְׁמִיעֵי
תְּפִלָּה. הַשְׁמִיעוּ תְּפִלָּתֵנוּ. לְפָנַי שְׁמוֹעַ תְּפִלָּה: מִשְׁמִיעֵי
צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתֵנוּ. לְפָנַי שְׁמוֹעַ צַעֲקָה: מְבַנְיִסֵי דְמַעְה. הַכְּנִיסוּ
דְמַעוֹתֵינוּ לְפָנַי מְלַךְ מִתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבוּ תַחֲנוּנָה
וּבִקְשָׁה. לְפָנַי מְלַךְ אֵל רִם וְנִשְׂא: הוֹפִירוּ לְפָנָיו. הַשְׁמִיעוּ לְפָנָיו
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם. יִזְכּוּר אֶהְבֶּתֶם וַיִּתְּנָה
זְרַעַם שְׂרָא תֵּאבֵד שְׂאֵרֵי תַּעֲקֵב. כִּי צִאֵן רוּעָה נֶאֱמָן הָיָה
לְחַרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גְּזוּי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מֵהָר עֲנַנּוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעָנוּ.
וּפְדָנוּ מִכַּף־גְּזוּרוֹת קִשּׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִשִּׁיחַ
צַדִּיקָךְ וְעַמְּךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מִתְחַנְנֵן. כְּבֵר שַׁבְיָא. דְּמִתְחַנְנֵן לְשִׁבּוּיָה. בְּלִהוֹן
בְּנֵי שַׁבְיָא. בְּכַסְפָּא מִתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבְתַחֲנוּנָיו.
הֵב לָן שְׂאֵרֵיתֵינוּ וּבְעוֹתֵינוּ דְלֹא נִהְדַּר רִיקָם מִן קַדְמוֹךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מִתְחַנְנֵן. כְּעַבְדָּא דְּמִתְחַנְנֵן לְמַרְיָה. עֲשִׂיכִי אֲנִי
וּבַחֲשׂוֹכָא שְׂרִינֵן. מְרִירִין נַפְשֵׁינוּ מִעַקְתֵינוּ דְנִפְיִישִׁין. חִילָא לֵית
בְּן לְרַצְיוֹךְ מָרְן. עֵבִיד בְּדִירָא קִימָא דְגְּזוּרָתָא עִם אֲבֵהֶתְנָא:

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֵאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמוֹעַ יִשְׂרָאֵל:

שׁוֹמֵר גְּזוּי אֶחָד, שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי עַם־אֶחָד, וְאֵל יֵאבֵד גְּזוּי אֶחָד,
הַמִּיחַדִּים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שׁוֹמֵר גְּזוּי קְדוּשָׁה, שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי עַם קְדוּשָׁה, וְאֵל יֵאבֵד גְּזוּי
קְדוּשָׁה, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשָׁה:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפַּיֵם בְּתַחֲנוּנֵינוּ, הַתְרַצָּה וְהַתְפַּיֵם לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עוֹזֵר:

אבינו

תו"א (א) קהלת רבה ז, טו: (ב) ברכות כח, ב: (ג) תענית טו, א: (ד) ישעיה נז טו: (ה) ע"פ אבות
ו, ט: (ו) ישעיה כו יט: (ז) מיכה ה ז: (ח) אסתר רבה ז, יג: (ט) ע"פ ירמיה כד ט:
(י) שמואל-ב ז כג: (כ) ירמיה שם: (ל) תהלים קכא ד: (מ) ירמיה לא ו: (נ) דברים ו ד:
(ס) אסתר ג ח: (ע) ע"פ שמות יט ו: (פ) דברים ז ו:

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֲבוֹנֵנוּ אֶתְּהָ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֵין לָנוּ מִלֶּךְ אֶלָּא אֶתְּהָ:
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַנּוּן וְעֲנּוּן כִּי אֵין בָּנוּ
מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׂמֶךָ הַגְּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחָנוּ לֹא גִדַּע מִהַצְעָשָׁה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זְכוֹר רַחֲמֶיךָ
יְהוָה וְחֶסֶדְךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִמָּה: יְהִי־חֶסֶדְךָ יְהוָה
עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ: אֶל־תִּזְכָּרְנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים,
מִהֵר יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד: חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן,
כִּי־רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹ: בָּרְנוּ רַחֵם תִּזְכָּר: בָּרְנוּ עַקְדָּה תִּזְכָּר:
בָּרְנוּ תְּמִימוֹת תִּזְכָּר: בָּרְנוּ אֲהַבָּה תִּזְכָּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה,
הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרָאנוּ: כִּי־הוּא יִדַּע יִצְרָנוּ, זְכוֹר כִּי־עַפְר
אֲנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׂמֶךָ, וְהַצִּילְנוּ
וּכְפָר עַל־חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׂמֶךָ:

יְתַגְדָּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אָמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וְיִמְלִיךְ
מַלְכוּתָהּ, וְיִצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ. אָמֵן: בְּחֵיכוֹן
וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן:
יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעַלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח
וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלָּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. אָמֵן: לְעָלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחֲמַתָּא,
דְּאָמִירָן בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תְּתַקַּבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אַבוּהוֹן דִּי
בְּשִׁמְיָא, וְאָמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים
טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן: עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו,
הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תו"א (א) רי"ף תענית ו, א: (ב) תענית כה, ב: (ג) דברי הימים"ב כ יב: (ד) תהלים כה ו: (ה) שם לג
כב: (ו) שם עט ח: (ז) שם קכג ג: (ח) חבקוק ג ב: (ט) תהלים כ י: (י) שם קג יד: (כ) שם
עט ט: (ל) איוב כה ב:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זווקף,
וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (זווקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
וישתבח .. ויתהלל (זווקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
(ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל - הרכנת הראש במקצת (שם).
(3) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה - לימין המתפלל.
שלום - לשמאל המתפלל. במרומיו - באמצע, זווקף ראשו הוא .. אמן - באמצע
(מנהגי הרבי).

סליחות לצום גדליה

— (ממכתב כ"ק אדמו"ר זי"צ) —

לא שמעתי הוראה בסדר סליחות ליום זה (וכן — אם לאמרם באשמורת הבוקר, או בתפלה בסדר התחנון). ויש ללמוד הסדר מסדר הסליחות דשאר ת"צ ובה"ב (כיון שאמירת סליחות בצ"ג הוא — לאלו שאין אומרים סליחות בשאר עשיית — מפני היותו ת"צ). ובאיזה פרטים — גם מסדר הסליחות דקודם ר"ה: א) בת"צ, בה"ב (וכן ביום א' דסליחות שקודם ר"ה, בערבית יוהכ"פ ובנעילה) — אומרים ג"פ א"ל מלך. ב) הפסוקים כרחם, סלה, הטה — אומרים: בת"צ ובבה"ב (וכן בערבית דיוהכ"פ ונעילה) רק אחרי א"ל מלך ה ר א ש ו ן. מוסיף עליהם בסליחות שקודם ר"ה, אשר פסוקי כ ר ח ם אומרים בכל פעם שאומרים א"ל מלך. ג) אחרי פ ז מ ו ן אומרים א"ל מלך. ד) מ ז כ ו ר ר ח מ י ך ואילך — אין מפסיקין בפיוטים (מלבד בסליחות ער"ה שמוסיפין וסומכין יה"ר לשמע קולנו). ה) סדר שאנו נוהגין בו בסליחות שלפני ר"ה הוא ע"פ "מנהג ליטא רייסין זאמוט" (בשינויים קלים), ולכן גם בסליחות דצום גדלי' יש לנהוג כן.

וע"פ כל הנ"ל, יהי' הסדר:

לעינינו עשקו עמלינו (אין אומרים הרשענו ופשענו)	אמנת מאז	אשרי
משיח צדקך	אורך ואמתך	חצי קדיש
דניאל איש חמודות	תשוב תרחמנו	לך ה' הצדקה
עזרא הסופר	אם אפס	שומע תפלה
א"ל רחום שמך	הורית דרך תשובה	סלח לנו
ענגו ה' ענגו	א"ל מלך	אז טרם
מי שענה לאברהם	כרחם אב	כי על רחמיך
ויאמר דוד אל גד	אל תזכר	א"ל ארך אפים
רחום וחנון חטאתי (אין נופלים על פניהם)	זכור רחמיך	דרשו ה' בהמצאו
מחי ומסי	אל נא תשת	כרחם אב
מכניסי רחמים	חטאנו צורנו	סלח נא
מרן דבשמיא כו' כבר שביא	זכור לנו ברית אבות	הטה אלהי
מרן דבשמיא כו' כעבדא	זכור לנו ברית ראשונים	את ה' בהמצאו
שומר ישראל	שמע קולנו *	א"ל מלך
שומר גוי אחד	או"א תבא לפניך תפלתינו	דרשו ה' ועוזו
מתרצה ברחמים	אשמנו בגדנו	כרחם, סלח, הטה
אבינו מלכנו אבינו אתה כו' ואנחנו לא נדע, ק"ש.	סרנו ממצותיך	אבלה נפשי
	אשמנו מכל עם	א"ל מלך
	ועדיין לא שבנו מטעותינו	דרשו ה' בהמצאו
		כרחם אב

(* פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל.

והנה סדר זה הוא כשאומרים הסליחות שלא בסדר התפלה, אבל אלו הנוהגין לאומרים לאחרי שמו"ע ונפ"א (כשחל ביום ב' וה' — קודם שומר ישראל) יש להשמיט: אשרי¹, ח"ק, לך ה' הצדקה, שומע תפלה, סלח לנו², א"ל ארך אפים¹ אשמנו³ ואומרים: אבינו מלכנו ה א ר ו ך⁴, ובסופם — ח צ י ק ד י ש ולא ק"ש, כמובן.

1) כיון שכבר אמרו בסדר התפלה.
 2) נתקנו כנגד פסוד"ז (לבוש. מנהגים) — והרי אמר פסוד"ז.
 3) כיון שכבר אמרו פעם אחת ואין מתודין באותה תפלה אלא פ"א (פע"ח שער הסליחות ספ"ח).
 4) כמו בכל עשיית (טושו"ע או"ח סתר"ב ס"א).

ה ע ר ה: נ"ל, אשר כשאומרים הסליחות בסדר התפלה אין לומר גם הפיוט אז טרם כו' — כיון שהוא פ ת י ח ה ואין לזה ענין ב א מ צ ע התפלה, אבל לא מלאני לבי להורות כן עד שאמצא עוד ראי' לזה. והוא הדין לאמירת דוד אל גד גוי רחום וחנון גו' — אשר נ"ל שאין לאומרים לאחר נפ"א שאמר בתפלתו.

אֲשָׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סֶלָה:
אֲשָׁרֵי הָעַם שֶׁכָּבַח לֹא, אֲשָׁרֵי הָעַם
שִׁיחָה אֶלְהִיו: תִּתְהַלֵּךְ לְדוֹד, אֲרוּמֶמְךָ
אֶלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשֵׂיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְגִידוּ: הַדָּר כְּבוֹד הַדָּרְךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלֹתֶיךָ
אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצִדְקֹתֶיךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אַפְּיִם וּגְדֹל־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמוֹ עַל־כָּל־
מִעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מִעֲשֵׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְדַבְּרוּ: לְחֹדֶיֶע | לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו,
וּכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
כָּל־עַלְמִים, וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
סוּמְךָ יְהוָה לְכָל־הַנְּפִלִים, וְזוֹקֶף לְכָל־
הַכַּפּוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,

ומשביע

תו"א א) תהלים פד ה: ב) שם קמד טו: ג) שם קמה א ואילך:
הנהגות 1) כשאומרים סליחות באמצע סדר התפילה - אחרי תחנון - מתחילין דרשו שבעמ' 178
(מנהגי הרבי - וראה עמ' 171).

וּמִשְׁבִּיעַ לְכַלְחֵי רְצוֹן: צְדִיק יְהוָה בְּכָל-
 דְּרָכָיו, וְחָסִיד בְּכָל-מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל-
 קְרָאִיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן-
 יִרְאוּ יַעֲשֶׂה, וְאֶת-שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת-כָּל-אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל-
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תְּהַלֵּת יְהוָה יִדְבַּר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ בְּלִבִּי אֲשֶׁר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֵךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד-עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְּרַעוּתָהּ וַיְמַלֵּךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוּרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּתַיִּיבּוֹן
 וּבְיוֹמִיבּוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעַלְמֵי עַלְמֵינָא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל-בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְּאִמְרוּן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לָךְ אֲדֹנָי הַצְדָּקָה, וְלָנוּ בִּשְׁתַּת הַפְּנִים: מַה-נִּתְאֻוֵּן
 וּמַה-נִּנְאֵמַר מַה-נִּדְבַּר וּמַה-נִּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׂה
 דְּרַבִּינוּ וְנַחֲקַרְהּ וְנִשְׁוֵבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְנַךְ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא-יִבְחָסֵד וְלֹא-יִבְמַעֲשִׂים בָּאֲנָנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְּלִתִּיךָ: דְּלִתִּיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֲלֵה־שִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תִּשְׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: (ב) דניאל ט ז: (ג) ע"פ איכה ג לט: (ד) ע"פ בראשית מד טז: (ה) איכה
 שם מ (בשינוי): (ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): (ז) שמות לד ו: (ח) ברכות כח, ב:
 הגדהגות (ו) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, עֲדִיךָ כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִיה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכָּה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִיִּלוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלִעֲבָדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׂאוּ־יְדֹכֶם קִדְשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁפְּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִיה לְהַדָּם רִגְלָיו: רֹמְמוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רִגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא: רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדֻשׁוֹ, בִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה
 בַּהֲדַרְת־קְדֻשׁ, חִלּוֹ מִפְּנֵי כְּלִי־אָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוּ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִיה אֱלֹהֵיכֶל־קְדֻשָּׁךָ בִּירְאֵתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִיה אֱלֹהֵיכֶל
 קְדֻשָּׁךָ וְגוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהַגְדְּלָתָ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנֵתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֹךְ לִיהוָה, יְדָמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲרָצִים:
 כִּי־גָדוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָרְךָ: כִּי־גָדוֹל
 מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךָ: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֻלְתּוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גָדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, נֹרָא הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גָּדוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרְתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכִלְחַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גָּדוֹל אַתָּה וְגָדוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יְדֶךָ תְּרוּם יְמִינְךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֹלְךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֻלָּה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָּה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֹלְךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יִסְדָּתָם: אַתָּה הַצְּבֹת כָּל־גִּבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצַּרְתָּם: אַתָּה רִצַּצְתָּ רֹאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעַם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרְרַת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךְ יְיָ, שְׁבַרְתָּ רֵאשֵׁי תַנּוּנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גִלּוֹי אֲתָהּ תִּשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבַדְּךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרוּ
 שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנְתֶךָ בַּקֹּהֵל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לַיהוָה,
 נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעֵ לּוֹ: צִדֵּק
 וּמִשְׁפָּט מְכוּן בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחְדּוּ נִמְתִּיק
 סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֹשֶׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
 יָדָיו יִצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידּוֹ נָפֵשׁ כְּלִיחִי, וְרוּחַ כָּל־בֶּשֶׂר־אִישׁ: הַנְּשַׁמָּה לָךְ
 וְהַגּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלֶךָ: הַנְּשַׁמָּה לָךְ וְהַגּוֹף שֶׁלְּךָ, יְהוָה עֹשֶׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתַאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֹשֶׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
 שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחֲמִים שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ כִּי
 רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אִוְלַתְנוּ שָׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מַלְפָּנוּ, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

אֲזַ טָרַם נִמְתַּחוּ נִבְלֵי שְׂכָבִים. בְּאַרְצָךְ עַד לֹא רָבְקוּ
 רְגָבִים, גִּבְרָךְ שִׁבְעָה דְבָרִים הָיוּ מְגֻבָּבִים. דַּת וְכַס
 וְרִטִּית בְּנִים שׁוֹבָבִים: הוֹד גִּן־עֲדָן וְעֵלֶךְ הַבְּהוּבִים.
 וּמְקוֹם כַּפָּרָה עַל־יַדֵּי מַקְרִיבִים. זוֹהַר שֵׁם יִנּוֹן מְחוּלָּל
 מְחוּבִים. חֲבָרוּ אֶלְפִים קָדָם בְּרִיאַת יִשׁוּבִים: מְכוּסִים
 עַל רְקִיעַ בּוֹטִים כְּשִׁבִיבִים. יְעוּרִים וּמִשׁוֹרְשִׁים פָּנֵי
 יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים. כַּפֵּס הִיָּה מִנְחָ בְּרִקִיעַ בִּיצוּבִים.
 לְמוֹשֵׁב מֶלֶךְ וְנוֹרָא עַל־סְבִיבִים: מִיָּמֵינוּ אֵשׁ דַּת
 חֲקוּקָה בְּכַתְבִּים. נְתוּנָה עַל בְּרַכּוֹ בְּשִׁעֲשׂוֹעַ אֲהָבִים.
 סְדוּר עַל הַדְּרוֹם גִּן רְטוּבִים. עָרוֹךְ עַל הַצָּפוֹן תּוֹפֵת
 שְׁלֵהָבִים: פָּנֵי הַמְּזֹרַח יְרוּשָׁלַם הַבְּנוּיָה בְּמַחְצָבִים.

צפון

תו"א א) תהלים פט י: ב) שם מח ב: ג) מלכים-ב יט טו (בשינוי): ד) תהלים פט ח: ה) שם
 ו: ו) שם צה א-ב: ז) שם פט טו: ח) שם נה טו: ט) שם צה ה: י) איוב יב י: כ) ירמיה
 יד ז: ל) נחמיה ט לא (בשינוי): מ) תהלים כה יא (בשינוי): נ) ע"פ איוב לח לח: ס) ראה
 פסחים נד, א: ע) ירמיה ג יד: פ) שמואל-א ד ד: צ) ע"פ תהלים פט ח: ק) דברים לג ב:

צפון בתוכה מקדש אל בְּיִשׁוּבִים. קבוע בְּאֲמָצַע
 מִזְבַּח כַּפּוֹר חַיִּוּבִים. רְבוּצָה עָלָיו אֲבָן שְׁתֵּיתִי הַטּוֹבִים:
 שֵׁם יִנּוֹן עָלֶיהָ חֲקוֹק בְּמִכְתָּבִים. תּוֹאֵר שֵׁם הַמְּפֹרָשׁ
 בְּתוֹוֵי גְלוּבִים. שְׁמָה בַּתְּוֹךְ לִפְנֵי מֵאֲשַׁנְבִים. לוֹוֵי
 תְּשׁוּבָה אֶרֶךְ לְנִדְרוּם וּכְאֲבִים: מְעַתְדַת לְכַבּוֹם צֵאִים
 וּלְהַלְבִישׁ מוֹטָבִים. הֶרֶק שְׁמֵן עַל רֹאשׁ שְׁבִים. בְּכֵן
 אֲתֵאֲנִי לָךְ עֲלָמִים וְשְׁבִים. רַחֵן מִצַּחַן וְהַשְׁלֵךְ טָמוּם
 סְאֲבִים: בַּתְּפִלָּה יִקְדְּמוּךְ בָּנִים שׁוֹבְבִים. יוֹם יוֹם
 לְדַרְשֶׁךָ בְּפִיץ נִיבִים. יַחֲשֹׁב אֲמַרְיֵנוּ בְּהַקְטֵר דְּמִים
 וַחֲלָבִים. צַפְצוּפְנוּ יִקְבַּל כַּפְסוּגֵי פָרִים וּכְשָׁבִים: חֲטָאֵינוּ
 הַצֵּלָל בְּקַרְקַע נְטִפֵי מְרוֹזְבִים. קָרְבְּנוּ אֵלֶיךָ בְּרַחֲיִפַת
 רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנּוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צְדָקוֹתֶיךָ אָנּוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנּוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנּוּ מְצַפִּים: אֵתָהּ הוּא מְלֶךְ
 אוֹהֵב צְדָקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עִמוֹ, וּמְסִיר הַטְּאֵת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
 בְּרִית לְרֵאשׁוֹנִים, וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֵתָהּ הוּא שׁוֹרְדֵת בַּעֲנַן
 כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דְרָכֵי טוֹבָה לְמִשְׁחַ עֲבָדֶךָ. וְאַרְחוֹת־
 חֲסִדֶיךָ גִלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֵתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבֵּה לְחַסִּיב. וּמְנַהִיג הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֲעֲבִיר כָּל־טוֹבֵי עַל־פְּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְּתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲחַן וְרַחֲמֵתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֶרֶךְ אַפִּים אֵתָהּ וּבַעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתִי, וְדַרְךְ
 תְּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדִלַת רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדְיֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֵתָהּ
 הוּא בַעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פְּנִיךָ נִקְדָּם,
 כְּהוֹדַעַת

תו"א (א) ראה יומא נג, ב: ב (ב) ראה רש"י שמות כח ל: ג) ירמיה ג כב (בשינוי): ד) שם יד:
 ה) ע"פ דניאל ט יח: ו) ע"פ תהלים יא ז: ז) ראה שמות לד ה: ח) שם ו: ט) שם לג יט:
 י) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדֵעַת לְעֵנֹו מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אַפְּךָ שׁוֹב, כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ
 כְּתוֹב: וּבְצֶלַע בְּנִפְיֶךָ נַחֲסָה וְנִתְלַוְנָה, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אֶשֶׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שֵׁם: תִּאֲזוֹן שׁוֹעֲתֵנו וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשֵׁם נֹאמֵר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵינוּ וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֶז וּפְשַׁע
 וְחַטָּאת וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵנוּ וְלַחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ, מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אִתָּה
 אָדְנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

דְּרִישׁוּ יְהוָה בְּהַמְצֵאוֹ קְרָאָהּ בְּהִזְוֹתוֹ קְרוֹב: שׁוֹבוּ אֵלַי וְאִשׁוּבָה
 אֲרִיכֶם אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: מִיִּיּוֹדַע יִשׁוּב וְנַחֵם הָאֱלֹהִים
 וְשֵׁב מִמְּחֻרֹן אִפּוֹ וְלֹא נֹאבֵד: מִי יוֹדַע יִשׁוּב וְנַחֵם וְהִשְׁאִיר אַחֲרָיו
 בְּרָכָה: וְקִרְעוּ לְבַבְכֶם וְאִל־בְּגָדֵיכֶם וְשׁוּבוּ אֵל־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כִּי־חַנּוּן
 וְרַחוּם הוּא אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וְנַחֵם עַל־הִרְעָה:

כְּרַחֵם אֲב עַל־בְּנֵים, בֶּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
 עַל־עַמּוֹ בְּרַכְתָּהּ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשׁוּבֵנוּ לָנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטַּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְלִךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרָאֵנוּ:

סלח

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם וז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) ישעיה נה ו: (ט) מלאכי ג ז: (י) יונה ג
 ט: (כ) יואל ב יד: (ל) שם יג: (מ) תהלים קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח: (ע) שם פד
 יג: (פ) שם כ י:

הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).

(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

(3) כשואמרים סליחות באמצע סדר התפילה מתחילים מכאן.

סְלַח־נָא לְעֹן הָעַם הַזֶּה בְּגִדְל חֲסֵדְךָ. וּכְאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה
 לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֹאמֵר:
 וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַח־תִּי בְּדַבְרְךָ:

הָטַה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פִּקַּח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
 אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי אֵל עַל־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
 תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי אֲשֶׁמְעָה, אֲדַנִּי אֲסַלַּחְתִּי,
 אֲדַנִּי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
 עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֵת יְהוָה בְּהַמְצָאוֹ לְדַרְשׁוֹ קִדְמָתִי. בְּעַד עֲוֹנוֹת לִכְפֹּר כִּי
 כַּתּוּלָע נֶאֱדַמְתִּי. גִּלְגַּל הַלֵּב טִמְטַם וּכְיִשָּׁן נִרְדַּמְתִּי.
 כְּמַעַט בְּסֶדוּם הָיִיתִי וְלַעֲמוּדָה דְּמִיתִי: דְּמִיתִי לְסוֹטָה פְּרוּעָה
 מִנְאִפֶּת וַחֲלָלָה. הָיִיתִי כְּבָגֵד עֲדִים, וְהוֹשַׁמְתִּי כְּשִׂמְלָה בְּדָמִים
 מִגְּדָלָה. וַחֲסַרְתִּי מִפְּגִיעַ יוֹדֵעַ אֵין לְפַלְלָה. רְאֵה יְהוָה וְהַבִּיטָה
 כִּי הָיִיתִי זוֹלָלָה: זוֹלָלָה כְּבוֹדָה נִהְפְּכָה בְּיַד מִנְאֵל. חָנַם נִמְכַּרָה
 לְצַמִּיתָת וְאֵין גּוֹאֵל. טָבַע נְכוֹן וְנִשְׂא וַחֲרַב אֲרִיאֵל. הִשְׁלִיךְ
 מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תְּפֹאֶרֶת יִשְׂרָאֵל: יִשְׂרָאֵל לְבוֹזִים וְלִמְשַׁפָּה עַד
 מָתִי. כְּאַרְבֶּה רַבּוּ עוֹרְקֵי וְעֲצָמוֹ מִצַּמִּיתִי. לֵלֵב בְּשׁוּמֵי
 הַרְיוֹסוֹתֵי חֲרָבוֹתֵי וְשׁוּמָמוֹתֵי. וְתִבְחַר מַחֲנֵק נִפְשֵׁי מוֹת
 מַעֲצָמוֹתֵי: מַעֲצָמוֹתֵי הַמְּפַצְחוֹת וְהַמְּפַלְחוֹת מִמְּכַעֲסִיךָ
 וּמִמְזַעֲמִיךָ. נֶאֱמַתִּי גִלְאִיתִי גִשׁוּא חֲרוֹנְךָ וְנַעֲמָךָ. שִׁים לֵב
 לְגֹאֹל חַיִּת גְּעִימָךָ. כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ: עַמְּךָ
 זְרוִיִים פְּזוּרִים בְּכָל־מוֹשְׁבוֹת. פִּקְדוֹךָ בְּצַר פְּתַדוֹךָ בְּמַעַשׂ
 וּבְמַחֲשָׁבוֹת. צְלוּל זְרוֹן, הַעֲבַר וּרְפֵא מְשׁוּבוֹת. אֲדַנִּי שְׁמַעָה
 בְּקוֹלֵנוּ תִּהְיֶינָה אֲזַנֶּיךָ קִשְׁבוֹת: קִשְׁבוֹת תִּהְיֶינָה אֲזַנֶּיךָ לְשִׁפְךָ
 שִׁיחֲנוּ. רוֹן שְׁפָתֵינוּ קִבֵּל כְּרִיחַ נִיחוּחֵינוּ. שְׁחַרְנוֹךָ מִגִּנְנוּ וּבָךְ

מבמהנו

תו"א א) במדבר יד יט: ב) שם כ: ג) דניאל ט יח"ט: ד) ע"פ ישעיה נה ו: ה) שם א ט (בשינוי):
 ו) ע"פ שם סד ה: ז) שם ט ד (בשינוי): ח) איכה א יא: ט) ישעיה כט א: י) איכה ב
 א: כ) ישעיה מב כד (בשינוי): ל) תהלים סט ה: מ) איוב ז טו (בשינוי): נ) ישעיה א יד:
 ס) דניאל ט יט: ע) ישעיה כו טז (בשינוי): פ) תהלים קל ב (בשינוי):

מבטחנו. כִּי־שִׁמְךָ עָלֵינוּ נִקְרָא אֶל־תַּנְיָחֵנוּ: תַּנְיָחֵנוּ אָדוֹן זֶה
בְּמַה שָּׁנִים לְמָה. לְשִׁמָּה לְמִשָּׁל וְלִשְׁנִינָה לְלַעַג וְלִכְלָמָה. יֵאֱמֹן
וַיּוֹחַשׁ הַמְבַטָּח שֶׁהַבְטָחָתְךָ לְשׂוֹמְמָה. אֲנִי יְהוָה בְּנִיתִי הַנְּהַרְסוֹת
נִמְטַעְתִּי הַנְּשַׁמָּה: הַנְּשַׁמָּה בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים תִּבְנֶה וּתְכוּנְנָה.
שְׁמַע יְהוָה חֲנוּנָה כִּי בָא עֵת לְחַנּוּנָה. חֲזֹק מֵאֲמִירֶיךָ בְּצַל יָדְךָ
לְגוֹנְנָה. וּפְדוּנֵי יְהוָה יִשׁוּבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבֵּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעַתְם תִּגְמוּל. אֵל הַזּוֹרֵת לָנוּ לֹאמַר שְׁלֹשׁ
עֲשָׂרָה, זְכַרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעָנּוּ
מִקְדָּם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חַסֵּד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפְשַׁע

וְחַטָּאָה וְנִקְתָּה: ע"כ

וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלֵתָנוּ:

סִלַּחֲלָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטְאָנוּ. מַחֲלֵלְנוּ מִלִּבְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חַסֵּד לְכָל־קְרֹאֲיֶיךָ:

דְּרָשׁוּ יְהוָה וְעֲזוּ, בִּקְשׁוּ פָנָיו תָּמִיד: דְּרָשׁוּ יְהוָה בְּהַמְצֵאוֹ קְרֹאָהוּ
בְהִיוֹתוֹ קְרוֹב: יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אֶזְרָא מִחֲשִׁבְתּוֹ וַיִּשָּׁב

אל

(* נ"א: ז"ה.

תו"א א) ירמיה יד ט (בשינוי): ב) דברים כח לו: ג) יחזקאל לו לו: ד) ע"פ תהלים קב יד:
ה) ישעיה נא יא: ו) ויקרא רבה כט, ו: ז) ראש השנה יז, א: ח) תהלים קג ו (בשינוי):
ט) ראה ראש השנה יז, ב: י) שמות לד ה: כ) שם וז: ל) שם ט: מ) תהלים פו ה: נ) שם
קה ד. דברי הימים א טז יא: ס) ישעיה נה וז:
הגהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֱלֹהֵינוּ וּירַחֲמֵנו וְאֱלֹהֵינוּ בִּירֵבָה לְסִלּוּחַ: שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בַעֲוֹנֶךָ:

כָּרַחֵם אֵב עַל־בָּנָיִם, בֵּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתָּךְ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשָּׁנָבִילֵנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרָאֵנוּ:

סִלְחָנָא לַעֲזֹן הָעַם הַזֶּה כַּגְּדָל חֲסֵדְךָ. וּכְאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה
לָעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֹאמֵר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלְחָתִי כַּדְבָרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמֵעַ, פִּקַּח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שִׁמְמֹתֵינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא עֲלִי־צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי | שְׁמָעָה, אֲדַנִּי | סִלְחָה,
אֲדַנִּי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תִּאֲחַר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמֶּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲבֵלָה נַפְשִׁי וְחַשְׁךָ תִּאֲרִי. בֵּית תִּפְאָרְתִּי כַּנֶּשֶׁף בּוֹ הָאָרִי.
גַּם פְּלִיטָתִי אֲשֶׁר עֲזָבוּ וּשְׂאֲרֵי דוֹעֲכּוּ כְּהַיּוֹם בְּשִׁלְשָׁה
בְּתִשְׁרִי: הָאֵשׁ וְהַמַּיִם הַיּוֹדוּנִים שְׁטַפּוּנוּ בְּדִלְקָם. וּבְסִסּוּ מִקְדָּשׁ
וּבְזוּזוּ חֲלָקָם. וְקִנֵּי שְׂאֲרֵית אֲשֶׁר פָּלְטוּ מִזֶּמֶן נָקָם. חָבְלוּ עִתָּה
בְּיוֹם צוּם גְּדַלְיָה בֶּן אַחִיקָם: טוֹרְפוּ דִלְת עַם־הָאָרֶץ. יִתֵּר הַגִּזְזִים
אֲכַל הָאֲרָבָה בְּמַרְץ. פֹּרְמִים וַיּוֹגְבִים פִּקְדֹת מַרְגִּזֵי הָאָרֶץ.
לָהֶטּוּ וְלֹא הָיָה בָם גְּזֹרֶה־גֹדֵר וְעוֹמֵד בַּפָּרֶץ: מָה אֶסְפֵּר וְאֲנַחֲוֹתִי
עֲצוּמוֹת. נִקְטָה נַפְשִׁי וּמִקְהֵלוֹתִי עֲנוּמוֹת. שְׂרִיגֵינוּ אֲשֶׁר נִשְׂאָרוּ
מִיְקוֹד אֵשׁ לְתַעֲצוּמוֹת. עוֹד הֵם לֹא נִתְקַיְמוּ וְנִתְשׂוּ בַחֲמוֹת:
פָּנֶיךָ עַד מָתִי מִנּוּ תִסְתִּיר. צַעֲקֹתֵנוּ שְׁמַע וְאַסִּירֵנוּ תִתִּיר.

קדוש

(* נ"א: נשךף ביד.

תו"א (א) הושע יד ב: (ב) תהלים קג יג: (ג) שם ג ט: (ד) שם מו ח: (ה) שם פד יג: (ו) שם כ י:
(ז) במדבר יד יט: (ח) שם כ: ט) דניאל ט יח-יט: י) ע"פ ישעיה סד י: (כ) ראה ראש השנה
יח, ב. ועיין נו"כ השו"ע או"ח סימן תקמט סעיף א: (ל) תהלים קכד ה: (מ) ע"פ ישעיה סג
יח: (נ) ע"פ שם ד: (ס) מלכים ב כד יד: (ע) יואל א ד: (פ) ע"פ ירמיה נב טז: (צ) ישעיה יד
טז: (ק) יחזקאל כב ל: (ר) איוב י א: (ש) ע"פ ישעיה י טז: (ת) ע"פ תהלים יג ב:

קדוש ביטה כי אין בעדנו מעתיר. ראה בדלותנו ושכחך בפה
 נבתייר: שדדנו מדור לדור ומקץ לקץ. שורש צפע מעופף
 אותנו עוקץ. תקיף, למשפטנו הער והקץ. תכפר לעונותינו
 ותאמר קץ:

אל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בחסידות, מוחל
 עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה
 לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר
 ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שלש
 עשרה, ובר־לנו היום ברית שלש עשרה, כהודעת לענו
 מקדם, כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתנצב עמו שם
 ויקרא בשם יהוה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהוה | על־פניו ויקרא

יהוה | יהוה אל רחום ותנון ארך אפים ורחימך
 ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע

וחטאה ונקמה: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח־לנו אבינו כי חטאנו. מחל־לנו מלכנו כי פשענו: כִּי־אתה
 אדני טוב וסלה, ורחימך לכל־קראיך:

דִּרְשׁוּ יהוה בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב: שובו בנים שובבים
 ארפה משובתיכם הננו אתנו קִדְּ בִּי אֶתְהָ יהוה אלהינו:
 שובה ישראל עד יהוה אלהיך כי כשלת בעונה:

בְּרַחֵם אֵב על־בנים, בן תרחם יהוה עלינו: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
 על־עמך ברבתיך סלה: יהוה צבאות עמנו, משגב־לנו

אלקי

תו"א א) ויקרא רבה כט, ו: ב) ראש השנה יז, א: ג) תהלים קג ו (בשינוי): ד) ראה ראש השנה
 יז, ב: ה) שמות לד ה: ו) שם וז: ז) שם ט: ח) תהלים פו ה: ט) ישעיה נה ו: י) ירמיה
 ג כב: כ) הושע יד ב: ל) תהלים קג יג: מ) שם ג ט: נ) שם מו ח:
 הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
 ה סעיף קז).
 2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אלהי יעקב סלה: יהוה צבאות, אשרי אדם בשם כה: יהוה
הושיעה, המלך יעננו ביום קראנו:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אמנת מאז ארשת נלב שפתים. בתפלה ובתחנון דפוק שערי
דלתים. גשתנו עדיך בזריות ולא בעצלתיים. דחות
רוע פורעניות המתרגשות לעתותים: הננו אתאנו לך בשברון
רוח ודבאות לב. ודות לפניך כלפתול ועקשות לב. זה חוקר
לכות הרופא לשבורי לב. חדש רוח נכון בקרבנו וברא לנו
טהור לב: טכסת מקדם אלו ימים עשרה. יחיד גם לשוב
ולמצא כפרה. בליהשנה בלה לרבים מסורה. לשוע ולענות
בכלעת צוקה וצרה: מהר היחיד ושב בנתיים מוחלין לו.
נזאש ולא שב אין תקנה לעולו. סדר וערך בליאלי נביות
להועילו. עותר וצועק ואין שומע לו: פגיעת הרבים והיחיד
לך לבד עולה. צור פי אתה שומע תפלה. קבלנו ברצון
והמציאנו מחילה. רצנו בקרבן כליל ועולה: שפוט תשפוט
אותנו ברחמנות וחמלה. בניה יחוסיה לקוחים לך לסגלה.
יוקש מרים יצלל במצולה. נצח יהללך בכלמיני תהלה:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אורך ואמתך שלח. אמוניך בטוב הצלח. בראתה יהוה טוב
וסלח: ביטה בענוי נפש. בטובך הוציאנו לחופש.
כראו מים עדנפש: געיותינו יהיו נקשבים. גלותנו השב
לישובים. לייגרים אנחנו ותושבים: דפקנו דלתיה לתמוד.
דבקנו אליך לצמוד. פי דלנו מאד: הליצונו זדים במצרינו.
הציילנו ונודך צורנו. כי הושעתנו מצרינו: זרויך מוחלים
לעודדם. זכם ביראתך לסעדם. ביזה בליהאדם: חקות
העמים תהו. חשוקיה אחריה ינהו. בייחנון ורחום הוא: מירתך

הושמה

ת"א א) תהלים פד יג: ב) שם כ י: ג) ישעיה נו יט: ד) ירמיה ג כב: ה) תהלים קמו ג: ו) ע"פ
שם נא יב: ז) ראש השנה יח, א: ח) ע"פ ירושלמי ברכות ד, ג: ט) ראש השנה יז, ב:
י) ישעיה ס ז: כ) ברכות מח, ב: ל) תהלים נא כא (בשינוי): מ) שם מג ג (בשינוי): נ) שם
פו ה (בשינוי): ס) שם סט ב: ע) דברי הימים א כט טו (בשינוי): פ) תהלים עט ח: צ) שם
קט נא (בשינוי): ק) שם מד ח: ר) קהלת יב יג: ש) ירמיה י ג: ת) יואל ב יג:

הושמה לעיים. טיבה בחומות בנויים. בייטוב חסדך מחיים:
 יגעתו ואשיחה במעני. יבוש ויכלם מעני. ביייעשה יהוה דין
 עני: כבדו שפתי קמי. בלחיום מזעימי. כי כלו בעשן ימי:
 קהם ישיב בפעלם. לעמו ילמד להועילם. כי לא יזנח לעולם:
 מרחמו יתן מאויו. ממנו יסיר דפיו. כי מהטובו ומהיפיו:
 נשמות הושטו ערי. נברים באו שערי. כי נשאתי חרפת
 נעורי: שוש אשיש עריך. שית לענות גאולך. כי שמחתני
 יהוה בפעלך: עזו נורא ואיום. עתה המציאנו פדיום. בייעלך
 הורגנו בלחיום: פנה דרך עקוב. פאר הלולך לנקוב. בייפדה
 יהוה אתיעקב: צריך לכלות בחרץ. צפה משמי ערץ. כי צל
 ימינו עליארץ: קרב קץ עדני. קול להשמיע לעוני. כי קרוב
 יום יהוה: רם, זרועה תראה. רעיתך פנים התראה. בייירם
 יהוה ושפל יראה: שמע קול תחנוני. שועתי תעלה למעוני.
 כי שומע אל אביונים יהוה: תחן בתודה תרצה. תאמר לעמך
 אתרצה. כי תורה מאתי תצא: שקל מאזנים יכבש. עוז נצח
 יעטה וילבש. כי הוא יכאיב ויחבש:

אלהינו ואלהי אבותינו:

תשוב תרחמנו שוב שבותינו בנאמך. שוב בקדם חדש חבת
 לאמך. רחק רוגו וקרוב שוך זעמך. שוב מחרון אפך
 והנחם עליהרעה לעמך: קבץ ובקש אוברות וחוק נחלתך.
 צאן ההרנה והגזו ברחלותך. פשע אם רב בבני מחילתך.
 שוב למען עבדך שבטי נחלתך: עון אבותינו הטעינו ובוסר
 הטעימנו. ספרעל השקנו הלעינו והזעימנו. נא פאז בשכן
 יחד הנעימנו. שובנו אלהי ישענו והפר בעסך עמנו: מאוס לא
 מאסת חוסך מעידך. לוקים פסורח ולהתמרח שבך עדיך.

בעם

תו"א (א) תהלים סג ד: (ב) ע"פ שם לה ד: (ג) שם קמ יג: (ד) איכה ג סב: (ה) ע"פ תהלים קב
 ד: (ו) איכה שם לא: (ז) זכריה ט יז: (ח) ע"פ עובדיה פסוק יא: (ט) ירמיה לא יח: (י) ישעיה
 סא י: (כ) תהלים צב ה: (ל) שם כד ח: (מ) חבקוק א ז (בשינוי): (נ) תהלים מד כג: (ס) ירמיה
 לא י: (ע) איוב ח ט: (פ) יואל א טו: (צ) תהלים קלח ו: (ק) שם כח ב: (ר) שם סט לד:
 (ש) ישעיה נא ד: (ת) איוב ה יח: (א) מיכה ז יט (בשינוי): (ב) ראה ירמיה ל ג: (ג) שמות לב
 יב: (ד) זכריה יא ד: (ה) ישעיה סג יז: (ו) זכריה יב ב: (ז) תהלים פה ה:

כעס לרצות כמדת יושר מעבדיך. שובה יהוה עד־מתי והנחם על עבדיך: יום יום נצפה גלוי סודך. טמום ועמום וכלה בשר חסדיך. חרפה שברה לבנו מקוים חסדיך. שובה יהוה חלצה נפשנו והושיענו למען חסדך: זנחנו ונחשבנו עם־יורדי רגב. ויהי לאבל בנור ושיר ועגב. הקודרים ברגה ותודה התהלך בשגב. שובה יהוה את־שביתנו באפיקים בנגב: דמעה לחם חוסיך צורי אל. גואל איה בחרף צרי אל. בחזון אז בדברת לישרי אל. שובה יהוה רבבות אלפי ישראל: שמעה יהוה הטה אונה הקשיבה. למחלי סלחנא סלחתי השיבה. משובותינו רבו ופתחת ישראל שובה. השיבנו יהוה | אליך ונשובה:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אם אפס רבע הקן. אהל שבן אם רפן. אל נאברה על בן יִשְׁלֵנוּ אב זקן: פנים לו תביר. וצדקו לפניה נזביר. צויתו קחנא את־בנה יקיר. ונמצה דמו על קיר: רץ אלהנער והקדישו. ונפשו קשורה בנפשו. עטרו בעצים ואשו. ונזר אלהיו על־ראשו: יחיד רך הוקל בצבי. ענה ואמר אבי. הגה האש והעצים נביא. ותשורה אין־להביא: מלין השיבו מלהבה־לו. ענה אביו ואמר לו. אלהים יראה־לו. ויודע יהוה את־אשר־לו: במצותיה שניהם נזהרים. ואחריה לא מהרהרים. חשו מאד נמהרים. על אחד ההרים: ראו אש תלולה. מהרו עצי עולה. יחד באהבה כלולה. ישרו בערבה מסקה: ראה יחיד כי הוא השתה. גם לחורו המנסה. אותי בכבש תעשה. לא־תחמל ולא־תכסה: בי חפץ ונכסוף. לבבי לו אחשוף. האם תמנעני סוף. רוחי ונשמתו אליו יאסף: ידיו ורגליו עקד. וחרבו

עליו

תו"א (א) תהלים צ יג: (ב) שם עט ב: (ג) שם סט כא (בשינוי): (ד) שם ו ה (בשינוי): (ה) ע"פ שם פח ה: (ו) איוב ל לא (בשינוי): (ז) תהלים קכו ד: (ח) במדבר י לו: (ט) תהלים יז א: (י) ע"פ דניאל ט יח: (כ) שם יט: (ל) במדבר יד יט: (מ) שם כ: (נ) ירמיה יד ז (בשינוי): (ס) הושע יד ב (בשינוי): (ע) איכה ה כא: (פ) יונה א יד (בשינוי): (צ) ע"פ בראשית מד כ: (ק) ע"פ דברים טז יט: (ר) בראשית כב ב: (ש) ע"פ ויקרא א טו: (ת) ע"פ בראשית מד ל: (א) ע"פ במדבר ו ז: (ב) בראשית כב ז: (ג) ע"פ שמואל־א ט ז: (ד) בראשית שם ח: (ה) ע"פ במדבר טז ה: (ו) בראשית שם ג: (ז) ישעיה מ ג: (ח) ע"פ דברים יג ט: (ט) איוב לד יד (בשינוי):

עָלוּ פֶקֶד. לְשׁוּמוֹ עַל עֵצִים שֶׁקֶד. וְהָאֵשׁ עַל־הַמִּזְבֵּחַ תִּקְוֶד:
 צִוָּר פֶּשֶׁט מֵאֲלוֹ. וְאָבִיו נִגְשׁ אֲלוֹ. לְשִׁחְטוֹ לְשֵׁם בְּעָלוֹ. וְהִנֵּה
 יְהוָה נֹצֵב עָלוֹ: חָקֵר אֶת־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה. הָאֵב עַל בְּנוֹ לֹא חָסָה.
 לָבוֹ אֶל־כַּפְּיוֹ נָשָׂא. וְיֵרָא אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה: קָרָא
 לְמַרְחֵם מִשָּׁחַר. תְּמוּרַת בְּנֵה תִבְחָר. הִנֵּה־אֵיל אַחֵר. וְעֵשָׂה
 וְאֶל־תֵּאֱחָר: חֲלִפֵי אֲזַכְּרֶתוּ. תִּפְוֹן הַקְּטָרְתּוֹ. וְתַעֲלֶה תִמְרֶתוֹ.
 וְהִי־הוּא וְתִמְוֶרְתּוֹ: זְכָרוֹן לְפָנֶיךָ בִּשְׁחֵק. לְעַד בְּסֶפֶר יוֹחֵק.
 בְּרִית עוֹלָם לֹא נִמְחַק. אֶת־אֲבָרְהָם וְאֶת־יִצְחָק: קוֹרְאֶיךָ בָּאִים
 לְקוֹד. בְּצִדֵּק עֲקֵדָה תִּשְׁקוֹד. צִאֲנֶה בְּרַחֲמִים תִּפְקוֹד. פְּנֵי
 הַצֹּאֵן אֶל־עֲקוֹד:

הוֹרִית דְּרֶךְ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין פֶּסֶה לְעִשׂוֹר
 עֲדִיךָ לְשׁוּבָה. הִשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

אֲזִי מֵאֲזִי מִקְדָּם הַקְּדַמְתָּ תְּשׁוּבָה. בְּטָרֵם הַמְּתַחַת עָרִץ
 וַיִּסְוִדֵי רְגוּבָה. גַּם לְכָל־הַשָּׁבִים צָרִי וּמִרְפָּא חֲשׁוּבָה.
 דּוֹפְקֵי דְלִתֶיךָ רִיקָם מִלְּהַשִּׁיבָה:

הוֹרִית דְּרֶךְ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין פֶּסֶה לְעִשׂוֹר עֲדִיךָ לְשׁוּבָה.
 הִשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

הֵן רֵאשׁ עֲפָרוֹת תִּבְלֵ אֲשֶׁר רֵאשׁוֹן נוֹצָר. וְנִסִּיתוּ
 בְּמִצּוֹה קִלָּה וְאוֹתָהּ לֹא נָצָר. זַעֲמַת וְאַנְפַּת עָלוֹ
 שְׁנוֹתָיו לְקָצָר. חֲזוֹר בַּתְּשׁוּבָה וּכְאִישׁוֹן הַנָּצָר:

הוֹרִית דְּרֶךְ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין פֶּסֶה לְעִשׂוֹר עֲדִיךָ לְשׁוּבָה.
 הִשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

טָעָה גִזְעוּ דְּמֵי אֲחִיו בְּשִׁפְכוֹ. יִסְרְתוּ בְּנֵעַ וְנָדַר לְכַת פֶּה

וכה

תו"א (א) ויקרא ו ה: (ב) ע"פ בראשית כח יג: (ג) שם א לא: (ד) תהלים קי ג: (ה) בראשית כב יג: (ו) דניאל ט יט (בשינוי): (ז) ויקרא כו לג: (ח) ע"פ איוב יט כג: (ט) ע"פ שמות ב כד: (י) בראשית ל מ: (כ) ירמיה לא כא: (ל) איכה ה כא: (מ) ראה פסחים נד, א: (נ) משלי ח כו ורש"י: (ס) ראה בראשית רבה כב, יא: (ע) ראה עירובין יח, ב: (פ) ע"פ בראשית ד י: (צ) שם יב:

וכה. כָּעַת נָשָׁב אֵלֶיךָ וְעֹזֵב רוּעַ דְּרָבֹנוּ. לְשִׁבְעָתִים
הַיָּאֲרָכָתוּ כָּל־מוֹצָאוֹ בְּלִי לְהַבּוֹ:

הורית דרך תשובה לבת השובבה. בין פסה לעשור עדיך לשובה.
השיבנו יהנה | אליך ונשובה:

מְחַלְל יְצוּעֵי יוֹלְדוֹ אֲשֶׁר פָּחַז כַּמִּים. נָטְיוֹ רַגְלָיו
כַּמַּעַט לְוִלֵי שִׁפְךָ לֵב כַּמִּים. סָרַח גֹּזֵר אַרְיָה
בְּקַדְשָׁהּ הִיא בְּעֵינַיִם. עֹנֹו הוֹדָה וְהִכְרַעְתּוֹ לְצַדִּיק
בְּמֵאוֹנִים:

הורית דרך תשובה לבת השובבה. בין פסה לעשור עדיך לשובה.
השיבנו יהנה | אליך ונשובה:

פָּרִץ גְּדֵרוֹת עוֹלָם בְּיַעֲמָרִי בְּרִשְׁעֵי. צִלְמֵי אֲשֵׁרִים חֲשַׁק
וְהוֹסִיף עַל־חַטָּאתוֹ פֶּשַׁע. קָרַעַת גֹּזֵר דֵּינוֹ בְּשׁוֹבוֹ
מִלְּפִשְׁעֵי. רַחֵם כְּמוֹדָה וְעֹזֵב וּבֶךְ נוֹשַׁע:

הורית דרך תשובה לבת השובבה. בין פסה לעשור עדיך לשובה.
השיבנו יהנה | אליך ונשובה:

לְשָׁנֵנוּ לְשׁוֹנֵם כְּחֵץ, אֲנָשֵׁי עֵיר הַגְּדוֹלָה. שִׁגְיוֹנָם וּזְדוּנָם
רָבוּ עַד לְמַעְלָה. תַּתַּךְ חֲזוֹן הַפִּיכָתָם אַחֲזוּם רִתָּת
וְחִלְחָלָה. תִּשׁוּבָה עֲשׂוּ כְּהוֹנֵן וְלִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדְךָ
נִתְקַבְּלָה:

הורית דרך תשובה לבת השובבה. בין פסה לעשור עדיך לשובה.
השיבנו יהנה | אליך ונשובה:

בְּזִחַן כְּלִיֹּת וְלֵב נְאֹזֵר בְּגִבּוֹרָה. יִדְעֵנוּ מִדַּע לְכַת בְּאַרְחַ

ישרה

תו"א (א) ראה בראשית רבה כב, יג: (ב) ע"פ ישעיה נה ז: (ג) ע"פ בראשית ד טו: (ד) ירמיה לא
כא: (ה) איכה ה כא: (ו) ע"פ בראשית מט ד: (ז) תהלים עג ב (בשינוי): (ח) בראשית שם ט:
ט) ע"פ שם לח כא: (י) ע"פ שם כו: (כ) מלכים"א טז כט: (ל) איוב לד לו (בשינוי): (מ) ראה
מלכים"א כא כז"כט: (נ) משלי כח יג (בשינוי): (ס) ע"פ תהלים קמ ד: (ע) יונה א ב (בשינוי):
פ) ירמיה יא כ: (צ) תהלים סה ז:

יְשָׁרָה. מְשׁוּבוֹתֵינוּ אִם רַבּוּ בַפֶּשַׁע וּסְרָרָה. נָא לְמַעַן
הַשִּׁיבֵנו עֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה בְּשׁוּרָה:
הוֹרִית דָּרְךָ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין כֶּסֶה לְעֹשׂוֹר עָרִיךְ לְשׁוֹבָה.
הַשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפּוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמֹל. אֵל הוֹרִית לָנוּ לֹאמֹר שְׂדֵשׁ
עֲשָׂרָה, זָכַרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, בְּחַוְדַּעַת לָעָנּוּ
מִקְדָּם, בְּמֹו שְׁכַתּוֹב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עַמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא
יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפֶשַׁע
וְחַטָּאָה וְנִקְּחָה: ע"כ

וְסַלַּחַת לְעֹנְנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:
סַלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאָנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלְכָּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסַלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרָאִיךָ:
כָּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתֶּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אֲדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרָאֵנוּ:

אל

תו"א א) ע"פ ירמיה יד ז: ב) שם לא כא: ג) איכה ה כא: ד) ויקרא רבה כט, ו: ה) ראש השנה יז, א: ו) תהלים קג ו (בשינוי): ז) ראה ראש השנה יז, ב: ח) שמות לד ה: ט) שם וז: י) שם ט: כ) תהלים פו ה: ל) שם קג יג: מ) שם ג ט: נ) שם מו ח: ס) שם פד יג: ע) שם כ י:
הגהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער ה סעיף קז).
2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֶל־תִּזְכְּרֵנוּ לְנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מָאֵד: הַטְּאוֹת נַעֲוִירֵנוּ | וּפְשָׁעֵינוּ אֶל־תִּזְכֹּר בְּחַסְדֶּךָ זְכַר־לְנוּ
אֶתְּךָ, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זְכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחַסְדֶּיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִמּוֹת: זְכַרְנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עַמְּךָ,
פָּקְדְנוּ בִישׁוּעָתֶךָ: זְכַר עֲדַתְךָ | קִנְיֹת, קָדָם גְּאֻלַּת שְׂבִיט
נִחְלַתְךָ, הַרְצִיזוֹן זֶה | שְׂכַנְתָּ בוֹ: זְכוֹר יְהוָה חֶבֶת יְרוּשָׁלַם, אֲהַבַת
צִיּוֹן אֶל־תִּשְׁכַּח לְנֶצַח: אֶתְּךָ תִּקּוּם תִּרְחַם צִיּוֹן, כִּי־עַתָּה לְחַנּוּנָה כִּי־בָא
מוֹעֵד: זְכַר יְהוָה | לִבְנֵי אָדָם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסֵד בָּהֶּ: זְכַר לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִישְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרָבָה אֶת־זִרְעֶכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וּכְלֵה־אָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵתֵן לְזִרְעֶכֶם וְנָחְלוּ לְעָלָם: זְכַר
לְעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִיעֲקֹב, אֶל־תִּפְּסֵן אֶל־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֶל־רִשְׁעוֹ וְאֶל־חַטָּאתוֹ: אֲלֵנָּה תִשֶׁת עָלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חַטָּאנוּ: חַטָּאנוּ צוּרְנוּ סִלַּח־לְנוּ יוֹצְרֵנוּ:

זְכוֹר לָנוּ בְרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת־בְּרִיתִי אֲבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר:
זְכוֹר לָנוּ בְרִית רֵאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֶתְּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהוֹיֹת
לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאָף־גַּם־זֹאת
בְּהוֹיֹתְךָ בְּאֶרֶץ אִיבִיהֶם לֵאמֹאסְתִּים וְלֹא־נִעְלַתִּים לְכַלְתֶּם לְהַפֵּר
בְּרִיתִי אִתְּךָ, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: הִשָּׁב שְׁבוֹתֵנוּ וּרְחַמְנוּ כְּמָה
שְׁכַתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוֹתֶךָ וּרְחַמְךָ, וְשָׁב וּקְבַצְךָ
מִכְּלֵה־עַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קִבֵּץ נִדְחֵינוּ כְּמָה
שְׁכַתוֹב, אִם־יְהִיָּה נִדְחָךָ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבַּצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: מַחֲהַ פְּשָׁעֵינוּ כְּעָב וּכְעָנָן כְּמָה שְׁכַתוֹב, מַחֲחִיתִי כְּעָב
פְּשָׁעֶיךָ וּכְעָנָן חַטָּאוֹתֶיךָ, שׁוֹבָה אֵלַי כִּי גְאֻלַּתֶיךָ: מַחֲהַ פְּשָׁעֵינוּ
לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מַחֲהַ פְּשָׁעֶיךָ לְמַעַנִּי
וְחַטָּאוֹתֶיךָ לֹא אֲזַכֵּר: הִלְבֵּן חַטָּאֵינוּ כְּשֶׁלֶג וּכְצֹמֵר כְּמָה שְׁכַתוֹב,

לכו

תו"א (א) תהלים עט ח: (ב) שם כה ז (בשנינו'): (ג) שם ו: ד) שם קו ד (בשנינו'): (ה) שם עד ב:
(ו) שם עד יט: ז) שם קב יד: ח) שם קלו ז: ט) שמות לב יג: י) דברים ט כז: כ) במדבר
יב יא: ל) ויקרא כו מב: מ) שם מה: נ) שם מד: ס) דברים ל ג: ע) שם ד: פ) ישעיה מד
כב: צ) שם מג כה:

לְכוּנָא וְנוֹכַחָה יֹאמֵר יְהוָה, אִם־יְהִיו חַטָּאִיכֶם בְּשָׁנִים בְּשִׁלְגַי יִלְבִּינוּ, אִם־יֵאָדְמוּ כְּתוֹלַע בְּצִמְרֵי יְהוּדָה; זְרוּק עָלֵינוּ מִיַּם מְהוּרִים וּמְהוּרֵנוּ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וְזָרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִיַּם מְהוּרִים וּמְהוּרָתֶם, מִכָּל טְמֵאֵיכֶם וּמִכָּל־גְּלוּלֵיכֶם אֲמַהֵר אֶתְכֶם: רַחֵם עָלֵינוּ וְאַל תִּשְׁחִיתֵנוּ בְּמָה שְׁפָתוֹב, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפָּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ, וְלֹא יִשְׁפַח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל אֶת־לִבְבֵנוּ לְאַהֲבָה אֶת־שִׁמְךָ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וְכֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְבְּךָ וְאֶת־לִבְבֵנוּ וְרַעְךָ, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ: הַמָּצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתֵנוּ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וּבְקִשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִצָּאתָ, כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ: תִּבְיֵאֵנוּ אֶל־הֵר קֹדֶשְׁךָ וּשְׁמִחָנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתֶךָ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וְהִבְיֵאוּתִים אֶל־הֵר קֹדֶשִׁי וּשְׂמִחָתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלֵתֶיהֶם וּזְבִיחֵיהֶם לְרִצּוֹן עַל־זִמְזוּמֵי, כִּי בֵיתִי בֵית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הַעַמִּים:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקָדָם:
 אֲלֵת־שְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קֹדֶשְׁךָ אֲלֵתֶּקַח מִמֶּנּוּ:
 אֲלֵת־שְׁלִיכֵנוּ לָעַת זַקְנָה כְּכֹלֹת בָּחֵנוּ אֲלֵת־עֲזוּבֵנוּ:
 אֲלֵת־עֲזוּבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֲלֵתֶּרַחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה וְיִרְאוּ שְׁנֵאֵינוּ וְיִבְשׂוּ כִּי־אַתָּה יְהוָה עֲזַרְתָּנוּ וְנַחַמְתָּנוּ: אֲמַרְינוּ הַאֲזִינָה | יְהוָה בֵּינָה הִגִּינוּ: יְהִיו לְרִצּוֹן | אֲמַרְיִפִּינוּ וְהִגִּינוּ לִבְנוּ לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי־יִרְךָ יְהוָה הוֹחֲלֵנוּ, אַתָּה תַעֲנֶה אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאַל־תִּתְּעַלֵּם מִתְּחַנְתָּנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֲזֵי פָנִים וְקָשֵׁי עָרְף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ

ה'
 תו"א א) ישעיה א יח: ב) יחזקאל לו כה: ג) דברים ד לא: ד) שם ל ו: ה) שם ד כט: ו) ישעיה
 נו ז: ז) איכה ה כא: ח) תהלים נא יג (בשינוי): ט) שם עא ט (בשינוי): י) שם לח כב
 (בשינוי): כ) שם פו יז (בשינוי): ל) שם ה ב (בשינוי): מ) שם יט טו (בשינוי): נ) שם לח
 טז (בשינוי): ס) שם פח ג (בשינוי): ע) שם נה ב (בשינוי): פ) ע"פ דברים כח נ: צ) ע"פ
 שמות לד ט:
 הנהגות 1) כשאומרים סליחות באמצע סדר התפלה לא אומרים מכאן עד ואנחנו הרשענו לקמן
 בעמ' הבא (מנהגי הרבי - וראה עמ' 171).

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטְאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חָטְאנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגַרְנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֵוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. זָדְנוּ.
חִמְסָנוּ. מִפְּלָנוּ שֶׁקָּר. יַעֲצָנוּ רָע. כּוֹבְנוּ. לִצְנוּ.
מִרְדְּנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרָנוּ. עֵוִינוּ. פִּשְׁעָנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁינוּ עֵרְפָּה.
רִשְׁעָנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲוִינוּ. תַּעֲתָעָנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צְדִיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עֵם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. הָוָה לִבְנוּ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבֵל אוֹוִינוּ. וּנְפָרַע פְּאָרְנוּ. זָבֹול בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חָרַב בַּעֲוִינֵינוּ. טִירַתְנוּ הִיְתָה לְשִׁמְהָ. יוֹפִי אֲדַמְתָּנוּ לְזָרִים. כַּחֲנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָּנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפָּנוּ, לֹא־מֵר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חָטְאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטְאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עִמְלָנוּ. מִמִּשְׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עָלֵם עֲלֵינוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמָנוּ. עֲבָדִים מְשָׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִיָּדֵם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֶת מִמֶּנּוּ בַּעֲוִינֵינוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲוִינוּ וְאַבְדָּנוּ:

מִשִּׁיחַ צְדָקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, לְשִׁיאוֹת מִי־יָבִין, מִנְּסֻתָרוֹת נִקְנִי: נִקְנֵנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פִּשְׁעֵינוּ וּמִחַרְנוּ מִכָּל־טְמֵאוֹתֵינוּ,
וְזָרוּק עֲלֵינוּ מִים טְהוֹרִים וּמִחַרְנוּ, כַּפְּתוֹב עַל־יַד נְבִיאֶךָ, וְזָרוּקְתִי
עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּמִחַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־נִגְלוֹלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דניאל

תו"א (א) יומא פז, ב (בשינוי): ב (תהלים קו 1: ג) שם (בשינוי): ד) ע"פ שם קיט סט: ה) ע"פ שם לט: ו) איוב לג כז (בשינוי): ז) נחמיה ט לג: ח) ע"פ ישעיה כד יא: ט) איכה ה יז (בשינוי): י) ע"פ מלכים"א ח יג: כ) ע"פ תהלים סט כו: ל) ע"פ ישעיה יח ז: מ) איכה שם ח: נ) ע"פ שמואל"א טו יא: ס) תהלים יט יג: ע) יחזקאל לו כה: ההגהות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי). 2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי סדר האי"ב (מנהגי הרבי).

דניאל איש־חמדות שוע לפניך, הטה אלהי | אונך ושמוע, פקח
עיניך וראה שממתינו, והעיר אשר־נקרא שמך עליה,
כי | לא על־צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, כי על־רחמיך
הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחה, אדני הקשיבה ועשה,
אלי־תאחר, למענך אלהי, בישמך נקרא על־עירך ועל־עמך:

עזרא הסופר אמר לפניך, אלהי, בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני
אליך כי עונתינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד
לשמים: זאתה אלוה סליחות חנון ורחום ארך־אפים ורחימך ולא
עזבתם: אל תעזבו אבינו ואל תטושנו בוראנו, ואל תזניחנו יוצרנו
ואל תעש עמנו כלה כחטאתינו, וקים לנו יהוה אלהינו את־הדבר
שהבטחתנו בקבלה עלידי ירמיהו חונן. כאמור, בימים ההם
ובעת ההיא נאם־יהוה יבקש את־עון ישראל ואיננו ואת־חטאת
יהודה ולא תמצאנה כי אסלח לאשר אשאר: עמך ונחלתך רעבי
טובך צמאי חסדך תאבי ישעה. יפירו וידעו כי ליהוה אלהינו
הרחמים והסליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען בריתך.
עשה למען גדלך ותפארתך. עשה למען דתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען
כבודך. עשה למען מודך. עשה למען מלכותך. עשה למען
נצחך. עשה למען סודך. עשה למען עזך. עשה למען פארך.
עשה למען צדקתך. עשה למען קדשתך. עשה למען רחמיך
הרבים. עשה למען שבינתך. עשה למען תהלתך. עשה
למען אוהביך שוכני עפר. עשה למען אברהם יצחק ויעקב.
עשה למען משה ואהרן. עשה למען דוד ושלמה. עשה למען
ירושלם עיר קדשך. עשה למען ציון משכן כבודך. עשה

למען

תו"א (א) דניאל י' י"א: (ב) שם ט יח"ט: (ג) עזרא ט' ו': (ד) נחמיה ט' יז': (ה) ירמיה נ' כ': (ו) דברים
ט' כו': (ז) דניאל שם ט (בשינוי): (ח) ע"פ שמות לד' ו': (ט) ירמיה יד' ז': (י) ישעיה כו' יט':
(כ) ע"פ דניאל שם טז. כד': (ל) תהלים כו' ח':
הגהגות (ו) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמתך. בריתך, וכן בכלום.

לְמַעַן שְׁמֹמֹת הַיְכָלְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיִסוֹת מִזְבְּחֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדוֹשְׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְבוּחִים עַל יְחִוְדְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָאֵשׁ וּבַמִּים עַל קְדוּשׁ שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יוֹזְכֵי שָׂדִים שְׁלֵא חֲטָאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶלֶב שְׁלֵא פָשְׁעוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ בּוֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרְשָׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחָסִיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ וְיֵשֶׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יִצָּר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ בְּעַסִּים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בְּעַת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֶה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וְיֵשֶׁר עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ קְרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְבָעוֹס עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַךְ לְרַצוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֶל-אֲבִיוֹנִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרְהָם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶחֶד יַצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֶרֶת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְשַׁנֵּב אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בְּעַת רָצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי יְתוּמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דִין אֱלֹמֹת עֲנֵנוּ:

מי

תו"א א) ע"פ יואל ב טז: ב) ע"פ ישעיה כח ט: ג) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: ד) מלכים"א יח לו (בשנינוי): ה) ישעיה סג טז: ו) ע"פ שם מג א: ז) שם מז ד: ח) דברים ז ט: ט) ע"פ איוב ח ו: י) דניאל ו כז (בשנינוי): כ) תהלים קיט סח (בשנינוי): ל) ע"פ שם קג יד: מ) ראה ברכות ז, א: נ) ע"פ ישעיה נט יז: ס) אבות ג, א: ע) ע"פ דברים שם כא: פ) ע"פ ישעיה לג ה: צ) ירושלמי ברכות ד, ג: ק) דברים לב ד: ר) ע"פ תהלים קמה יח: ש) ע"פ אבות ה, יא: ת) שמות לד ו: א) תהלים סט לד: ב) דברים כו ז: ג) בראשית כו כד: ד) ע"פ שם לא מב: ה) שם מט כד: ו) ע"פ ישעיה מט ח: ז) תהלים סח ו:

הנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי, עמ' כח).

מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרֶה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשֹׁנְעַקֵד עַל־גְּבֵי הַמּוֹבָח הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם עַל־יַם־סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמֹשֶׁה בְּחֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחֲתֵה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן בְּמַצְפָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְהֵינוּ בְּהַר הַפְּרָמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְיָשֻׁעַ בִּירְחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדְּגָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעוֹרִיָּה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁת הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגוֹב אַרְיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמַרְדְּכַי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְעִזְרָא בְּגוֹלָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְכִלְיָה־צַדִּיקִים וְתַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיִּשְׂרָיִם הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵי צַרְלִי מֵאֵד נִפְלְאָה־נָא בְיַד־יְהוָה כִּי־רַבִּים רַחֲמוֹ וּבְיַד־אֲדָם אֶל־אֶפְלָה:

(אין נופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חַטָּאתִי לִפְנֵיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל תַּחֲנוּנַי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בְּאִפְּךָ תּוֹכִיחַנִי וְאֵל־בְּחַמְתְּךָ תִּסְרַנִּי: חַנּוּן יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אָנֹכִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמִי: וּנְפֹשִׁי נִבְהַלָּה מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתַי: שׁוּבָה יְהוָה חַלְצֵה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסִדְךָ: כִּי אֵין בְּמֹות וּבְכָרְךָ בְּשִׂאוֹר מִי יוֹדֶה־לְךָ: יַנְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי, אֲשַׁחֲהָ בְּכִלְיָה־לִּילָה מִפְּתֵי בְּדַמְעָתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשִׂיָּה מִכַּעַם עֵינַי עֲתָקָה בְּכִלְיָצוֹרְרִי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֵי אֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי: שְׁמַע יְהוָה תַּחֲנִנָּתִי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אִבְי יִשְׁבּוּ יִבְשׁוּ רַגְע:

מחי

תו"א א) ע"פ תענית טו, א: ב) דברים רבה ב, יא: ג) ראה דברים ט יט: ד) ראה סנהדרין פב, ב: ה) מלכים"ב ב כא"כב: ו) שם כ ב"י: ז) ראה דניאל ג כו"כו: ח) שם ו יז"כה: ט) שמואל"ב כד יד: י) שמות לד ו: כ) ירושלמי ברכות א, ה: ל) תהלים ו ב"א: הגהגות 1) כשאומרים סליחות באמצע סדר התפלה לא אומרים מויאמר עד יבושו רגע (מנהגי הרבי - וראה עמ' 171).

מַחֵי וּמְסִי, מְמִית וּמְחִיָּה. מְסִיק מִן שְׂאוֹל לְחַי עֲלֵמָא. בְּרָא
בַּד חֲטִי אֲבוּהֵי לְקִיָּה. אֲבוּהֵי דְחַיִּים אֲסִי לְכַאֲבִיָּה: עֲבָדָא
דְּמָרִיד נְפִיק בְּקוֹלָר. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַפִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרָךְ בּוֹכְרָךְ
אֲנִי וְחֲטִינִי קַמְךָ. הָא רְוֵי נַפְשִׁין בְּגִידֵין מְרָרִין. עֲבָדְךָ אֲנִי
וּמְרֻדְנִי קַמְךָ. הָא בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְּיָא. הָא בְּמַלְקוּתָא. בְּמַטּוֹ
מְנָךְ בְּרַחֲמֵךְ דְּנַפְיִשִׁין. אֲסִי לְכַאֲבִין דְּתַקּוּף עֲלֵן. עַד דְּלֵא נְהִי
נְמִירָא בְּשַׁבְּיָא:

מְבַנְיִסֵי רַחֲמִים. הַבְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לְפָנֵי בְּעַל הַרְחָמִים: מְשִׁמְעֵי
תַּפְלָה. הַשְּׁמִיעוּ תַּפְלָתְנוּ. לְפָנֵי שְׁוֹמֵעַ תַּפְלָה: מְשִׁמְעֵי
צַעֲקָה. הַשְּׁמִיעוּ צַעֲקָתְנוּ. לְפָנֵי שְׁוֹמֵעַ צַעֲקָה: מְבַנְיִסֵי דְמַעָּה. הַבְּנִיסוּ
דְּמַעוֹתֵינוּ לְפָנֵי מַלְכְךָ מִתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְּׁתַדְּלוּ וְהַרְבוּ תַחֲנוּנָה
וּבְקִשָּׁה. לְפָנֵי מַלְכְךָ אֵל רָם וְנִשְׂא: הַזְכִּירוּ לְפָנֵינוּ. הַשְּׁמִיעוּ לְפָנֵינוּ
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם. יִזְכּוֹר אֶהְבְּתֶם וַיִּחְיֶה
וְרַעַם שֶׁלֹּא תֵאָבֵד שְׂאֵרֵי תַּעֲרִית יַעֲקֹב. כִּי צִאֵן רוּעָה נֶאֱמָן הָיָה
לְחַרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גְּזוּי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מֵהָר עֲנַנּוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ.
וּפְדָנוּ מִכַּל-גְּזוּרוֹת קִשּׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים מִשִּׁיחַ
צַדִּיק וְעַמְּךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנִין. בְּכַר שַׁבְּיָא. דְּמִתְחַנְנִין לְשַׁבוּיָה. בְּלַהוֹן
בְּנֵי שַׁבְּיָא. בְּכַסְפָּא מִתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבִתְחַנּוּנֵי.
הֵב לָן שְׂאֵלְתֵינוּ וּבַעוֹתֵינוּ דְּלֵא נְהַדֵּר רִיקָם מִן קַדְמְךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנִין. בְּעֲבָדָא דְּמִתְחַנְנִין לְמְרִיָּה. עֲשִׂיקֵי אֲנִי
וּבַחֲשׂוֹכָא שְׂרִינִי. מְרִירִין נַפְשִׁין מִעַקְתֵינוּ דְּנַפְיִשִׁין. חִילָא לִית
בְּן לְרַצִּינְךָ מָרְן. עֲבִיד בְּדִיל קִימָא דְּגוּרְתָּ עִם אֲבָהֵתְנָא:

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, שׁוֹמֵר שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֵאָבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שׁוֹמֵר גְּזוּי אֶחָד, שׁוֹמֵר שְׂאֵרֵי עַם-אֶחָד, וְאֵל יֵאָבֵד גְּזוּי אֶחָד,
הַמִּיחֲדִים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה | אֶחָד:

שומר

תו"א א) שמואל-א ב: ו; ב) תרגום יונתן עה"פ שמות ד כב: ג) קהלת רבה ז, טו: ד) ברכות כח,
ב: ה) תענית טו, א: ו) ישעיה נז טו: ז) ע"פ אבות ו, ט: ח) ישעיה כו יט: ט) מיכה ה
ז: י) אסתר רבה ז, יג: כ) ע"פ ירמיה כד ט: ל) שמואל-ב ז כג: מ) ירמיה שם: נ) תהלים
קכא ד: ס) ירמיה לא ו: ע) דברים ו ד: פ) אסתר ג ח:

שׁוֹמֵר גְּזוֹי קְדוּשׁ, שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי עִם קְדוּשׁ, וְאֵל יֵאבֵד גְּזוֹי
קְדוּשׁ, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשׁ:
מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפִּים בְּתַחֲנוּנִים, הַתְרַצָּה וְהַתְפִּים לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עוֹזֵר:

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אָבִינוּ אֶתְּךָ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֵין לָנוּ מִלֶּךְ אֵלָּא אֶתְּךָ:
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַנּוּן וְעֲנֵנוּ כִּי אֵין בָּנוּ
מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׂמֹךְ הַגְּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחֵנוּ לֹא גִדַּע מִהֲנַעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זָכֵר
רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:
יְהִי־חֶסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ: אֵל־תִּזְכָּרְנוּ
עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵר יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:
חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן, כִּי־רַב שִׁבְעָנוּ בּוֹ: בְּרַגְזוֹ רַחֵם תִּזְכּוֹר:
בְּרַגְזוֹ עֲקָדָה תִּזְכּוֹר: בְּרַגְזוֹ תְּמִימוֹת תִּזְכּוֹר: בְּרַגְזוֹ
אֶהְבֶּה תִּזְכּוֹר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמִּלֶּךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־
קְרִיאָנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, זָכוֹר כִּי־עָפָר אָנְחָנוּ: עֲזָרְנוּ |
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׂמֹךְ, וְהַצִּילְנוּ וְכַפֵּר
עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׂמֹךְ:

יְתַגְדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלֵּךְ
מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּתַיִּיכוֹן
וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אֲמֵן:
יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוֹדְשָׁא
בְּרַךְ

תו"א (א) ע"פ שמות יט ו: (ב) דברים ז ו: (ג) רי"ף תענית ו, א: (ד) תענית כה, ב: (ה) דברי הימים-ב
כ יב: (ו) תהלים כה ו: ז) שם לג כב: ח) שם עט ח: ט) שם קכג ג: י) חבקוק ג ב:
כ) תהלים כ י: ל) שם קג יד: מ) שם עט ט:
הנהגות 1) כשאוברים סליחות באמצע סדר התפלה אומרים "אבינו מלכנו הארוך" ובסיום חצי קדיש
(מנהגי הרבי - וראה עמ' 171).
2) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,
וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקדושא בריך הוא, ואמרו אמן
(ספר המנהגים, עמ' 6).

בְּרִיךְ הוּא. אָמֵן: לְעֵלָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תִּשְׁבַּחְתָּא וְנִחְמְתָא,

דְּאָמְרִין בְּעֵלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אֲבוּהוֹן דִּי

בְּשָׁמַיָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שָׁמַיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,

וְאָמְרוּ אָמֵן:

עֲשֵׂה הַשְּׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,

וְאָמְרוּ אָמֵן:

תו"א (א) איוב כה ב (בשינוי):

הנהגות (1) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל - הרכנת הראש במקצת (ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה השלום של קדיש: עושה - לימין המתפלל.

השלום - לשמאל המתפלל. במדומיו - באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן - באמצע

(מנהגי הרבי).

ליקוט טעמים ומקורות

מכ"ק אדמו"ר מנחם מענדל זי"ע שניאורסאהן מליובאוויטש

הי' דוד יודע שעתיד ביהמ"ק להיות חרב והקרבנות יהיו בטלין והי' מצטער על ישראל במה יהי' כפרה לעונותיהן ואמר הקב"ה לדוד בשעה שהצרות באות על ישראל בעונותיהן יעמדו לפני יחד באגודה אחת ויתודו על עונותיהם לפני ויאמרו לפני סדר סליחה ואני אענה אותם. ובמה גילה אותו הקב"ה זאת . . בפסוק ויעבור ה' על פניו ויקרא וגו' מלמד שירד הקב"ה מן ערפל שלו כש"ץ שמתעטף בטליתו ועובר לפני התיבה וגילה לו למשה סדר סליחה (אלי' זוטא פכ"ג).

הסליחות: נתקנו על סדר התפלה: הפסוקים שקודם הסליחות הם כנגד פסוד"ו, הסליחות עם הי"ג מדות שאומרים בין כאו"א — במקום תפלת י"ח. ואח"כ וידוי, ואנחנו לא נדע, קדיש תקבל — כמו אחר גמר תפלות כל השנה (לבוש לאו"ח ר"ס תקפ"א).

י"א דאם מתפללים תיכף לאחר הסליחות אין לומר תקבל אחר הסליחות לבד בסליחות ער"ה (א"א להגה"צ מבוטשאטש). אבל דעת יחיד הוא. ובכ"מ שראיתי — נוהגין שאומרים תקבל. ואמירת תקבל אחרי שחרית ביום שיש בו מוסף, אחרי כל תפלה ותפלה ביוהכ"פ — מוכיח צדקת המנהג. ומובן שאינו דומה לכשאומרים סליחות באמצע התפלה שאז אין להפסיק באמירת תקבל. ואפילו לדידי' — לבישת הטו"ת, ע"י מקצתן עכ"פ, הפסק הוא.

סדר הסליחות: לקודם ר"ה — שהורה כ"ק מו"ח אדמו"ר — הוא מתאים להסדר במחזור כל בו, ולמנהג ליטא רייסין זאמוט (בשינוים קלים).

אשרי: בו מתחיל לעולם, מפני שהוא תהלה ושבח גדול להש"י (לבוש שם). וי"א מפני שהוא ראש לפסד"ו (שכנגדם נתקנו פסוקי הסליחות), ועוד מפני שקודם כל תפלה אומרים אשרי וקדיש אחריו (ליקוטי מהרי"ח). — וראה ברכות ד, ב. זח"ג קיט, סע"ב. שם רכו, ב. פיה"מ להצ"צ ח"ב עה"פ תהלה לדוד (נדפס ג"כ במילואים לתהלים אהל יוסף יצחק — השלם).
לך ה' הצדקה כו' שומע תפלה: נמצא כבר בסידור ר"ע גאון¹ ובמחזור ויטרי, אף כי בשנויים. סדר הפסוקים דשומע תפלה כאן — כמו במחזור חב"ד (בערבית יוהכ"פ).

הנשמה לך: הש"ץ מתחיל בקול רם (מטה אפרים סתקפ"א סי"ח).
סלח לנו . . עונינו: נמצא בתחלת כל הסליחות (גם בה"ב כו') כהקדמה לא"ל ארך אפים².

אלקינו וא"א: כשמתחילין סליחה אומרים אלקינו וא"א חוץ מסליחה המתחלת בשם (מג"א סו"ס תקפ"א), אבל בסליחה המתחלת אדון אומרים או"א (א"א להגה"צ מבוטשאטש). — ראה לקו"ת דברים סג, רע"א.

(1) אלא שמנהגו לומר סליחות רק בימים שבין ר"ה ויוהכ"פ.

(2) בסידור תו"א בסליחות לשני קמא נדפס זה שלא במקומו וצ"ל בראש העמוד. וכדמוכח גם מסליחות לחמישי ושני תנינא שם.

איך נפתח פה: פתיחה (ענינה — כשמה). מיוסד ע"ס א"ב ובסופו חתום — בנימין.

(בסליחות שלפני ר"ה) אין אומרים פתיחה כ"א ביום ראשון ובער"ה (מנהגים. לבוש שם).

פורכי כו' "לבל"': שינוי מחמת הצענוזאר. וי"ג: למת. לעץ.

רצוצים במה אתם: ג"א: רצוצים בגלות ובך.

ותקשיב מנו מאמר: מ"ם שלישית נקודה קמ"ץ. וכמוש"כ בסידור. וכן ביום ב', ג', כו'.

אבד חסיד: על פסוקים אלו נתיסדה הסליחה שלאחריהם. וכן להלן³. וא"כ עדיפי ממנה שנאמרו ברוה"ק ולא תקנת חכמים ונביאים, ויש להמשיך בהם כמו בהסליחה (מחצה"ש ר"ס סח ע"פ ס"ח סרג"ו).

והוא .. מכל (בחול"ם ולא בקמ"ץ) עונותיו: וכן ביום ב' ג' וכו'.

אין מי יקרא: סליחה (ענינה — כשמה) ע"ס א"ב כפול ובסופו חתום — שלמה.

אל מלך .. ומתנהג: כן הוא בזה"ג רכה, א. תקו"ז חדש קיא, ג. בכתהאריז"ל.

תבוא לפניך: סליחה ע"פ תשר"ק כפול וחתום — שלמה הקטן והצעיר יחי.

במוצאי מנוחה: ע"ס א"ב. פזמון (הדבר שחוזרין לאומרו פעמים רבות, וכן הפזמון שחוזר על כל בית ובית. וי"א לשון צעקה. וי"א פזונות ונדיבות, אשר אותם אנו מבקשים. וי"א ר"ת: פיוט זה מהדרין — כי מחזירים דבור הראשון⁴, וגם מסיימים בו בין כל פרק ופרק⁵).

אל תזכר: כי אחרי הסליחות אומרים זכרונות, וידוי, א"ל רחום, ענגו, תחנון, מחי ומסי, מכניסי רחמים, שומר ישראל, ואנחנו, ק"ש (מנהגים. לבוש שם).

שמע קולנו: סדר הפסוקים כמו בסי' תו"א ובמחזור חב"ד.

פסוק אחר פסוק עד אל תעזבנו ולא עד בכלל (מטה אפרים סתקפ"א סי"ח).

אלקינו .. אשמנו: ראה לקו"ת דברים סג, רע"א.

אשמנו מכל עם: ע"ס א"ב. סידור רע"ג.

אל רחום שמך: ע"ס א"ב. סידור רע"ג (בשינוים).

ענגו ה' ענגו: ע"ס א"ב. הסדר כמו בסי' תו"א ומחזור חב"ד.

מי שענה לאברהם: מיוסד על המשנה תענית ב, ד. סידור רע"ג — בארמית.

מכניסי רחמים: סידור רע"ג. עד"ז — גם בתשו' לרב שרירא גאון (זכרון לראשונים סי' שע"ג)⁶.

3) ועפ"ז צ"ע טעם הוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר לומר בהתחלת הסליחות דכל יום אבד חסיד אף שהסליחות שונות.

4) עפ"ז נדפס ב"סליחות ע"פ מנהג חב"ד" (הוצאת קה"ת) בכל הפזמונים — לחזור לבסוף את החרוז הראשון. ובסליחות ומחזורים הנדפסים — שינוי מאחד לחברו, יש מחזרים חרוז הא' בפזמונים פ' ויש באחרים. וכנראה מהשוואה, אפילו שטחית, שלא שם לבו לזה כלל לא הבחור הזעזער ולא העומד על גביו. וברובם המכריע של סליחות הנדפסות — חוזרים חלק מחרוזת הראשון בין חרוז לחברו.

5) ראה בזה: שו"ת ר"י אבן מיגאש סי' ר"ד. תשבי. ערוך השלם מע' פזמון. פרמ"ג פתיחה לאו"ח אגרת שני'. נמוקי הגר"ב באוצר התפלות ח"ב ע' קכד.

6) שקו"ט אם לאומרו בשו"ת יודא יעלה (לר"י אסאד) ח"א סכ"א: בשו"ת שמש צדקה האו"ח כ"ג כ"ד מראה פנים לכל צד. חת"ס או"ח קס"ו. ענפים לעיקרים ב', כח. מו"נ ג, ג. שבלי הלקט

מחי ומסי .. מרן דבשמיא .. כבר שביא .. כעבדא: סידור רע"ג.
 אם עונינו: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — שלמה הקטן יחי.
 אויתיך קויתיך: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — אלי' בר שמעיה חזק ואמץ.
 ישראל נושע: פזמון. ר"ת החרוזים — שפטי'.
 בקדיש (ע' 30) — צ"ל: הוא. לעילא מכל. ואין אומרים "ולעילא" (וכמו ביום א'),
 וכן צ"ל בכל הימים*.
 אין כמדת בשר: שליחה. ע"ס א"ב כפול.
 אני יום אירא: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — שלמה הקטן יגדל בתורה.
 חשך השאר מלכת גם בבית הבד — כצ"ל.
 מלאכי רחמים: פזמון. המחבר מרומז בהחרוזים — שמואל (כל אות ד"פ) כהן
 יחי.
 אני קראתיך: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — שמעון בר יצחק חזק ואמץ.
 אי' כל נפלאותיך: שליחה. ע"ס א"ב כפול. חתום — גרשם בר יהודה [ר'
 גרשם מאור הגולה].
 באות הס' נ"א: להמיר באמנת נוצר.
 חוקר הכל: פזמון. ר"ת החרוזים — יצחק(ק). נ"א: ואת מלכותה תעקר, אבל
 ממה שיש אומרים הפזמון בסליחות דפ' בשלח משמע כגרסא ואת עמלק
 תעקר.
 ישראל עמך תחנה: שליחה. ר"ת החרוזים. יצחק הקטן ברבי מאיר חזק ואמץ
 [הריב"ם בעל התוס'].
 אלפים בישראל: שליחה. ע"ס א"ב.
 ישמיענו סלחתי: פזמון. ר"ת החרוזים: שלמה ברבי שמואל ברבי יואל חזק.
 אקרא בשמך: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — אלי' בר שמעי' חזק ואמץ.
 אי' קנאתך: שליחה. ע"ס א"ב.
 יושב בסתר: פזמון. שם המחבר מרומז בראשי החרוזים — יצחק חזק.
 בתולת בת יהודה: שליחה. ר"ת החרוזים: בנימין בר זרח.
 אפס הוד: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — אלי' בר שמעי' חזק.
 אם עונינו: פזמון. ע"ס א"ב כפול. חתום — שלמה הקטן. — נ"א בסופו
 במקום הקושט טינא — הקש טנא. פי' שתשוה כל הפירות הנמצאים
 בטנא.
 ה' אלפי הצבאות: פתיחה. ע"ס א"ב כפול. חתום — שלמה בר יצחק [רש"י].
 איכבה אפצה פה: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — אלי' בר שמעי' חזק.
 אדון מועד: שליחה. ע"ס א"ב, גג"ד וכו'.
 מרובים צרכי עמך: סיום הנ"ל. חתום — יוסף בר יצחק.

ובתניא רבנא לר' יחיאל הל' ר"ה מסתייע מסנה' עה"פ היערוך שועך לא בצר. ראה ג"כ מבוא
 לסידור אוצר התפלות פ"ג. ובשרש מצות התפלה להצ"צ פ"ז מביא מהק"נ ספ"ק דר"ה. אבל בהגהותיו
 לד"ה נ"ח (שבתו"א) פ"ג שנכתבו לאחר שכתב שרש מצות התפלה מסיק וז"ל: הענין כי אין
 הפי' שמבקשין מהם דבר ח"ו — רק להיות בבחי' שליח להוליך השפע מלמעלה למטה וכן הן
 מעלין התפלות כאמרם בגמרא ובוהר פ' שמות כו'. עכ"ל.

(* בהוצאה זו נתקן. המו"ל.

אנא עוררה: סליחה. ע"ס א"ב כפול ופשוט. חתום — שלמה חזק ואמץ.
צ"ל: טלטלוא זרים זדים מרעים בארץ .. בוקקים טהרה בטומאה להמיר
 ולהצוני דוחקים .. כבודך מביט לסקור.
א"ל אמונה: שלישי (כל חרוז בן שלש טורים) ע"ס א"ב.
חיים ארוכים: ע"ס א"ב. שלמונית (לנגנה בניגון הפיוט הידוע אז והמתחיל
 שלמונית. וי"א ע"ש שמשלמת העינים ומבארת אותם בשלמות. ועדיין
 צ"ע).

מ"ך אחד: שלמונית ע"ס א"ב.
אדון בפקדך: שני (כל חרוז בן שני טורים) ע"ס א"ב. חתום — יצחק הכהן החבר
 חזק ואמץ.

אדון בשפטך: שני ע"ס א"ת ב"ש. חתום — אלי' בר שמעי' חזק.
י"ג מדות: שלמונית ע"ס א"ב (בתיבות אשר לאחר תיבות: אם, נכונה). וכנראה
 שאלו המדפיסים שחששו לאמירת מכניסי רחמים שינו בכאן והדפיסו
 אבקש במקום בקש, אלחש במקום לחש ועוד שינוים. ועי"ז אין גם הא"ב
 בשלימותו. והבאים אחריהם לא שמו לב לזה. — י"א אשר שם המחבר
 מסומן בחרוז הראשון שלש עשרה כו' — שלמה בן מנחם חזק. — וגם בזה
 שינו המדפיסים אחלה במקום חלי. ולולא דמסתפינא הייתי אומר ע"פ
 הג"ל ובשים לב אשר כנראה סדר הא"ב הוא: אבב, גדד וכו', אשר כצ"ל:
 חלי פני, בקש רחמים, בטל מהם, אותם להסתירה, והתחנן לו בפצח
 ושפכי כמים, אותם ממחץ, לחש על עמי בערך לבך שפכי פני, נכונה נועם,
 תבקש נורא מרום, נכונה עין שא למרומים, צפצף קול, להושיע רוני
 קומי בלילה. אם שבו אמנם כלם, תעשה אדון.

ובכן יהי רצון מלפניך: (כצ"ל, ולא לפניך) לר' סעדי' גאון.
אז טרם נמתחו: פתיחה ע"ס א"ב. חתום — שלמה ברבי יצחק [רש"י].
את ה' בהמצאו: סליחה. ע"ס א"ב. חתום — אלי' בר שמעי' חזק. ג"א בסופה:
 שמע י"ה, והחתימה מוכיחה כן.

אבלה נפשי: סליחה. ע"ס א"ב. — י"א שהיא לרס"ג. ג"א בתחלתה: נשרף ביד
 הארי.

אמנת מאז: סליחה. ע"ס א"ב. חתום — בנימין.
אורך ואמתך: שלישי ע"ס א"ב משולש. חתום — שמעון. ג"א בסופה: עוז
 נצח יעטה — והחתימה מוכיחה כן. כי גאל ה', צ"ל: כי פדה ה'.

תשוב תרחמנו: שלמונית ע"ס תשר"ק. חתום שלמה.
אם אפס: עקדה (ע"ש תוכנה). ר"ת החרוזים: אפרים בר רב יצחק חזק.
הורית דרך תשובה: פזמון ע"ס א"ב. חתום — בנימין. ג"א בתחלתה — המתחת
 ערץ ויסודי.